

**LITERATURA ZA PRIPREMANJE STRUČNOG DELA ISPITA IZ
OBLASTI PUTEVI, TUNELI, ŽELEZNICE**

Predgovor

Da bi se olakšalo polaganje stručnog ispita iz oblasti puteva, tunela i železnica definisan je minimalni obim znanja koje kandidati moraju da poseduju. U prilogu su dati zakonski i stručni dokumenti sa definisanim bitnim oblastima. **Tekst koji je zatamnjen sivom bojom je obavezan u pripremi ispita.**

Zakonski i stručni dokumenti:

1. Zakon o planiranju i izgradnji
2. Zakon o javnim putevima
3. Tehnički uslovi

ZAKON

O PLANIRANJU I IZGRADNJI

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Predmet uređivanja

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se: uslovi i način uređenja prostora, uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i izgradnja objekata; vršenje nadzora nad primenom odredaba ovog zakona i inspeksijski nadzor; druga pitanja od značaja za

uređenje prostora, uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i za izgradnju objekata.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na izgradnju objekata koji se u smislu zakona kojim se uređuju poslovi odbrane smatraju vojnim objektima.

2. Pojmovi

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) *unapređenje energetske efikasnosti* jeste smanjenje potrošnje svih vrsta energije, ušteda energije i obezbeđenje održive gradnje primenom tehničkih mera, standarda i uslova planiranja, projektovanja, izgradnje i upotrebe objekata;
- 2) *energetska svojstva objekta* jesu stvarno potrošena ili ocenjena količina energije koja zadovoljava različite potrebe koje su u vezi sa standardizovanim korišćenjem objekta (što uključuje grejanje, pripremu tople vode, hlađenje, ventilaciju i osvetljenje);
- 3) *građevinski proizvodi* jesu građevinski materijali i od njih izrađeni građevinski elementi, kao i drugi proizvodi ili poluproizvodi koji su namenjeni za trajnu ugradnju u objekte;
- 4) *namena zemljišta* jeste način korišćenja zemljišta određen planskim dokumentom;
- 5) *pretežna namena zemljišta* jeste način korišćenja zemljišta za više različitih namena, od kojih je jedna preovlađujuća;
- 6) *površina javne namene* jeste prostor određen planskim dokumentom za uređenje ili izgradnju javnih objekata ili javnih površina za koje se utvrđuje opšti interes, u skladu sa posebnim zakonom (ulice, trgovi, parkovi i dr.);
- 7) *obuhvat plana* jeste prostorno ili administrativno određena celina za koju je predviđena izrada nekog prostornog ili urbanističkog plana u skladu sa zakonom;
- 8) *urbana obnova* jeste skup planskih i drugih mera kojima se menja namena objekta, obnavlja, rekonstruiše i rehabilituje degradirani ili napušteni deo naseljenog mesta, u skladu sa principima održivog razvoja;

9) *regulaciona linija* jeste linija koja razdvaja površinu određene javne namene od površina predviđenih za druge javne i ostale namene;

10) *građevinska linija* jeste linija na, iznad i ispod površine zemlje i vode do koje je dozvoljeno građenje osnovnog gabarita objekta;

- 2 -

11) *nomenklatura statističkih teritorijalnih jedinica* jeste skup pojmova, naziva i simbola koji opisuje grupe teritorijalnih jedinica sa nivoima grupisanja i koja sadrži

kriterijume po kojima je izvršeno grupisanje, a koju usvaja Vlada, na predlog Republičkog zavoda za statistiku;

12) *bruto razvijena građevinska površina* jeste zbir površina svih nadzemnih etaža objekta, merenih u nivou podova svih delova objekta – spoljne mere obodnih

zidova (sa oblogama, parapetima i ogradama);

13) *indeks zauzetosti parcele* jeste odnos gabarita horizontalne projekcije izgrađenog ili planiranog objekta i ukupne površine građevinske parcele, izražen u

procentima;

14) *indeks izgrađenosti parcele* jeste odnos (količnik) bruto razvijene građevinske površine izgrađenog ili planiranog objekta i ukupne površine građevinske parcele;

15) *ESPON* jeste evropska mreža institucija koje se bave prikupljanjem informacija i pokazatelja za prostorno planiranje;

16) *naseljeno mesto* jeste izgrađeni, funkcionalno objedinjeni prostor na kome su obezbeđeni uslovi za život i rad ljudi i zadovoljavanje zajedničkih potreba

stanovnika, sa urbanim elementima, na teritoriji jedinice lokalne samouprave;

17) *grad* jeste naselje koje je kao grad utvrđeno zakonom;

18) *selo* jeste naselje čije se stanovništvo pretežno bavi poljoprivredom, a koje nije sedište opštine;

19) *građevinsko područje* jeste područje određeno planskim dokumentom, a predstavlja izgrađeni i uređeni deo naseljenog mesta, kao i neizgrađeni deo područja

planiran za zaštitu, uređenje ili izgradnju objekata;

20) *građevinska parcela* jeste deo građevinskog zemljišta, sa pristupom javnoj saobraćajnoj površini, koja je izgrađena ili planom predviđena za izgradnju;

21) *investitor* jeste lice za čije potrebe se gradi objekat i na čije ime glasi građevinska dozvola;

22) *objekat* jeste građevina spojena sa tlom, koja predstavlja fizičku, funkcionalnu, tehničko – tehnološku ili biotehničku celinu sa svim potrebnim instalacijama, postrojenjima i opremom, odnosno same instalacije, postrojenja i oprema koja se ugrađuje u objekat ili samostalno izvodi (zgrade svih vrsta, saobraćajni, vodoprivredni i energetski objekti, unutrašnja i spoljna mreža i instalacije, objekti komunalne infrastrukture, industrijski, poljoprivredni i drugi privredni objekti, javne zelene površine, objekti sporta i rekreacije, groblja, skloništa i

sl);

23) *zgrada* jeste objekat sa krovom i spoljnim zidovima, izgrađena kao

samostalna upotrebna celina koja pruža zaštitu od vremenskih i spoljnih uticaja,
a

namenjena je za stanovanje, obavljanje neke delatnosti ili za smeštaj i čuvanje životinja, robe, opreme za različite proizvodne i uslužne delatnosti i dr. Zgradama se

smatraju i objekti koji imaju krov, ali nemaju (sve) zidove (npr. nastrešnice), kao i objekti koji su pretežno ili potpuno smešteni ispod površine zemlje (skloništa, podzemne garaže i sl.);

24) *pomoćni objekat* jeste objekat koji je u funkciji glavnog objekta, a gradi se na istoj parceli na kojoj je sagrađen glavni stambeni, poslovni ili objekat javne namene (garaže, ostave, septičke jame, bunari, cisterne za vodu i sl.);

25) *posebna vrsta objekata za koje se ne izdaje građevinska dozvola* jesu objekti protivgradne odbrane; tipski kabineti baznih stanica na odgovarajućim
- 3 -

nosačima, nosači antena sa antenama osim paraboličnih antena radio-stanica svih

namena čiji prečnik nije veći od 2,5 m (izuzev antenskih sistema zemaljskih satelitskih stanica), kontejneri za smeštaj telekomunikacione opreme i uređaja, tipski

ormani za unutrašnju i spoljašnju montažu za smeštaj telekomunikacione opreme,

mikrorovovi za optičke i druge kablove i sl.; pojedinačni elektrodistributivni i elektroprenosni stubovi, deo niskonaponske elektrodistributivne mreže koji obuhvata

podzemni 10 kV ili 20 kV vod, tipske transformatorske stanice 10/04 kV ili 20/04 kV i

deo elektrodistributivne mreže od transformatorske stanice 10/04 kV ili 20/04 kV do

mesta priključka na objektu kupca (1 kV); priključci na izgrađenu distributivnu gasnu

mrežu; tipski toplovodni priključci; ugradnja unutrašnjih instalacija (gas, struja, voda,

toplotna energija i sl.) u postojeći objekat; ograde;

26) *linijski infrastrukturni objekat* jeste javni put, javna železnička infrastruktura, dalekovod, naftovod, produktovod, gasovod i sl, koji može biti nadzemni ili podzemni, za čiju izgradnju je predviđeno utvrđivanje javnog interesa, u

skladu sa posebnim zakonom;

27) *komunalna infrastruktura* jesu svi objekti infrastrukture za koje građevinsku dozvolu izdaje jedinica lokalne samouprave;

28) *pripremni radovi* jesu radovi koji prethode građenju objekta i odnose se naročito na: građenje i postavljanje objekata i instalacija privremenog karaktera za

potrebe izvođenja radova; obezbeđenje prostora za dopremu i smeštaj građevinskog

materijala i druge radove kojima se obezbeđuje sigurnost susednih objekata, saniranje terena i obezbeđenje nesmetanog odvijanja saobraćaja i korišćenje okolnog prostora;

29) *tehnička dokumentacija* jeste skup projekata koji se izrađuju radi:

utvrđivanja koncepta objekta, razrade uslova, načina izgradnje objekta i za potrebe

održavanja objekta;

30) *izgradnja objekta* jeste skup radnji koji obuhvata: prethodne radove, izradu i kontrolu tehničke dokumentacije, pripremne radove za građenje, građenje

objekta i stručni nadzor u toku građenja objekta;

31) *građenje* jeste izvođenje građevinskih i građevinsko-zanatskih radova, ugradnja instalacija, postrojenja i opreme;

32) *rekonstrukcija* jeste izvođenje građevinskih i drugih radova na postojećem objektu kojima se: utiče na stabilnost i sigurnost objekta; menjaju konstruktivni elementi ili tehnološki proces; menja spoljni izgled objekta; povećava

broj funkcionalnih jedinica; utiče na bezbednost susednih objekata, saobraćaja, zaštite od požara i životne sredine; menja režim voda; utiče na zaštitu prirodnog ili

nepokretnog kulturnog dobra i njegove zaštićene okoline;

33) *dogradnja* jeste izvođenje građevinskih i drugih radova kojima se izgrađuje novi prostor uz, ispod ili nad postojećim objektom (nadziđivanje) i sa njim

čini građevinsku, funkcionalnu ili tehničku celinu;

34) *adaptacija* jeste izvođenje građevinskih i drugih radova na postojećem objektu, kojima se: vrši promena organizacije prostora u objektu, vrši zamena uređaja, postrojenja, opreme i instalacija istog kapaciteta, a kojima se ne utiče na

stabilnost i sigurnost objekta, ne menjaju konstruktivni elementi, ne menja spoljni

izgled i ne utiče na bezbednost susednih objekata, saobraćaja, zaštite od požara i

životne sredine;

35) *sanacija* jeste izvođenje građevinskih i drugih radova na postojećem objektu kojima se vrši popravka uređaja, postrojenja i opreme, odnosno zamena konstruktivnih elemenata objekta, kojima se ne menja spoljni izgled, ne utiče na bezbednost susednih objekata, saobraćaja i životne sredine i ne utiče na zaštitu

- 4 -

prirodnog i nepokretnog kulturnog dobra, evidentirane nepokretnosti dobra koje uživa

prethodnu zaštitu, njegove zaštićene okoline, osim konzervatorskih i restauratorskih radova;

36) *investiciono održavanje* je izvođenje građevinsko-zanatskih, odnosno drugih radova zavisno od vrste objekta u cilju poboljšanja uslova korišćenja objekta u

toku eksploatacije;

37) *restauratorski, konzervatorski i radovi na revitalizaciji kulturnih dobara* su radovi koji se izvode na nepokretnim kulturnim dobrima i njihovoj zaštićenoj okolini, u

skladu sa posebnim i ovim zakonom;

38) *gradilište* jeste zemljište ili objekat, posebno obeleženo, na kome se

gradi, rekonstruiše ili uklanja objekat, odnosno izvode radovi na održavanju objekta;

39) *uklanjanje objekta ili njegovog dela* jeste izvođenje radova na rušenju objekta ili dela objekta;

40) *standardi pristupačnosti* jesu obavezne tehničke mere, standardi i uslovi projektovanja, planiranja i izgradnje kojima se osigurava nesmetano kretanje i pristup

osobama sa invaliditetom, deci i starim osobama.

3. Načela za uređenje i korišćenje prostora

Član 3.

Uređenje i korišćenje prostora zasniva se na načelima: održivog razvoja; podsticanju ravnomernog regionalnog razvoja; usklađenosti socijalnog razvoja, ekonomske i energetske efikasnosti i zaštite i revitalizacije životne sredine i graditeljskog nasleđa, prirodnih, kulturnih i istorijskih vrednosti; realizacije razvojnih

prioriteta i obezbeđenja uslova za racionalno korišćenje neobnovljivih prirodnih resursa i obnovljivih izvora energije; sprečavanja i zaštite od prirodnih i tehničkotehnoloških

nesreća; planiranja i uređenja prostora za potrebe odbrane zemlje i izgradnju objekata od posebnog značaja za odbranu zemlje; učešća javnosti; saradnje između državnih organa, autonomih teritorijalnih zajednica, jedinica lokalnih

samouprava, privrednih društava, ustanova, nevladinih organizacija, građana i drugih

učesnika u prostornom razvoju; usaglašenosti sa evropskim standardima i normativima u oblasti planiranja i uređenja prostora u cilju stvaranja uslova za transgraničnu i međunarodnu saradnju i uključivanje Republike Srbije u procese evropskih integracija.

Uređenje prostora zasniva se na horizontalnoj i vertikalnoj koordinaciji.

Horizontalna koordinacija podrazumeva povezivanje sa susednim teritorijama u toku planiranja radi rešavanja zajedničkih funkcija i interesa, kao i povezivanje i

participaciju svih učesnika u prostornom razvoju javnog i civilnog sektora i građana.

Vertikalna koordinacija podrazumeva uspostavljanje veza svih nivoa prostornog i urbanističkog planiranja i uređenja prostora, od nacionalnog ka regionalnom i dalje ka lokalnom nivou.

Načela sadrže i instrumente za implementaciju.

4. Unapređenje energetske efikasnosti

Energetska svojstva objekta

Član 4.

Objekat koji se u smislu posebnog propisa smatra objektom visokogradnje (u daljem tekstu: objekti visokogradnje), u zavisnosti od vrste i namene, mora biti

- 5 -

projektovan, izgrađen, korišćen i održavan na način kojim se obezbeđuju propisana

energetska svojstva.

Propisana energetska svojstva utvrđuju se izdavanjem sertifikata o energetskim svojstvima objekta koji izdaje ovlašćena organizacija koja ispunjava

propisane uslove za izdavanje sertifikata o energetske svojstvima objekata. Sertifikat o energetske svojstvima objekta čini sastavni deo tehničke dokumentacije koja se prilaže uz zahtev za izdavanje upotrebne dozvole. Ispunjenost uslova iz stava 2. ovog člana posebnim rešenjem utvrđuje ministar nadležan za poslove građevinarstva.

Na rešenje iz stava 4. ovog člana ne može se izjaviti žalba, ali se tužbom može pokrenuti upravni spor.

Obaveza iz stava 1. ovog člana ne odnosi se na objekte visokogradnje koje posebnim propisom odredi ministar nadležan za poslove građevinarstva.

5. Nesmetano kretanje i pristup osobama sa invaliditetom, deci i starim osobama

Član 5.

Objekti visokogradnje javne i poslovne namene moraju se projektovati i graditi tako da osobama sa invaliditetom, deci i starim osobama omogućava nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad.

Stambene i stambeno-poslovne zgrade sa deset i više stanova moraju se projektovati i graditi tako da se osobama sa invaliditetom, deci i starim osobama omogućava nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad.

6. Građevinski proizvodi

Član 6.

Građevinski i drugi proizvodi koji se koriste prilikom građenja objekta ili izvođenja radova, moraju ispunjavati zahteve propisane ovim zakonom i posebnim propisima.

7. Sertifikati stranih država

Član 7.

Za postavljanje tipskih uređaja, opreme i instalacija, koji se smatraju objektima u smislu ovog zakona, priznaje se overeni prevod na srpski jezik sertifikata

izdatih od međunarodnih sertifikacionih tela ili sertifikati neke od zemalja Evropske

unije, ukoliko nisu u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta.

8. Registar investitora

Član 8.

Registar investitora predstavlja javnu evidenciju o svim raspoloživim podacima o fizičkom ili pravnom licu kao investitoru i dostupan je u sedištu jedinice

lokalne samouprave, kao i u elektronskom obliku putem interneta.

Registar investitora vode jedinice lokalne samouprave.

- 6 -

9. Uslovi zaštite životne sredine

Član 9.

Svi planski dokumenti sadrže obavezne mere zaštite životne sredine propisane procenom uticaja na životnu sredinu, odnosno utvrđene mere zaštite od

strane nadležnog organa, u skladu sa posebnim zakonima.

II. PROSTORNO I URBANISTIČKO PLANIRANJE

1. Dokumenti prostornog i urbanističkog planiranja

Član 10.

Dokumenti prostornog i urbanističkog planiranja su:

- 1) planski dokumenti;
- 2) dokumenti za sprovođenje prostornih planova;
- 3) urbanističko-tehnički dokumenti.

1.1. Planski dokumenti

Član 11.

Planski dokumenti su prostorni i urbanistički planovi.

Prostorni planovi su:

- 1) Prostorni plan Republike Srbije;
- 2) Regionalni prostorni plan;
- 3) Prostorni plan jedinice lokalne samouprave;
- 4) Prostorni plan područja posebne namene;

Urbanistički planovi su:

- 1) Generalni urbanistički plan;
- 2) Plan generalne regulacije;
- 3) Plan detaljne regulacije.

1.2. Dokumenti za sprovođenje prostornih planova

Član 12.

Dokumenti za sprovođenje prostornih planova su:

- 1) program implementacije Prostornog plana Republike Srbije;
- 2) program implementacije regionalnog prostornog plana;
- 3) program implementacije prostornog plana područja posebne namene.

1.3. Urbanističko-tehnički dokumenti

Član 13.

Urbanističko-tehnički dokumenti za sprovođenje planskih dokumenata su:

- 1) urbanistički projekat;
- 2) projekat preparcelacije i parcelacije;
- 7 -
- 3) projekat ispravke granica susednih parcela.

2. Prostorni planovi

2.1. Prostorni plan Republike Srbije

Član 14.

Prostorni plan Republike Srbije donosi se za teritoriju Republike Srbije i osnovni je planski dokument prostornog planiranja i razvoja u Republici.

Ostali planski dokumenti moraju biti u skladu sa Prostornim planom Republike Srbije.

Prostorni plan Republike Srbije ima strateško-razvojnu i opštu regulatornu funkciju.

Prostorni plan Republike Srbije donosi se za period od najmanje 10 godina, a najviše do 25 godina.

Prostorni plan Republike Srbije može se menjati i pre isteka roka za koji je donet.

Član 15.

Prostorni plan Republike Srbije sadrži naročito:

- 1) polazne osnove za izradu plana;
- 2) ocenu postojećeg stanja (SWOT analiza);
- 3) ciljeve i principe prostornog razvoja;
- 4) principe i propozicije zaštite, uređenja i razvoja prirode i prirodnih

sistema;

- 5) prostorni razvoj i distribuciju stanovništva;
- 6) mreže naselja i javnih službi;
- 7) prostorni razvoj saobraćaja i infrastrukturnih sistema od značaja za Republiku Srbiju;
- 8) koncepciju i propozicije prostornog razvoja privrede;
- 9) mere zaštite, uređenja i unapređenja prirodnih i kulturnih dobara;
- 10) mere zaštite životne sredine;
- 11) mere uređenja i pripreme teritorije za potrebe odbrane zemlje;
- 12) definisanje interregionalnih i intraregionalnih funkcionalnih mreža;
- 13) planske celine zajedničkih prostornih i razvojnih obeležja, za koje će biti doneti prostorni planovi nižeg reda;
- 14) mere za sprovođenje prostornog plana;
- 15) dugoročne razvojne strategije Republike Srbije.

Strateška procena uticaja na životnu sredinu je sastavni deo plana.

Član 16.

Odluku o izradi Prostornog plana Republike Srbije donosi Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove prostornog planiranja.

- 8 -

Odluka iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o cilju donošenja, roku izrade, izvoru sredstva za izradu, mestu održavanja javnog uvida i dr.

Odluka iz stava 1. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

2.2. Regionalni prostorni plan

Član 17.

Regionalni prostorni plan se izrađuje kao regionalni prostorni plan područja prostornih jedinica u skladu sa nomenklaturom statističkih teritorijalnih jedinica na

nivou 2 i oblasni prostorni plan prostornih jedinica u skladu sa nomenklaturom statističkih teritorijalnih jedinica na nivou 3.

Regionalni prostorni plan je planski dokument koji uz uvažavanje specifičnih potreba koje proizlaze iz regionalnih posebnosti, razrađuje ciljeve prostornog uređenja i određuje racionalno korišćenje prostora, u skladu sa susednim regionima i opštinama.

Jedna od polaznih osnova za izradu prostornih planova na nivou 2 i 3 i dokumenata njihovog sprovođenja jesu i razvojni dokumenti regionalnog razvoja.

Član 18.

Regionalni prostorni plan sadrži naročito:

- 1) polazne osnove za izradu plana;
- 2) ocenu postojećeg stanja (SWOT analiza);
- 3) ciljeve i principe regionalnog prostornog razvoja;
- 4) koncepciju regionalnog prostornog razvoja;
- 5) principe i propozicije zaštite, uređenja i razvoja prirode i prirodnih sistema;
- 6) koncepciju i propozicije prostornog razvoja i distribucije stanovništva, mreže naseljenih mesta i javnih službi;
- 7) funkcionalno povezivanje naseljenih mesta;
- 8) principe i propozicije prostornog razvoja privrede, distribuciju aktivnosti i

upotrebu zemljišta;

9) prostorni razvoj saobraćaja, regionalnih infrastrukturnih sistema i povezivanje sa infrastrukturnim sistemima od značaja za Republiku Srbiju;

10) mere zaštite, uređenja i unapređenja prirodnih i kulturnih dobara;

11) definisanje interregionalnih i intraregionalnih funkcionalnih veza i transgranične saradnje;

12) mere zaštite životne sredine;

13) mere za podsticanje regionalnog razvoja;

14) mere za ravnomerni teritorijalni razvoj regiona;

15) mere i instrumente za ostvarivanje regionalnog prostornog plana i prioriternih planskih rešenja, odnosno strateško razvojnih projekata za prvu etapu

spvođenja;

16) mere za sprovođenje regionalnog prostornog plana.

- 9 -

Strateška procena uticaja na životnu sredinu je sastavni deo plana.

2.3. Prostorni plan jedinice lokalne samouprave

Član 19.

Prostorni plan jedinice lokalne samouprave donosi se za teritoriju jedinice lokalne samouprave i određuje smernice za razvoj delatnosti i namenu površina, kao

i uslove za održivi i ravnomerni razvoj na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

Član 20.

Prostorni plan jedinice lokalne samouprave sadrži naročito:

1) polazne osnove za izradu plana;

2) ocenu postojećeg stanja (SWOT analiza);

3) posebno obeležavanje građevinskog područja sa granicama područja;

4) delove teritorije za koje je predviđena izrada urbanističkog plana;

5) pravila uređenja i građenja za delove teritorije za koje nije predviđena izrada urbanističkog plana;

6) šematski prikaz uređenja naseljenih mesta za delove teritorije za koje nije predviđena izrada urbanističkog plana;

7) ciljeve i principe i koncepciju prostornog razvoja jedinice lokalne samouprave;

8) principe i propozicije zaštite, uređenja i razvoja prirode i prirodnih sistema;

9) koncepciju i propozicije prostornog razvoja i distribuciju stanovništva, mreže naseljenih mesta i javnih službi;

10) koncepciju i propozicije prostornog razvoja ekonomije, distribuciju aktivnosti i upotrebu zemljišta;

11) prostorni razvoj saobraćaja, infrastrukturnih sistema, komunalne infrastrukture i povezivanje sa regionalnom infrastrukturnom mrežom;

12) regionalne i prekogranične aspekte i funkcionalne veze;

13) mere zaštite, uređenja i unapređenja prirodnih i kulturnih dobara;

14) odnos gradskih i seoskih naselja;

15) mere za ravnomerni teritorijalni razvoj jedinice lokalne samouprave;

16) mere i instrumente za ostvarivanje prostornog plana jedinice lokalne samouprave i prioriternih planskih rešenja i projekata;

17) mere za sprovođenje prostornog plana jedinice lokalne samouprave.

Strateška procena uticaja na životnu sredinu je sastavni deo plana. Za administrativno područje grada Beograda, van obuhvata generalnog plana, odnosno generalnog urbanističkog plana po ovom zakonu, donose se prostorni planovi za delove administrativnog područja grada Beograda sa elementima prostornog plana jedinice lokalne samouprave.

- 10 -

2.4. Prostorni plan područja posebne namene

Član 21.

Prostorni plan područja posebne namene donosi se za područje koje zbog prirodnih, kulturno-istorijskih ili ambijentalnih vrednosti, eksploatacije mineralnih sirovina, iskorišćenja turističkih potencijala i iskorišćenja hidropotencijala ili izgradnje

objekata za koje građevinsku dozvolu izdaje ministarstvo nadležno za poslove građevinarstva ili nadležni organ autonomne pokrajine, zahteva poseban režim organizacije, uređenja, korišćenja i zaštite prostora i koje je kao takvo određeno Prostornim planom Republike Srbije.

Član 22.

Prostorni plan područja posebne namene sadrži naročito:

- 1) polazne osnove za izradu plana;
- 2) ocenu postojećeg stanja (SWOT analiza);
- 3) posebno obeležavanje građevinskog područja sa granicama područja;
- 4) delove teritorije za koje je predviđena izrada urbanističkog plana;
- 5) ciljeve, principe i operativne ciljeve prostornog razvoja područja posebne namene;
- 6) koncepciju prostornog razvoja područja posebne namene;
- 7) koncepciju i propoziciju zaštite, uređenja i razvoja prirode i prirodnih sistema;
- 8) koncepciju i propozicije u odnosu na eventualne demografsko-socijalne probleme;
- 9) prostorni razvoj funkcije posebne namene, distribuciju aktivnosti i upotrebu zemljišta;
- 10) prostorni razvoj saobraćaja, infrastrukturnih sistema i povezivanje sa drugim mrežama;
- 11) pravila uređenja i građenja i druge elemente regulacije za delove teritorije u obuhvatu plana za koje nije predviđena izrada urbanističkog plana;
- 12) mere zaštite, uređenja i unapređenja prirodnih i kulturnih dobara;
- 13) mere zaštite životne sredine;
- 14) mere i instrumenti za ostvarivanje prostornog plana područja posebne namene i prioriternih planskih rešenja;
- 15) mere za sprovođenje prostornog plana posebne namene.

Strateška procena uticaja na životnu sredinu je sastavni deo plana.

3. Urbanistički planovi

3.1. Generalni urbanistički plan

Član 23.

Generalni urbanistički plan se donosi kao strateški razvojni plan, sa opštim elementima prostornog razvoja.

- 11 -

Generalni urbanistički plan se donosi za naseljeno mesto koje je sedište jedinice lokalne samouprave, koje ima preko 30.000 stanovnika.

Član 24.

Generalni urbanistički plan sadrži naročito:

- 1) granicu plana i obuhvat građevinskog područja;
- 2) granice obuhvata planova generalne regulacije za celo građevinsko područje;
- 3) generalnu namenu površina koje su pretežno planirane u građevinskom području, na nivou urbanističkih zona;
- 4) generalne pravce i koridore za saobraćajnu, energetska, vodoprivrednu, komunalnu i drugu infrastrukturu.

3.2. Plan generalne regulacije

Član 25.

Plan generalne regulacije se obavezno donosi za naseljeno mesto koje je sedište jedinice lokalne samouprave, a može se doneti i za druga naseljena mesta

na teritoriji opštine, odnosno grada, odnosno grada Beograda, kada je to predviđeno

prostornim planom jedinice lokalne samouprave.

Za jedinice lokalne samouprave za koje se po ovom zakonu donosi generalni urbanistički plan, planovi generalne regulacije se obavezno donose za celo građevinsko područje naseljenog mesta, po delovima naseljenog mesta.

Član 26.

Plan generalne regulacije sadrži naročito:

- 1) granicu plana i obuhvat građevinskog područja;
- 2) podelu prostora na posebne celine i zone;
- 3) pretežnu namenu zemljišta po zonama i celinama;
- 4) regulacione linije ulica, površina javne namene i građevinske linije sa elementima za obeležavanje na geodetskoj podlozi za zone za koje nije predviđena izrada plana detaljne regulacije;
- 5) nivelacione kote raskrsnica ulica i površina javne namene (nivelacioni plan) za zone za koje nije predviđena izrada plana detaljne regulacije;
- 6) trase, koridore i kapacitete za saobraćajnu, energetska, komunalnu i drugu infrastrukturu;
- 7) vertikalnu regulaciju;
- 8) pravila uređenja i pravila građenja po zonama i celinama;
- 9) zone za koje se obavezno donosi plan detaljne regulacije;
- 10) lokacije za koje se radi urbanistički projekat;
- 11) rokove za izradu plana detaljne regulacije sa obavezno propisanom zabranom gradnje novih objekata i rekonstrukcije postojećih objekata (izgradnja objekata ili izvođenje radova kojima se menja stanje u prostoru), do usvajanja plana;
- 12) mere zaštite kulturno-istorijskih spomenika i zaštićenih prirodnih celina;
- 13) inženjersko-geološke uslove;
- 12 -
- 14) mere energetske efikasnosti izgradnje;
- 15) grafički deo.

3.3. Plan detaljne regulacije

Član 27.

Plan detaljne regulacije se donosi za neizgrađene delove naseljenog mesta,

uređenje neformalnih naselja, zone urbane obnove, infrastrukturne koridore i objekte, izgradnju objekata ili naseljenih mesta u građevinskom području izvan naseljenog mesta, kao i u zaštićenoj okolini nepokretnih kulturnih dobara.

Član 28.

Plan detaljne regulacije sadrži naročito:

- 1) granicu plana i obuhvat građevinskog područja;
- 2) podelu prostora na posebne celine i zone;
- 3) namenu zemljišta;
- 4) regulacione linije ulica i javnih površina i građevinske linije sa elementima za obeležavanje na geodetskoj podlozi;
- 5) nivelacione kote ulica i javnih površina (nivelacioni plan);
- 6) trase, koridore i kapacitete za saobraćajnu, energetska, komunalnu i drugu infrastrukturu;
- 7) pravila uređenja i pravila građenja po celinama i zonama;
- 8) ekonomsku analizu i procenu ulaganja iz javnog sektora;
- 9) lokacije za koje je predviđena izrada urbanističkog projekta;
- 10) grafički deo.

Za trase, koridore i pojaseve saobraćajnica, mreža infrastrukture i tehničke regulacije vodotokova bliže se razrađuju naročito i granice parcela javnih ili komunalnih površina sa koordinatama i regulacija i nivelacija za trase, koridore i pojaseve saobraćajnica, mreža infrastrukture i tehničke regulacije vodotokova. Za zone urbane obnove, revitalizacije i rehabilitacije, planom detaljne regulacije razrađuju se naročito i kompozicioni ili oblikovni plan i plan parternog uređenja.

4. Sastavni delovi planskih dokumenata

Član 29.

Sastavni delovi prostornog plana područja posebne namene, prostornog plana jedinice lokalne samouprave i urbanističkih planova su :

- 1) pravila uređenja;
- 2) pravila građenja;
- 3) grafički deo.

4.1. Pravila uređenja

Član 30.

Pravila uređenja, zavisno od vrste planskog dokumenta, sadrže naročito:

- 13 -

- 1) celine i zone određene planskim dokumentom;
- 2) urbanističke i druge uslove za uređenje i izgradnju površina i objekata javne namene i mreže saobraćajne i druge infrastrukture;
- 3) popis objekata za koje se pre obnove ili rekonstrukcije moraju izraditi konzervatorski ili drugi uslovi;
- 4) stratešku procenu uticaja planskog dokumenta na životnu sredinu;
- 5) opšte i posebne uslove i mere zaštite života i zdravlja ljudi i zaštite od požara, elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća i ratnih dejstava;
- 6) posebne uslove kojima se površine i objekti javne namene čine pristupačnim osobama sa invaliditetom, u skladu sa standardima pristupačnosti.

4.2. Pravila građenja

Član 31.

Pravila građenja sadrže naročito:

- 1) vrstu i namenu objekata koji se mogu graditi pod uslovima utvrđenim planskim dokumentom, odnosno vrstu i namenu objekata čija je izgradnja zabranjena u pojedinačnim zonama;
- 2) uslove za formiranje građevinske parcele;
- 3) položaj objekta u odnosu na regulaciju i u odnosu na granice građevinske parcele;
- 4) najveće dozvoljene indekse zauzetosti i izgrađenosti građevinske parcele;
- 5) najveću dozvoljenu spratnost i visinu objekata;
- 6) najmanju dozvoljenu međusobnu udaljenost objekata međusobno i objekata od granica parcela;
- 7) uslove za izgradnju drugih objekata na istoj građevinskoj parceli;
- 8) uslove i način obezbeđivanja pristupa parceli i prostora za parkiranje vozila.

4.3. Grafički deo plana

Član 32.

Grafičkim delom prostornog plana prikazuju se: namena prostora; mreža naselja, funkcija, javnih službi i infrastrukturnih sistema; prirodni resursi, zaštita životne sredine i prirodnih i kulturnih dobara.

Grafičkim delom urbanističkog plana prikazuju se: planirana namena; regulacija i nivelacija; infrastrukturni sistemi; zaštita životne sredine i prirodnih i kulturnih dobara.

Grafički deo plana izrađuje se na overenom katastarsko-topografskom, odnosno overenom topografskom planu, odnosno overenom katastarskom planu. Grafički deo plana, osim plana detaljne regulacije može se izrađivati i na ažurnim georeferenciranim ortofoto podlogama.

- 14 -

5. Usklađenost planskih dokumenata

Član 33.

Dokumenti prostornog i urbanističkog planiranja moraju biti usklađeni, tako da dokument užeg područja mora biti u skladu sa dokumentom šireg područja. Planski dokumenti moraju biti u skladu sa Prostornim planom Republike Srbije.

Urbanistički planovi moraju biti u skladu sa prostornim planovima.

Na regionalni prostorni plan za područje autonomne pokrajine, regionalni prostorni plan za područje grada Beograda, prostorni plan jedinice lokalne samouprave i generalni urbanistički plan pribavlja se prethodna saglasnost pre upućivanja na javni uvid, kao i saglasnost na te planove pre objavljivanja, ministra

nadležnog za poslove prostornog planiranja i urbanizma, u pogledu usklađenosti tih

planova sa planskim dokumentima šireg područja, ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona, u roku koji ne može biti duži od 30 dana.

Na prostorne planove jedinica lokalne samouprave i generalne urbanističke planove na teritoriji autonomne pokrajine, pribavlja se prethodna saglasnost pre upućivanja na javni uvid, kao i saglasnost na te planove pre objavljivanja, nadležnog

organa autonomne pokrajine, u roku koji ne može biti duži od 30 dana. Na plan detaljne regulacije koji se izrađuje u obuhvatu prostornog plana područja posebne namene koji se donosi za nacionalni park ili zaštićeno prirodno dobro, pribavlja se saglasnost na taj plan pre objavljivanja, ministra nadležnog za

poslove prostornog planiranja i urbanizma, odnosno nadležnog organa autonomne

pokrajine, u pogledu usklađenost sa planskim dokumentima šireg područja, ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona, u roku koji ne može biti duži

od 30 dana.

Ako ministar nadležan za poslove prostornog planiranja i urbanizma, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine ne odluči po zahtevu za davanje saglasnosti na

plan generalne regulacije u roku od 30 dana, smatraće se da je saglasnost data.

U slučaju da ministar nadležan za poslove prostornog planiranja i urbanizma utvrdi da nema uslova za davanje prethodne saglasnosti, odnosno saglasnosti na planske dokumente iz st. 4, 5. i 6. ovog člana, nalaže nosiocu izrade planskog dokumenta izradu novog koncepta, odnosno nacрта tog planskog dokumenta u roku

od 90 dana.

6. Obavezna sadržina planskih dokumenata

Član 34.

Planski dokumenti sadrže tekstualni i grafički deo i obavezne priloge, a izrađuju se u analognom i digitalnom obliku.

7. Nadležnost za donošenje planskih dokumenata

Član 35.

Prostorni plan Republike Srbije donosi Narodna skupština Republike Srbije, na predlog Vlade.

Prostorni plan područja posebne namene donosi Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove prostornog planiranja, a za područja koja se u celini nalaze na teritoriji autonomne pokrajine skupština autonomne pokrajine.

- 15 -

Regionalni prostorni plan donosi se za područje prostornih jedinica nivoa 2 i 3 po nomenklaturi statističkih teritorijalnih jedinica.

Regionalni prostorni plan područja prostornih jedinica nivoa 2 po nomenklaturi statističkih teritorijalnih jedinica, osim regionalnog prostornog plana autonomne pokrajine i regionalnog prostornog plana za područje grada Beograda, donosi Vlada,

na predlog ministarstva nadležnog za poslove prostornog planiranja.

Regionalni prostorni plan za područje autonomne pokrajine donosi skupština autonomne pokrajine.

Regionalni prostorni plan za područje grada Beograda donosi skupština grada Beograda.

Regionalni prostorni plan - oblasni prostorni plan područja prostornih jedinica nivoa 3 po nomenklaturi statističkih teritorijalnih jedinica donosi Vlada, na predlog

ministarstva nadležnog za poslove prostornog planiranja.

Regionalni prostorni plan područja prostornih jedinica nivoa 3 po nomenklaturi

statističkih teritorijalnih jedinica, za područja koja se u celini nalaze na teritoriji autonomne pokrajine donosi skupština autonomne pokrajine.

Prostorni plan jedinice lokalne samouprave donosi skupština jedinice lokalne samouprave.

Urbanistički plan donosi skupština jedinice lokalne samouprave.

8. Izrada planskih dokumenata

Član 36.

Planske dokumente pod uslovima propisanim ovim zakonom, može da izrađuje javno preduzeće, odnosno druga organizacija koju osnuje jedinica lokalne

samouprave za obavljanje poslova prostornog i urbanističkog planiranja, kao i privredna društva, odnosno druga pravna lica, koja su upisana u odgovarajući registar za obavljanje poslova prostornog i urbanističkog planiranja i izrade planskih dokumenata.

Izradom prostornih, odnosno urbanističkih planova rukovodi odgovorni planer, odnosno odgovorni urbanista.

9. Odgovorni planer

Član 37.

Odgovorni planer može biti lice sa stečenim visokim obrazovanjem na akademskim studijama drugog stepena (diplomske akademske studije-master, specijalističke akademske studije) odnosno lice sa visokom stručnom spremom i najmanje pet godina radnog iskustva, koje ima stručne rezultate na izradi dokumenata prostornog planiranja i odgovarajuću licencu izdatu u skladu sa ovim zakonom.

Stručnim rezultatima iz stava 1. ovog člana smatraju se rezultati ostvareni na rukovođenju, izradi ili saradnji na izradi najmanje dva dokumenta prostornog planiranja.

- 16 -

10. Odgovorni urbanista

Član 38.

Odgovorni urbanista može biti lice sa stečenim visokim obrazovanjem odgovarajuće struke, na akademskim studijama drugog stepena (diplomske akademske studije-master, specijalističke akademske studije) odnosno lice sa visokom školskom spremom odgovarajuće struke i najmanje pet godina odgovarajućeg radnog iskustva, koje ima stručne rezultate na izradi dokumenata urbanističkog planiranja i odgovarajuću licencu izdatu u skladu sa ovim zakonom. Stručnim rezultatima iz stava 1. ovog člana smatraju se rezultati ostvareni na rukovođenju, izradi ili saradnji na izradi najmanje dva dokumenta urbanističkog planiranja.

11. Sredstva za izradu planskih dokumenata

Član 39.

Sredstva za izradu planskih dokumenata obezbeđuju se u budžetu ili iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Ministarstvo nadležno za poslove prostornog planiranja može, na zahtev jedinice lokalne samouprave, da su/finansira izradu pojedinih planskih dokumenata.

12. Ustupanje podloga

Član 40.

U cilju izrade, odnosno izmene planskog dokumenta, na zahtev ministarstva nadležnog za poslove prostornog planiranja i urbanizma, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, nadležni organ, odnosno organizacija ustupaju postojeće kopije topografskog i katastarskog plana, odnosno digitalne zapise, odnosno katastar podzemnih instalacija, odnosno ortofoto snimke, bez naknade. Sve podloge ustupaju se u roku od 30 dana.

13. Dostupnost planskih dokumenata

Član 41.

Planski dokumenti sa priložima moraju biti dostupni na uvid javnosti u toku važenja dokumenta u sedištu donosioca, osim priloga koji se odnose na posebne mere, uslove i zahteve za prilagođavanje potrebama odbrane zemlje, kao i podacima o područjima i zonama objekata od posebnog značaja i interesa za odbranu zemlje.

14. Objavljivanje planskih dokumenata

Član 42.

Po donošenju, svi planski dokumenti se objavljuju u službenim glasilima Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, zavisno od vrste dokumenta, a objavljuju se i u elektronskom obliku i dostupni su putem interneta.

- 17 -

15. Centralni registar planskih dokumenata

Član 43.

Svi planski dokumenti koji se donose u skladu sa ovim zakonom evidentiraju se u Centralnom registru planskih dokumenata (u daljem tekstu: Registar). Registar vodi ministarstvo nadležno za poslove prostornog planiranja i urbanizma preko Republičkog geodetskog zavoda, u okviru Nacionalne infrastrukture geoprostornih podataka.

Rok za uspostavljanje Registra je godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Svi planski dokumenti, evidentirani u Registru, dostupni su zainteresovanim licima i u elektronskom obliku, putem interneta.

Član 44.

Planski dokumenti se dostavljaju Republičkom geodetskom zavodu u roku od 15 dana od dana objavljivanja planskog dokumenta u službenom glasilu.

Član 45.

Za potrebe praćenja stanja u prostoru nadležni organ jedinice lokalne samouprave obrazuje lokalni informacioni sistem planskih dokumenata i stanja u prostoru.

Rok za uspostavljanje lokalnog informacionog sistema iz stava 1. ovog člana je godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Svi planski dokumenti, evidentirani u lokalnom informacionom sistemu, dostupni su zainteresovanim licima i u elektronskom obliku, putem interneta.

16. Postupak za donošenje planskih dokumenata

16.1. Odluka o izradi planskih dokumenata

Član 46.

Odluku o izradi planskog dokumenta donosi organ nadležan za njegovo donošenje, po prethodno pribavljenom mišljenju organa nadležnog za stručnu kontrolu, odnosno komisije za planove.

Odluka iz stava 1. ovog člana sadrži naročito:

- 1) naziv dokumenta;
- 2) cilj donošenja;
- 3) granice planskog područja;
- 4) sadržinu plana;
- 5) rok izrade;
- 6) način finansiranja;
- 7) obavezu izrade ili nepristupanje izradi strateške procene uticaja na životnu sredinu;
- 8) mesto održavanja javnog uvida.

Odluka o izradi se objavljuje u odgovarajućem službenom glasilu.

- 18 -

Organi, organizacije i javna preduzeća, koji su ovlašćeni da utvrđuju posebne uslove za zaštitu i uređenje prostora i izgradnju objekata u fazi izrade ili izmene planskih dokumenata, dužni su da po zahtevu nosioca izrade plana, u roku od 30 dana, dostave sve tražene podatke, bez naknade.

Odlukom o izmenama i dopunama planskog dokumenta definiše se deo obuhvata planskog dokumenta koji se menja.

16.2. Izrada i ustupanje izrade planskih dokumenata

Član 47.

Nosilac izrade planskih dokumenata je nadležni organ za poslove prostornog i urbanističkog planiranja u Republici Srbiji, autonomnoj pokrajini, opštini, gradu i gradu Beogradu.

Organ iz stava 1. ovog člana može ustupiti izradu dokumenata prostornog i urbanističkog planiranja privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu koje u

skladu sa odredbama ovog zakona ispunjava propisane uslove za izradu planskih dokumenata.

Ustupanje izrade planskih dokumenata vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne nabavke.

16.3. Koncept planskog dokumenta

Član 48.

Po objavljivanju odluke o izradi planskog dokumenta, nosilac izrade pristupa izradi koncepta plana.

Za potrebe izrade koncepta plana nosilac izrade prikuplja podatke, naročito o: postojećoj planskoj dokumentaciji, podlogama, posebnim uslovima za zaštitu i uređenje prostora, drugoj dokumentaciji značajnoj za izradu plana, stanju i kapacitetima infrastrukture, kao i o drugim podacima neophodnim za izradu plana.

Koncept plana sadrži: ocenu postojećeg stanja, koncepciju i propozicije razvoja, zaštite i uređenja prostora, kao i druga pitanja od značaja za izradu planskog dokumenta.

Koncept plana za potrebe izrade urbanističkog plana sadrži naročito:

- 1) predviđeno građevinsko područje sa predlogom određivanja površina javne namene;

- 2) podelu na urbanističke celine i zone prema urbanističkim pokazateljima i drugim karakteristikama;
- 3) planirane trase, koridore, regulaciju površina javne namene i mrežu javne komunalne infrastrukture.

Koncept plana sadrži grafički deo i tekstualno obrazloženje sa potrebnim numeričkim pokazateljima.

Koncept plana podleže stručnoj kontroli u skladu sa ovim zakonom.

- 19 -

16.4. Stručna kontrola planskih dokumenata

Član 49.

Pre izlaganja na javni uvid, nacrt planskog dokumenta podleže stručnoj kontroli.

Stručna kontrola obuhvata proveru usklađenosti planskog dokumenta sa planskim dokumentima šireg područja, odlukom o izradi, ovim zakonom, standardima

i normativima, kao i proveru opravdanosti planskog rešenja.

Stručnu kontrolu Prostornog plana Republike Srbije, programa implementacije Prostornog plana Republike Srbije, prostornog plana područja posebne namene, programa implementacije prostornog plana područja posebne namene, regionalnog prostornog plana i programa implementacije regionalnog prostornog plana, vrši ministarstvo nadležno za poslove prostornog planiranja.

Stručnu kontrolu prostornog plana područja posebne namene i regionalnog prostornog plana- oblasnog prostornog plana u skladu sa nomenklaturom statističkih

teritorijalnih jedinica na nivou 3 za područja koja su u celini na teritoriji autonomne

pokrajine, vrši komisija koju obrazuje nadležni organ autonomne pokrajine.

Jedna

trećina članova komisije imenuje se na predlog ministra nadležanog za poslove prostornog planiranja i urbanizma.

Stručnu kontrolu planskih dokumenata jedinica lokalne samouprave vrši komisija za planove.

O izvršenoj stručnoj kontroli sastavlja se izveštaj, koji sadrži podatke o izvršenoj kontroli, sa svim primedbama i mišljenjima nadležnog organa, odnosno komisije za planove po svakoj primedbi.

Izveštaj iz stava 6. ovog člana je sastavni deo obrazloženja planskog dokumenta.

16.5. Javni uvid

Član 50.

Izlaganje planskog dokumenta na javni uvid vrši se posle izvršene stručne kontrole. Izlaganje planskog dokumenta na javni uvid oglašava se u dnevnom i lokalnom listu i traje 30 dana od dana oglašavanja. O izlaganju planskog dokumenta

na javni uvid stara se Republička agencija za prostorno planiranje, odnosno organ

jedinice lokalne samouprave nadležan za poslove prostornog i urbanističkog planiranja.

O izvršenom javnom uvidu planskog dokumenta, nadležni organ, odnosno

komisija za planove sačinjava izveštaj koji sadrži podatke o izvršenom javnom uvidu, sa svim primedbama i odlukama po svakoj primedbi. Izveštaj iz stava 2. ovog člana dostavlja se nosiocu izrade planskog dokumenta, koje je dužno da u roku od 30 dana od dana dostavljanja izveštaja postupi po odlukama sadržanim u stavu 2. ovog člana.

Član 51.

U slučaju da nakon javnog uvida nacrt planskog dokumenta nadležni organ, odnosno komisija za planove utvrdi da usvojene primedbe suštinski menjaju planski dokument, donosi odluku kojom se nosiocu izrade nalaže da izradi novi nacrt ili koncept planskog dokumenta, u roku koji ne može biti duži od 60 dana od dana donošenja odluke.

- 20 -

16.6. Komisija za planove

Član 52.

Radi obavljanja stručnih poslova u postupku izrade i sprovođenja planskih dokumenata, kao i davanja stručnog mišljenja po zahtevu nadležnih organa uprave,

skupština jedinice lokalne samouprave obrazuje komisiju za planove (u daljem tekstu: Komisija).

Predsednik i članovi Komisije imenuju se iz reda stručnjaka za oblast prostornog planiranja i urbanizma i drugih oblasti koje su od značaja za obavljanje

stručnih poslova u oblasti planiranja, uređenja prostora i izgradnje, sa odgovarajućom licencom, u skladu sa ovim zakonom.

Jedna trećina članova imenuje se na predlog ministra nadležnog za poslove prostornog planiranja i urbanizma.

Za planove koji se donose na teritoriji autonomne pokrajine, jedna trećina članova imenuje se na predlog organa autonomne pokrajine nadležnog za poslove

urbanizma i građevinarstva.

Mandat predsednika i članova Komisije traje četiri godine, s tim što isto lice ne može biti imenovano više od dva puta.

Broj članova, način rada, sastav i druga pitanja od značaja za rad Komisije, određuje se aktom o obrazovanju Komisije.

Za obavljanje pojedinih stručnih poslova za potrebe Komisije, organ nadležan za obrazovanje Komisije može angažovati druga pravna i fizička lica.

17. Informacija o lokaciji

Član 53.

Informacija o lokaciji sadrži podatke o mogućnostima i ograničenjima gradnje na katastarskoj parceli, na osnovu planskog dokumenta.

Informacija o lokaciji izdaje se obavezno za izgradnju pomoćnih objekata, garaža i trafo stanica 10/04 kV ili 20/04 kV.

Uz zahtev za izdavanje informacije o lokaciji podnosi se kopija plana parcele.

Informaciju o lokaciji izdaje organ nadležni za izdavanje lokacijske dozvole u roku od osam dana od dana podnošenja zahteva, uz naknadu stvarnih troškova izdavanja te informacije.

18. Lokacijska dozvola

Član 54.

Lokacijska dozvola se izdaje rešenjem, za objekte za koje se po ovom zakonu izdaje građevinska dozvola, a sadrži sve uslove i podatke potrebne za izradu

tehničke dokumentacije, u skladu sa važećim planskim dokumentom.

Lokacijskom dozvolom može se predvideti i fazna izgradnja.

Lokacijsku dozvolu za objekte iz člana 133. ovog zakona izdaje ministarstvo nadležno za poslove urbanizma, odnosno autonomna pokrajina.

Lokacijsku dozvolu za objekte koji nisu određeni u članu 133. ovog zakona, izdaje nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Uz zahtev za izdavanje lokacijske dozvole podnosi se:

- 21 -

1) kopija plana parcele;

2) izvod iz katastra podzemnih instalacija;

3) dokaz o pravu svojine u skladu sa članom 135. ovog zakona;

Zahtev za izdavanje lokacijske dozvole obavezno sadrži i podatke o objektu koji će se graditi, a naročito o: planiranoj dispoziciji, vrsti i nameni objekta, tehničke

karakteristike i sl.

Kao dokaz iz stava 5. tačka 3) ovog člana za linijske infrastrukturne objekte, podnosi se akt nadležnog organa kojim je utvrđen javni interes za eksproprijaciju, u

skladu sa posebnim zakonom, odnosno ugovor o ustanovljavanju prava službenosti

sa vlasnikom poslužnog dobra.

Ako organ nadležan za izdavanje lokacijske dozvole utvrdi da uz zahtev za izdavanje lokacijske dozvole nije podneta propisana dokumentacija, obavestiće o tome podnosioca zahteva u roku od osam dana od dana podnošenja zahteva.

Ako planski dokument ne sadrži sve uslove i podatke za izradu tehničke dokumentacije, nadležni organ ih pribavlja po službenoj dužnosti, o trošku investitora.

Organi, odnosno organizacije ovlašćeni za izdavanje tih uslova i podataka dužni su

da po zahtevu nadležnog organa postupe u roku od 30 dana.

Pre podnošenja zahteva za izdavanje lokacijske dozvole formira se građevinska parcela, u skladu sa ovim zakonom, osim u slučajevima predviđenim članom 69. st. 1, 3, 5. i 6. i ovog zakona.

Član 55.

Lokacijska dozvola sadrži sve uslove i podatke potrebne za izradu glavnog projekta, a naročito:

1) podatke o investitoru;

2) broju i površini katastarske parcele;

3) pravila građenja;

4) uslove za priključenje na saobraćajnu, komunalnu i drugu infrastrukturu;

5) podatke o postojećim objektima koje je potrebno ukloniti;

6) druge uslove u skladu sa posebnim zakonima.

Član 56.

Nadležni organ je dužan da u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog

zahteva, odnosno pribavljanja uslova i podataka koje pribavlja po službenoj dužnosti, izda lokacijsku dozvolu.

Na rešenje o lokacijskoj dozvoli koju izdaje jedinica lokalne samouprave može se izjaviti žalba u roku od osam dana.

Na rešenje o lokacijskoj dozvoli koju izdaje ministarstvo nadležno za poslove urbanizma, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine može se tužbom pokrenuti upravni spor.

Po žalbi na rešenje o lokacijskoj dozvoli jedinice lokalne samouprave, rešava ministarstvo nadležno za poslove urbanizma.

Autonomnoj pokrajini se poverava rešavanje po žalbi protiv prvostepenog rešenja o lokacijskoj dozvoli jedinice lokalne samouprave, donetog za građenje objekata koji se grade na teritoriji autonomne pokrajine.

- 22 -

Organ nadležan za izdavanje lokacijske dozvole vodi službenu evidenciju o izdatim lokacijskim dozvolama, a spisak izdatih lokacijskih dozvola se objavljuje i u

elektronskom obliku i dostupan je i putem interneta.

Rešenje o lokacijskoj dozvoli prestaje da važi ako investitor u roku od dve godine od dana pravnosnažnosti rešenja o lokacijskoj dozvoli ne podnese zahtev za izdavanje građevinske dozvole.

Član 57.

Lokacijska dozvola se izdaje na osnovu prostornog plana područja posebne namene i prostornog plana jedinice lokalne samouprave, za delove teritorije u obuhvatu plana za koje nije predviđena izrada urbanističkog plana.

Lokacijska dozvola se izdaje na osnovu plana generalne regulacije, za delove teritorije u obuhvatu plana za koje nije predviđeno donošenje plana detaljne regulacije.

Lokacijska dozvola se izdaje na osnovu plana detaljne regulacije.

Ukoliko je planskim dokumentom predviđena izrada urbanističkog projekta, lokacijska dozvola se izdaje na osnovu tog planskog dokumenta i urbanističkog projekta.

19. Dokumenti za sprovođenje prostornih planova

Program implementacije

Član 58.

Program implementacije Prostornog plana Republike Srbije utvrđuje mere i aktivnosti za sprovođenje Prostornog plana Republike Srbije za razdoblje od pet godina.

Program implementacije Prostornog plana Republike Srbije donosi Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove prostornog planiranja, u roku od jedne

godine od dana stupanja na snagu Prostornog plana Republike Srbije.

Program implementacije regionalnog prostornog plana utvrđuje mere i aktivnosti za sprovođenje regionalnog prostornog plana za razdoblje od pet godina.

Program implementacije regionalnog prostornog plana donosi organ nadležan za donošenje plana, u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu regionalnog

prostornog plana.

Program implementacije prostornog plana područja posebne namene utvrđuje mere i aktivnosti za sprovođenje prostornog plana posebne namene za razdoblje od pet godina.

Program implementacije prostornog plana područja posebne namene donosi Vlada, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu prostornog plana područja posebne namene.

Organ nadležan za poslove prostornog planiranja dužan je da organu koji je doneo Program podnosi godišnje izveštaje o sprovođenju Programa.

Izмене i dopune programa iz st. 1, 3. i 5. ovog člana, na osnovu analize efekata primenjenih mera i stanja u prostoru mogu biti izvršene i pre isteka roka od

pet godina, na predlog organa nadležnog za poslove prostornog planiranja.

- 23 -

Član 59.

Program iz člana 58. st.1, 3. i 5. ovog zakona sadrži naročito:

- 1) prioritetne projekte za ostvarivanje prostornog uređenja;
- 2) dinamiku za uređenje pojedinih prostornih celina i prioriternih projekata;
- 3) iznose i izvore sredstva za finansiranje projekata;
- 4) rok izvršenja projekata;
- 5) odgovornost za izvršenje projekata;
- 6) kriterijume za praćenje promena stanja u prostoru.

20. Urbanističko-tehnički dokumenti

20.1. Urbanistički projekat

Član 60.

Urbanistički projekat se izrađuje kada je to predviđeno urbanističkim planom, prostornim planom jedinice lokalne samouprave, odnosno prostornim planom područja posebne namene, za potrebe urbanističko-arhitektonskog oblikovanja površina javne namene i urbanističko-arhitektonske razrade lokacija.

Član 61.

Urbanistički projekat se izrađuje za formiranu građevinsku parcelu na overenom katastarsko-topografskom planu i sadrži:

- 1) uslove izgradnje na građevinskoj parceli, sa svim posebnim uslovima;
- 2) idejna rešenja i skupni prikaz komunalne infrastrukture sa priključcima na spoljnu mrežu;
- 3) opis, tehnički opis i objašnjenje rešenja iz urbanističkog projekta;
- 4) idejna urbanistička i arhitektonska rešenja objekata i pejzažnog uređenja.

Član 62.

Urbanistički projekat može da izrađuje privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik, koji su upisani u odgovarajući registar za izradu urbanističkih planova i izradu tehničke dokumentacije.

Izradom urbanističkog projekta rukovodi odgovorni urbanista arhitektonske struke sa odgovarajućom licencom.

Član 63.

Organ jedinice lokalne samouprave nadležan za poslove urbanizma potvrđuje da je urbanistički projekat izrađen u skladu sa urbanističkim planom, prostornim planom jedinice lokalne samouprave, odnosno prostornim planom posebne namene i ovim zakonom.

Pre potvrđivanja urbanističkog projekta, organ nadležan za poslove urbanizma organizuje javnu prezentaciju urbanističkog projekta, u trajanju od sedam dana.

Po isteku roka iz stava 2. ovog člana, nadležni organ je dužan da u roku od tri dana dostavi komisiji za planove urbanistički projekat sa svim primedbama i sugestijama sa javne prezentacije.

- 24 -

Komisija za planove dužna je da u roku od 30 dana izvrši proveru usklađenosti urbanističkog projekta sa planskim dokumentom i ovim zakonom, razmotri sve primedbe i sugestije sa javne prezentacije i izveštaj sa mišljenjem dostavi nadležnom organu.

Ako nadležni organ utvrdi da urbanistički projekat nije urađen u skladu sa planskim dokumentom i ovim zakonom, obavestiće o tome podnosioca zahteva. Na obaveštenje iz stava 5. ovog člana može se podneti prigovor nadležnom opštinskom, odnosno gradskom veću, u roku od tri dana.

Član 64.

Planom generalne regulacije i planom detaljne regulacije može se utvrditi obaveza raspisivanja urbanističko-arhitektonskog konkursa za rešenje lokacija koje

su od značaja za jedinicu lokalne samouprave.

20.2. Projekat preparcelacije i parcelacije

Član 65.

Na većem broju katastarskih parcela može se obrazovati jedna ili više građevinskih parcela, na način i pod uslovima utvrđenim u planskom dokumentu, na

osnovu projekta preparcelacije.

Na jednoj katastarskoj parceli može se obrazovati veći broj građevinskih parcela, na način i pod uslovima utvrđenim u planskom dokumentu, na osnovu projekta parcelacije.

Projekat preparcelacije, odnosno parcelacije izrađuje ovlašćeno privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik koje je upisano u odgovarajući registar. Sastavni deo projekta preparcelacije, odnosno parcelacije je i projekat geodetskog obeležavanja. Izradom projekta preparcelacije, odnosno parcelacije rukovodi odgovorni urbanista arhitektonske struke.

Projekat iz stava 3. ovog člana potvrđuje organ jedinice lokalne samouprave nadležan za poslove urbanizma, u roku od 10 dana.

Ako nadležni organ utvrdi da projekat preparcelacije, odnosno parcelacije nije urađen u skladu sa važećim planskim dokumentom, obavestiće o tome podnosioca zahteva.

Podnosilac zahteva može podneti prigovor na obaveštenje iz stava 5. ovog člana opštinskom, odnosno gradskom veću, u roku od tri dana od dana od dana dostavljanja.

Član 66.

Organ nadležan za poslove državnog premera i katastra provodi preparcelaciju, odnosno parcelaciju.

Uz zahtev za provođenje preparcelacije, odnosno parcelacije podnosi se

dokaz o rešenim imovinsko-pravnim odnosima za sve katastarske parcele i projekat preparcelacije, odnosno parcelacije potvrđen od strane organa nadležnog za poslove urbanizma jedinice lokalne samouprave, čiji sastavni deo je projekat geodetskog obeležavanja.

Po zahtevu za provođenje preparcelacije, odnosno parcelacije, organ nadležan za poslove državnog premera i katastra, donosi rešenje o formiranju katastarske/ih parcele/a.

- 25 -

Primerak rešenja dostavlja se i nadležnom organu koji je potvrdio projekat preparcelacije, odnosno parcelacije.

Na rešenje iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja

Pravnosnažno rešenja iz stava 3. ovog člana, organ nadležan za poslove državnog premera i katastra dostavlja i poreskoj upravi na teritoriji na kojoj se nalazi

predmetna nepokretnost.

Član 67.

Kad je projekat preparcelacije izrađen za potrebe eksproprijacije, uz zahtev za provođenje preparcelacije podnosi se projekat preparcelacije potvrđen od strane

organa nadležnog za poslove urbanizma i rešenje kojim je utvrđen javni interes za

eksproprijaciju.

Organ nadležan za poslove državnog premera i katastra donosi rešenje o formiranju katastarskih parcela.

Na rešenje iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Rešenjem iz stava 2. ovog člana ne menja se vlasnik na novoformiranim katastarskim parcelama.

Primerak rešenja iz stava 2. ovog člana dostavlja se vlasnicima građevinskog zemljišta i podnosiocu zahteva.

20.3. Projekat ispravke granica susednih parcela

Član 68.

Na predlog vlasnika, odnosno zakupca postojeće katastarske parcele i uz saglasnost vlasnika susedne katastarske parcele, vrši se ispravka granica susednih

parcela, u cilju formiranja građevinske/ih parcele/a, kao i određivanja granice površine javne namene, pod uslovom da je takva promena u skladu sa važećim urbanističkim planom.

Troškove ispravke granica susednih parcela snosi vlasnik, odnosno zakupac katastarske parcele kojoj se pripaja građevinsko zemljište.

Organ nadležan za poslove urbanizma jedinice lokalne samouprave, na zahtev vlasnika, odnosno zakupca katastarske parcele, izdaje uslove za ispravku granica susednih parcela.

Uz zahtev iz stava 3. ovog člana podnosi se dokaz o pravu svojine, odnosno zakupa na katastarskoj parceli i kopije plana parcela.

Uslovi za ispravku granica susednih parcela se izdaju u skladu sa važećim

uslovima iz urbanističkog plana, u roku od 10 dana od dana podnošenja zahteva. Prilikom utvrđivanja uslova za ispravku granica parcela mora se poštovati pravilo da katastarska parcela koja se pridodaje susednoj parceli ne ispunjava uslove

za posebnu građevinsku parcelu, kao i da je manje površine od susedne parcele. Ako nadležni organ utvrdi da nema uslova za ispravku granica susedne katastarske parcele, dužan je da u roku od osam dana obavesti podnosioca zahteva.

Vlasnik, odnosno zakupac iz stava 1. ovog člana može izjaviti prigovor u roku od pet dana opštinskom, odnosno gradskom veću jedinice lokalne samouprave.

- 26 -

Po dobijanju uslova za ispravku granica od nadležnog organa, vlasnik, odnosno zakupac podnosi zahtev organu nadležnom za poslove državnog premera i katastra za provođenje.

Uz zahtev za provođenje ispravke granice susedne parcele nadležnom organu za poslove državnog premera i katastra, podnosi se dokaz o rešenim imovinsko-pravnim odnosima, projekat ispravke granica susedne parcele, izrađen od

strane privrednog društva, odnosno drugog pravnog lica ili preduzetnika koje je upisano u odgovarajući registar. Izradom projekta preparcelacije, odnosno parcelacije rukovodi odgovorni urbanista arhitektonske struke. Uz zahtev se dostavlja

i projekat geodetskog obeležavanja.

Po dobijanju zahteva, organ nadležan za poslove državnog premera i katastra donosi rešenje o formiranju katastarske parcele.

Primerak rešenja dostavlja se i organu koji je izdao uslove za ispravku granice.

Na rešenje iz stava 11. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Pravnosnažno rešenje, organ nadležan za poslove državnog premera i katastra dostavlja i poreskoj upravi na teritoriji na kojoj se nalazi predmetna nepokretnost.

Rešenje iz stava 11. ovog člana je osnov za davanje građevinskog zemljišta u zakup, u skladu sa članom 96. stav 9. tačka 3) ovog zakona.

20.4. Posebni slučajevi formiranja građevinske parcele

Član 69.

Za građenje, odnosno postavljanje elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata ili uređaja, može se formirati građevinska parcela manje površine od površine predviđene planskim dokumentom za tu zonu, pod uslovom da postoji pristup objektu, odnosno uređajima, radi održavanja i otklanjanja kvarova ili havarije.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, kao rešen pristup javnoj saobraćajnoj površini priznaje se i ugovor o pravu službenosti prolaza sa vlasnikom poslužnog dobra.

Za postavljanje stubnih transformatorskih stanica 10/04 kV i 20/04 kV ne primenjuju se odredbe o formiranju građevinske parcele propisane ovim zakonom.

Kao dokaz o rešenim imovinsko-pravnim odnosima na zemljištu, za objekte iz

stava 1. ovog člana, može se priznati i ugovor o zakupu zemljišta u privatnoj svojini sa vlasnikom zemljišta, zaključen u skladu sa posebnim propisima. Za izgradnju nadzemnih linijskih infrastrukturnih objekata, vetroelektrana snage 10 i više MW i objekata malih hidroelektrana, građevinska parcela predstavlja zemljišni pojas nepotpune eksproprijacije dela katastarskih parcela kroz koje se prostire objekat i pojedinačnih parcela na kojima se nalaze pripadajući nadzemni objekti. Kao dokaz o rešenim imovinsko-pravnim odnosima za izgradnju linijskih infrastrukturnih objekata, pored nepotpune ili potpune eksproprijacije, priznaju se i ugovori o ustanovljavanju prava službenosti zaključeni sa vlasnicima katastarskih parcela. Ukoliko se nadzemni linijski infrastrukturni objekat prostire preko teritorija dve ili više katastarskih opština, pre izdavanja upotrebne dozvole, formira se jedna ili više građevinskih parcela, tako da jedna građevinska parcela predstavlja zbir delova pojedinačnih katastarskih parcela unutar granice katastarske opštine, osim u slučaju

- 27 -

kada je kao dokaz o rešenim imovinsko-pravnim odnosima u postupku izdavanja lokacijske, odnosno građevinske dozvole služio ugovor o pravu službenosti, u skladu sa ovim zakonom. Ukoliko se podzemni linijski infrastrukturni objekat prostire preko teritorija dve ili više katastarskih opština, građevinska parcela se formira samo za ulazna i izlazna mesta. Zemljište iznad podzemnog linijskog infrastrukturnog objekta ne predstavlja površinu javne namene. Iznad podzemnog infrastrukturnog objekta mogu se graditi objekti u skladu sa ovim zakonom, uz pribavljanje tehničkih uslova u skladu sa posebnim zakonom, zavisno od vrste infrastrukturnog objekta. Za izgradnju malih hidroelektrana koje se grade na katastarskim parcelama koje se graniče sa parcelama koje su u vodnom ili šumskom zemljištu, građevinska parcela se formira unutar katastarske parcele na kojoj se gradi glavni objekat, dok se za polaganje instalacija preko vodnog ili šumskog zemljišta kao dokaz o rešenim imovinsko-pravnim odnosima priznaje ugovor o ustanovljavanju prava službenosti sa javnim preduzećem, odnosno drugom organizacijom koje gazduje vodnim, odnosno šumskim zemljištem, u skladu sa posebnim zakonom. Vetroelektrane i male hidroelektrane se mogu graditi i na poljoprivrednom zemljištu, uz prethodno pribavljenu saglasnost ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede.

20.5. Određivanje zemljišta za redovnu upotrebu objekta u posebnim slučajevima

Član 70.

Zemljište za redovnu upotrebu objekta jeste zemljište ispod objekta i zemljište oko objekta u površini koja je određena kao minimalna za formiranje novih parcela za

tu zonu, po važećem planskom dokumentu, za taj objekat.

Po zahtevu vlasnika objekta, organ jedinice lokalne samouprave nadležan za imovinsko-pravne poslove, donosi rešenje o utvrđivanju zemljišta za redovnu upotrebu objekta i formiranju građevinske parcele.

Rešenje o utvrđivanju zemljišta za redovnu upotrebu objekta i formiranju građevinske parcele donosi se u slučaju da:

1) postojeća katastarska parcela, na kojoj je objekat izgrađen, predstavlja samo zemljište ispod objekta;

2) se radi o objektu za koji je podnet zahtev za legalizaciju i za koji je nadležni organ utvrdio da postoji mogućnost legalizacije, odnosno doneto rešenje o

legalizaciji u skladu sa ranije važećim zakonom;

3) je u postupku konverzije prava korišćenja potrebno utvrditi zemljište za redovnu upotrebu postojećeg objekta, kada je vlasnik objekta fizičko ili pravno lice, a

nosilac prava korišćenja na građevinskom zemljištu na kome je taj objekat izgrađen

jedinica lokalne samouprave, autonomna pokrajina ili Republika Srbija, odnosno drugo pravno lice čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave, autonomna pokrajina ili

Republika Srbija.

Uz zahtev za donošenje rešenja o utvrđivanju zemljišta za redovnu upotrebu postojećeg objekta i formiranju građevinske parcele, vlasnik objekta dostavlja dokaz

o pravu svojine na objektu, odnosno dokaz da je po podnetom zahtevu za legalizaciju nadležni organ utvrdio mogućnost legalizacije, odnosno rešenje o legalizaciji i kopiju plana parcele.

- 28 -

Rešenje iz stava 2. ovog člana sadrži sve potrebne elemente za formiranje građevinske parcele, u skladu sa važećim planskim dokumentom, koje nadležni organ pribavlja po službenoj dužnosti.

Na rešenje iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja ministarstvu nadležnom za poslove finansija.

Pravnosnažno rešenje iz stava 3. ovog člana je osnov za provođenje promene u katastarskom operatu organa nadležnog za poslove državnog premera i

katastra.

III. REPUBLIČKA AGENCIJA ZA PROSTORNO PLANIRANJE

Član 71.

Republička agencija za prostorno planiranje (u daljem tekstu: Agencija) osnovana Zakonom o planiranju i izgradnji je samostalna organizacija koja vrši javna

ovlašćenja u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona, u

cilju obezbeđenja uslova za efikasno sprovođenje i unapređivanje politike planiranja i uređenja prostora u Republici Srbiji. Agencija za svoj rad odgovara Vladi.

1. Pravni status

Član 72.

Agencija ima status pravnog lica sa pravima, obavezama i nadležnostima utvrđenim ovim zakonom i statutom Agencije.

Agencija posluje u skladu sa propisima o javnim agencijama

Agencija ima svoj račun.

2. Sedište i teritorijalna organizacija

Član 73.

Sedište Agencije je u Beogradu.

Agencija ima organizacionu jedinicu u sedištu organa autonomne pokrajine, a može ih imati i u drugim mestima, u skladu sa statutom.

3. Opšti akti

Član 74.

Agencija donosi opšte akte.

Osnovni opšti akt koji donosi Agencija je statut, koji donosi Upravni odbor Agencije, uz mišljenje izvršnog organa autonomne pokrajine i uz saglasnost Vlade.

Statut sadrži odredbe o:

- 1) delatnosti Agencije;
- 2) načinu obavljanja poslova;
- 3) unutrašnjoj i teritorijalnoj organizaciji;
- 4) organima i njihovoj nadležnosti;
- 5) zastupanju;

- 29 -

6) pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih i

7) drugim pitanjima od značaja za rad Agencije.

4. Nadležnost

Član 75.

Agencija je nadležna da:

- 1) priprema, koordinira i prati izradu Prostornog plana Republike Srbije i programa implementacije Prostornog plana Republike Srbije;
- 2) priprema, koordinira i prati izradu regionalnog prostornog plana i programa implementacije;
- 3) priprema, koordinira i prati izradu prostornog plana područja posebne namene i programa implementacije;
- 4) priprema odluku o izradi svih planskih dokumenata koje predlaže nadležno ministarstvo;
- 5) ostvaruje međunarodnu saradnju u oblasti prostornog planiranja;
- 6) pruža stručnu pomoć u izradi planova;
- 7) uspostavlja jedinstveni sistem pokazatelja za prostorno planiranje u skladu sa sistemom ESPON;
- 8) vodi registar prostornih planova za teritoriju Republike Srbije;
- 9) priprema i realizuje programe edukacije za potrebe izrade dokumenata prostornog planiranja;
- 10) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

5. Organi Agencije

Član 76.

Organi Agencije su upravni odbor i direktor.

6. Upravni odbor

Član 77.

Upravni odbor:

- 1) donosi Statut;
- 2) usvaja godišnji program rada/plan poslovanja;
- 3) usvaja završni račun;
- 4) utvrđuje naknade za članove upravnog odbora i direktora;
- 5) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

Statutom Agencije bliže se utvrđuje nadležnost, rad i primanja za članove upravnog odbora i direktora, kao i druga pitanja vezana za rad upravnog odbora.

7. Direktor

Član 78.

Direktor:

- 30 -

- 1) zastupa Agenciju;
- 2) organizuje rad i rukovodi Agencijom;
- 3) predlaže akte koje usvaja upravni odbor;
- 4) donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta;
- 5) izvršava odluke upravnog odbora i preduzima mere za njihovo sprovođenje;
- 6) stara se o zakonitosti rada i odgovara za korišćenje i raspolaganje imovinom Agencije;
- 7) vrši i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Saglasnost na akt kojim se utvrđuje visina plate i broj zaposlenih u Agenciji daje Vlada.

8. Stručni poslovi

Član 79.

Za obavljanje pojedinih stručnih poslova iz svoje nadležnosti, Agencija može angažovati druga pravna ili fizička lica, u skladu sa zakonom.

9. Finansiranje

Član 80.

Sredstva za rad Agencije obezbeđuju se iz:

- 1) budžeta Republike Srbije;
- 2) prihoda koje ostvari obavljanjem poslova iz svoje nadležnosti;
- 3) donacija, priloga i sponzorstva pravnih i fizičkih lica;
- 4) drugih izvora, u skladu sa zakonom.

10. Nadzor nad radom Agencije

Član 81.

Nadzor nad radom Agencije vrši ministarstvo nadležno za poslove prostornog planiranja.

Agencija podnosi Vladi izveštaj o radu, preko ministarstva nadležnog za poslove prostornog planiranja, u skladu sa odredbama posebnog zakona.

IV. GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE

1. Pojam građevinskog zemljišta

Član 82.

Građevinsko zemljište jeste zemljište određeno zakonom i planskim

dokumentom kao građevinsko, koje je predviđeno za izgradnju i redovno korišćenje objekata, kao i zemljište na kojem su izgrađeni objekti u skladu sa zakonom i zemljište koje služi za redovnu upotrebu tih objekata. Građevinsko zemljište se koristi prema nameni određenoj planskim dokumentom, na način kojim se obezbeđuje njegovo racionalno korišćenje, u skladu sa zakonom.

- 31 -

Član 83.

Građevinsko zemljište može biti u svim oblicima svojine.

Građevinsko zemljište je u prometu.

Pravo svojine na građevinskom zemljištu u javnoj svojini ima Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave.

Građevinsko zemljište u javnoj svojini je u prometu, pod uslovima propisanim ovim i drugim zakonom.

2. Vrste građevinskog zemljišta

Član 84.

Građevinsko zemljište može biti:

- 1) gradsko građevinsko zemljište;
- 2) građevinsko zemljište van granica gradskog građevinskog zemljišta.

2.1. Gradsko građevinsko zemljište

Član 85.

Gradsko građevinsko zemljište jeste zemljište u građevinskom području naseljenog mesta koje je kao takvo određeno planskim dokumentom, koji se donosi

za opštinu, grad i grad Beograd, u skladu sa ovim zakonom.

Planskim dokumentom kojim se određuje gradsko građevinsko zemljište ne menja se oblik svojine na zemljištu koje se određuje kao gradsko građevinsko zemljište.

2.2. Građevinsko zemljište van granica gradskog građevinskog zemljišta

Član 86.

Građevinsko zemljište van granica gradskog građevinskog zemljišta jeste zemljište u građevinskom području izvan naseljenog mesta, koje je kao takvo određeno planskim dokumentom koji se donosi za opštinu, grad i grad Beograd, u

skladu sa ovim zakonom.

Planskim dokumentom kojim se određuje građevinsko zemljište van granica gradskog građevinskog zemljišta ne menja se oblik svojine na tom zemljištu.

2.3. Promena namene poljoprivrednog zemljišta

Član 87.

Kad se planskim dokumentom promeni namena poljoprivrednog zemljišta u građevinsko zemljište, organ nadležan za donošenje plana je dužan da u roku od 15

dana od dana stupanja na snagu planskog dokumenta, organu nadležnom za poslove državnog premera i katastra dostavi akt koji sadrži popis katastarskih parcela kojima je promenjena namena.

Organ nadležan za poslove državnog premera i katastra rešenjem provodi

nastalu promenu i stavlja zabeležbu o obavezi plaćanja naknade za promenu namene poljoprivrednog zemljišta u bazu podataka katastra nepokretnosti iz koje se

izdaje list nepokretnosti o obavezi plaćanja naknade za promenu namene.

- 32 -

Rešenje iz stava 2. ovog člana dostavlja se vlasniku zemljišta, ministarstvu nadležnom za poslove poljoprivrede i nadležnom poreskom organu u roku od 15 dana od dana donošenja rešenja.

Vlasnik katastarske parcele kojoj je promenjena namena dužan je da plati naknadu za promenu namene poljoprivrednog zemljišta pre izdavanja lokacijske dozvole, u skladu sa zakonom kojim se uređuje poljoprivredno zemljište.

2.4. Izgrađeno i neizgrađeno građevinsko zemljište

Član 88.

Građevinsko zemljište može biti izgrađeno i neizgrađeno.

Izgrađeno građevinsko zemljište je zemljište na kome su izgrađeni objekti u skladu sa zakonom, namenjeni za trajnu upotrebu.

Neizgrađeno građevinsko zemljište je zemljište na kome nisu izgrađeni objekti, na kome su izgrađeni objekti suprotno zakonu i zemljište na kome su izgrađeni samo objekti privremenog karaktera.

2.5. Uređeno i neuređeno građevinsko zemljište

Član 89.

Građevinsko zemljište može biti uređeno i neuređeno.

Uređeno građevinsko zemljište je zemljište koje je komunalno opremljeno za građenje, u skladu sa važećim planskim dokumentom (izgrađen pristupni put, elektromreža, obezbeđeno snabdevanje vodom i obezbeđeni drugi posebni uslovi).

3. Uređivanje građevinskog zemljišta

Član 90.

Uređivanje građevinskog zemljišta obuhvata njegovo pripremanje i opremanje.

Pripremanje zemljišta obuhvata istražne radove, izradu geodetskih, geoloških i drugih podloga, izradu planske i tehničke dokumentacije, programa za uređivanje

zemljišta, raseljavanje, rušenje objekata, saniranje terena i druge radove.

Pored radova iz stava 2. ovog člana, na područjima koja su bila izložena ratnim dejstvima, vrši se i provera o postojanju zaostalih eksplozivnih sredstava, u

skladu sa zakonom.

Opremanje zemljišta obuhvata izgradnju objekata komunalne infrastrukture i izgradnju i uređenje površina javne namene.

Uređivanje građevinskog zemljišta vrši se prema srednjoročnim i godišnjim programima uređivanja, koje donosi jedinica lokalne samouprave.

Član 91.

Radi obezbeđivanja uslova za uređivanje, upotrebu, unapređivanje i zaštitu građevinskog zemljišta, Republika Srbija, autonomna pokrajina, opština, grad, odnosno grad Beograd, može da osnuje privredno društvo, javno preduzeće, odnosno drugu organizaciju ili da vršenje ovih poslova obezbedi na drugi način, u

skladu sa zakonom, odnosno statutom.

Obezbeđivanje uslova za uređivanje, upotrebu, unapređivanje i zaštitu građevinskog zemljišta obuhvata pripremu srednjoročnih i godišnjih programa

- 33 -

uređivanja građevinskog zemljišta, uređivanje građevinskog zemljišta, staranje o zaštiti, racionalnom i održivom korišćenju građevinskog zemljišta, kao i obavljanje

drugih poslova u skladu sa zakonom i drugim propisima.

4. Naknada za uređivanje građevinskog zemljišta

Član 92.

Za uređivanje građevinskog zemljišta plaća se naknada.

Jedinica lokalne samouprave uređuje građevinsko zemljište i stara se o njegovom racionalnom korišćenju prema nameni zemljišta predviđenoj planskim dokumentom, u skladu sa zakonom.

Sredstva dobijena od naknade za uređivanje građevinskog zemljišta koriste za uređivanje građevinskog zemljišta, pribavljanje građevinskog zemljišta i izgradnju i

održavanje objekata komunalne infrastrukture.

Član 93.

Naknadu za uređivanje građevinskog zemljišta plaća investitor.

Visina naknade za uređivanje građevinskog zemljišta utvrđuje se na osnovu sledećih kriterijuma: stepena komunalne opremljenosti, godišnjih programa za uređivanje građevinskog zemljišta, urbanističke zone, namene i površine objekta.

Namena građevinskog zemljište može biti: stanovanje, komercijalna delatnost, proizvodna delatnost i ostale namene.

Jedinica lokalne samouprave propisuje merila za obračun visine naknade za uređivanje građevinskog zemljišta na osnovu kriterijuma iz stava 2. ovog člana.

Investitor i jedinica lokalne samouprave, odnosno privredno društvo, javno preduzeće ili druga organizacija iz člana 91. ovog zakona, zaključuju ugovor kojim se

uređuju međusobni odnosi u pogledu uređivanja građevinskog zemljišta, utvrđuje

visina naknade za uređivanje građevinskog zemljišta, dinamika plaćanja, obim, struktura i rokovi za izvođenje radova na uređivanju zemljišta, kao i postupak i uslovi

izmene ugovora (promena namene, površine objekta i dr.).

Član 94.

Neizgrađeno građevinsko zemljište koje nije opremljeno u smislu ovog zakona, a nalazi se u obuhvatu plana generalne regulacije, odnosno plana detaljne

regulacije, može se komunalno opremiti i sredstvima fizičkih i pravnih lica.

Lice iz stava 1. ovog člana podnosi nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, odnosno privrednom društvu, javnom preduzeću odnosno drugoj organizaciji iz člana 91. ovog zakona predlog o finansiranju izgradnje komunalne infrastrukture.

Ako organ, odnosno organizacija iz stava 2. ovog člana utvrdi da je predmetna zona, odnosno lokacija u obuhvatu plana generalne regulacije, odnosno

plana detaljne regulacije i da je podnosilac vlasnik građevinskog zemljišta sačinice

uslove o finansiranju izgradnje komunalne infrastrukture, koji naročito sadrži:
podatke
o lokaciji, odnosno zoni, podatke iz urbanističkog plana i tehničke uslove za
izgradnju
komunalne infrastrukture, podatke iz programa uređivanja građevinskog
zemljišta,
granice lokacije koja se oprema sa popisom katastarskih parcela, rok izgradnje,
obavezu jedinice lokalne samouprave kao investitora za pribavljanje lokacijske,
građevinske i upotrebne dozvole, kao i obavezu da obezbedi i finansira stručni
nadzor u toku izvođenja radova, obavezu vlasnika zemljišta za finansiranje izrade
tehničke dokumentacije, stručne kontrole tehničke dokumentacije, izvođenja
radova,

- 34 -

obavezu vlasnika građevinskog zemljišta da izvrši izbor izvođača radova, obavezu
predaje izgrađenih objekata komunalne infrastrukture i dugih objekata javne
namene

u svojini jedinici lokalne samouprave, stvarne troškove izgradnje komunalne
infrastrukture, kao i visinu umanjenja naknade za uređivanje građevinskog
zemljišta

za investitora objekta koji će biti građen na toj lokaciji, odnosno zoni.

Za objekte koji će se graditi na lokaciji, odnosno zoni koja se komunalno
oprema sredstvima vlasnika, naknada za uređivanje građevinskog zemljišta se
umanjuje za stvarne troškove komunalnog opremanja, a najviše do 60% od
visine

naknade utvrđene prema merilima za obračun za tu lokaciju, odnosno zonu.
Ako vlasnik građevinskog zemljišta prihvati uslove iz stava 3. ovog člana,
nadležni organ predlog o finansiranju izgradnje komunalne infrastrukture sa
predlogom ugovora dostavlja skuštini jedinice lokalne samouprave na
odlučivanje.

Odluka skupštine jedinice lokalne samouprave o prihvatanju predloga o
finansiranju izgradnje komunalne infrastrukture sredstvima vlasnika
građevinskog

zemljišta sadrži i ovlašćenje organu jedinice lokalne samouprave, privrednom
društvu, javnom preduzeću, odnosno drugoj organizaciji iz člana 91. ovog
zakona za

zaključivanje ugovora kojim se bliže uređuju odnosi nastali povodom prihvatanja
predloga o finansiranju izgradnje komunalne infrastrukture sredstvima vlasnika.

Nadležni organ, odnosno pravno lice iz stava 6. ovog člana, koje je odlukom
skupštine opštine dobilo ovlašćenje za zaključenje ugovora sa vlasnikom
građevinskog zemljišta kojim se uređuju odnosi vezani za finansiranje izgradnje
komunalne infrastrukture, zaključuje ugovor u roku od 30 dana od dana
donošenja

odluke iz stava 6. ovog člana.

5. Finansiranje uređivanja građevinskog zemljišta

Član 95.

Finansiranje uređivanja građevinskog zemljišta obezbeđuje se iz sredstva
ostvarenih od:

- 1) naknade za uređivanje građevinskog zemljišta;
- 2) zakupnine za građevinsko zemljište;

- 3) otuđenja građevinskog zemljišta;
- 4) konverzije prava korišćenja, odnosno prava zakupa u skladu sa ovim zakonom;
- 5) drugih izvora u skladu sa zakonom.

6. Otuđenje i davanje u zakup građevinskog zemljišta u javnoj svojini

Član 96.

Otuđenje ili davanje u zakup građevinskog zemljišta u javnoj svojini radi izgradnje sprovodi se javnim nadmetanjem ili prikupljanjem ponuda javnim oglasom, po tržišnim uslovima, u skladu sa zakonom.

Postojeće i planirane površine javne namene ne mogu se otuđiti iz javne svojine.

Građevinsko zemljište u javnoj svojini ne može se otuđiti ili dati u zakup, ako nije donet planski dokument na osnovu koga se izdaje lokacijska dozvola.

- 35 -

Rok za podnošenje prijave za javno nadmetanje, odnosno prikupljanje ponuda iz stava 1. ovog člana, ne može biti kraći od 30 dana od dana javnog oglašavanja.

Građevinsko zemljište u javnoj svojini se otuđuje ili daje u zakup licu koje ponudi najveću cenu ili najviši iznos zakupnine za to zemljište, koja se naknadno ne može umanjivati.

Izuzetno od odredbe stava 5. ovog člana, jedinica lokalne samouprave može otuđiti ili dati u zakup građevinsko zemljište po ceni odnosno zakupnini koja je manja

od tržišne cene odnosno zakupnine ili otuđiti ili dati u zakup građevinsko zemljište

bez naknade, uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade.

Bliže uslove i način za otuđenje ili davanje u zakup građevinskog zemljišta iz stava 6 ovog člana propisuje Vlada.

Neizgrađeno građevinsko zemljište u javnoj svojini, može se unositi kao osnivački ulog u privredna društva i javna preduzeća, u skladu sa zakonom kojim se

uređuje javna svojina.

Građevinsko zemljište u javnoj svojini se može otuđiti ili dati u zakup neposrednom pogodbom u slučaju:

- 1) izgradnje objekata za potrebe obavljanja poslova iz nadležnosti državnih organa i organizacija, organa jedinica teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, kao i drugih objekata u javnoj svojini;
- 2) pribavljanja građevinske dozvole, vlasniku bespravno sagrađenog objekta, koji je zahtev podneo u rokovima propisanim ovim zakonom, ako je izgradnja tog objekta u skladu sa uslovima predviđenim ovim zakonom;
- 3) ispravke granica susednih katastarskih parcela;
- 4) formiranja građevinske parcele u skladu sa članom 102. ovog zakona;
- 5) otuđenja ili davanja u zakup iz stava 6. ovog člana;
- 6) sporazumnog davanja zemljišta ranijem vlasniku nepokretnosti koje je bilo predmet eksproprijacije, u skladu sa propisima o eksproprijaciji.

Član 97.

Građevinsko zemljište u javnoj svojini može se otuđiti ili dati u zakup u skladu sa ovim zakonom.

Građevinsko zemljište u javnoj svojini se daje u zakup kao neizgrađeno i uređeno.

Građevinsko zemljište u javnoj svojini može se dati u zakup i kao neizgrađeno zemljište koje nije uređeno, ako učesnik u postupku javnog nadmetanja, odnosno

prikupljanja ponuda javnim oglasom, prihvati propisane uslove za uređivanje zemljišta sadržane u javnom oglasu i ugovorom preuzme obavezu da o svom trošku

izvrši komunalno opremanje građevinskog zemljišta.

O otuđenju ili davanju u zakup građevinskog zemljišta u javnoj svojini, po sprovedenom postupku javnog nadmetanja, prikupljanja ponuda ili neposredne pogodbe, nadležni organ donosi rešenje o otuđenju građevinskog zemljišta ili rešenje

o davanju građevinskog zemljišta u zakup, koje se dostavlja svim učesnicima u postupku javnog nadmetanja, odnosno prikupljanja ponuda.

Učesnik javnog nadmetanja, odnosno prikupljanja ponuda, koji smatra da mu je u postupku javnog nadmetanja ili prikupljanja ponuda povređeno pravo, može da

- 36 -

pokrene upravni spor protiv rešenja iz stava 4. ovog člana, u roku od 30 dana od dana dostavljanja tog rešenja.

Rešenje o otuđenju ili o davanju u zakup građevinskog zemljišta iz stava 4. ovog člana dostavlja se i nadležnom javnom pravobranilaštvu, odnosno drugom organu koje zastupa jedinicu lokalne samouprave, autonomnu pokrajinu, odnosno

Republiku Srbiju.

Organ iz stava 6. ovog člana ima pravo da, ako smatra da je rešenje doneto suprotno odredbama ovog zakona i posebnim uslovima za uređenje zemljišta sadržanim u javnom oglasu, podnese tužbu nadležnom sudu, u roku od 30 dana od

dana dostavljanja rešenja.

Po pravnosnažnosti rešenja iz stava 4. ovog člana zaključuje se ugovor između jedinice lokalne samouprave, autonomne pokrajine, odnosno Republike Srbije, odnosno privrednog društva, javnog preduzeća ili druge organizacije iz člana

91. ovog zakona i lica kome se zemljište otuđuje ili daje u zakup, u roku od 30 dana

od dana pravnosnažnosti rešenja o otuđenju ili davanju u zakup građevinskog zemljišta.

Ugovor o zakupu građevinskog zemljišta u javnoj svojini sadrži naročito: podatke o katastarskoj parceli, nameni i veličini budućeg objekta, o visini zakupnine,

roku trajanja zakupa, roku i načinu plaćanja naknade za uređenje zemljišta, posebne

uslove za uređenje ako se u zakup daje neuređeno građevinsko zemljište, roku u

kome zemljište mora da se privede nameni, prava i obaveze u slučaju neizvršenja obaveze, način rešavanja sporova, kao i postupku i uslovima za izmenu ugovora. Kada je ugovorom o zakupu predviđeno plaćanje na više rata, obavezno se propisuje način usklađivanja visine zakupa sa porastom cena na malo u Republici Srbiji, prema objavljenim podacima nadležne organizacije za poslove vođenja statistike.

7. Izmena ugovora o zakupu

Član 98.

Ako se promeni vlasnik objekta koji je izgrađen na građevinskom zemljištu u javnoj svojini, koje se koristi po osnovu ugovora o zakupu zaključenom u skladu sa zakonom, zakupodavac će, na zahtev novog vlasnika, izmeniti ugovor o zakupu, tako što će na mesto dotadašnjeg zakupca stupiti novi vlasnik objekta. Uz zahtev za izmenu ugovora o zakupu dostavlja se ugovor o kupovini objekta ili kupovini objekta u izgradnji, odnosno drugi pravni osnov kojim se stiče pravo svojine na objektu ili objektu u izgradnji, koji je sudski overen sa potvrdom poreske uprave o izmirenju poreza po tom pravnom osnovu ili sa potvrdom poreske uprave o oslobađanju od poreske obaveze, odnosno pravnosnažno rešenje o nasleđivanju.

Zakupodavac zaključuje sa novim vlasnikom objekta ugovor o zakupu, koji po potpisivanju predstavlja osnov za promenu upisa zakupca u javnoj knjizi o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima.

Član 99.

Na zahtev ranijeg sopstvenika, odnosno njegovog zakonskog naslednika, poništiće se pravnosnažno rešenje o izuzimanju gradskog građevinskog zemljišta iz njegovog poseda, ako je zemljište izuzeto do 13. maja 2003. godine, a korisnik gradskog građevinskog zemljišta isto nije priveo nameni do 13. maja 2004. godine.

Zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

- 37 -

Rešenje iz stava 1. ovog člana donosi organ jedinice lokalne samouprave nadležan za imovinsko-pravne poslove, na čijoj teritoriji se nalazi predmetno zemljište.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba ministarstvu nadležnom za poslove finansija, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Po pravnosnažnosti rešenja iz stava 3. ovog člana, nadležni organ u posebnom postupku utvrđuje visinu novčanog iznosa koji je raniji sopstvenik dužan

da vrati na ime primljene naknade za izuzeto pravo korišćenja.

Ako se u postupku iz stava 5. ovog zakona ne postigne sporazum o visini naknade, nadležni organ je dužan da spise predmeta za utvrđivanje naknade bez odlaganja prosledi nadležnom sudu.

8. Konverzija prava korišćenja u pravo svojine na građevinskom zemljištu bez naknade

Član 100.

Republici Srbiji, autonomnoj pokrajini, odnosno jedinici lokalne samouprave, koji su upisani kao nosioci prava korišćenja na neizgrađenom i izgrađenom zemljištu

u državnoj svojini u javnoj knjizi o evidenciji neopokretnosti i pravima na njima, danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje pravo korišćenja na tim nepokretnostima i prelazi u pravo javne svojine, u korist Republike Srbije, autonomne

pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave, bez naknade.

Pravnim licima čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave, koja su upisana kao nosioci prava korišćenja

na neizgrađenom i izgrađenom zemljištu u državnoj svojini u javnoj knjizi o evidenciji

neopokretnosti i pravima na njima, danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje

pravo korišćenja na tim nepokretnostima i prelazi u pravo javne svojine osnivača, bez

naknade.

Upis prava javne svojine vrši se na osnovu izvoda iz javne knjige o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima.

Zahtev za upis prava iz st. 1. i 2. ovog člana u javnu knjigu o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima podnosi nadležni javni pravobranilac, odnosno drugo lice koje zastupa Republiku Srbiju, autonomnu pokrajinu, odnosno jedinicu lokalne samouprave, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Zahtev za upis prava iz stava 4. ovog člana za građevinsko zemljište koje koristi ministarstvo nadležno za poslove odbrane može se podneti u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ako zahtev za upis prava javne svojine ne bude podnet u roku iz st. 4. i 5.

ovog člana nadležni organ izvršiće po službenoj dužnosti upis prava javne svojine na

nepokretnostima na kojima je na dan stupanja na snagu ovog zakona upisano pravo

korišćenja na izgrađenom ili neizgrađenom građevinskom zemljištu u korist Republike Srbije, autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Član 101.

Licima koja su upisana kao nosioci prava korišćenja na izgrađenom građevinskom zemljištu u državnoj svojini u javnoj knjizi o evidenciji nepokretnosti i

pravima na njima, prestaje pravo korišćenja na građevinskom zemljištu i prelazi u

pravo svojine, bez naknade.

- 38 -

Vlasnicima posebnih fizičkih delova u stambenim zgradama sa više stanova, poslovnim i poslovno-stambenim zgradama izgrađenim na građevinskom zemljištu u

državnoj svojini, prestaje pravo korišćenja na građevinskom zemljištu i prelazi u pravo svojine, srazmerno površini posebnih fizičkih delova čiji su vlasnici, bez naknade.

Vlasnicima objekata ili vlasnicima posebnih fizičkih delova objekta, izgrađenim na građevinskom zemljištu za koje je zaključen ugovor o zakupu radi izgradnje na rok od preko 50 godina, utvrđuje se pravo svojine na građevinskom zemljištu, odnosno pravo svojine na građevinskom zemljištu srazmerno površini posebnih fizičkih delova čiji su vlasnici, bez naknade.

Lica koja su ostvarila pravo zakupa na ostalom građevinskom neizgrađenom zemljištu u državnoj svojini, u skladu sa odredbama ranije važećeg zakona, a po završetku izgradnje objekta prodali trećim licima posebne fizičke delove objekta, ostaju obveznici plaćanja zakupnine po važećem ugovoru o zakupu.

Odredba stava 2. ovog člana, ne primenjuje se na lica koja po ovom zakonu mogu ostvariti pravo na konverziju prava korišćenja u pravo svojine uz naknadu. Upis prava svojine u korist lica iz st. 1, 2. i 3. ovog člana, vrši organ nadležan za poslove vođenja evidencije nepokretnosti i pravima na njima, na osnovu izvoda iz

javne knjige o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima.

Lica uz stava 1. ovog člana dostavljaju izvod iz javne knjige o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima iz koga se utvrđuje da su vlasnici objekta i nosioci

prava korišćenja na građevinskom zemljištu, a lica iz stava 2. ovog člana dostavljaju

izvod iz javne knjige o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima iz koga se utvrđuje

da su vlasnici na posebnim fizičkim delovima zgrade.

Lica iz stava 3. ovog člana dostavljaju izvod iz javne knjige o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima iz koga se utvrđuje da su vlasnici objekta, odnosno

vlasnici na posebnim fizičkim delovima objekta.

Član 102.

Ako vlasnik objekta, odnosno posebnog fizičkog dela objekta iz člana 101. st. 1 i 2. ovog zakona, nije upisan kao nosilac prava korišćenja na građevinskom zemljištu na kome je objekat izgrađen, već je kao nosilac prava korišćenja na zemljištu upisana jedinica lokalne samouprave, autonomna pokrajina, Republika Srbija ili neko pravno lice čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave, autonomna pokrajina, odnosno Republika Srbija, pre sticanja prava svojine utvrđuje se zemljište

za redovnu upotrebu objekta u skladu sa članom 70. ovog zakona.

Ako se u postupku utvrđivanja zemljišta za redovnu upotrebu objekta utvrdi da površina katastarske parcele istovremeno predstavlja i zemljište za redovnu upotrebu objekta u skladu sa ovim zakonom, vlasnik postojećeg objekta stiče pravo

svojine na tom građevinskom zemljištu, bez naknade.

Ako se u postupku utvrđivanja zemljišta za redovnu upotrebu objekta utvrdi da je zemljište za redovnu upotrebu objekta manje od katastarske parcele na kojoj je

objekat sagrađen, vlasnik zemljišta može, ako se od preostalog zemljišta ne može

formirati posebna građevinska parcela, taj preostali deo zemljišta dati u zakup vlasniku objekta u skladu sa članom 96. stav 9. tačka 4) ovog zakona ili otuđiti vlasniku objekta po tržišnoj ceni, neposrednom pogodbom.

Ako se u postupku utvrđivanja zemljišta za redovnu upotrebu objekta utvrdi da je zemljište za redovnu upotrebu objekta manje od katastarske parcele na kojoj je

objekat sagrađen, a od preostalog dela zemljišta se može formirati posebna

- 39 -

građevinska parcela, vlasnik preostalog dela zemljišta raspolaže tim zemljištem u skladu sa ovim zakonom.

Po pravnosnažnosti rešenja kojim se utvrđuje zemljište za redovnu upotrebu objekta, odnosno okončanom postupku iz st. 3. i 4. ovog člana vlasnik objekta u skladu sa ovim zakonom stiče pravo na upis svojine na građevinskom zemljištu, odnosno zakupa u javnoj knjizi o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima.

Konverzija prava korišćenja u pravo svojine uz naknadu

Član 103.

Na građevinskom zemljištu u državnoj, odnosno javnoj svojini, na kome su nosioci prava korišćenja bila ili jesu privredna društva i druga pravna lica na koja su

se primenjivale odredbe zakona kojima se uređuje privatizacija, stečajni i izvršni postupak, kao i njihovi pravni sledbenici, pravo korišćenja može se konvertovati u

pravo svojine, uz naknadu tržišne vrednosti tog građevinskog zemljišta u momentu

konverzije prava, umanjenu za troškove pribavljanja prava korišćenja na tom građevinskom zemljištu.

Konverzija prava korišćenja iz stava 1. ovog člana ostvaruje se na pojedinačnim katastarskim parcelama.

Po zahtevu za konverziju prava iz stava 1. ovog člana rešenje donosi organ jedinice lokalne samouprave nadležan za imovinsko-pravne poslove, na čijoj teritoriji

se nalazi predmetno građevinsko zemljište.

Na rešenje iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba ministarstvu nadležnom za poslove finansija, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Nosilac prava korišćenja iz stava 1. ovog člana može ostvariti pravo na gradnju novih objekata, odnosno rekonstrukciju postojećih objekata u skladu sa namenom zemljišta utvrđenom planskim dokumentom, radi obavljanja pretežne delatnosti, u roku od 18 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim ako

pre isteka tog roka izmenom planskog dokumenta nije promenjena namena tog zemljišta.

Član 104.

Pravo korišćenja na neizgrađenom građevinskom zemljištu u državnoj svojini, koje je stečeno radi izgradnje, u skladu sa ranije važećim zakonima kojima je bilo uređeno građevinsko zemljište do 13. maja 2003. godine ili na osnovu odluke nadležnog organa može se konvertovati u pravo svojine uz naknadu tržišne vrednosti

tog zemljišta u momentu konverzije prava, umanjene za iznos stvarnih troškova

pribavljanja prava korišćenja, sa obračunatom revalorizacijom do momenta uplate po ovom osnovu. Prilikom utvrđivanja stvarnih troškova pribavljanja nepokretnosti ne obračunava se plaćena naknada za uređivanje građevinskog zemljišta. Po zahtevu za konverziju prava iz stava 1. ovog člana rešenje donosi organ jedinice lokalne samouprave nadležan za imovinsko-pravne poslove, na čijoj teritoriji se nalazi predmetno građevinsko zemljište. Na rešenje iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba ministarstvu nadležnom za poslove finansija, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Ako se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona ne konvertuje pravo korišćenja u pravo svojine, nadležni organ po službenoj dužnosti utvrđuje prestanak prava korišćenja u skladu sa odredbama ovog zakona i utvrđuje pravo svojine u korist jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi predmetno zemljište.

- 40 -

Član 105.

Lica čiji je položaj određen zakonom kojim se uređuje sport, kao i udruženja građana, kao nosioci prava korišćenja na građevinskom zemljištu, ostaju nosioci prava korišćenja, osim ako se na njih mogu primeniti druge odredbe ovog zakona koje se odnose na prestanak prava korišćenja ili poništaj rešenja o izuzimanju zemljišta, do okončanja postupka privatizacije. Po uplati kupoprodajne cene nakon privatizacije, a na osnovu potvrde Agencije za privatizaciju, može se izvršiti konverzija prava korišćenja u pravo svojine na tom zemljištu u korist privatizovanog lica, u skladu sa ovim zakonom.

Član 106.

Društvena preduzeća kao nosioci prava korišćenja na građevinskom zemljištu, ostaju nosioci prava korišćenja, osim ako se na njih mogu primeniti druge odredbe ovog zakona koje se odnose na prestanak prava korišćenja ili poništaj rešenja o izuzimanju zemljišta, do okončanja postupka privatizacije. Po uplati kupoprodajne cene nakon privatizacije, a na osnovu potvrde Agencije za privatizaciju, može se izvršiti konverzija prava korišćenja u pravo svojine na tom zemljištu u korist privatizovanog preduzeća, u skladu sa ovim zakonom.

Član 107.

Novčana sredstva ostvarena po osnovu konverzije prava korišćenja u pravo svojine po ovom zakonu uplaćuju se u iznosu od 50% u poseban fond za restituciju i u iznosu od 50% u budžet jedinice lokalne samouprave . Sredstva koja se uplaćuju u budžet jedinice lokalne samouprave koriste se u skladu sa članom 92. stav 3. ovog zakona. Sredstva koja se uplaćuju u fond za restituciju ne mogu se koristiti do donošenja zakona kojim se uređuje restitucija.

Fond za restituciju osniva se kao budžetski fond, u skladu sa zakonom.

Član 108.

Vlada bliže propisuje kriterijume i postupak za utvrđivanje visine naknade po osnovu konverzije prava za lica koja po ovom zakonu imaju pravo na konverziju uz naknadu.

Prestanak prava korišćenja

Član 109.

Lica kojima je, do dana stupanja na snagu Zakona o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS”, br. 47/03 i 34/06), dato na korišćenje građevinsko zemljište u

državnoj svojini radi izgradnje, a koja to pravo korišćenja nisu upisala u javnu knjigu

o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima, prestaje pravo korišćenja.

Postupak za utvrđivanje prestanka prava korišćenja pokreće po službenoj dužnosti javno pravobranilaštvo, odnosno drugi organ koji zastupa jedinicu lokalne

samouprave, na čijoj teritoriji se nalazi predmetno zemljište.

Rešenje kojim se utvrđuje prestanak prava korišćenja donosi organ nadležan za imovinsko-pravne poslove jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi

predmetno zemljište.

Na rešenje iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba ministarstvu nadležnom za poslove finansija, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

- 41 -

Pravnosnažno rešenje kojim se utvrđuje prestanak prava korišćenja objavljuje se u službenom glasilu nadležne jedinice lokalne samouprave i predstavlja osnov za

promenu upisa u javnoj knjizi o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima.

V. IZGRADNJA OBJEKATA

Član 110.

Građenje objekta vrši se na osnovu građevinske dozvole i tehničke dokumentacije, pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom.

1. Sadržina i vrste tehničke dokumentacije

1.1. Prethodni radovi

Član 111.

Pre početka izrade tehničke dokumentacije za građenje objekta iz člana 133. ovog zakona, za koje građevinsku dozvolu izdaje nadležno ministarstvo, odnosno autonomna pokrajina, obavljaju se prethodni radovi na osnovu čijih rezultata se izrađuje prethodna studija opravdanosti i studija opravdanosti.

Za građenje objekata iz člana 133. ovog zakona, za koje se na osnovu planskog dokumenta može izdati lokacijska dozvola, ne izrađuje se prethodna studija

opravdanosti sa generalnim projektom.

Član 112.

Prethodni radovi, u zavisnosti od vrste i karakteristika objekta, obuhvataju: istraživanja i izradu analiza i projekata i drugih stručnih materijala; pribavljanje podataka kojima se analiziraju i razrađuju inženjerskogeološki, geotehnički, geodetski, hidrološki, meteorološki, urbanistički, tehnički, tehnološki, ekonomski,

energetski, seizmički, vodoprivredni i saobraćajni uslovi; uslove zaštite od požara i zaštite životne sredine, kao i druge uslove od uticaja na gradnju i korišćenje određenog objekta.

1.2. Prethodna studija opravdanosti

Član 113.

Prethodnom studijom opravdanosti utvrđuje se naročito prostorna, ekološka, društvena, finansijska, tržišna i ekonomska opravdanost investicije za varijantna rešenja definisana generalnim projektom, na osnovu kojih se donosi planski dokument, kao i odluka o opravdanosti ulaganja u prethodne radove za idejni projekat i izradu studije opravdanosti.

Prethodna studija opravdanosti sadrži generalni projekat iz člana 117. ovog zakona.

1.3. Studija opravdanosti

Član 114.

Studijom opravdanosti određuje se naročito prostorna, ekološka, društvena, finansijska, tržišna i ekonomska opravdanost investicije za izabrano rešenje, razrađeno idejnim projektom, na osnovu koje se donosi odluka o opravdanosti ulaganja.

Studija opravdanosti sadrži idejni projekat iz člana 118. ovog zakona.

- 42 -

Izrada prethodne studije opravdanosti, odnosno studije opravdanosti

Član 115.

Izradu prethodne studije opravdanosti i studije opravdanosti može obavljati privredno društvo, odnosno drugo pravno lice koje je upisano u odgovarajući registar

za obavljanje delatnosti projektovanja i inženjeringa i koje ispunjava uslove u pogledu stručnog kadra.

Član 116.

Tehnička dokumentacija za građenje i rekonstrukciju objekta izrađuje se kao generalni projekat, idejni projekat, glavni projekat, izvođački projekat i projekat izvedenog objekta.

1.4. Generalni projekat

Član 117.

Generalni projekat sadrži naročito podatke o: makrolokaciji objekta; opštoj dispoziciji objekta; tehničko-tehnološkoj koncepciji objekta; načinu obezbeđenja infrastrukture; mogućim varijantama prostornih i tehničkih rešenja sa stanovišta uklapanja u prostor; prirodnim uslovima; proceni uticaja na životnu sredinu; inženjerskogeološkim-geotehničkim karakteristikama terena sa aspekta utvrđivanja

generalne koncepcije i opravdanosti izgradnje objekta; istražnim radovima za izradu

idejnog projekta; zaštiti prirodnih i nepokretnih kulturnih dobara; funkcionalnosti i racionalnosti rešenja.

1.5. Idejni projekat

Član 118.

Idejni projekat sadrži situaciono rešenje i podatke o: mikrolokaciji objekta; funkcionalnim, konstruktivnim i oblikovnim karakteristikama objekta; tehničkotehnološkim i eksploatacionim karakteristikama objekta; inženjerskogeološkimgeotehničkim karakteristikama terena i tla sa preliminarnim proračunom stabilnosti i sigurnosti objekta; rešenju temeljenja objekta; tehničko-tehnološkim i organizacionim elementima građenja objekta; merama za sprečavanje ili smanjenje negativnih uticaja na životnu sredinu; idejnom rešenju infrastrukture; uporednoj analizi varijantnih tehničkih rešenja sa stanovišta svojstava tla, funkcionalnosti, stabilnosti, proceni uticaja na životnu sredinu, prirodnim i nepokretnim kulturnim dobrima, racionalnosti izgradnje i eksploatacije, visini troškova izgradnje, transporta, održavanja, obezbeđenja energije i drugih troškova. Situaciono rešenje, zavisno od vrste objekta, sadrži:

- 1) dužine pojedinih strana građevinske parcele;
- 2) visinske kote postojećeg zemljišta i nivelacije;
- 3) regulacione i građevinske linije sa prikazom postojećih i planiranih objekata sa spoljnim merama, spratnost planiranog objekta sa prikazom završne etaže ili krovne konstrukcije sa nagibima ravni;
- 4) položaj i brojeve susednih katastarskih parcela i zgrada, kao i naziv ulice.

- 43 -

1.6. Glavni projekat

Član 119.

Glavni projekat izrađuje se za potrebe građenja objekta i pribavljanja građevinske dozvole.

Glavni projekat sadrži naročito:

- 1) situaciono rešenje;
- 2) detaljne inženjerskogeološke-geotehničke uslove izgradnje objekta;
- 3) geodetske podloge;
- 4) podatke o funkcionalnim, konstruktivnim i oblikovnim karakteristikama objekta;
- 5) razradu tehničko-tehnoloških karakteristika objekta sa opremom i instalacijama;
- 6) proračun građevinskih konstrukcija, stabilnosti i sigurnosti objekta;
- 7) rešenje temeljenja objekta;
- 8) podatke potrebnih geodetskih radova u toku izgradnje;
- 9) tehničko rešenje infrastrukture sa načinom priključenja i uređenja slobodnih površina;
- 10) uslove zaštite objekta i susednih objekata;
- 11) tehničko-tehnološka i organizaciona rešenja za izgradnju objekta;
- 12) razradu mera za sprečavanje ili smanjenje negativnih uticaja na životnu sredinu kroz odgovarajući tehnološki proces;
- 13) troškove izgradnje i održavanja objekta;
- 14) druge projekte, elaborate i podatke zavisno od namene objekta.

Glavni projekat obavezno sadrži i izjavu odgovornog projektanta i vršioca tehničke kontrole, kojom se potvrđuje da je glavni projekat urađen u skladu sa lokacijskom dozvolom i pravilima struke.

Investitor je dužan da pribavi saglasnost na glavni projekat od organa,

odnosno organizacija, kada je to predviđeno uslovima sadržanim u lokacijskoj dozvoli.

1.6.1. Posebne vrste glavnih projekata

Član 120.

Glavni projekat za građenje, odnosno rekonstrukciju stambenih i pomoćnih objekata porodičnog domaćinstva čija ukupna bruto razvijena građevinska površina ne prelazi 400 m², odnosno ekonomskih objekata na selu do 600 m², za koje građevinsku dozvolu izdaje jedinica lokalne samouprave, sadrži naročito:

- 1) projektni zadatak;
- 2) tehnički opis radova;
- 3) predmer i predračun radova;
- 4) situaciono rešenje;
- 44 -
- 5) osnovu temelja, osnovu tipske i svih atipičnih etaža i osnovu krova ili krovne terase u razmeri 1:100;
- 6) karakteristične podužne i poprečne preseke objekta u razmeri 1:100;
- 7) potrebne izglede objekta, detalje i sl.;
- 8) dokaz konstruktivne nosivosti i stabilnosti objekta;
- 9) blok šemu instalacija sa proračunatim kapacitetima i ucrtanim mestima priključaka na javnu infrastrukturu.

Član 121.

Glavni projekat za građenje, odnosno rekonstrukciju objekata visokogradnje, za koje građevinsku dozvolu izdaje jedinica lokalne samouprave, naročito sadrži:

- 1) projektni zadatak;
 - 2) tehnički opis radova;
 - 3) predmer i predračun radova;
 - 4) šeme stolarije i bravarije i specifikaciju opreme;
 - 5) proračun iz oblasti građevinske fizike (proračun termičke i zvučne zaštite);
 - 6) situaciono rešenje;
 - 7) sinhron plan-priključci vodova instalacija;
 - 8) osnovu temelja, osnove svih etaža u razmeri 1:50;
 - 9) karakteristične podužne i poprečne preseke kroz objekat u razmeri 1:50;
 - 10) potrebne izglede objekta u razmeri 1:50;
 - 11) arhitektonske detalje svih bitnih pozicija;
 - 12) tehnički izveštaj o konstrukciji objekta, sa uslovima za projektovanje i izvođenje;
 - 13) proračun konstrukcije sa specifikacijom materijala;
 - 14) grafičku dokumentaciju o konstrukciji objekta;
 - 15) glavni projekat električnih instalacija;
 - 16) glavni projekat mašinskih instalacija;
 - 17) glavni projekat instalacija vodovoda i kanalizacije;
- Glavni projekat iz stava 1. ovog člana zavisno od vrste i namene objekta sadrži i projekat zaštite od požara, odnosno projekat lifta i eskalatora. Sadržina glavnog projekta iz stava 1. ovog člana ne odnosi se na glavni projekat iz člana 120. ovog zakona.

Član 122.

Glavni projekat za građenje objekata niskogradnje, za koje građevinsku

dozvolu izdaje jedinica lokalne samouprave, naročito sadrži :

- 1) projektni zadatak;
- 2) tehnički opis radova;
- 3) predmer i predračun radova;
- 45 -
- 4) sinhron plan;
- 5) situaciono rešenje;
- 6) podužne i poprečne profile;
- 7) proračun konstrukcija.

1.7. Izvođački projekat

Član 123.

Izvođački projekat izrađuje se za potrebe izvođenja radova na građenju ako glavni projekat ne sadrži razradu detalja potrebnih za izvođenje radova.

1.8. Projekat izvedenog objekta

Član 124.

Projekat izvedenog objekta izrađuje se za potrebe pribavljanja upotrebne dozvole, korišćenja i održavanja objekta.

Projekat izvedenog objekta izrađuje se za sve objekte za koje se po odredbama ovog zakona pribavlja građevinska dozvola.

Projekat izvedenog objekta je glavni projekat sa izmenama nastalim u toku građenja objekta.

Projekat izvedenog objekta ne podleže tehničkoj kontroli, osim kada se izrađuje za potrebe legalizacije objekata.

U slučaju da u toku građenja objekta nije odstupljeno od glavnog projekta, investitor, lice koje vrši stručni nadzor i izvođač radova potvrđuju i overavaju na glavnom projektu da je izvedeno stanje jednako projektovanom stanju.

1.9. Idejni projekat za građenje objekata i izvođenje radova za koje se ne

izdaje građevinska dozvola

Član 125.

Idejni projekat za građenje objekata i izvođenje radova za koje se u skladu sa ovim zakonom ne izdaje rešenje o građevinskoj dozvoli naročito sadrži:

situaciono

rešenje; crteže koji određuju objekat u prostoru (osnove, karakteristične preseke,

izglede); namenu objekta; tehnički opis i planiranu investicionu vrednost objekta.

2. Izrada tehničke dokumentacije

Član 126.

Tehničku dokumentaciju za izgradnju objekata može da izrađuje privredno društvo, odnosno drugo pravno lice, odnosno preduzetnik koji su upisani u odgovarajući registar za izradu tehničke dokumentacije.

Tehničku dokumentaciju za izgradnju objekata za koje građevinsku dozvolu izdaje Ministarstvo, odnosno autonomna pokrajina može da izrađuje privredno društvo, odnosno drugo pravno lice koje je upisano u odgovarajući registar za izradu

tehničke dokumentacije za tu vrstu objekata i koje ima zaposlena lica sa licencom za

odgovornog projektanta koja imaju odgovarajuće stručne rezultate u izradi tehničke

dokumentacije za tu vrstu i namenu objekata.
Stručne rezultate, u smislu stava 2. ovog člana, ima lice koje je izradilo ili učestvovalo u izradi, odnosno u vršenju tehničke kontrole tehničke dokumentacije po kojoj su izgrađeni objekti te vrste i namene.

- 46 -

Ispunjenost uslova iz stava 2. ovog člana utvrđuje rešenjem ministar nadležan za poslove građevinarstva.

Rešenje iz stava 4. ovog člana je konačno danom dostavljanja.

Ministar nadležan za poslove građevinarstva doneće rešenje kojim ukida rešenje o ispunjenosti uslova (licence), ako se utvrdi da privredno društvo, odnosno

drugo pravno lice ne ispunjava propisane uslove iz stava 2. ovog člana, kao i u slučaju ako se utvrdi da je licenca izdata na osnovu netačnih i neistinitih podataka.

Troškove utvrđivanja ispunjenosti uslova iz stava 4. ovog člana snosi podnosilac zahteva za utvrđivanje uslova.

Visinu troškova iz stava 7. ovog člana utvrđuje ministar nadležan za poslove građevinarstva.

Tehničku dokumentaciju može da izrađuje i strano lice pod uslovima reciprociteta i drugim uslovima propisanim u ovom zakonu.

Lice iz stava 9. ovog člana može da izrađuje tehničku dokumentaciju ako je na međunarodnom konkursu stekao pravo na izvođenje konkursnog rada u Republici

Srbiji i ako je član inženjerske komore zemlje čiji je državljanin.

Ispunjenost uslova iz st. 9. i 10. ovog člana utvrđuje Inženjerska komora Srbije.

Član 127.

U izradi tehničke dokumentacije ne može da učestvuje lice koje je zaposleno u privrednom društvu, drugom pravnom licu ili preduzetničkoj radnji koje je ovlašćeno

da utvrdi neki od uslova na osnovu koga se izrađuje tehnička dokumentacija.

U izradi tehničke dokumentacije ne može da učestvuje lice koje vrši nadzor nad primenom odredaba ovog zakona.

Pravno lice koje obavlja komunalne delatnosti, odnosno delatnosti od opšteg interesa može da izrađuje tehničku dokumentaciju za izgradnju objekata koje će koristiti za obavljanje svoje delatnosti, pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Organizacija koja obavlja delatnost zaštite kulturnih dobara može da izrađuje tehničku dokumentaciju za preduzimanje mera tehničke zaštite na nepokretnom kulturnom dobru.

2. 1. Odgovorni projektant

Član 128.

Odgovorni projektant može biti lice sa stečenim visokim obrazovanjem odgovarajuće struke, odnosno smeru, na akademskim studijama drugog stepena (diplomske akademske studije-master, specijalističke akademske studije)

odnosno

na osnovnim studijama u trajanju od najmanje pet godina i licencom za projektovanje.

Licencu za odgovornog projektanta može da stekne lice sa stečenim visokim

obrazovanjem odgovarajuće struke, odnosno smeru, položenim stručnim ispitom i najmanje tri godine radnog iskustva sa stručnim rezultatima na izradi tehničke dokumentacije i sa preporukom najmanje dva odgovorna projektanta ili Inženjerske komore.

Stručnim rezultatima za projektanta, u smislu stava 2. ovog člana, smatraju se rezultati ostvareni na rukovođenju i izradi ili saradnji na izradi najmanje dva projekta.

- 47 -

Odgovorni projektant potpisuje tehničku dokumentaciju.

3. Tehnička kontrola

Član 129.

Glavni projekat podleže tehničkoj kontroli.

Tehničku kontrolu glavnog projekta može da vrši privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik koji ispunjavaju uslove za izradu tehničke dokumentacije propisane zakonom i koje odredi investitor.

Tehničku kontrolu glavnog projekta ne može da vrši odgovorni projektant koji je izradio taj projekat, odnosno koji je zaposlen u privrednom društvu koje je izradilo

taj projekat ili preduzeću koje je investitor.

Tehnička kontrola glavnog projekta obuhvata naročito proveru: usklađenosti sa svim uslovima i pravilima sadržanim u lokacijskoj dozvoli, zakonom i drugim propisima, tehničkim normativima, standardima i normama kvaliteta, kao i međusobne usklađenosti svih delova tehničke dokumentacije; usklađenosti projekta

sa rezultatima prethodnih istraživanja (prethodni radovi); ocenu odgovarajućih podloga za temeljenje objekata; proveru ispravnosti i tačnosti tehničko-tehnoloških

rešenja objekta i rešenja građenja objekata; stabilnosti i bezbednosti; racionalnosti

projektovanih materijala; uticaja na životnu sredinu i susedne objekte.

Tehnička kontrola glavnog projekta za građenje objekata za koje građevinsku dozvolu izdaje nadležno ministarstvo, odnosno autonomna pokrajina obuhvata i proveru usklađenosti sa merama sadržanim u izveštaju revizije komisije.

Troškove tehničke kontrole snosi investitor.

O izvršenoj tehničkoj kontroli sačinjava se izveštaj koji potpisuje odgovorni projektant zaposlen u preduzeću koje je izvršilo tehničku kontrolu, a ispravnost glavnog projekta se potvrđuje na samom projektu.

Glavni projekat izrađen po propisima drugih zemalja podleže tehničkoj kontroli kojom se proverava usklađenost te dokumentacije sa zakonom i drugim propisima, standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta.

Glavni projekat iz stava 8. ovog člana mora biti preveden na srpski jezik.

4. Čuvanje tehničke dokumentacije

Član 130.

Organ nadležan za izdavanje građevinske dozvole, dužan je da trajno čuva jedan originalni primerak dokumentacije na osnovu koje je izdata građevinska dozvola, odnosno primerak tehničke dokumentacije za izgradnju tog objekta.

Investitor je dužan da trajno čuva jedan originalni ili na propisan način

kompletiran primerak tehničke dokumentacije na osnovu koje je izdata građevinska dozvola sa svim izmenama i dopunama izvršenim u toku građenja i svim detaljima za izvođenje radova.

5. Revizija projekata

Član 131.

Generalni projekat i idejni projekat, prethodna studija opravdanosti i studija opravdanosti za objekte iz člana 133. ovog zakona podležu reviziji (stručnoj kontroli)

- 48 -

komisije koju obrazuje ministar nadležan za poslove građevinarstva (u daljem tekstu:

revizionna komisija).

Revizionu komisiju iz stava 1. ovog člana za stručnu kontrolu objekata iz člana 133. ovog zakona koji se u celini grade na teritoriji autonomne pokrajine obrazuje ministar nadležan za poslove građevinarstva, na predlog organa autonomne pokrajine nadležnog za poslove građevinarstva.

Član 132.

Stručnom kontrolom proverava se koncepcija objekta naročito sa stanovišta: pogodnosti lokacije u odnosu na vrstu i namenu objekta; uslova građenja objekta u

pogledu primene mera zaštite životne sredine; seizmoloških, geotehničkih, saobraćajnih i drugih uslova; obezbeđenja energetske uslova u odnosu na vrstu planiranih energenata; tehničko-tehnoloških karakteristika objekta; tehničkotehnoloških

i organizacionih rešenja za građenje objekta; savremenosti tehničkih rešenja i usklađenosti sa razvojnim programima u toj oblasti, kao i drugih propisanih

uslova izgradnje objekta.

Revizionna komisija dostavlja investitoru izveštaj sa merama koje se obavezno primenjuju pri izradi glavnog projekta.

Rok za dostavljanje izveštaja iz stava 2. ovog člana ne može biti duži od 60 dana, od dana podnošenja zahteva.

Troškove revizije projekta snosi investitor.

Visinu troškova iz stava 4. ovog člana utvrđuje ministar nadležan za poslove građevinarstva.

VI. GRAĐEVINSKA DOZVOLA

1. Nadležnost za izdavanje građevinske dozvole

Član 133.

Građevinsku dozvolu za izgradnju objekata izdaje ministarstvo nadležno za poslove građevinarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo), ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Ministarstvo izdaje građevinsku dozvolu za izgradnju objekata, i to:

- 1) visokih brana i akumulacija napunjenih vodom, jalovinom ili pepelom za koje je propisano tehničko osmatranje;
- 2) nuklearnih objekata i drugih objekata koji služe za proizvodnju nuklearnog goriva, radioizotopa, ozračivanja, uskladištenje radioaktivnih otpadnih

materija za naučno-istraživačke svrhe;

3) objekata za preradu nafte i gasa, međunarodnih i magistralnih produktovoda, gasovoda i naftovoda za transport, gasovoda nazivnog radnog natpritiska preko 16 bara, ukoliko prelaze najmanje dve opštine, skladišta nafte, gasa

i naftnih derivata kapaciteta preko 500 tona, magistralnih i regionalnih toplodalekovoda, objekata za proizvodnju biodizela;

4) objekata bazne i prerađivačke hemijske industrije, crne i obojene metalurgije, objekata za preradu kože i krzna, objekata za preradu kaučuka, objekata

za proizvodnju celuloze i papira i objekata za preradu nemetaličnih mineralnih sirovina, osim objekata za primarnu preradu ukrasnog i drugog kamena, u skladu sa

kapacitetima definisanim u Uredbi o utvrđivanju liste projekata za koje je obavezna

- 49 -

procena uticaja i liste projekata za koje se može zahtevati procena uticaja na životnu

sredinu;

5) stadiona za 10.000 i više gledalaca, objekata konstruktivnog raspona 50 i više metara, objekata visine 50 i više metara, silosa kapaciteta preko 10.000m³, objekata kazneno-popravnih ustanova;

6) hidroelektrane i hidroelektrane sa pripadajućom branom snage 10 i više MW, termoelektrane snage 10 i više MW i termoelektrane-toplane električne snage

10 i više MW i dalekovoda i trafostanica napona 110 i više kV;

7) međuregionalnih i regionalnih objekata vodosnabdevanja i kanalizacije, postrojenja za pripremu vode za piće kapaciteta preko 40l/s i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u naseljima preko 15.000 stanovnika ili kapaciteta 40l/s;

8) regulacionih radova za zaštitu od velikih voda gradskih područja i ruralnih površina većih od 300 ha;

9) kulturnih dobara od izuzetnog značaja i njihovoj zaštićenoj okolini sa jasno određenim granicama katastarskih parcela, i kulturnih dobara upisanih u Listu

svetske kulturne i prirodne baštine i objekata u zaštićenim područjima u skladu sa

aktom o zaštiti kulturnih dobara (osim pretvaranja zajedničkih prostorija u stan, odnosno poslovni prostor u zaštićenoj okolini kulturnih dobara od izuzetnog značaja i

kulturnih dobara upisanih u Listu svetske kulturne baštine), kao i objekata u granicama nacionalnog parka i objekata u granicama zaštite zaštićenog prirodnog

dobra od izuzetnog značaja (osim porodičnih stambenih objekata, poljoprivrednih i

ekonomskih objekata i njima potrebnih objekata infrastrukture, koji se grade u selima), u skladu sa zakonom;

10) postrojenja za tretman neopasnog otpada, spaljivanjem ili hemijskim postupcima, kapaciteta više od 70 t dnevno;

11) postrojenja za tretman opasnog otpada spaljivanjem, termičkim i/ili fizičkim, fizičko-hemijskim, hemijskim postupcima, kao i centralna skladišta i/ili deponije za odlaganje opasnog otpada;

12) aerodroma;

13) putničkih pristaništa, luka, pristana i marina;

14) državnih puteva prvog i drugog reda, putnih objekata i saobraćajnih priključaka na ove puteve i graničnih prelaza;

15) javne železničke infrastrukture sa priključcima i metroa;

16) telekomunikacionih objekata, odnosno mreža, sistema ili sredstava koji su međunarodnog i magistralnog značaja i oni koji se grade na teritoriji dve ili više

opština;

17) hidrograđevinskih objekata na plovnim putevima;

18) plovnih kanala i brodskih prevodnica koji nisu u sastavu hidroenergetskog sistema;

19) regionalnih deponija, odnosno deponija za odlaganje neopasnog otpada za područje nastanjeno sa preko 200.000. stanovnika;

20) objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije snage 10 i više MW, kao i za elektrane sa kombinovanom proizvodnjom.

- 50 -

2. Poveravanje izdavanja građevinske dozvole

Član 134.

Poverava se autonomnoj pokrajini izdavanje građevinskih dozvola za izgradnju objekata određenih u članu 133. ovog zakona koji se u celini grade na teritoriji autonomne pokrajine.

Poverava se jedinicama lokalne samouprave izdavanje građevinskih dozvola za izgradnju objekata koji nisu određeni u članu 133. ovog zakona.

3. Zahtev za izdavanje građevinske dozvole

Član 135.

Uz zahtev za izdavanje građevinske dozvole prilaže se:

1) lokacijska dozvola;

2) glavni projekat u tri primerka sa izveštajem o izvršenoj tehničkoj kontroli;

3) dokaz o pravu svojine, odnosno pravu zakupa na građevinskom zemljištu;

4) dokaz o uređivanju odnosa u pogledu plaćanja naknade za uređivanje građevinskog zemljišta;

5) dokaz o uplati administrativne takse.

Za izgradnju linijskih infrastrukturnih objekata, kao dokaz u smislu stava 1. tačka 3. ovog člana služi konačno rešenje o eksproprijaciji i dokaz da je krajnji korisnik eksproprijacije obezbedio novčana sredstva u visini tržišne vrednosti nepokretnosti, odnosno ugovor o ustanovljavanju prava službenosti sa vlasnikom poslužnog dobra.

Za izgradnju ili izvođenje radova na građevinskom zemljištu ili objektu koji je u vlasništvu više lica, uz zahtev iz stava 1. ovog člana, prilaže se i overena saglasnost

tih lica, a ako se radovi izvode na pripajanju ili pretvaranju zajedničkih prostorija u

stan, odnosno poslovni prostor u stambenim zgradama, odnosno nadziđivanju stambene zgrade, prilaže se i ugovor zaključen u skladu sa posebnim zakonom.

Za izgradnju energetskih objekata, uz zahtev iz stava 1. ovog člana prilaže se i energetska dozvola u skladu sa posebnim zakonom.

Organ nadležan za izdavanje građevinske dozvole, po prijemu zahteva proverava da li zahtev sadrži propisane dokaze i da li je glavni projekat urađen u skladu sa pravilima građenja sadržanim u lokacijskoj dozvoli.

Ako nadležni organ utvrdi da glavni projekat nije urađen u skladu sa pravilima građenja sadržanim u lokacijskoj dozvoli, obavestiće investitora o uočenom nedostatku u roku osam dana od dana prijema zahteva i naložiti mu da, u roku od 30

dana, uskladi glavni projekat sa pravilima građenja sadržanim u lokacijskoj dozvoli.

Ako investitor u propisanom roku ne dostavi glavni projekat koji je usklađen sa pravilima građenja sadržanim u lokacijskoj dozvoli, nadležni organ će rešenjem odbiti zahtev.

Nadležni organ je dužan da, kad utvrdi da dostavljeni glavni projekat nije urađen u skladu sa pravilima građenja sadržanim u lokacijskoj dozvoli, o tome obavesti Inženjersku komoru Srbije, radi pokretanja postupka pred sudom časti.

- 51 -

Za objekte za koje građevinsku dozvolu izdaje Ministarstvo, odnosno autonomna pokrajina, uz zahtev iz stava 1. ovog člana, podnosi se i izveštaj revizije komisije.

4. Sadržina građevinske dozvole

Član 136.

Građevinska dozvola sadrži, naročito, podatke o:

- 1) investitoru;
- 2) objektu čije se građenje dozvoljava sa podacima o gabaritu, spratnosti, ukupnoj površini i predračunskoj vrednosti objekta;
- 3) katastarskoj parceli na kojoj se gradi objekat;
- 4) postojećem objektu koji se ruši ili rekonstruiše radi građenja;
- 5) roku važenja građevinske dozvole i roku završetka građenja;
- 6) dokumentaciji na osnovu koje se izdaje.

Ako je pre početka građenja objekta potrebno ukloniti postojeći objekat ili njegov deo, uklanjanje se nalaže građevinskom dozvolom.

Građevinska dozvola se izdaje rešenjem, u roku od osam dana podnošenja urednog zahteva. Sastavni deo rešenja je glavni projekat.

Na rešenje iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja.

Na rešenje iz stava 3. ovog člana, koje donosi nadležno ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, ne može se izjaviti žalba, ali se tužbom može pokrenuti upravni spor.

Član 137.

Građevinska dozvola izdaje se za ceo objekat, odnosno za deo objekta, ako taj deo predstavlja tehničku i funkcionalnu celinu.

Pripremni radovi se izvode na osnovu građevinske dozvole iz stava 1. ovog člana.

Pripremni radovi za objekte iz člana 133. ovog zakona kao i za objekte bruto razvijene građevinske površine preko 800 m², mogu se izvoditi i na osnovu posebne

građevinske dozvole.

Uz zahtev za izdavanje građevinske dozvole iz stava 3. ovog člana, prilaže se rešenje o lokacijskoj dozvoli i glavni projekat za izvođenje pripremnih radova. Rešenje iz stava 3. ovog člana donosi organ nadležan za izdavanje građevinske dozvole, u roku od osam dana od dana podnošenja uredne dokumentacije.

Na rešenje iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja, a ako je rešenje izdalo ministarstvo nadležno za poslove građevinarstva, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, može se tužbom pokrenuti upravni spor.

- 52 -

5. Dostavljanje rešenja o građevinskoj dozvoli

Član 138.

Nadležni organ dostavlja po jedan primerak rešenja o građevinskoj dozvoli inspekciji koja vrši nadzor nad izgradnjom objekata, a ako je rešenje donelo Ministarstvo, odnosno autonomna pokrajina, kopija rešenja se dostavlja jedinici lokalne samouprave na čijoj teritoriji se gradi objekat.

6. Odlučivanje po žalbi

Član 139.

Po žalbi na rešenje o građevinskoj dozvoli jedinice lokalne samouprave, rešava ministarstvo nadležno za poslove građevinarstva.

Autonomnoj pokrajini poverava se rešavanje po žalbi protiv prvostepenog rešenja o građevinskoj dozvoli jedinice lokalne samouprave, donetoj za građenje objekata koji se grade na teritoriji autonomne pokrajine.

Gradu Beogradu se poverava rešavanje po žalbi protiv prvostepenog rešenje o građevinskoj dozvoli donetoj za građenje ili rekonstrukciju objekata do 800m² bruto

razvijene građevinske površine i pretvaranje zajedničkih prostorija u stambeni, odnosno poslovni prostor, na teritoriji grada Beograda.

7. Rok važenja građevinske dozvole

Član 140.

Građevinska dozvola prestaje da važi ako se ne otpočne sa građenjem objekta, odnosno izvođenjem radova, u roku od dve godine od dana pravosnažnosti rešenja kojim je izdata građevinska dozvola.

8. Izmena rešenja o lokacijskoj i građevinskoj dozvoli usled promene investitora

Član 141.

Ako se u toku građenja objekta, odnosno izvođenja radova promeni investitor, novi investitor je dužan da u roku od 15 dana od dana nastanka promene, podnese organu koji je izdao građevinsku dozvolu zahtev za izmenu rešenja o lokacijskoj i građevinskoj dozvoli.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana prilaže se dokaz o pravu svojine, odnosno drugom pravu na zemljištu radi izgradnje objekta, odnosno dokaz o pravu svojine na

objektu radi rekonstrukcije objekta i drugi pravni osnov sticanja prava svojine na objektu u izgradnji.

Ako se objekat u izgradnji nalazi na građevinskom zemljištu koje je u privatnoj

svojini, investitor uz zahtev za upis prava u javnu knjigu o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima dostavlja ugovor o kupovini građevinskog zemljišta i objekta u izgradnji, odnosno drugi pravni osnov sticanja prava svojine na građevinskom zemljištu i objektu u izgradnji, koji je sudski overen i sa dokazom o plaćenom odgovarajućem porezu u skladu sa zakonom kojim se uređuju porezi na imovinu, odnosno dokazom da promet objekta u izgradnji nije predmet oporezivanja zakona

kojim se uređuju porezi na imovinu.

Ako se objekat u izgradnji nalazi na građevinskom zemljištu u javnoj svojini, a nosilac izdate građevinske dozvole je zakupac na tom zemljištu, kao dokaz uz zahtev

za upis prava u javnu knjigu o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima podnosi se

- 53 -

ugovor o kupovini objekta u izgradnji, odnosno drugi pravni osnov sticanja prava svojine na objektu u izgradnji, koji je sudski overen i sa dokazom o plaćenom odgovarajućem porezu u skladu sa zakonom kojim se uređuju porezi na imovinu, odnosno dokazom da promet objekta u izgradnji nije predmet oporezivanja zakona

kojim se uređuju porezi na imovinu i ugovor sa jedinicom lokalne samouprave, odnosno preduzećem iz člana 91. ovog zakona o izmeni ugovora o zakupu, a kao dokaz iz stava 2. ovog člana investitor prilaže izvod iz javne knjige o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima sa upisanim pravom zakupa na svoje ime u teretnom listu.

Ako je predmet izdate građevinske dozvole nadziđivanje, odnosno pretvaranje zajedničkih prostorija u stan ili poslovni prostor, kao dokaz iz stava 2.

ovog člana podnosi se ugovor o kupovini objekta u izgradnji, odnosno drugi pravni

osnov sticanja prava svojine na objektu u izgradnji, koji je sudski overen i sa dokazom o plaćenom odgovarajućem porezu u skladu sa zakonom kojim se uređuju

porezi na imovinu, odnosno dokazom da promet objekta u izgradnji nije predmet oporezivanja zakona kojim se uređuju porezi na imovinu i ugovor zaključen sa skupštinom, odnosno savetom zgrade, u skladu sa posebnim zakonom.

Ako je predmet izdate građevinske dozvole rekonstrukcija postojećeg objekta, kao dokaz iz stava 2. ovog člana podnosi se izvod iz javne knjige o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima sa upisanim pravom svojine na objektu za koji je

izdata građevinska dozvola o rekonstrukciji.

Kao dokaz iz stava 2. ovog člana može se podneti i pravnosnažno rešenje o nasleđivanju, kao i rešenje o statusnoj promeni privrednog društva iz koga se na nesporan način može utvrditi pravni kontinuitet podnosioca.

Zahtev za izmenu rešenja o lokacijskoj i građevinskoj dozvoli, može se podneti dok traje građenje objekta.

Rešenje o izmeni rešenja o lokacijskoj i građevinskoj dozvoli izdaje se u roku od osam dana od dana podnošenja urednog zahteva i sadrži podatke o izmeni u pogledu imena, odnosno naziva investitora, dok u ostalim delovima ostaje

nepromenjeno.

Na osnovu rešenja iz stava 9. ovog člana, nadležni organ je dužan da na glavnom projektu upiše i pečatom organa overi nastalu promenu.

Rešenje iz stava 9. ovog člana dostavlja se ranijem i novom investitoru i građevinskoj inspekciji.

Na rešenje iz stava 9. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja, a ako je donosilac rešenja Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, tužbom se može pokrenuti upravni spor.

9. Izmena rešenja o građevinskoj dozvoli usled promena u toku građenja

Član 142.

Ako u toku građenja objekta, odnosno izvođenja radova, nastanu izmene u odnosu na izdatu građevinsku dozvolu i glavni projekat, investitor je dužan da podnese zahtev za izmenu građevinske dozvole.

Izmenom u smislu stava 1. ovog člana smatra se svako odstupanje od položaja, dimenzija, namena i oblika objekta utvrđenih u građevinskoj dozvoli i glavnom projektu.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana prilaže se novi glavni projekat sa nastalim izmenama u toku građenja.

- 54 -

Ako organ nadležan za izdavanje građevinske dozvole utvrdi da su nastale izmene u skladu sa važećim planskim dokumentom, doneće rešenje o izmeni građevinske dozvole u roku od 15 dana od dana prijema uredne dokumentacije.

10. Posebni slučajevi građenja, odnosno izvođenja radova bez pribavljene građevinske dozvole

Član 143.

Građenju objekta, odnosno izvođenju pojedinih radova može se pristupiti i bez prethodno pribavljene građevinske dozvole, ako se objekat gradi neposredno pred nastupanje ili za vreme elementarnih nepogoda, kao i radi otklanjanja štetnih

posledica od tih nepogoda, neposredno posle njihovog nastupanja, u slučaju havarije

na energetske objekte ili telekomunikacionim sistemima, kao i u slučaju rata ili

neposredne ratne opasnosti.

U slučaju havarije na energetske objekte i telekomunikacionim sistemima, vlasnik objekta, odnosno sistema ima obavezu da odmah obavesti organ nadležan

za poslove građevinske inspekcije o nastaloj havariji.

Objekat iz stava 1. ovog člana može ostati kao stalni, ako investitor pribavi građevinsku dozvolu, odnosno rešenje iz člana 145. ovog zakona, u roku od jedne

godine od dana prestanka opasnosti koje su prouzrokovale njegovo građenje, odnosno izvođenje radova.

Ako investitor ne pribavi građevinsku dozvolu za objekat iz stava 1. ovog člana u propisanom roku, dužan je da takav objekat ukloni u roku koji odredi organ

nadležan za poslove građevinske inspekcije, a koji ne može biti duži od 30 dana.

11. Izgradnja objekata i izvođenje radova za koje se ne izdaje

građevinska dozvola

Član 144.

Jednostavni objekti koji se grade na istoj katastarskoj parceli na kojoj je sagrađen glavni objekat (vrtna senila do 15m² osnove, staze, platoi, vrtni bazeni i ribnjaci površine do 12m² i dubine do 1m, nadstrešnice osnove do 10 m², dečja igrališta, dvorišni kamini površine do 1,5m i visine do 3m, kolski prilazi objektima širine 2,5 - 3m, solarni kolektori i sl.), koji se izvode tako da ne ometaju izgled zgrada, susedne objekte i pešačke staze, stočne jame do 20m² osnove; grobnice i spomenici na groblju; pešačke staze, ploče za obaveštavanje do 6 m² i druga oprema u zaštićenim prirodnim dobrima (prema odluci javnih preduzeća koji upravljaju tim prirodnim dobrom); telekomunikaciona sredstva koja se postavljaju ili instaliraju na telekomunikacionim kablovima i mrežama, antenskim stubovima i nosačima (izuzev antenskih sistema zemaljskih satelitskih stanica i paraboličnih antena radio stanica svih namena čiji je prečnik veći od 2,5 m) i na postojećim zgradama, putevima, prostorijama, telekomunikacionoj infrastrukturi i kontejnerima, tipski kabineti baznih stanica na odgovarajućim nosačima, kontejneri za smeštaj telekomunikacione opreme i uređaja, tipski ormani za unutrašnju i spoljašnju montažu za smeštaj telekomunikacione opreme i sl.; stubići katodne zaštite za čelične cevovode i stanice katodne zaštite, oznake kilometraže, oznake skretanja i zaštitne lule na ukrštanjima sa putevima i prugama na linijskim infrastrukturnim objektima tipa gasovoda, naftovoda i produktovoda, ne smatraju se objektima ili pomoćnim objektima u smislu ovog zakona i na njih se ne primenjuju odredbe ovog zakona.

- 55 -

Član 145.

Građenje objekata iz člana 2. stav 1. tač. 24) i 25) ovog zakona, izvođenje radova na investicionom održavanju objekta i uklanjanju prepreka za osobe sa invaliditetom, adaptacija, sanacija i promena namene objekta bez izvođenja građevinskih radova, odnosno promena namene objekta, vrše se na osnovu rešenja kojim se odobrava izvođenje tih radova, odnosno promena namene objekta, koje izdaje organ nadležan za izdavanje građevinske dozvole. Uz zahtev za izdavanje rešenja iz stava 1. ovog člana podnosi se:

- 1) dokaz o pravu svojine u skladu sa članom 135. ovog zakona;
- 2) idejni projekat, odnosno glavni projekat za radove na sanaciji i adaptaciji objekta;
- 3) informacija o lokaciji za izgradnju pomoćnih objekata, garaža i trafo stanica 10/04 kV ili 20/04 kV;
- 4) dokaz o uređenju odnosa u pogledu plaćanja naknade za uređivanje građevinskog zemljišta za izgradnju tipskih trafo stanica 10/04 kV i 20/04 kV (osim stubnih trafo stanica), garaža, ostava i drugih sličnih objekata, kao i za promenu namene objekta bez izvođenja radova.

Za radove iz stava 1. ovog člana na objektima od kulturno-istorijskog značaja i objektima za koje se pre obnove (restauracije, konzervacije, revitalizacije) ili adaptacije, moraju izdati konzervatorski uslovi, podnosi se i saglasnost organa, odnosno organizacije nadležne za poslove zaštite kulturnih dobara, na idejni odnosno glavni projekat.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, po zahtevima za izdavanje rešenja o odobrenju izvođenja radova na građenju, odnosno izvođenju radova na građenju objekata iz člana 2. tačka 24) ovog zakona kao i za adaptaciju i sanaciju objekata u granicama nacionalnog parka i objekata u granicama zaštite zaštićenog prirodnog dobra od izuzetnog značaja, kao i za izvođenje radova na investicionom održavanju, adaptaciji i sanaciji u zaštićenoj okolini kulturnih dobara od izuzetnog značaja i kulturnih dobara upisanih u Listu svetske kulturne baštine, rešava nadležni organ jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi predmetni objekat. Nadležni organ odbaciće zaključkom zahtev kao nepotpun, ako investitor ni u naknadno ostavljenom roku od tri dana ne izvrši dopunu zahteva dostavljanjem propisanih dokaza. Protiv ovog zaključka može se izjaviti žalba u roku od tri dana od dana dostavljanja.

Nadležni organ odbiće rešenjem zahtev ako je izvođenje radova, odnosno promena namene objekta iz stava 1. ovog člana u suprotnosti sa planskim dokumentom ili je za radove navedene u zahtevu potrebno izdavanje građevinske dozvole, u roku od osam dana od dana podnošenja zahteva.

Nadležni organ donosi rešenje kojim se odobrava izvođenje radova u roku od osam dana od dana podnošenja urednog zahteva.

Na rešenja iz st. 6. i 7. može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Po završetku izgradnje, odnosno izvođenja radova na ugradnji unutrašnjih instalacija za gas, energetskim i telekomunikacionim objektima iz člana 2. tačka 25)

ovog zakona, može se izdati upotrebna dozvola u skladu sa ovim zakonom, po zahtevu investitora.

Pravnosnažno rešenje iz stava 7. ovog člana kojim se odobrava izgradnja garaža, trafo stanica 10/04 kV ili 20/04 kV, promena namene objekta, odnosno dela

- 56 -

objekta bez izvođenja građevinskih radova, predstavlja osnov za upis u odgovarajuću

javnu knjigu o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima, a ako je za objekat, odnosno izvođenje radova izdata upotrebna dozvola, osnov za upis u odgovarajuću

javnu knjigu o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima jesu pravnosnažno rešenje

iz stava 7. ovog člana i pravnosnažno rešenje o upotrebnoj dozvoli.

Član 146.

Postavljanje i uklanjanje manjih montažnih objekata privremenog karaktera na površinama javne namene (kiosci, letnje i zimske bašte, tezge i drugi pokretni mobilijar), spomenika i spomen obeležja na površinama javne namene, balon hala

sportske namene, nadstrešnica za sklanjanje ljudi u javnom prevozu i plovećih postrojenja na vodnom zemljištu, obezbeđuje i uređuje jedinica lokalne samouprave.

12. Privremena građevinska dozvola

Član 147.

Privremena građevinska dozvola se izdaje za izgradnju: asfaltne baze, separacije agregata, fabrike betona; samostojećih, ankerisanih meteoroloških anamometarskih stubova visine do 60 metara, prečnika do 300m sa pratećom mernom opremom; privremene saobraćajnice, kao i za izvođenje istražnih radova na

lokaciji, u cilju utvrđivanja posebnih uslova za izradu glavnog projekta i za izmeštanje postojećih instalacija.

Na postupak izdavanja privremene građevinske dozvole i njenu sadržinu primenjuju se odredbe čl. 121, 135 i 136. ovog zakona.

Zavisno od vrste objekta, odnosno radova, privremena građevinska dozvola se donosi za tačno određeni period u kome se objekat može koristiti, odnosno izvoditi radovi, a koji ne može biti duži od tri godine od dana donošenja privremene građevinske dozvole.

U slučaju da investitor sam ne ukloni privremeni objekat u određenom roku, organ koji je doneo privremenu građevinsku dozvolu, po službenoj dužnosti dostavlja

zahtev građevinskoj inspekciji za uklanjanje.

Žalba na rešenje građevinskog inspektora ne zadržava izvršenje rešenja.

VII. GRAĐENJE

1. Prijava radova

Član 148.

Investitor je dužan da organu kojio je izdao građevinsku dozvolu i nadležnom građevinskom inspektor u prijavi početak građenja objekta, osam dana pre početka izvođenja radova.

Ako je građevinsku dozvolu izdalo Ministarstvo, odnosno autonomna pokrajina, prijava se podnosi i građevinskoj inspekciji na čijoj teritoriji se nalazi objekat za koji se podnosi prijava početka izvođenja radova.

Prijava sadrži datum početka i rok završetka građenja, odnosno izvođenja radova.

Za linijske infrastrukturne objekte, pored dokaza i podataka iz stava 3. ovog člana, dostavlja se i akt ministarstva nadležnog za poslove finansija o uvođenju u posed nepokretnosti, u skladu sa posebnim zakonom, odnosno zaključen ugovor o

pravu službenosti u skladu sa ovim zakonom.

- 57 -

Rok za završetak građenja počinje da teče od dana podošenja prijave iz

stava 1. ovog člana.

2. Priprema za građenje

Član 149.

Pre početka građenja investitor obezbeđuje: obeležavanje građevinske parcele, regulacionih, nivelacionih i građevinskih linija, u skladu sa propisima kojima

je uređeno izvođenje geodetskih radova; obeležavanje gradilišta odgovarajućom tablom, koja sadrži: podatke o objektu koji se gradi, investitoru, odgovornom projektantu, broj građevinske dozvole, izvođaču radova, početku građenja i roku završetka izgradnje.

3. Izvođač radova

Član 150.

Građenje objekata, odnosno izvođenje radova može da vrši privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik, koji su upisani u odgovarajući registar za građenje objekata, odnosno za izvođenje radova (u daljem tekstu: izvođač radova.

Građenje objekata, odnosno izvođenje radova iz člana 133. stav 2. ovog zakona može da vrši privredno društvo, odnosno drugo pravno lice koje je upisano u

odgovarajući registar za građenje te vrste objekata, odnosno za izvođenje te vrste

radova, koje ima zaposlena lica sa licencom za odgovornog izvođača radova i odgovarajuće stručne rezultate.

Odgovarajuće stručne rezultate, u smislu stava 2. ovog člana, ima privredno društvo, odnosno drugo pravno lice koje je izgradilo ili učestvovalo u građenju te vrste i namene objekata, odnosno te vrste radova.

Ispunjenost uslova iz stava 2. ovog člana utvrđuje ministar nadležan za poslove građevinarstva, na predlog stručne komisije koju obrazuje.

Troškove utvrđivanja ispunjenosti uslova iz stava 4. ovog člana, snosi podnosilac zahteva za utvrđivanje uslova.

Visinu troškova iz stava 5. ovog člana utvrđuje ministar nadležan za poslove građevinarstva.

4. Odgovorni izvođač radova

Član 151.

Izvođač radova određuje odgovornog izvođača radova koji rukovodi građenjem objekata, odnosno izvođenjem radova.

Odgovorni izvođač radova može biti lice sa stečenim visokim obrazovanjem odgovarajuće struke, odnosno smeru, na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije-master, specijalističke akademske studije), odnosno na osnovnim

studijama u trajanju od najmanje pet godina ili sa stečenim visokim obrazovanjem na

studijama prvog stepena (osnovne akademske studije, osnovne strukovne studije),

odnosno na studijama u trajanju do tri godine za objekte iz stava 5. ovog člana odgovarajuće struke, odnosno smeru i odgovarajućom licencom za izvođenje radova.

Licencu za odgovornog izvođača radova može da stekne lice sa stečenim

visokim obrazovanjem odgovarajuće struke, odnosno smeru, na studijama drugog

stepena ili sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama prvog stepena
- 58 -

odgovarajuće struke, odnosno smeru, položenim stručnim ispitom i najmanje tri godine radnog iskustva sa visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno pet godina radnog iskustva sa visokim obrazovanjem na studijama prvog

stepena, sa stručnim rezultatima na građenju objekata.

Stručnim rezultatima na građenju objekta u smislu stava 3. ovog člana smatraju se rezultati ostvareni na rukovođenju građenjem ili saradnji na građenju

najmanje dva objekta.

Građenjem objekata za koje odobrenje za izgradnju izdaje jedinica lokalne samouprave, spratnosti PO+P+4+PK čija ukupna površina ne prelazi 2.000 m² bruto

površine, objekata manje složenih građevinskih konstrukcija raspona do 12 metara,

lokalnih i nekategorisanih puteva i ulica, unutrašnjih instalacija vodovoda i kanalizacije, grejanja i klimatizacije, i elektroinstalacije, unutrašnjih gasnih instalacija,

kao i izvođenje pojedinih građevinsko-zanatskih i instalaterskih radova i radova na

unutrašnjem uređenju objekata i uređenju terena, može rukovoditi lice koje ima visoko obrazovanje na studijama prvog stepena, odgovarajuće struke, odnosno smeru, položen stručni ispit, najmanje pet godina radnog iskustva i sa važećom licencom.

Građenjem stambenih i pomoćnih objekata za svoje potrebe i potrebe članova porodičnog domaćinstva, kao i izvođenjem pojedinih građevinskih zanatskih i

instalacijskih radova i radova na unutrašnjem uređenju objekata i uređenju terena,

može da rukovodi lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama prvog stepena odgovarajuće struke, odnosno smeru ili srednjom školskom spremom odgovarajuće struke i položenim stručnim ispitom.

5. Obaveze izvođača radova i odgovornog izvođača radova

Član 152.

Izvođač radova je dužan da:

- 1) pre početka radova potpiše glavni projekat;
- 2) rešenjem odredi odgovornog izvođača radova na gradilištu;
- 3) odgovornom izvođaču radova obezbedi ugovor o građenju i dokumentaciju na osnovu koje se gradi objekat;
- 4) obezbedi preventivne mere za bezbedan i zdrav rad, u skladu sa zakonom.

Izvođač radova podnosi organu koji je izdao građevinsku dozvolu, kao i opštinskoj upravi na čijoj se teritoriji gradi objekat, izjavu o završetku izrade temelja.

Izvođač uz izjavu o završetku izrade temelja prilaže geodetski snimak

izgrađenih temelja, u skladu sa propisima kojima je uređeno izvođenje geodetskih radova.

Nadležni organ, u roku od tri dana od dana prijema izjave iz stava 2. ovog člana, vrši kontrolu usaglašenosti izgrađenih temelja i o tome izdaje pismenu potvrdu.

Ako nadležni organ po izvršenoj kontroli utvrdi da postoji odstupanje geodetskog snimka izgrađenih temelja u odnosu na glavni projekat, odmah će obavestiti građevinskog inspektora o ovoj činjenici, sa nalogom da se započeti radovi

obustave do usaglašavanja izgradnje temelja sa glavnim projektom.

Izvođač radova pismeno upozorava investitora, a po potrebi i organ koji vrši nadzor nad primenom odredaba ovog zakona, o nedostacima u tehničkoj dokumentaciji i nastupanju nepredviđenih okolnosti koje su od uticaja na izvođenje

- 59 -

radova i primenu tehničke dokumentacije (promena tehničkih propisa, standarda i

normi kvaliteta posle izvršene tehničke kontrole, pojava arheoloških nalazišta, aktiviranje klizišta, pojava podzemnih voda i sl.).

Odgovorni izvođač radova dužan je da:

1) izvodi radove prema dokumentaciji na osnovu koje je izdata građevinska dozvola, odnosno glavnom projektu, u skladu sa propisima, standardima, uključujući

standarde pristupačnosti tehničkim normativima i standardu kvaliteta koji važe za pojedine vrste radova, instalacija i opreme;

2) organizuje gradilište na način kojim će obezbediti pristup lokaciji, obezbeđenje nesmetanog odvijanja saobraćaja, zaštitu okoline za vreme trajanja građenja;

3) obezbeđuje sigurnost objekta, lica koja se nalaze na gradilištu i okoline (susednih objekata i saobraćajnica);

4) obezbeđuje dokaz o kvalitetu izvršenih radova, odnosno ugrađenog materijala, instalacija i opreme;

5) vodi građevinski dnevnik, građevinsku knjigu i obezbeđuje knjigu inspekcije;

6) obezbeđuje merenja i geodetsko osmatranje ponašanja tla i objekta u toku građenja;

7) obezbeđuje objekte i okolinu u slučaju prekida radova;

8) na gradilištu obezbedi ugovor o građenju, rešenje o određivanju odgovornog izvođača radova na gradilištu i glavni projekat, odnosno dokumentaciju

na osnovu koje se objekat gradi.

6. Stručni nadzor

Član 153.

Investitor obezbeđuje stručni nadzor u toku građenja objekta, odnosno izvođenja radova za koje je izdata građevinska dozvola.

Stručni nadzor obuhvata: kontrolu da li se građenje vrši prema građevinskoj dozvoli, odnosno prema tehničkoj dokumentaciji po kojoj je izdata građevinska

dozvola; kontrolu i proveru kvaliteta izvođenja svih vrsta radova i primenu propisa, standarda i tehničkih normativa, uključujući standarde pristupačnosti; kontrolu i proveru količina izvedenih radova; proveru da li postoje dokazi o kvalitetu materijala, opreme i instalacija koji se ugrađuju; davanje uputstava izvođaču radova; saradnju sa projektantom radi obezbeđenja detalja tehnoloških i organizacionih rešenja za izvođenje radova i rešavanje drugih pitanja koja se pojave u toku izvođenja radova.

Stručni nadzor može da vrši lice koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom za odgovornog projektanta ili odgovornog izvođača radova. U vršenju stručnog nadzora na objektu ne mogu da učestvuju lica koja su zaposlena u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu ili preduzetničkoj radnji koje je izvođač radova na tom objektu, lica koja vrše inspekcijski nadzor, kao i lica koja rade na poslovima izdavanja građevinske dozvole u organu nadležnom za izdavanje građevinske dozvole.

- 60 -

VIII. UPOTREBNA DOZVOLA

1. Tehnički pregled objekta

Član 154.

Podobnost objekta za upotrebu utvrđuje se tehničkim pregledom. Tehnički pregled objekta vrši se po završetku izgradnje objekta, odnosno svih radova predviđenih građevinskom dozvolom i glavnim projektom, odnosno po završetku izgradnje dela objekta za koji se može izdati upotrebna dozvola u skladu sa ovim zakonom, u roku od 30 dana od dana prijema zahteva za izvršenje tehničkog pregleda objekta.

Tehnički pregled može se vršiti i uporedo sa izvođenjem radova na zahtev investitora, ako se po završetku izgradnje objekta ne bi mogla izvršiti kontrola izvedenih radova.

Tehnički pregled obuhvata kontrolu usklađenosti izvedenih radova sa građevinskom dozvolom i tehničkom dokumentacijom na osnovu koje se objekat gradi, kao i sa tehničkim propisima i standardima koji se odnose na pojedine vrste radova, odnosno materijala, opreme i instalacija.

1.1. Komisija za tehnički pregled objekta

Član 155.

Tehnički pregled objekata za koje je građevinsku dozvolu donelo Ministarstvo, vrši komisija koju obrazuje ministar nadležan za poslove građevinarstva ili privredno društvo, odnosno drugo pravno lice kome se poveri vršenje tih poslova i koje je upisano u odgovarajući registar za obavljanje tih poslova.

Tehnički pregled objekata za koje je građevinsku dozvolu izdao nadležni organ autonomne pokrajine, vrši komisija koju obrazuje taj organ ili privredno društvo,

odnosno drugo pravno lice kome se poveri vršenje tih poslova i koje je upisano u odgovarajući registar za obavljanje tih poslova.

Tehnički pregled objekta za koje je građevinsku dozvolu izdala jedinica lokalne samouprave, vrši komisija koju obrazuje organ nadležan za poslove građevinarstva jedinice lokalne samouprave ili privredno društvo, odnosno drugo pravno lice kome se poveri vršenje tih poslova i koje je upisano u odgovarajući registar za obavljanje tih poslova.

Tehnički pregled objekta obezbeđuje investitor, u skladu sa ovim zakonom.

Član 156.

U vršenju tehničkog pregleda može da učestvuje lice koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom za odgovornog projektanta, odnosno odgovornog izvođača

radova za tu vrstu objekata.

U vršenju tehničkog pregleda, za objekte za koje je rađena studija uticaja na životnu sredinu, mora da učestvuje lice koje je stručno iz oblasti koja je predmet studija, a koje ima stečeno visoko obrazovanje odgovarajuće struke, odnosno smera,

na studijama drugog stepena diplomske akademske studije – master, specijalističke

akademske studije, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje pet godina.

U vršenju tehničkog pregleda ne mogu da učestvuju lica koja su zaposlena u preduzeću, odnosno drugom pravnom licu koje je izradilo tehničku dokumentaciju ili

je bilo izvođač radova kod investitora, lica koja su učestvovala u izradi tehničke - 61 -

dokumentacije i studije uticaja na životnu sredinu, ili u izvođenju radova kod investitora, lica koja su vršila stručni nadzor, lica koja vrše inspekcijski nadzor kao i

lica koja rade na poslovima izdavanja odobrenja za izgradnju u organu nadležnom za

izdavanje odobrenja za izgradnju.

Ne može se vršiti tehnički pregled objekta ili njegovog dela, ni odobriti upotreba ako je objekat, odnosno njegov deo, izgrađen bez građevinske dozvole i

glavnog projekta.

1.2. Probni rad

Član 157.

Ako se, radi utvrđivanja podobnosti objekta za upotrebu, moraju vršiti prethodna ispitivanja i provera instalacija, uređaja, postrojenja, stabilnosti ili bezbednosti objekta, uređaja i postrojenja za zaštitu životne sredine, uređaja za zaštitu od požara ili druga ispitivanja, ili ako je to predviđeno tehničkom dokumentacijom, komisija za tehnički pregled, odnosno preduzeće ili drugo pravno

lice kome je povereno vršenje tehničkog pregleda može da predloži nadležnom organu da odobri puštanje objekta u probni rad, pod uslovom da utvrdi da su za to

ispunjeni uslovi.

Rešenjem o odobravanju puštanja objekta u probni rad utvrđuje se vreme

trajanja probnog rada koje ne može biti duže od jedne godine, kao i obaveza investitora da prati rezultate probnog rada i da po isteku probnog rada nadležnom

organu dostavi podatke o njegovim rezultatima.

Komisija za tehnički pregled, odnosno preduzeće ili drugo pravno lice kome je povereno vršenje tehničkog pregleda, u toku probnog rada objekta proverava ispunjenost uslova za izdavanje upotrebne dozvole i po isteku roka probnog rada svoj izveštaj dostavlja organu nadležnom za izdavanje upotrebne dozvole.

2. Izdavanje upotrebne dozvole

Član 158.

Objekat se može koristiti po prethodno pribavljenoj upotrebnoj dozvoli.

Organ nadležan za izdavanje građevinske dozvole izdaje rešenjem upotrebnu dozvolu, u roku od sedam dana od dana prijema nalaza komisije za tehnički pregled

kojim je utvrđeno da je objekat podoban za upotrebu.

Upotrebna dozvola izdaje se za ceo objekat ili za deo objekta koji predstavlja tehničko-tehnološku celinu i može se kao takav samostalno koristiti ili je za građenje

tog dela objekta doneta posebna građevinska dozvola.

Upotrebna dozvola se izdaje kada se utvrdi da je objekat, odnosno deo objekta podoban za upotrebu. Pre izdavanja upotrebne dozvole nadležni organ proverava da li je investitor izvršio sve uplate.

Upotrebna dozvola sadrži i garantni rok za objekat i pojedine vrste radova utvrđene posebnim propisom.

Organ iz stava 2. ovog člana odbiće rešenjem zahtev za izdavanje upotrebne dozvole ako investitor nije uklonio objekte izgrađene u okviru pripremnih radova.

Upotrebna dozvola se dostavlja investitoru i nadležnom građevinskom inspektor.

- 62 -

Na rešenje iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja.

Na rešenje iz stava 2. ovog člana, kada je donosilac rešenja ministarstvo nadležno za poslove građevinarstva, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine,

ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od

dana dostavljanja.

3. Održavanje objekta

Član 159.

Vlasnik objekta za koji je izdata upotrebna dozvola obezbeđuje izvođenje radova na investicionom i tekućem održavanju objekta kao i redovne, vanredne i specijalističke preglede objekta, u skladu sa posebnim propisima.

Član 160.

Objekat koji se gradi, odnosno čije je građenje završeno bez građevinske dozvole, ne može biti priključen na elektroenergetsku, gasovodnu, telekomunikacionu ili mrežu daljinskog grejanja, vodovod i kanalizaciju.

IX. STRUČNI ISPIT I LICENCE ZA ODGOVORNOG PLANERA, URBANISTU, PROJEKTANTA I IZVOĐAČA RADOVA

1. Stručni ispit

Član 161.

Stručni ispit, koji je kao uslov za obavljanje određenih poslova propisan ovim zakonom, polaže se pred komisijom koju obrazuje ministar nadležan za poslove urbanizma i građevinarstva.

Troškove polaganja stručnog ispita snosi kandidat ili privredno društvo, odnosno drugo pravno lice u kome je kandidat zaposlen.

2. Izdavanje i oduzimanje licence

Član 162.

Licencu za odgovornog urbanistu, projektanta i izvođača radova, kao i za odgovornog planera izdaje Inženjerska komora Srbije u skladu sa zakonom.

Troškove izdavanja licence iz stava 1. ovog člana, snosi podnosilac zahteva za izdavanje licence.

Izdatu licencu Inženjerska komora Srbije može rešenjem oduzeti, ako utvrdi da ovlašćeno lice nesavesno i nestručno obavlja poslove za koje mu je licenca izdata.

Protiv rešenja iz st. 1. i 3. ovog člana može se izjaviti žalba ministru nadležnom za poslove urbanizma i građevinarstva.

X. INŽENJERSKA KOMORA SRBIJE

Član 163.

Inženjerska komora Srbije (u daljem tekstu: Komora) je pravno lice sa sedištem u Beogradu, osnovana Zakonom o planiranju i izgradnji u cilju unapređenja

uslova za obavljanje stručnih poslova u oblasti prostornog i urbanističkog planiranja,

- 63 -

projektovanja, izgradnje objekata i drugih oblasti značajnih za planiranje i izgradnju,

zaštite opšteg i pojedinačnog interesa u obavljanju poslova u tim oblastima, organizovanja u pružanju usluga u navedenim oblastima, kao i radi ostvarivanja drugih ciljeva.

Članovi Komore su inženjeri arhitektonske, građevinske, mašinske, elektrotehničke, saobraćajne, tehnološke i inženjeri drugih tehničkih struka, kao i diplomirani prostorni planeri, kojima je izdata licenca iz člana 162. ovog zakona.

Član 164.

Komora obavlja sledeće poslove:

- 1) utvrđuje profesionalna prava i dužnosti i etičke norme ponašanja članova u obavljanju poslova izrade planskih dokumenata, projektovanja i izvođenja radova;
- 2) utvrđuje ispunjenost uslova za izdavanje licence za odgovornog planera, odgovornog urbanistu, odgovornog projektanta i odgovornog izvođača radova u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 3) proverava usklađenost izdatih licenci po propisima drugih zemalja;
- 4) vodi evidenciju lica iz tačke 2. ovog člana;
- 5) organizuje sudove časti za utvrđivanje povreda profesionalnih standarda i normativa (profesionalne odgovornosti), kao i za izricanje mera za te povrede;
- 6) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

Organizacija i način obavljanja poslova iz stava 1. ovog člana bliže se uređuje statutom i opštim aktima Komore.

Na statut i opšte akte Komore saglasnost daje ministarstvo nadležno za poslove urbanizma i građevinarstva, uz pribavljeno mišljenje pokrajinskog sekretarijata nadležnog za poslove urbanizma i građevinarstva.

Član 165.

Organi Komore su skupština, upravni odbor, nadzorni odbor i predsednik. Komora je organizovana po matičnim sekcijama za odgovorne prostorne planere, urbaniste, projektante i odgovorne izvođače radova.

Radom matične sekcije upravlja izvršni odbor sekcije.

Upravni odbor čine predsednik, potpredsednik, tri predstavnika ministarstva nadležnog za poslove urbanizma i građevinarstva i predsednici izvršnih odbora matičnih sekcija.

Sastav, delokrug i način izbora organa iz st. 1, 2, 3. i 4. ovog člana utvrđuje se Statutom Komore.

Član 166.

Komora stiće sredstva za rad od članarine, naknade za utvrđivanje ispunjenosti uslova za odgovorne urbaniste, projektante, odgovorne izvođače radova, kao i odgovorne planere, donacija, sponzorstva, poklona i drugih izvora u

skladu sa zakonom.

Komora utvrđuje visinu članarine i naknade za izdavanje licence iz stava 1. ovog člana, uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra nadležnog za poslove građevinarstva.

- 64 -

Nadzor nad zakonitošću rada Komore vrši ministarstvo nadležno za poslove urbanizma i građevinarstva.

XI. UKLANJANJE OBJEKATA

Član 167.

Organ jedinice lokalne samouprave nadležan za poslove građevinarstva odobriće rešenjem, po službenoj dužnosti ili na zahtev zainteresovanog lica, uklanjanje objekta, odnosno njegovog dela, za koji utvrdi da je usled dotrajalosti ili

većih oštećenja ugrožena njegova stabilnost i da predstavlja neposrednu opasnost

za život i zdravlje ljudi, za susedne objekte i za bezbednost saobraćaja.

Rešenje iz stava 1. ovog člana može se izvršiti ako su prethodno rešena pitanja smeštaja korisnika objekta, osim u slučaju kada se uklanjanje objekta odobrava na zahtev vlasnika koji taj objekat koristi.

Žalba na rešenje o uklanjanju objekta ne zadržava izvršenje rešenja.

Skupština jedinice lokalne samouprave uređuje i obezbeđuje uslove i mere koje je potrebno sprovesti i obezbediti u toku uklanjanja objekta koji predstavlja neposrednu opasnost za život i zdravlje ljudi, za susedne objekte i za bezbednost saobraćaja.

Član 168.

Uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela, osim u slučaju izvršenja inspekcijskog rešenja, može se pristupiti samo na osnovu dozvole o uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela.

Uz zahtev za izdavanje dozvole o uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela podnosi se :

1) glavni projekat rušenja u tri primerka;

2) dokaz o svojini na objektu

3) posebni uslovi, ako se radi o objektu čijim rušenjem bi bio ugrožen javni interes (zaštita postojeće komunalne i druge infrastrukture, zaštita kulturnog dobra, zaštita životne sredine i sl.).

Dozvola o uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela izdaje se rešenjem u roku od 15 dana od dana dostavljanja uredne dokumentacije.

Na rešenje iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Na rešenje iz stava 3. ovog člana, kada je donosilac rešenja ministarstvo nadležno za poslove građevinarstva, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine,

ne može se izjaviti žalba, ali se tužbom može pokrenuti upravni spor, u roku od 30

dana od dana dostavljanja rešenja.

Stranka u postupku izdavanja dozvole za uklanjanje objekta, odnosno njegovog dela, pored vlasnika objekta, jeste i vlasnik susednog objekta, ako se njegov objekat neposredno graniči sa objektom čije uklanjanje se traži.

Član 169.

Ako nadležni organ jedinice lokalne samouprave utvrdi da se neposredna opasnost za život i zdravlje ljudi, susedne objekte i za bezbednost saobraćaja može

otkloniti i rekonstrukcijom objekta, odnosno njegovog dela, o tome obaveštava vlasnika objekta, radi preduzimanja potrebnih mera u skladu sa zakonom.

- 65 -

Rešenjem kojim se odobrava rekonstrukcija objekta u smislu stava 1. ovog člana utvrđuje se rok u kome se radovi na rekonstrukciji moraju završiti.

Ako se rekonstrukcija objekta ne završi u utvrđenom roku nadležni organ će naložiti, odnosno odobriće rešenjem, po službenoj dužnosti ili na zahtev zainteresovanog lica, uklanjanje objekta, odnosno njegovog dela.

Član 170.

Uklanjanje objekta, odnosno njegovog dela može da vrši privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik, koji su upisani u odgovarajući registar za

građenje objekata, odnosno za izvođenje radova.

Uklanjanjem objekta iz stava 1. ovog člana rukovodi odgovorni izvođač radova.

Po izvršenom uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela, mora se izvršiti uređenje zemljišta i odvoz građevinskog otpada, u skladu sa posebnim propisima.

1. Izvršenje rešenja o uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela

Član 171.

Rešenje o uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela, koje se donosi na osnovu ovog zakona, izvršava republički, pokrajinski, odnosno organ jedinice lokalne

samouprave nadležan za poslove građevinske inspekcije.

Organ iz stava 1. ovog člana dužan je da formira posebnu organizacionu jedinicu za izvršenje rešenja o uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela.

Nadležni građevinski inspektor dostavlja rešenje o uklanjanju objekta,

odnosno njegovog dela sa zaključkom o dozvoli izvršenja rešenja, organizacionoj jedinici iz stava 2. ovog člana, u cilju sprovođenja.

Organ nadležan za poslove građevinske inspekcije, na predlog organizacione jedinice iz stava 2. ovog člana, sačinjava program uklanjanja objekata i odgovara za njegovo izvršenje.

Troškovi izvršenja inspekcijskog rešenja padaju na teret izvršenika.

Ako izvršenik sam ne sprovede izvršenje rešenja o uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela, rešenje će se izvršiti preko privrednog društva, odnosno drugog pravnog lica ili preduzetnika, u skladu sa ovim zakonom, na teret izvršenika.

Troškovi izvršenja inspekcijskog rešenja padaju na teret budžeta nadležnog organa, do naplate od izvršenika.

Na zahtev organizacione jedinice iz stava 2. ovog člana, nadležna policijska uprava će, u skladu sa zakonom, pružiti policijsku pomoć radi omogućavanja sprovođenja rešenja o uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela.

Službeno lice zaposleno u organizacionoj jedinici iz stava 2. ovog člana, po izvršenom uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela sačinjava zapisnik o uklanjanju

objekta, odnosno njegovog dela, koji se dostavlja i organu nadležnom za poslove katastra nepokretnosti.

- 66 -

XII. NADZOR

1. Inspekcijski nadzor

Član 172.

Nadzor nad izvršavanjem odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona, vrši ministarstvo nadležno za poslove urbanizma i građevinarstva. Inspekcijski nadzor vrši nadležno ministarstvo preko inspektora u okviru delokruga utvrđenog zakonom.

Autonomnoj pokrajini poverava se vršenje inspekcijskog nadzora u oblasti prostornog planiranja i urbanizma na teritoriji autonomne pokrajine i nad izgradnjom

objekata za koje izdaje građevinsku dozvolu na osnovu ovog zakona.

Opštini, gradu i gradu Beogradu, poverava se vršenje inspekcijskog nadzora nad izgradnjom objekata za koje izdaju građevinsku dozvolu na osnovu ovog zakona.

Gradu Beogradu poverava se vršenje inspekcijskog nadzora u oblasti prostornog planiranja i urbanizma, na teritoriji grada Beograda, za izgradnju i rekonstrukciju objekata do 800 m² bruto razvijene građevinske površine.

Poslove urbanističkog inspektora može da obavlja diplomirani inženjer arhitekture-master, odnosno diplomirani inženjer arhitekture ili diplomirani građevinski inženjer-master, odnosno diplomirani građevinski inženjer, koji ima najmanje tri godine radnog iskustva u struci i položen stručni ispit i koji ispunjava i

druge uslove propisane zakonom.

Poslove građevinskog inspektora može da obavlja diplomirani inženjer građevinarstva-master, odnosno diplomirani inženjer građevinarstva ili diplomirani

inženjer arhitekture-master, odnosno diplomirani inženjer arhitekture, koji ima

najmanje tri godine radnog iskustva u struci i položen stručni ispit i koji ispunjava i druge uslove propisane zakonom.

Poslove inspekcijuskog nadzora koji su ovim zakonom povereni opštini može da obavlja i lice koje ima visoko obrazovanje na studijama prvog stepena građevinske ili arhitektonske struke, odnosno lice koje ima višu školsku spremu arhitektonske ili građevinske struke, najmanje tri godine radnog iskustva u struci,

položen stručni ispit i koje ispunjava i druge uslove propisane zakonom.

2. Prava i dužnosti urbanističkog inspektora

Član 173.

Urbanistički inspektor, u vršenju inspekcijuskog nadzora, ima pravo i dužnost da proverava da li:

1) privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik koje izrađuje prostorne i urbanističke planove ili obavlja druge poslove određene ovim zakonom

ispunjava propisane uslove;

2) je planski dokument koji se odnosi na organizaciju, planiranje i uređenje prostora izrađen i donet u skladu sa zakonom i propisom donetim na osnovu zakona;

3) su lokacijska dozvola i urbanistički projekat, izrađeni i izdati u skladu sa ovim zakonom;

4) je glavni projekat, na osnovu koga je izdata građevinska dozvola, izrađen u skladu sa lokacijskom dozvolom, odnosno planskim dokumentom;

- 67 -

5) se promene stanja u prostoru vrše u skladu s ovim zakonom i propisima donetim na osnovu zakona, odnosno da li se promene stanja u prostoru vrše u skladu sa pravilima i standardima struke;

6) je privredno društvo, odnosno drugo pravno lice, odnosno javno preduzeće ili druga organizacija koje utvrđuje posebne uslove za izgradnju objekata i

uređenje prostora, kao i tehničke podatke za priključak na infrastrukturu, dostavilo

potrebne podatke i uslove za izradu planskog dokumenta, odnosno lokacijske dozvole u propisanim rokovima.

Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice koje izrađuje prostorne i urbanističke planove ili obavlja druge poslove određene ovim zakonom, privredno

društvo, odnosno drugo pravno ili fizičko lice koje vrši promene u prostoru, kao i nadležna opštinska, odnosno gradska, odnosno uprava grada Beograda, dužni su da

urbanističkom inspektorom omogućće potpun i nesmetan uvid u raspoloživu dokumentaciju.

3. Ovlašćenja urbanističkog inspektora

Član 174.

U vršenju inspekcijuskog nadzora urbanistički inspektor je ovlašćen da preduzima sledeće mere:

1) da zabrani rešenjem dalju izradu planskog dokumenta, ako utvrdi da privredno društvo, odnosno drugo pravno lice koje izrađuje planski dokument ne

- ispunjava uslove propisane zakonom;
- 2) da naloži rešenjem organu nadležnom za poslove urbanizma jedinice lokalne samouprave, poništavanje lokacijske dozvole i urbanističkog projekta, u roku koji ne može biti duži od 15 dana, ako utvrdi da ti akti nisu u skladu sa zakonom, odnosno planskim dokumentom;
- 3) da naloži rešenjem ministarstvu nadležnom za poslove prostornog planiranja, odnosno organu nadležnom za poslove prostornog planiranja autonomne pokrajine poništavanje lokacijske dozvole, u roku koji ne može biti duži od 15 dana, ako utvrdi da lokacijska dozvola nije izdata u skladu sa zakonom, odnosno planskim dokumentom;
- 4) da podnosi inicijativu pred drugostepenim organom za poništaj građevinske dozvole;
- 5) da obavesti nadležni organ, odnosno nadležnog inspektora i da preduzme druge mere na koje je ovlašćen, ako utvrdi da se promene stanja u prostoru ne vrše u skladu sa ovim zakonom i propisom donetim na osnovu zakona;
- 6) da obavesti organ nadležan za donošenje planskog dokumenta i da predloži ministru nadležnom za poslove prostornog planiranja i urbanizma pokretanje postupka za ocenu zakonitosti planskog dokumenta, ako utvrdi da planski dokument nije donet u skladu sa zakonom ili da postupak po kojem je donet nije sproveden na način propisan zakonom;
- 7) da bez odlaganja obavesti ministra nadležnog za poslove prostornog planiranja i urbanizma, ako utvrdi da organ nadležan za donošenje planskog dokumenta nije u propisanom roku doneo planski dokument;
- 8) da preduzme mere protiv privrednog društva ili drugog pravnog lica, ako u propisanom roku ne dostave potrebne podatke neophodne za priključak na tehničku i drugu infrastrukturu;
- 9) da preduzima i druge mere, u skladu sa zakonom.

- 68 -

U slučaju iz stava 1. tačka 1. ovog člana, privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik može da nastavi sa izradom planskog dokumenta kad otkloni utvrđene nepravilnosti i o tome pismeno obavesti inspektora koji je doneo

rešenje o zabrani izrade tog planskog dokumenta, a inspektor utvrdi da su nepravilnosti otklonjene.

Kad urbanistički inspektor utvrdi da je planski dokument donet suprotno odredbama ovog zakona, predložiće ministru nadležnom za poslove prostornog planiranja i urbanizma da donese rešenje o zabrani primene planskog dokumenta do

njegovog usklađivanja sa zakonom i o tome obavestiti organ nadležan za njegovo donošenje.

Ministar nadležan za poslove prostornog planiranja i urbanizma doneće rešenje iz stava 3. ovog člana u roku od 15 dana od dana podnošenja predloga urbanističkog inspektora.

4. Prava i dužnosti građevinskog inspektora

Član 175.

Građevinski inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora ima pravo i dužnost da proverava da li:

- 1) privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik koje gradi objekat, odnosno lice koje vrši stručni nadzor, odnosno lica koja obavljaju pojedine poslove na projektovanju ili građenju objekata, ispunjavaju propisane uslove;
- 2) je za objekat koji se gradi, odnosno za izvođenje radova izdata građevinska dozvola i podneta prijava o početku građenja;
- 3) je investitor zaključio ugovor o građenju, u skladu sa ovim zakonom;
- 4) se objekat gradi prema tehničkoj dokumentaciji na osnovu koje je izdata građevinska dozvola, odnosno tehničkoj dokumentaciji na osnovu koje je izdato rešenje o prijavi radova iz člana 145. ovog zakona;
- 5) je gradilište obeleženo na propisan način;
- 6) izvršeni radovi, odnosno materijal, oprema i instalacije koji se ugrađuju odgovaraju zakonu i propisanim standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta;
- 7) je izvođač radova preduzeo mere za bezbednost objekta, susednih objekata, saobraćaja, okoline i zaštitu životne sredine;
- 8) na objektu koji se gradi ili je izgrađen postoje nedostaci koji ugrožavaju bezbednost njegovog korišćenja i okoline;
- 9) izvođač radova vodi građevinski dnevnik, građevinsku knjigu i obezbeđuje knjigu inspekcije na propisani način;
- 10) se u toku građenja i korišćenja objekta vrše propisana osmatranja i održavanja objekta;
- 11) je tehnički pregled izvršen u skladu sa zakonom i propisima donetim na osnovu zakona;
- 12) je za objekat koji se koristi izdata upotrebna dozvola;
- 13) se objekat koristi za namenu za koju je izdata građevinska, odnosno upotrebna dozvola;
- 14) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom ili propisom donetim na osnovu zakona.

- 69 -

Građevinski inspektor je ovlašćen da vrši nadzor nad korišćenjem objekata i da preduzima mere ako utvrdi da se korišćenjem objekta dovode u opasnost život i

zdravlje ljudi, bezbednost okoline, ugrožava životna sredina i ako se nenamenskim

korišćenjem utiče na stabilnost i sigurnost objekta.

U vršenju inspekcijskog nadzora, građevinski inspektor je ovlašćen da uđe na gradilište i objekte u izgradnji, da traži isprave u cilju identifikacije lica, da uzima izjave od odgovornih lica, fotografiše ili sačini video snimak gradilišta ili objekta, kao i

da preduzima druge radnje vezane za inspekcijski nadzor, u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja.

Građevinski inspektor je dužan da pruža stručnu pomoć u vršenju poverenih poslova u oblasti inspekcijskog nadzora i da daje stručna objašnjenja i mišljenja, kao

i da neposredno učestvuje u vršenju inspekcijskog nadzora kad je to neophodno.

5. Ovlašćenja građevinskog inspektora

Član 176.

U vršenju inspekcijskog nadzora građevinski inspektor je ovlašćen da:

- 1) naredi rešenjem uklanjanje objekta ili njegovog dela, ako se objekat gradi ili je njegovo građenje završeno bez građevinske dozvole;
- 2) naloži rešenjem obustavu radova i odredi rok koji ne može biti duži od 30 dana za pribavljanje, odnosno izmenu građevinske dozvole, ako se objekat ne gradi prema građevinskoj dozvoli, odnosno glavnom projektu, a ako investitor u ostavljenom roku ne pribavi, odnosno izmeni građevinsku dozvolu, da naloži rešenjem uklanjanje objekta, odnosno njegovog dela;
- 3) naloži rešenjem obustavu radova, ako investitor nije zaključio ugovor o građenju, u skladu sa ovim zakonom;
- 4) naloži rešenjem obustavu radova i odredi rok koji ne može biti duži od 30 dana za pribavljanje građevinske dozvole, ako utvrdi da je za radove koji se izvode na osnovu rešenja iz člana 145. ovog zakona potrebno pribaviti građevinsku dozvolu, a ako investitor u ostavljenom roku ne pribavi građevinsku dozvolu, da naloži rešenjem uklanjanje objekta, odnosno njegovog dela;
- 5) naloži rešenjem obustavu radova i odredi rok koji ne može biti duži od 30 dana za pribavljanje, odnosno izmenu građevinske dozvole, ako izgrađeni temelji nisu usklađeni sa glavnim projektom, a ako investitor u ostavljenom roku ne pribavi građevinsku dozvolu, da naloži rešenjem uklanjanje izgrađenih temelja;
- 6) naloži rešenjem uklanjanje objekta, odnosno njegovog dela ako je nastavljeno građenje, odnosno izvođenje radova i posle donošenja rešenja o obustavi radova;
- 7) naloži rešenjem uklanjanje privremenog objekta iz člana 147. ovog zakona protekom propisanog roka;
- 8) naloži rešenjem investitoru, odnosno vlasniku objekta zabranu daljeg uklanjanja objekta, odnosno njegovog dela, ako se objekat ili njegov deo uklanja bez rešenja o dozvoli uklanjanja objekta, odnosno njegovog dela;
- 9) naloži rešenjem obustavu radova, ako investitor nije rešenjem odredio stručni nadzor, u skladu sa ovim zakonom;
- 10) naredi sprovođenje drugih mera, u skladu sa ovim zakonom.

- 70 -

Rešenje o uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela odnosi se i na delove objekta koji nisu opisani u rešenju o rušenju, a nastali su nakon sastavljanja zabeležbe i čine jednu građevinsku celinu.

Član 177.

Kad građevinski inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da:

- 1) se u toku građenja ne preduzimaju mere za bezbednost objekta,

saobraćaja, okoline i zaštitu životne sredine, narediće rešenjem investitoru, odnosno izvođaču radova mere za otklanjanje uočenih nedostataka, rok njihovog izvršenja, kao i obustavu daljeg izvođenja radova dok se ove mere ne sprovedu, pod pretnjom prinudnog izvršenja na teret investitora, odnosno izvođača radova;

2) izvršeni radovi, odnosno materijal, oprema i instalacije koji se ugrađuju ne odgovaraju zakonu i propisanim standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta, obustaviće rešenjem dalje izvođenje radova dok se ne otklone utvrđeni nedostaci;

3) gradilište nije obeleženo na propisan način, odnosno pribavljena pismena potvrda o usaglašenosti izgrađenih temelja sa glavnim projektom, naložiće rešenjem obustavu radova i odrediće rok za otklanjanje nedostataka, koji ne može biti duži od tri dana;

Rešenje iz stava 1. ovog člana može se doneti i usmenim izricanjem na licu mesta, uz obavezu inspektora da pismeni otpravak izradi u roku koji ne može biti duži od pet dana. Rok za izvršenje i rok za žalbu počinju da teku od dana donošenja usmenog rešenja.

Član 178.

Ako građevinski inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da:

1) privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik, odnosno lice kome je povereno vršenje stručnog nadzora nad građenjem objekta, odnosno izvođenjem radova ne ispunjava propisane uslove, zabraniće rešenjem dalje izvođenje radova do ispunjenja uslova;

2) na objektu koji se gradi ili koji je izgrađen postoje nedostaci koji predstavljaju neposrednu opasnost po stabilnost, odnosno bezbednost objekta i njegove okoline i život i zdravlje ljudi, zabraniće rešenjem korišćenje objekta ili njegovog dela dok se ne otklone utvrđeni nedostaci;

3) se objekat za koji je izdata građevinska dozvola koristi bez upotrebne dozvole, narediće investitoru pribavljanje upotrebne dozvole u roku koji ne može biti kraći od 30 ni duži od 90 dana, a ako je investitor ne pribavi u utvrđenom roku doneće rešenje o zabrani korišćenja objekta;

4) se objekat za koji je izdata građevinska i upotrebna dozvola koristi za namenu koja nije utvrđena građevinskom i upotrebnom dozvolom, naložiće pribavljanje građevinske dozvole, odnosno rešenja iz člana 145. ovog zakona u roku od 30 dana, a ako investitor ne pribavi građevinsku dozvolu, odnosno rešenje iz člana 145. ovog zakona u ostavljenom roku, doneće rešenje o zabrani korišćenja objekta;

5) se korišćenjem objekta dovodi u opasnost život i zdravlje ljudi, bezbednost susednih objekata, bezbednost okoline ili ugrožava životna sredina,

naložice izvođenje potrebnih radova, odnosno zabraniti korišćenje objekta, odnosno dela objekta;

- 71 -

6) objekat za koji je izdata građevinska dozvola, koji nije završen u roku sadržanom u prijavi početka građenja objekta, odnosno izvođenja radova, narediće rešenjem investitoru da u roku koji ne može biti kraći od 30 ni duži od 90 dana, završi građenje objekta, odnosno izvođenje radova, a ako investitor ne završi objekat u ostavljenom roku, podneće prijavu za učinjeni prekršaj, odnosno privredni prestup.

Član 179.

Kad građevinski inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da se u toku građenja, odnosno korišćenja objekta ne vrši propisano osmatranje, odnosno održavanje objekta, narediće rešenjem investitoru i izvođaču radova, odnosno korisniku objekta da uočene nepravilnosti otkloni.

Član 180.

Građevinski, odnosno urbanistički inspektor dužan je da na zahtev Inženjerske komore Srbije dostavi rešenje koje u vršenju inspekcijskog nadzora donosi na osnovu ovog zakona.

Član 181.

Kad građevinski inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da se objekat gradi, odnosno izvode pripremni radovi bez građevinske dozvole, pored mera propisanih ovim zakonom, narediće rešenjem bez odlaganja i zatvaranje gradilišta.

Rešenje iz stava 1. ovog člana izvršno je danom donošenja.

Mera iz stava 1. ovog člana sprovodi se stavljanjem službenog znaka „zatvoreno gradilište“, pečaćenjem građevinskih mašina i pribijanjem kopije rešenja iz

stava 1. ovog člana na vidnom mestu.

Jedan primerak izvršnog rešenja kojim se naređuje zatvaranje gradilišta, građevinski inspektor dostavlja nadležnoj policijskoj upravi, koja će po potrebi pružiti

policijsku pomoć radi omogućavanja sprovođenja izvršenja tog rešenja.

Član 182.

Kad građevinski inspektor, u vršenju inspekcijskog nadzora, utvrdi da je investitor nepoznat, rešenje, odnosno zaključak o dozvoli izvršenja dostavlja se pribijanjem na oglasnu tablu nadležnog organa i pribijanjem na objekat koji se gradi, odnosno upotrebljava.

Rešenje i zaključak iz stava 1. ovog člana smatra se dostavljenim danom pribijanja na oglasnu tablu i objekat koji se gradi, odnosno upotrebljava, o čemu se

na originalnom arhivskom primerku rešenja, odnosno zaključka sačinjava službena

beleška, koja naročito sadrži vreme i mesto dostave.

Član 183.

Rešenje o uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela, građevinski inspektor donosi u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana određuje se rok u kome je investitor dužan ukloniti objekat ili njegov deo.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana građevinski inspektor određuje da li je pre uklanjanja objekta, odnosno dela objekta potrebno uraditi projekat rušenja, kao i način izvršenja putem druge osobe u slučaju da investitor to sam nije učinio u roku

određenom rešenjem o uklanjanju.

- 72 -

Izuzetno, građevinski inspektor, u slučajevima iz stava 1. ovog člana neće doneti rešenje o uklanjanju objekta, odnosno njegovog dela (potporni zidovi, pretvaranje tavanog prostora u stambeni, otvaranje portala na fasadi i sl.), ako bi

tim uklanjanjem nastala opasnost po život i zdravlje ljudi ili susedne objekte ili sam

objekat, već će investitoru rešenjem naložiti vraćanje u prvobitno stanje, u skladu sa

ovim zakonom.

Član 184.

Na rešenje urbanističkog, odnosno građevinskog inspektora može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Na rešenje urbanističkog, odnosno građevinskog inspektora žalba se izjavljuje Vladi, preko ministarstva nadležnog za poslove urbanizma.

Na rešenje urbanističkog inspektora autonomne pokrajine žalba se izjavljuje nadležnom izvršnom organu autonomne pokrajine, preko organa nadležnog za poslove urbanizma autonomne pokrajine.

Na rešenje urbanističkog inspektora grada Beograda žalba se izjavljuje nadležnom izvršnom organu grada Beograda.

Autonomnoj pokrajini poverava se rešavanje po žalbi protiv prvostepenog rešenja donetog u postupku inspekcijiskog nadzora u oblasti izgradnje objekata koji

se grade na teritoriji autonomne pokrajine.

Gradu Beogradu poverava se rešavanje po žalbi protiv prvostepenog rešenja gradske opštine, donetog u postupku inspekcijiskog nadzora u oblasti izgradnje objekata koji se grade na teritoriji grada Beograda, u skladu sa ovim zakonom.

Žalba izjavljena na rešenje iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje rešenja.

XIII. LEGALIZACIJA OBJEKATA

Član 185.

Legalizacija, u smislu ovog zakona, jeste naknadno izdavanje građevinske i upotrebne dozvole za objekat, odnosno delove objekta izgrađene ili rekonstruisane

bez građevinske dozvole.

Građevinska dozvola iz stava 1. ovog člana izdaće se za sve objekte izgrađene, odnosno rekonstruisane ili dograđene bez građevinske dozvole, odnosno

odobrenja za izgradnju do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Građevinska dozvola može se izdati, u smislu ovog člana, i za objekte izgrađene na osnovu građevinske dozvole, odnosno odobrenja za izgradnju i

potvrđenog glavnog projekta na kojima je prilikom izvođenja radova odstupljeno od izdate građevinske dozvole, odnosno odobrenja za izgradnju i potvrđenog glavnog projekta.

Upotrebna dozvola izdaće se i za objekte izgrađene na osnovu građevinske dozvole, odnosno odobrenja za izgradnju i potvrđenog glavnog projekta, kod kojih postoji odstupanje od tehničke dokumentacije na osnovu koje je izdata građevinska dozvola, odnosno od odobrenja za izgradnju i potvrđenog glavnog projekta, ako ispunjavaju i druge uslove za korišćenje, a koriste se bez upotrebne dozvole. Kad organ nadležan za izdavanje građevinske dozvole utvrdi da objekat koji se koristi, odnosno objekat čija je izgradnja završena bez građevinske dozvole, odnosno bez odobrenja za izgradnju i potvrđenog glavnog projekta ispunjava propisane uslove za građenje i korišćenje, građevinsku i upotrebnu dozvolu može izdati jednim rešenjem.

- 73 -

Kriterijume za utvrđivanje naknade za uređivanje građevinskog zemljišta u postupcima legalizacije, za porodične stambene objekte do 100 m², objekte izgrađene iz sredstva budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave, odnosno sredstava pravnih lica čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave, utvrdiće ministar nadležan za poslove građevinarstva u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 186.

Postupak legalizacije pokreće se po zahtevu vlasnika bespravno izgrađenog objekta, odnosno njegovog dela.

Zahtev za legalizaciju podnosi se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Vlasnici bespravno izgrađenih objekata, odnosno delova objekta, koji su podneli prijavu za legalizaciju po ranije važećem zakonu u propisanim rokovima, nemaju obavezu podnošenja zahteva u smislu stava 1. ovog člana, već se ta prijava

smatra zahtevom u smislu ovog zakona.

Član 187.

Za objekte izgrađene, odnosno rekonstruisane ili dograđene bez građevinske dozvole ne može se naknadno izdati građevinska dozvola ako je objekat:

- 1) izgrađen, odnosno rekonstruisan na zemljištu nepovoljnom za građenje (klizišta, močvarno tlo i sl.);
- 2) izgrađen, odnosno rekonstruisan od materijala koji ne obezbeđuje trajnost i sigurnost objekta;
- 3) izgrađen na površinama javne namene, odnosno zemljištu planiranom za uređenje ili izgradnju javnih objekata ili javnih površina za koje se utvrđuje opšti interes, u skladu sa posebnim zakonom;
- 4) izgrađen, odnosno rekonstruisan u zoni zaštite prirodnog ili kulturnog dobra;
- 5) izgrađen, odnosno rekonstruisan sa namenom koja je u suprotnosti sa pretežnom namenom u toj zoni;

6) izgrađen, odnosno rekonstruisan na udaljenosti od susednog objekta koja je manja od udaljenosti propisane odredbama Pravilnika o opštim uslovima o parcelaciji i izgradnji i sadržini, uslovima i postupku izdavanja akta o urbanističkim uslovima za objekte za koje odobrenje za izgradnju izdaje opštinska, odnosno gradska uprava („Službeni glasnik RS”, broj 75/03) koje se odnose na međusobnu udaljenost objekata.

7) izgrađen, odnosno rekonstruisan tako da je visina objekta veća od visine propisane odredbama Pravilnika o opštim uslovima o parcelaciji i izgradnji i sadržini, uslovima i postupku izdavanja akta o urbanističkim uslovima za objekte za koje odobrenje za izgradnju izdaje opštinska, odnosno gradska uprava („Službeni glasnik RS”, broj 75/03) koje se odnose na visinu objekata.

Izuzetno od odredbe stava 1. tačka 3) ovog člana nadležni organ će naknadno izdati građevinsku i upotrebnu dozvolu za izgrađen ili rekonstruisan objekat javne namene, ako je taj objekat u funkciji javne namene.

Izuzetno od odredbe stava 1. tač. 6) i 7) ovog člana nadležni organ će naknadno izdati građevinsku i upotrebnu dozvolu, ako podnosilac zahteva za legalizaciju priloži overenu saglasnost vlasnika susednog objekta.

- 74 -

Za objekte iz stava 1. tač. 6) i 7) ovog člana, može se naknadno izdati građevinska dozvola ako jedinica lokalne samouprave u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donese odluku kojom može na drugačiji način utvrditi uslove u pogledu udaljenosti od susednog objekta i visine objekta. Ako jedinica lokalne samouprave ne donese odluku iz stava 4. ovog člana u propisanom roku primenjuju se odredbe stava 1. tač. 6) i 7) ovog člana.

Član 188.

Uz zahtev za naknadno izdavanje građevinske dozvole za porodične stambene objekte do 100 m² i stambene objekte preko 100 m² sa jednim stanom, podnosi se dokaz o pravu svojine, odnosno zakupa na građevinskom zemljištu, odnosno pravu svojine na objektu, fotografije objekta i tehnički izveštaj o stanju objekta, instalacija, infrastrukturne mreže i spoljnog uređenja koji sadrži geodetski snimak objekta na kopiji plana parcele, sa iskazanom bruto razvijenom građevinskom površinom u osnovi objekta i dokaz o uplati administrativne takse.

Član 189.

Uz zahtev za naknadno izdavanje građevinske dozvole za stambene objekte sa više stanova, stambeno-poslovne objekte, poslovne i proizvodne objekte podnosi se dokaz o pravu svojine, odnosno zakupa na građevinskom zemljištu, odnosno pravu svojine na objektu, fotografije objekta i zapisnik o izvršenom veštačenju o ispunjenosti uslova za upotrebu objekta, sa specifikacijom posebnih fizičkih delova, koji sadrži geodetski snimak objekta na kopiji plana parcele, sa iskazanom bruto

razvijenom građevinskom površinom, izrađen od strane privrednog društva, odnosno drugog pravnog lica upisanog u odgovarajući registar za obavljanje tih poslova i dokaz o uplati administrativne takse.

Zahtev iz stava 1. ovog člana može podneti i svaki vlasnik posebnog fizičkog dela objekta.

Rešenje iz stava 1. ovog člana izdaje se za objekat, sa obaveznom specifikacijom posebnih fizičkih delova tog objekta.

Vlasnici posebnih fizičkih delova u objektu za koje je izdato rešenje iz stava 1. ovog člana, mogu ostvariti pravo upisa svojine na tim posebnim fizičkim delovima u

javnoj knjizi o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima.

Odredbe ovog člana ne primenjuju se na objekte iz člana 133. stav 1. tač. 2), 3), 4), 10) i 11) ovog zakona.

Uz zahtev za za naknadno izdavanje građevinske dozvole za objekte iz stava 5. ovog člana podnosi se dokaz o pravu svojine, odnosno zakupa na građevinskom

zemljištu, odnosno pravu svojine na objektu, projekat izvedenog objekta izrađen u

skladu sa ovim zakonom, i dokaz o uplati administrativne takse.

Član 190.

Uz zahtev za izdavanje naknadnog rešenja o prijavi radova za izgradnju pomoćnih objekata podnosi se dokaz o pravu svojine, odnosno zakupa na građevinskom zemljištu, odnosno pravu svojine na objektu i fotografije pomoćnog objekta.

Član 191.

Uz zahtev za naknadno izdavanje građevinske dozvole za objekte izgrađene iz sredstava budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave, odnosno sredstava pravnih lica čiji je osnivač Republika Srbija,

- 75 -

autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave podnosi se zapisnik o

izvršenom veštačenju o tehničkoj ispravnosti i ispunjenosti uslova za upotrebu objekta, sa specifikacijom posebnih fizičkih delova, koji sadrži geodetski snimak objekta na kopiji plana parcele, sa iskazanom bruto razvijenom građevinskom površinom u osnovi objekta, izrađen od strane privrednog društva, odnosno drugog

pravnog lica upisanog u odgovarajući registar za obavljanje tih poslova.

Građevinsku dozvolu iz stava 1. ovog člana izdaje organ nadležan za izdavanje građevinske dozvole. Izdata građevinska dozvola objavljuje se na oglasnoj

tabli nadležnog organa.

Na rešenje kojim se izdaje građevinska dozvola iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od sedam dana od dana javnog oglašavanja, a ako je rešenje

izdalo nadležno ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, može se

tužbom pokrenuti upravni spor.

Član 192.

Uz zahtev za naknadno izdavanje građevinske dozvole za radove na izgradnji objekta za koji je izdato odobrenje za izgradnju po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, a kojim je odstupljeno od izdatog odobrenja za izgradnju i potvrđenog glavnog projekta, podnosi se dokaz o pravu svojine, odnosno zakupa na građevinskom zemljištu, odnosno pravu svojine na objektu, projekat izvedenog objekta izrađen u skladu sa ovim zakonom i dokaz o uplati administrativne takse.

Član 193.

Pored dokaza koji su propisani u čl. 188. i 189. ovog zakona, kao dokaz o rešenim imovinsko-pravnim odnosima na građevinskom zemljištu smatra se i:

- 1) za objekat izgrađen na građevinskom zemljištu u svojini drugog lica – pravnosnažna sudska odluka kojom je utvrđeno pravo svojine na zemljištu, koju vlasnik pribavi u skladu sa propisima o svojinskim odnosima;
- 2) za objekat izgrađen na građevinskom zemljištu – ugovor o prenosu prava korišćenja, odnosno kupovini zemljišta, koji je zaključen do 13. maja 2003. godine između tadašnjeg korisnika zemljišta i podnosioca zahteva i koji je overen kod nadležnog suda; ugovor o kupovini objekta ili objekta u izgradnji između vlasnika, odnosno korisnika zemljišta i podnosioca zahteva, koji je overen kod nadležnog suda; ugovor o suinvestiranju izgradnje objekta zaključen između vlasnika, odnosno korisnika zemljišta i podnosioca zahteva, koji je overen kod nadležnog suda; pravnosnažno rešenje o nasleđivanju; pravnosnažno rešenje o statusnoj promeni privrednog društva iz koga se na nesporan način može utvrditi pravni kontinuitet podnosioca zahteva.

Član 194.

Organ nadležan za naknadno izdavanje građevinske dozvole utvrđuje da li je uz zahtev podneta sva propisana dokumentacija, odnosno svi dokazi propisani ovim zakonom.

Vlasnici bespravno izgrađenih objekata koji su podneli prijave u skladu sa ranije važećim zakonom, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, dostavljaju dokaze propisane ovim zakonom za legalizaciju. Ako je u postupku podnet projekat izvedenog objekta, ne podnosi se tehnički izveštaj iz čl.

188. ovog zakona, odnosno zapisnik iz čl. 189. i 191. ovog zakona.

- 76 -

Ako uz zahtev nisu podneti svi dokazi propisani ovim zakonom za legalizaciju, nadležni organ je dužan da zatraži dopunu dokumentacije, u roku koji ne može biti duži od 60 dana.

Ako u ostavljenom roku podnosilac ne izvrši dopunu dokumentacije, organ uprave će zahtev odbaciti zaključkom.

Protiv zaključka iz stava 4. ovog člana je dozvoljena žalba, a ako je po zahtevu rešavalo ministarstvo, odnosno autonomna pokrajina, može se tužbom pokrenuti upravni spor.

Pravnosnažan zaključak iz stava 4. ovog člana dostavlja se nadležnoj građevinskoj inspekciji.

Član 195.

Kada nadležni organ utvrdi da je uz zahtev podneta sva propisana dokumentacija i dokazi, pristupa odlučivanju o mogućnostima legalizacije, u skladu

sa ovim zakonom.

Ako nadležni organ utvrdi da ne postoji mogućnost legalizacije, rešenjem će odbiti zahtev.

Na rešenje iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja, a ako je rešenje donelo nadležno ministarstvo, odnosno nadležni

organ autonomne pokrajine, može se tužbom pokrenuti upravni spor.

Po pravnosnažnosti, rešenje iz stava 2. ovog člana dostavlja se nadležnoj građevinskoj inspekciji.

Ako nadležni organ utvrdi da postoji mogućnost legalizacije, obaveštava podnosioca zahteva da u roku od 60 dana dostavi dokaz o uređivanju međusobnih

odnosa sa organom, odnosno organizacijom koja uređuje građevinsko zemljište.

Po dostavljanju dokaza iz stava 5. ovog člana, nadležni organ u roku od 15 dana izdaje građevinsku i upotrebnu dozvolu jednim rešenjem.

Pravnosnažno rešenje iz stava 6. ovog člana predstavlja osnov za upis prava svojine u javnoj knjizi o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima.

Organ nadležan za upis prava svojine u javnu knjigu o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima, prilikom upisa objekta stavlja zabeležbu da je pravo

svojine na objektu utvrđeno na osnovu građevinske i upotrebne dozvole izdate u postupku legalizacije, te da, s obzirom na minimalnu tehničku dokumentaciju koja je

propisana, Republika Srbija ne garantuje za stabilnost i sigurnost objekta.

Ako u propisanom roku podnosilac zahteva ne dostavi dokaz o uređivanju međusobnih odnosa sa organom, odnosno organizacijom koja uređuje građevinsko

zemljište, nadležni organ će zaključkom odbaciti zahtev.

Protiv zaključka iz stava 9. ovog člana je dozvoljena žalba, a ako je po zahtevu rešavalo ministarstvo, odnosno autonomna pokrajina, može se tužbom pokrenuti upravni spor.

Pravnosnažan zaključak iz stava 9. ovog člana dostavlja se nadležnoj građevinskoj inspekciji.

Član 196.

Ministar nadležan za poslove građevinarstva propisuje bliže kriterijume iz člana 187. ovog zakona, način izrade i sadržinu tehničke dokumentacije propisane

za postupak legalizacije, projekta izvedenog objekta, kao i sadržinu i način izdavanja

građevinske i upotrebne dozvole za objekte koji su predmet legalizacije.

Član 197.

Rušenje objekata, koji su izgrađeni, odnosno rekonstruisani ili dograđeni bez građevinske dozvole, odnosno odobrenja za izgradnju do dana stupanja na snagu

ovog zakona, neće se izvršavati niti će se za te objekte donositi rešenje o uklanjanju

do pravosnažno okončanog postupka legalizacije.

Građevinski inspektor će doneti bez odlaganja rešenje o uklanjanju objekta ako rešenje o rušenju nije doneto i ako utvrdi da se objekat gradi ili je njegovo građenje završeno bez građevinske dozvole posle stupanja na snagu ovog zakona.

Član 198.

Pravosnažnim okončanjem postupka kojim se odbacuje ili odbija zahtev za legalizaciju, stiču se uslovi za uklanjanje objekta, odnosno njegovog dela.

Pravosnažni akt iz stava 1. ovog člana nadležni organ bez odlaganja dostavlja građevinskoj inspekciji.

Građevinski inspektor je dužan da odmah po dobijanju akta iz stava 1. ovog člana donese rešenje o uklanjanju objekta, odnosno dela objekta, u skladu sa odredbama ovog zakona, ako takvo rešenje već nije doneto.

Član 199.

Objekat koji se koristi za stanovanje, osim objekata iz člana 187. ovog zakona, a za koji je podnet zahtev za legalizaciju u skladu sa ovim zakonom, može

biti privremeno, do pravosnažnog okončanja postupka legalizacije, priključen na elektroenergetsku, gasnu, telekomunikacionu ili mrežu daljinskog grejanja, vodovod i kanalizaciju.

Član 200.

Jedinice lokalne samouprave su dužne da u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, dostave ministarstvu nadležnom za poslove građevinarstva spisak svih objekata izgrađenih, odnosno rekonstruisanih ili dograđenih bez građevinske dozvole, odnosno odobrenja za izgradnju i potvrđenog

glavnog projekta do dana stupanja na snagu ovog zakona, a nisu porušeni na osnovu zakona koji prestaje da važi danom stupanja na snagu ovog zakona.

Spisak objekata iz stava 1. ovog člana sadrži: datum izgradnje, odnosno rekonstrukcije ili dogradnje objekta, namenu objekta, površinu, ime vlasnika objekta,

kao i podatke o donetom rešenju o rušenju.

XIV. OVLAŠĆENJE ZA DONOŠENJE PODZAKONSKIH AKATA

Član 201.

Ministar propisuje bliže:

- 1) energetska svojstva i način izračunavanja toplotnih svojstava objekata visokogradnje, energetske zahteve za nove i postojeće objekte, kao i uslove, sadržinu i način izdavanja sertifikata (član 4);
- 2) tehničke standarde pristupačnosti (član 5);
- 3) tehničke propise o kvalitetu građevinskih proizvoda (član 6);
- 4) uslove, način vođenja i pristupa, kao i sadržinu registra investitora (član

8);

- 78 -

5) sadržinu, način i postupak izrade planskih dokumenata (čl. 34, 46, 49. i 50);

6) uslove i kriterijume za su/finansiranje izrade planskih dokumenata (član 39);

7) sadržinu i način vođenja i održavanja Centralnog registra planskih dokumenata i lokalnog informacionog sistema planskih dokumenata (čl. 43. i 45);

8) sadržinu informacije o lokaciji i lokacijske dozvole (čl. 53. i 55);

9) način javne prezentacije urbanističkog projekta (član 63);

10) sadržinu i način donošenja programa uređivanja građevinskog zemljišta, kao i kriterijume za određivanje naknade za uređivanje građevinskog zemljišta (čl.

90. i 93);

11) sadržinu i način izdavanja građevinske dozvole (čl. 136. i 137);

12) način, postupak i sadržinu podataka za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izdavanje licence za izradu tehničke dokumentacije i licence za građenje objekata za

koje građevinsku dozvolu izdaje ministarstvo, odnosno autonomna pokrajina, kao i

uslove za oduzimanje tih licenci (čl. 126. i 150);

13) sadržinu i način vršenja kontrole tehničke dokumentacije (čl. 129. i 131);

14) sadržinu i obim prethodnih radova, prethodne studije opravdanosti i studije opravdanosti, sadržinu i način pripreme tehničke dokumentacije (čl. 111. i 116);

15) metodologiju i proceduru realizacije projekata od značaja za Republiku Srbiju (čl. 111. -115);

16) izgled, sadržinu i mesto postavljanja gradilišne table (član 149);

17) sadržinu i način vođenja knjige inspekcije, građevinskog dnevnika i građevinske knjige (član 152);

18) sadržinu i način vođenja stručnog nadzora (član 153);

19) sadržinu i način vršenja tehničkog pregleda, izdavanja upotrebne dozvole, osmatranja tla i objekta u toku građenja i upotrebe i minimalne garantne

rokove za pojedine vrste objekata, odnosno radova (čl. 154. i 158);

20) uslove, program i način polaganja stručnog ispita u oblasti prostornog i urbanističkog planiranja, izrade tehničke dokumentacije i građenja (član 161);

21) uslove i postupak izdavanja i oduzimanja licence za odgovornog urbanistu, projektanta i izvođača radova, kao i za odgovornog planera (član 162);

22) sadržinu projekta rušenja (član 168);

23) obrazac i sadržinu legitimacije urbanističkog i građevinskog inspektora, kao i vrstu opreme koju koristi inspektor;

24) postupak donošenja i sadržinu programa uklanjanja objekata (član 171);

25) izgled i sadržinu službenog znaka, kao i postupak zatvaranja gradilišta (član 181).

- 79 -

XV. KAZNENE ODREDBE

1. Privredni prestupi

Član 202.

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup privredno društvo ili drugo pravno lice, koje je investitor, ako:

- 1) izradu tehničke dokumentacije poveri privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu koja ne ispunjava propisane uslove (član 126);
- 2) kontrolu tehničke dokumentacije poveri privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu koje ne ispunjava propisane uslove (član 129);
- 3) ne obezbedi vršenje stručnog nadzora nad građenjem objekta (član 153);
- 4) nastavi sa izvođenjem radova i posle donošenja rešenja o njihovoj obustavi (član 176);
- 5) ne završi građenje objekta, odnosno izvođenje radova u ostavljenom roku (član 178).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu, koje je investitor, novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara.

Prijavu za privredni prestup iz stava 1. ovog člana podnosi nadležni građevinski inspektor.

Član 203.

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup privredno društvo ili drugo pravno lice koje gradi objekat, ako:

- 1) gradi objekat bez građevinske dozvole, odnosno izvodi radove suprotno tehničkoj dokumentaciji na osnovu koje se objekat gradi (član 110);
- 2) postupa suprotno odredbama člana 152. ovog zakona;
- 3) nastavi sa građenjem objekta posle donošenja rešenja o obustavi građenja (član 176).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu koje gradi, odnosno izvodi radove, novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara.

Prijavu za privredni prestup iz stava 1. ovog člana podnosi nadležni građevinski inspektor.

Član 204.

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup privredno društvo ili drugo pravno lice koje je ovlašćeno da utvrđuje posebne

uslove za izgradnju objekata i uređenje prostora, kao i tehničke podatke za priključak

na infrastrukturu, ako u propisanom roku ne dostavi potrebne podatke i uslove za

izradu planskog dokumenta, odnosno lokacijske dozvole (čl. 46. i 54).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu, koje je ovlašćeno da utvrđuje posebne

uslove za izgradnju objekata i uređenje prostora, kao i tehničke podatke za priključak

na infrastrukturu, ako u propisanom roku ne dostavi potrebne podatke i uslove za

izradu planskog dokumenta, odnosno lokacijske dozvole, novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara (čl.46. i 54).

Prijavu za privredni prestup iz stava 1. i 2. ovog člana podnosi organ nadležan za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno nosilac izrade plana, a ako je osnivač tog pravnog lica jedinica lokalne samouprave, autonomna pokrajina, odnosno Republika Srbija, obaveštava osnivača o podnetoj prijavi za privredni prestup.

3. Prekršaji

Član 205.

Novčanom kaznom od 500.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo, odnosno drugo pravno lice, ako ne omogući urbanističkom ili građevinskom inspektoru vršenje nadzora u skladu sa ovim zakonom (čl. 173. i 175).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu, novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara.

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka iz st. 1. i 2. ovog člana podnosi organ nadležan za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno nosilac izrade plana, a ako

je osnivač tog pravnog lica jedinica lokalne samouprave, autonomna pokrajina, odnosno Republika Srbija, obaveštava osnivača o podnetoj prijavi za prekršaj.

Član 206.

Novčanom kaznom od 300.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice koje je investitor objekta ako ne obezbedi pristup objektu

osobama sa invaliditetom u skladu sa standardima pristupačnosti (član 5).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu, novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara.

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka iz st. 1. i 2. ovog člana podnosi nadležni urbanistički inspektor.

Član 207.

Novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice koje izrađuje dokumente prostornog i urbanističkog planiranja ili obavlja druge poslove određene ovim zakonom, ako ne

omogući urbanističkom ili građevinskom inspektoru potpun i nesmetan uvid u raspoloživu dokumentaciju (čl. 173. i 175).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu, novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara.

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka iz st. 1. i 2. ovog člana podnosi nadležni urbanistički, odnosno građevinski inspektor.

Član 208.

Novčanom kaznom od 500.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo, odnosno druga organizacija, odnosno drugo pravno lice koje gradi

objekat, ako:

1) ne odredi lice koje rukovodi građenjem objekta, odnosno izvođenjem radova ili ako odredi lice koje za to ne ispunjava propisane uslove (čl. 151. i 152);

2) ne obavesti nadležni organ o završetku izgradnje temelja (član 152. stav 3);

- 81 -

3) pismeno ne upozori investitora ili lice koje vrši nadzor nad primenom odredaba ovog zakona na nedostatke u tehničkoj dokumentaciji (član 152. stav 6);

4) ne vodi građevinski dnevnik i građevinsku knjigu ili ne obezbedi knjigu inspekcije (član 152. stav 7. tačka 5).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu koje gradi objekat, novčanom kaznom od 500 do 50.000 dinara.

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka iz st. 1. i 2. ovog člana podnosi nadležni građevinski inspektor.

Član 209.

Novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana kazniće se za prekršaj odgovorno službeno lice u nadležnom organu uprave ako:

1) ne dostavi u propisanom roku potrebne podatke i uslove za izradu planskog dokumenta (član 46);

2) ne izda informaciju o lokaciji, lokacijsku dozvolu, građevinsku dozvolu, odnosno upotrebnu dozvolu u propisanom roku (čl. 53, 56, 136. i 158);

3) ne organizuje javnu prezentaciju urbanističkog projekta (član 63);

4) ne dostavi zahtev građevinskoj inspekciji za uklanjanje objekta za koji je izdata privremena građevinska dozvola (član 147);

5) ne sačini program i ne sprovede izvršenje uklanjanja objekta (član 171);

6) ne omogući urbanističkom odnosno građevinskom inspektor potpuni i nesmetani uvid u raspoloživu dokumentaciju (čl. 173. i 175);

7) ne preduzme propisane mere u vršenju inspeksijskog nadzora (čl. 173. i 175);

8) ne dostavi u propisanom roku podatke o objektima izgrađenim bez građevinske dozvole (član 200).

Za ponovljeni prekršaj iz stava 1. ovog člana učiniocu će se izreći novčana kazna i kazna zatvora do 30 dana.

Član 210.

Novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana kazniće se za prekršaj odgovorno službeno lice u nadležnom organu uprave ako:

1) izda lokacijsku dozvolu protivno ovom zakonu i propisima donetim na osnovu ovog zakona (član 54.);

2) izda građevinsku dozvolu protivno ovom zakonu i propisima donetim na osnovu ovog zakona (čl. 135. i 136.);

3) izda upotrebnu dozvolu protivno propisima (član 158.).

Za ponovljeni prekršaj iz stava 1. ovog člana učiniocu će se izreći novčana kazna i kazna zatvora do 30 dana.

Član 211.

Novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj nadležni inspektor koji u slučajevima iz čl. 174, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182. i

- 82 -

198. ovog zakona ne donese rešenje, odnosno ne izda naredbu u primerenom roku, koji ne može biti duži od sedam dana od dana saznanja za učinjeni prekršaj. Za ponovljeni prekršaj iz stava 1. ovog člana učiniocu će se izreći novčana kazna i kazna zatvora do 30 dana.

Član 212.

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj lice koje je osnovalo radnju, a obavlja delatnost izrade tehničke dokumentacije i izvođenja radova protivno odredbama ovog zakona (član 126).

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice koje je investitor ako ne završi građenje objekta, odnosno izvođenje radova u ostavljenom roku (član 178).

XVI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 213.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Republička agencija za prostorno planiranje osnovana Zakonom o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS”, br. 47/03 i 34/06) nastavlja sa radom, u skladu sa ovim zakonom.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Inženjerska komora Srbije osnovana Zakonom o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS”, br. 47/03 i 34/06) nastavlja sa radom, u skladu sa ovim zakonom.

Komisije za planove obrazovane na osnovu Zakona o planiranju i izgradnji mogu nastaviti sa obavljanjem poslova do isteka mandata utvrđenim aktom o obrazovanju.

Član 214.

Privredna društva i druga pravna lica koja obavljaju poslove za koje su ovim zakonom propisani posebni uslovi, dužna su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona u roku od jedne godine od dana njegovog stupanja na snagu.

Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona položila stručni ispit kojim je izvršena provera stručne osposobljenosti za rad na poslovima određenim ovim zakonom po propisima koji su bili na snazi u vreme njihovog polaganja, kao i

lica kojima je tim propisima priznato pravo vršenja određenih poslova, ispunjavaju

uslove za vršenje tih poslova i prema odredbama ovog zakona ako ispunjavaju i ostale propisane uslove.

Član 215.

Opština, odnosno grad doneće prostorni plan u roku od 18 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Opština, grad i grad Beograd doneće plan generalne regulacije, odnosno planove generalne regulacije za sedište jedinice lokalne samouprave u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Opština, grad i grad Beograd doneće planove generalne regulacije za ostala naselja, koji su predviđeni za donošenje prostornim planom jedinice lokalne samouprave, u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do stupanja na snagu planskih dokumenata iz st.1, 2. i 3. ovog člana

primenjivaće se postojeći prostorni i urbanistički planovi.

- 83 -

Informacija o lokaciji i lokacijska dozvola izdavaće se na osnovu postojećih prostornih i urbanističkih planova do dana stupanja na snagu planskih dokumenata iz

st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Postupak izrade i donošenja prostornog, odnosno urbanističkog plana započet pre stupanja na snagu ovog zakona, nastaviće se po odredbama ovog zakona, osim za prostorne, odnosno urbanističke planove za koje je obavljen javni

uvid koji će se okončati po propisima po kojima su započeti.

Član 216.

Jedinice lokalne samouprave koje nisu donele prostorni plan opštine do dana stupanja na snagu ovog zakona, doneće odluku o izradi prostornog plana jedinice

lokalne samouprave u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prostorni plan opštine, koji je donet do dana stupanja na snagu ovog zakona uskladiće se sa odredbama ovog zakona, u roku od 18 meseci od dana stupanja na

snagu ovog zakona, a odluku o usklađivanju prostornog plana sa odredbama ovog

zakona jedinica lokalne samouprave doneće u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Grad Beograd će u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, doneti odluku o izradi planova iz člana 20. stav 3. ovog zakona, a u roku od

18 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneće, u skladu sa ovim zakonom, prostorne planove sa elementima prostornog plana jedinice lokalne samouprave.

Jedinica lokalne samouprave, čije sedište naseljenog mesta ima manje od 30.000 stanovnika doneće odluku o izradi plana generalne regulacije za naseljeno

mesto koje je sedište jedinice lokalne samouprave, u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona. Stupanjem na snagu plana generalne regulacije prestaju da važe generalni planovi, planovi detaljne regulacije, preispitani regulacioni

planovi i preispitani detaljni urbanistički planovi, doneti u skladu sa ranije važećim

zakonima o planiranju, koji su u suprotnosti sa planom generalne regulacije.

Jedinice lokalne samouprave, čije sedište naseljenog mesta ima više od 30.000 stanovnika, doneće u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog

zakona, odluku o usklađivanju generalnog plana sa odredbama ovog zakona koje se

odnose na generalni urbanistički plan i odluku o izradi planova generalne regulacije u

skladu sa ovim zakonom, na celom građevinskom području naseljenog mesta.

Stupanjem na snagu planova generalne regulacije, prestaju da važe odredbe

generalnog plana, planovi detaljne regulacije, preispitani regulacioni planovi i preispitani detaljni urbanistički planovi, doneti u skladu sa ranije važećim zakonima o planiranju, koji su u suprotnosti sa planom generalne regulacije. Planovi detaljne regulacije, odnosno planovi generalne regulacije za pojedinačna naseljena mesta koja nisu sedišta jedinice lokalne samouprave, ostaju na snazi, ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona koje se odnose na plan generalne regulacije. Planovi opšteg uređenja, doneti po Zakonu o planiranju i izgradnji, usklađuju se sa odredbama ovog zakona koje se odnose na šematski prikaz uređenja naseljenih mesta za delove teritorije za koje nije predviđena izrada urbanističkog plana. Donošenjem prostornog plana jedinice lokalne samouprave usklađeni plan opšteg uređenja postaje sastavni deo prostornog plana jedinice lokalne samouprave kao šematski prikaz uređenja naseljenog mesta.

- 84 -

Član 217.

Do stupanja na snagu planskih dokumenata predviđenih ovim zakonom, za izgradnju telekomunikacionih objekata, za koje se po ovom zakonu izdaje građevinska dozvola, na području za koje nije donet urbanistički plan ili urbanističkim planom nije predviđena izgradnja te vrste objekata, lokacijska dozvola se izdaje u skladu sa uslovima organa, odnosno organizacija nadležnih za poslove telekomunikacija, na osnovu godišnjih planova razvoja telekomunikacionih mreža na teritoriji Republike Srbije, u skladu sa zakonom.

Član 218.

Rešavanje zahteva za izdavanje odobrenja za izgradnju, upotrebne dozvole i drugih zahteva za rešavanje o pojedinačnim pravima i obavezama, podnetih do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastaviće se po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 219.

Raniji sopstvenik, zakonski naslednik kao i lica na koja je raniji sopstvenik preneo pravo korišćenja u skladu sa zakonom, kojima je do dana stupanja na snagu ovog zakona utvrđeno pravo korišćenja na neizgrađenom ostalom građevinskom zemljištu u državnoj svojini u skladu sa odredbama Zakona o planiranju i izgradnji («Službeni glasnik RS», br. 47/03 i 34/06), ostaju nosioci prava korišćenja na tom zemljištu, do donošenja zakona kojim će se urediti vraćanje oduzete imovine. Rešenje kojim je utvrđeno pravo korišćenja iz stava 1. ovog člana predstavlja osnov za podnošenje zahteva za izdavanje građevinske dozvole u skladu sa ovim zakonom. Pravo korišćenja iz stava 1. ovog člana ostaje u prometu.

Član 220.

Naknada za korišćenje građevinskog zemljišta plaća se u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", br. 47/03 i 34/06), dok se navedena naknada ne integriše u porez na imovinu.

Član 221.

Odredba člana 4. stav 2. ovog zakona primenjivaće se od dana stupanja na snagu propisa koji donosi ministar nadležan za poslove građevinarstva, kojim se bliže propisuju uslovi, sadržina i način izdavanja sertifikata o energetskeim svojstvima objekta, u skladu sa ovim zakonom.

Član 222.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS”, br. 47/03 i 34/06).

Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona, primenjivaće se podzakonski akti doneti na osnovu zakona koji prestaje da važi danom stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 223.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

ZAKON

O JAVNIM PUTEVIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom ureduju se pravni položaj javnih puteva, uslovi i način upravljanja, zaštite i održavanja javnih puteva, izvori i način finansiranja javnih puteva, posebni uslovi za izgradnju i rekonstrukciju javnih puteva i inspeksijski nadzor.

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) "**put**" jeste izgrađena, odnosno utvrđena površina koju kao saobraćajnu površinu mogu da koriste svi ili određeni udesnici u saobraćaju, pod uslovima određenim zakonom i drugim propisima;

2) "**javni put**" jeste put koji ispunjava propisane kriterijume za kategorizaciju od strane nadležnog organa;

3) "**državni put**" jeste javni put koji saobraćajno povezuje:

- teritoriju države sa mrežom evropskih puteva, odnosno deo je mreže evropskih puteva;

- teritoriju države sa teritorijom susednih država;

- celokupnu teritoriju države;

- privredno značajna naselja na teritoriji države;

- područje dva ili više okruga ili područje okruga, kao i njegov deo koji prolazi kroz naselje, u slučaju da nije izgrađen obilazni put pored naselja;

4) "**autoput**" jeste državni put koji je namenjen isključivo za saobraćaj motornih vozila, sa vizički razdvojenim kolovozima po smerovima, denivelisanim raskrsnicama, potpunom kontrolom pristupa, koji ima najmanje dve saobraćajne i jednu zaustavnu traku za svaki smer i kao takav obeležen propisanim saobraćajnim znakom;

5) "**opštinski put**" jeste javni put koji saobraćajno povezuje teritoriju opštine, odnosno grada, kao i teritoriju opštine, odnosno grada sa mrežom državnih puteva;

6) "**saobraćajna površina**" jeste posebno uređena površina za odvijanje svih ili određenih vidova saobraćaja ili mirovanje vozila;

7) "**nekategorisani put**" jeste saobraćajna površina koja je dostupna većem broju raznih korisnika, koju nadležni organ proglasi nekategorisanim putem i koja je upisana u katastar nepokretnosti kao nekategorisani put;

8) "**biciklistička staza**" jeste saobraćajna površina obeležena propisanim saobraćajnim znakom, namenjena za saobraćaj bicikala i bicikala sa motorom;

9) **"naselje"** jeste izgrađeni funkcionalno objedinjen prostor na kome su obezbeđeni uslovi za život i rad i za zadovoljavanje zajedničkih potreba stanovnika, čije se granice utvrđuju prostornim, odnosno urbanističkim planom opštine, odnosno gradja i označavaju propisanim saobraćajnim znakom na javnom putu;

10) **"put van naselja"** jeste deo javnog puta van granica naselja;

11) **"put u naselju"** jeste deo javnog puta unutar granica naselja čije se karakteristike utvrđuju prostornim, odnosno urbanističkim planom opštine, odnosno gradja;

12) **"ulica"** jeste javni put u naselju koji saobraćajno povezuje delove naselja;

13) **"označavanje javnih puteva"** jeste postupak definisanja kategorije i prostornog položaja puta (kilometarska i hektometarska stacionaža);

14) **"evidencija javnih puteva"** jeste propisana sadržina saobraćajno-tehničkih podataka i postupak prikupljanja, odnosno obnavljanja tih podataka o javnim putevima;

15) **"kolovozna konstrukcija"** jeste sistem koji služi da primi mehanička dejstva vozila i prenese ih na donji stroj javnog puta, da omogući bezbedno, nesmetano i ekonomično kretanje vozila, bicikala i pešaka. Završni sloj kolovozne konstrukcije je kolovozni zastor;

16) **"kolovoz"** jeste izgrađena površina javnog puta po kojoj se odvija saobraćaj i čine ga saobraćajne trake (vozne, dodatne, ivične, zaustavne i sl.) za kretanje, odnosno mirovanje vozila;

17) **"bankina"** jeste element javnog puta u nasipu koji obezbeđuje boenu stabilnost kolovozne konstrukcije i služi za postavljanje saobraćajne signalizacije i opreme puta;

18) **"rigola"** jeste element javnog puta u useku za prihvatanje i kontrolisano vodenje površinskih voda koji obezbeđuje stabilnost kolovozne konstrukcije;

19) **"berma"** jeste prostor između rigole i kosine useka i služi za zaštitu rigole od erodiranog materijala, postavljanje saobraćajne signalizacije i opreme puta, kao i za obezbeđenje preglednosti puta;

20) **"razdelna traka"** jeste element javnog puta kojim se vizički razdvajaju smerovi vožnje i služi za postavljanje saobraćajne signalizacije i opreme puta, kao i za izgradnju elemenata putnog objekta. Razdelna traka širine veće od šest metara jeste razdelni pojas;

21) **"zaštitna traka"** jeste element javnog puta kojim se vizički razdvaja saobraćaj motornih vozila od nemotorizovanog saobraćaja;

22) **"putni objekti"** su mostovi, nadvožnjaci, podvožnjaci, vijadukti, akvadukti, propusti, tuneli, galerije, potporni i obložni zidovi i sl.;

23) **"nadvožnjak"** jeste putni objekat iznad javnog puta za ukrštanje u dva nivoa sa putem, odnosno infrastrukturnim sistemom;

24) **"podvožnjak"** jeste putni objekat ispod javnog puta za ukrštanje u dva nivoa sa putem, odnosno infrastrukturnim sistemom;

25) **"objekti, postrojenja i uređaji za odvodnjavanje"** služe za sakupljanje, odvođenje, odnosno preusmeravanje površinskih, pribrežnih i

podzemnih voda radi zaštite puta, odnosno suseda puta od štetnog dejstva voda sa puta;

26) "prateći sadržaji javnog puta" jesu moteli, restorani, servisi, stanice za snabdevanje motornih vozila gorivom, prodavnice, objekti za rekreaciju i drugi objekti namenjeni pružanju usluga korisnicima puta;

27) "autobusko stajalište" je posebno izgrađena i označena saobraćajna površina uz kolovoz javnog puta ili priključena na kolovoz javnog puta, namenjena za zaustavljanje vozila;

28) "granice gradjenja" jesu linije unutar kojih se izvode građevinski zahvati prilikom izgradnje, rekonstrukcije ili održavanja javnog puta;

29) "zemljišni pojas" jeste kontinualna površina sa obe strane useka i nasipa, širine najmanje jedan metar, mereno od linija koje čine krajnje tačke poprčinog profila javnog puta van naselja na spoljnu stranu;

30) "raskrsnica" jeste površina na kojoj se ukrštaju ili spajaju putevi i može biti površinska (ukrštanje u nivou), ili denivelisana (ukrštanje van nivoa);

31) "ukrštaj" jeste mesto ukrštanja dva puta, puta i železnice infrastrukture ili ukrštanje puta sa drugim infrastrukturnim sistemima van nivoa;

32) "prilazni put" jeste saobraćajna površina preko koje se omogućava vlasniku, odnosno neposrednom držaocu nepokretnosti koja se nalazi pored javnog puta prilaz na taj put;

33) "prikljudak" jeste saobraćajna površina kojom se povezuje javni put niže kategorije sa javnim putem više kategorije ili nekategorisani put, odnosno prilazni put sa javnim putem;

34) "infrastrukturni sistemi" obuhvataju transportne (vodne, železnice, cevovodne i sl.) i druge sisteme (snabdevanje vodom, kanalizacija, daljinsko grejanje, snabdevanje gasom, prenos i snabdevanje elektro energijom, telekomunikacije i sl.);

35) "potrebna preglednost" jeste preglednost za bezbedno zaustavljanje vozila ispred nepokretne prepreke na kolovozu javnog puta, koja mora biti obezbedena na svakoj tački puta i koja se određuje na osnovu vrednosti računске brzine;

36) "potrebna preglednost na raskrsnici" određuje se iz uslova odvijanja saobraćaja na ukršnim pravcima saglasno zakonskoj i tehničkoj regulativi i koristi se za konstrukciju zone potrebne preglednosti raskrsnice oslobodene prepreka koje mogu ugroziti bezbednost saobraćaja;

37) "sused" jeste vlasnik, odnosno neposredni držalac zemljišta i objekata, odnosno uređaja na zemljištu, koje ima najmanje jednu zajedničku granicu sa javnim putem;

38) "zaštitni pojas" jeste površina uz ivicu zemljišnog pojasa, na spoljnu stranu, eija je širina određena ovim zakonom i služi za zaštitu javnog puta i saobraćaja na njemu;

39) "pojas kontrolisane izgradnje" jeste površina sa spoljne strane od granice zaštitnog pojasa na kojoj se ograničava vrsta i obim izgradnje objekata, koja je iste širine kao i zaštitni pojas i koja služi za zaštitu javnog puta i saobraćaja na njemu;

40) "saobraćajna signalizacija" obuhvata sredstva i uređaje za praćenje, kontrolu, regulisanje i vođenje saobraćajnih tokova (saobraćajni znakovi na putevima);

41) **"upravljanje saobraćajem"** jeste praćenje, kontrola i vodenje saobraćaja na mreži državnih puteva ili na određenoj deonici državnog puta;

42) **"obustava saobraćaja"** jeste kontrolisani prekid saobraćaja na javnom putu;

43) **"ograničenje saobraćaja"** jeste zabrana kretanja pojedinih vrsta vozila na javnom putu;

44) **"vanredni prevoz"** jeste prevoz vozilom koje osovinom opterećenjem, ukupnom masom, širinom, dužinom i visinom prekoračuje propisane mere;

45) **"održavanje puta"** jeste izvođenje radova kojima se obezbeđuje nesmetano i bezbedno odvijanje saobraćaja i euva upotrebna vrednost javnog puta u stanju koje je bilo u trenutku izgradnje, odnosno rekonstrukcije;

46) **"zaštita puta"** jeste zabrana ili ograničavanje intervencija na javnom putu, zaštitnom pojasu i pojasu kontrolisane izgradnje, propisanih ovim zakonom;

47) **"klasifikacija puteva"** jeste podčla javnih puteva na osnovu propisanih kriterijuma;

48) **"upotrebna vrednost puta"** jeste vrednost javnog puta u trenutku procene, prema stepenu oeuvanosti projektovanih karakteristika;

49) **"tehnička regulativa"** jesu standardi, tehnički propisi, uputstva, uslovi i specifikacije za planiranje, projektovanje, gradjenje, održavanje i zaštitu javnih puteva;

50) **"upravljad javnog puta"** jeste javno preduzeće, privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik, koji su registrovani za obavljanje dčlatnosti upravljanja javnim putem.

Član 3.

Javni putevi i nekategorisani putevi čine mrežu puteva.

Putevi iz stava 1. ovog člana, kao dobra u opštoj upotrebi, u državnoj su svojini i na njima se mogu sticati prava korišćenja, prava službenosti i druga prava određena zakonom.

Član 4.

Javni put, u smislu ovog zakona, obuhvata:

1) trup puta koji čine donji i gornji stroj:

- donji stroj puta (nasipi; useci; zaseci; objekti, postrojenja i uređaji za odvodnjavanje puta i zaštitu puta od površinskih i podzemnih voda i sl.);

- gornji stroj puta (kolovozna konstrukcija; ivične trake, odnosno ivičnjaci; rigole; bankine; berme; razdelne trake i sl.);

2) putne objekte (mostovi, nadvožnjaci, podvožnjaci, vijadukti, akvadukti, propusti, tuneli, galerije, potporni i obložni zidovi i sl.);

3) prikljueke;

4) trotoare, pešačke i biciklistieke staze koje prate kolovoz puta;

5) zemljišni pojas;

6) vazdušni prostor iznad kolovoza u visini od najmanje sedam metara, sa slobodnim prostorom u visini od najmanje 4,5 metara od najviše tačke kolovoza, a za autoput u visini od najmanje 4,75 metara od najviše tačke kolovoza;

7) objekte za potrebe puta (putne baze; naplatne stanice; kontrolne stanice; saobraćajne površine autobuskih stajališta; parkirališta; odmorišta; zelene površine i sl.);

8) saobraćajnu signalizaciju;

9) opremu puta (sve vrste zaštitnih ograda; smerokazi; instalacije rasvete i rasveta za potrebe saobraćaja; uredaji za evidenciju saobraćaja i sl.) i

10) objekte i opremu za zaštitu puta, saobraćaja i okoline (snegobrani; vetrobrani; zaštita od osulina; zaštita od buke i drugih štetnih uticaja na okolinu i sl.).

Državni put, pored elemenata iz stava 1. ovog Člana, obuhvata i objekte, uredjaje i opremu za upravljanje saobraćajem.

Član 5.

Prema značaju saobraćajnog povezivanja javni putevi se dele na:

- 1) državne puteve I reda (saobraćajno povezuju teritoriju države sa mrežom evropskih puteva, odnosno deo su mreže evropskih puteva, teritoriju države sa teritorijom susednih država, celokupnu teritoriju države, kao i privredno značajna naselja na teritoriji države);
- 2) državne puteve II reda (saobraćajno povezuju područje dva ili više okruga ili područje okruga);
- 3) opštinske puteve (saobraćajno povezuju teritoriju opštine, odnosno gradja, kao i teritoriju opštine, odnosno gradja sa mrežom državnih puteva) i
- 4) ulice (saobraćajno povezuju delove naselja).

Vlada Republike Srbije (u daljem tekstu: Vlada) propisuje kriterijume za kategorizaciju državnih puteva.

Na osnovu kriterijuma iz stava 2. ovog Člana Vlada donosi akt o kategorizaciji državnih puteva.

Skupština opštine, odnosno skupština gradja, propisuje kriterijume za kategorizaciju opštinskih puteva i ulica.

Na osnovu kriterijuma iz stava 4. ovog Člana skupština opštine, odnosno skupština gradja, donosi akt o kategorizaciji opštinskih puteva i ulica.

Član 6.

Prema položaju u prostoru i uslovima odvijanja saobraćaja javni putevi se dele na:

1) javne puteve van naselja i

2) javne puteve u naselju.

Javni put u naselju određuje se prostornim i urbanističkim planom.

Kolovozna konstrukcija ulica koje su istovremeno delovi državnih ili opštinskih puteva koji prolaze kroz naselja i saobraćajna signalizacija, osim svetlosnih saobraćajnih znakova, smatraju se delovima tih puteva.

Pravac, odnosno promenu pravca državnog puta, koji prolazi kroz naselje, određuje skupština opštine, odnosno skupština gradja, po prethodno pribavljenoj saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Promena pravca državnog puta u naselju može da se vrši ako novi pravac državnog puta ispunjava, po svojim tehničkim karakteristikama, uslove koji se zahtevaju za tu kategoriju puta.

Odluka skupštine opštine, odnosno skupštine grada o pravcu, odnosno promeni pravca državnog puta koji prolazi kroz naselje doneta bez saglasnosti iz stava 4. ovog Člana, ništava je.

Pravac opštinskog puta u naselju određuje skupština opštine, odnosno skupština grada.

II. UPRAVLJANJE JAVNIM PUTEVIMA

Član 7.

Upravljanje javnim putem u smislu ovog zakona jeste: korišćenje javnog puta (organizovanje i kontrola naplate naknada za upotrebu javnog puta, vršenje javnih ovlašćenja i sl.); zaštita javnog puta; vršenje investitorske funkcije na izgradnji i rekonstrukciji javnog puta; organizovanje i obavljanje struenih poslova na izgradnji, rekonstrukciji, održavanju i zaštiti javnog puta; ustupanje radova na održavanju javnog puta; organizovanje struenog nadzora nad izgradnjom, rekonstrukcijom, održavanjem i zaštitom javnog puta; planiranje izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite javnog puta; označavanje javnog puta i vodenje evidencije o javnim putevima i o saobraćajno-tehničkim podacima za te puteve.

Upravljanje državnim putem, pored poslova iz stava 1. ovog Člana, obuhvata i upravljanje saobraćajem i organizovanje i obavljanje brojanja vozila na državnom putu.

Upravljanje državnim putem je dčlatnost od opšteg interesa.

Član 8.

Delatnost upravljanja državnim putevima obavlja javno preduzeće koje osniva Vlada (u daljem tekstu: Javno preduzeće).

Dčlatnost upravljanja državnim putevima može da obavlja i privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik, pod uslovima i na način utvrđen zakonom kojim se uređuje obavljanje dčlatnosti od opšteg interesa.

Član 9.

Javno preduzeće propisuje metodologiju brojanja vozila i vodenja podataka o prebrojanim vozilima na državnom putu.

Javno preduzeće donosi srednjorodni plan izgradnje i rekonstrukcije, održavanja i zaštite državnih puteva i godišnji program radova na održavanju, zaštiti, izgradnji i rekonstrukciji državnih puteva, uz saglasnost Vlade.

Član 10.

Javno preduzeće dužno je da organizuje naplatu putarine tako da se obezbedi protok vozila bez neophodnog zastoja.

Javno preduzeće dužno je da obezbedi upravljanje saobraćajem na državnim putevima u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbednost saobraćaja na putevima.

Upravljanje saobraćajem obezbeđuje se upotrebom:

- 1) telekomunikacionih, elektronskih i stacionarnih uređaja za praćenje, kontrolu, bezbednost i regulisanje saobraćaja, kontrolu stanja kolovoza i za daljinsko obaveštavanje i upozoravanje;
- 2) objekata i uređaja za naplatu putarine;
- 3) ventilacionih i sigurnosnih uređaja u tunelima;
- 4) objekata i uređaja za zaštitu javnog puta i
- 5) objekata i uređaja za zaštitu okruženja javnog puta.

Član 11.

Upravljač javnog puta dužan je da označava i vodi evidencije o javnim putevima i o saobraćajno-tehničkim i drugim podacima za te puteve.

Ministar nadležan za poslove saobraćaja (u daljem tekstu: Ministar) propisuje:

- 1) način označavanja javnih puteva;
- 2) vrstu i sadržinu evidencija, način vodenja evidencija, način prikupljanja, odnosno obnavljanja podataka, kao i uslove korišćenja podataka iz evidencija o javnim putevima.

Član 12.

Deo državnog ili opštinskog puta koji po izgradnji ili rekonstrukciji ne pripada izgradjenom ili rekonstruisanom državnom ili opštinskom putu, ne smatra se delom tog puta.

Ako se deo državnog puta iz stava 1. ovog Člana i dalje koristi za saobraćaj, izvršiće se njegova prekategorizacija.

upravljanje javnog puta u roku od tri meseca od dana prestanka korišćenja puta za saobraćaj.

Član 13.

Upravljanje javnog puta dužan je da u roku od 15 dana od dana dostavljanja upotrebne dozvole, podnese zahtev za upis prava korišćenja na javnom putu, kao i prava službenosti i drugih prava odredjenih zakonom koja se ustanovljavaju na javnom putu u korist drugih lica u javne knjige i zvanične evidencije u koje se upisuju prava na nepokretnosti.

Upravljanje javnog puta, odnosno lice u čiju korist je ustanovljeno neko od prava iz stava 1. ovog člana, dužno je da u roku od 15 dana od dana nastanka promena na ustanovljenim pravima, zasnovanih na zakonom propisanom pravnom osnovu, podnese zahtev za upis promene, odnosno brisanje podataka, u javne knjige i zvanične evidencije u koje se upisuju prava na nepokretnosti.

Član 14.

Upravljanje javnog puta poverava se vršenje javnih ovlašćenja koja se odnose na izdavanje:

- 1) saglasnosti za izgradnju, odnosno rekonstrukciju priključka na javni put;
- 2) saglasnosti za gradjenje, odnosno postavljanje vodovoda, kanalizacije, toplovoda, železničke pruge i drugih sličnih objekata, kao i telekomunikacionih i elektro vodova, instalacija, postrojenja i sl. na javnom putu;
- 3) saglasnosti za gradjenje, odnosno postavljanje vodovoda, kanalizacije, toplovoda, železničke pruge i drugih sličnih objekata, kao i telekomunikacionih i elektro vodova, instalacija, postrojenja i sl. u zaštitnom pojasu javnog puta;
- 4) saglasnosti za izmenu saobraćajnih površina pratećih sadržaja javnog puta;
- 5) saglasnosti za održavanje sportske ili druge manifestacije na javnom putu;
- 6) posebne dozvole za obavljanje vanrednog prevoza na javnom putu i
- 7) odobrenja za postavljanje reklamnih tabli, reklamnih panoa, uređaja za slikovno ili zvučno obaveštavanje ili oglašavanje na javnom putu, odnosno pored tog puta.

Akti iz stava 1. ovog člana moraju da sadrže saobraćajno-tehničke uslove.

Upravljanje javnog puta dužan je da odluči po zahtevu za izdavanje saglasnosti, dozvole i odobrenja iz stava 1. ovog člana u roku od osam dana od dana podnošenja zahteva.

Protiv akata iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, odnosno nadležnom organu opštine ili grada, u roku od osam dana od dana dostavljanja tog akta.

Upravljač javnog puta dužan je da o aktima donetim u vršenju javnih ovlašćenja vodi evidenciju.

Član 15.

Upravljač javnog puta dužan je da obezbedi trajno, neprekidno i kvalitetno održavanje i zaštitu javnog puta i da obezbedi nesmetano i bezbedno odvijanje saobraćaja na njemu.

Upravljač javnog puta odgovara za štetu koja nastane korisnicima javnog puta zbog propuštanja blagovremenog obavljanja pojedinih radova na redovnom održavanju javnog puta propisanih ovim zakonom, odnosno zbog izvođenja tih radova suprotno propisanim tehničkim uslovima i načinu njihovog izvođenja.

III. FINANSIRANJE JAVNIH PUTEVA

Član 16.

Finansiranje izgradnje i rekonstrukcije, održavanja i zaštite javnog puta obezbeđuje se iz:

- 1) naknada za upotrebu javnog puta;
- 2) naknade za održavanje državnog puta u visini od 10,0% od akcize na derivate nafte;
- 3) finansijskih kredita;
- 4) ulaganja domaćih i stranih lica;
- 5) budžeta Republike Srbije i
- 6) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Član 17.

Za upotrebu javnog puta plaćaju se naknade, i to:

- 1) godišnja naknada za motorna vozila, traktore i priključna vozila;
- 2) godišnja naknada za vozila na motorni pogon koja nisu obuhvaćena tačkom 1) ovog člana;
- 3) naknada za vanredni prevoz;
- 4) naknada za postavljanje reklamnih tabli, reklamnih panoa, uređaja za slikovno ili zvučno obaveštavanje ili oglašavanje na javnom putu, odnosno na drugom zemljištu koje koristi upravljač javnog puta, u skladu sa propisima;
- 5) posebna naknada za upotrebu javnog puta, njegovog dčla ili putnog objekta (u daljem tekstu: putarina);
- 6) naknada za prekomerno korišćenje javnog puta, njegovog dčla ili putnog objekta;

7) naknada za zakup delova zemljišnog pojasa javnog puta;

- 8) naknada za zakup drugog zemljišta koje koristi upravljач javnog puta;
- 9) naknada za priključenje prilaznog puta na javni put;
- 10) naknada za postavljanje vodovoda, kanalizacije, elektridnih, telefonskih i telegrafskih vodova i sl. na javnom putu;
- 11) naknada za izgradnju komercijalnih objekata kojima je omoguden pristup sa javnog puta;
- 12) godišnja naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omoguden pristup sa javnog puta i
- 13) naknada za upotrebu državnog puta za vozila registrovana u inostranstvu.

Član 18.

Visinu naknade iz Člana 17. tač 1) i 13) ovog zakona utvrđuje Vlada.

Visinu naknade iz Člana 17. tačka 2) ovog zakona utvrđuje nadležni organ opštine, odnosno grada.

Visinu naknade iz Člana 17. tač 3) do 12) ovog zakona utvrđuje upravljач javnog puta.

Odluka o visini naknade iz stava 3. ovog Člana za državni put donosi se uz saglasnost Vlade, a za opštinski put, odnosno ulicu, uz saglasnost skupštine opštine, odnosno skupštine grada.

Član 19.

Sredstva iz Člana 16. tačka 2) ovog zakona evidentiraju se na posebnom računu Trezora Republike Srbije.

Ministarstvo prenosi sredstva iz stava 1. ovog Člana na račun Javnog preduzeda koje ta sredstva koristi za održavanje i zaštitu državnih puteva.

Član 20.

Naplatu naknade iz Člana 17. tačka 13) ovog zakona organizuje Javno preduzede na granidnim prčlazima odredjenim propisima.

Član 21.

Sredstva od naplaćene naknade iz Člana 17. tač 1) i 2) ovog zakona prihod su opštine.

Sredstva od napladćene naknade iz Člana 17. tač 3) do 13) ovog zakona za upotrebu državnih puteva prihod su Javnog preduzeda, a sredstva

naplaćena od tih naknada za upotrebu opštinskih puteva i ulica prihod su upravljača tih puteva i ulica.

Član 22.

Sredstva od naplaćenih naknada iz Člana 17. ovog zakona koriste se za izgradnju, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu javnih puteva, kao i za troškove korišćenja i otplatu kredita za navedene namene.

Član 23.

Naknada iz Člana 17. tačka 1) ovog zakona ne plaća se za motorna vozila:

1) inostranih diplomatskih i konzularnih predstavništava, ako je oslobođenje od plaćanja te naknade predviđeno međunarodnim sporazumom ili ako postoji reciprocitet;

2) osoba sa invaliditetom i

3) organizacija koje okupljaju osobe sa invaliditetom.

Član 24.

Naknada iz Člana 17. tačka 5) ovog zakona ne plaća se za motorna vozila:

1) policije;

2) Vojske Srbije i Crne Gore;

3) hitne pomoći;

4) pod pratnjom (vozilima pod pratnjom smatraju se vozila kojima je dodeljena pratnja pripadnika policije ili vojne policije) i posebnim vozilima (vozilima snabdevenim uređajima za davanje svetlosnih i zvučnih znakova i to za vreme dok ti znakovi traju);

5) profesionalnih vatrogasnih jedinica, dobrovoljnih vatrogasnih društava i vatrogasnih jedinica pravnih lica koja imaju vatrogasnu službu organizovanu po propisima o zaštiti od požara;

6) osoba sa invaliditetom i

7) organizacija koje okupljaju osobe sa invaliditetom.

Član 25.

Naknada iz Člana 17. tačka 5) ovog zakona ne plaća se, po odobrenju Javnog preduzeća, za motorna vozila:

1) republike inspekcije za državne puteve i republike inspekcije za drumski saobraćaj;

2) privrednih društava, preduzeća i drugih pravnih lica, odnosno preduzetnika koji obavljaju poslove održavanja i zaštite javnog puta za čije korišćenje se plaća putarina;

3) koja su u funkciji organizovanja i naplate putarine i

4) za prevoz lica i materijalnih dobara u okviru domaćih ili međunarodnih humanitarnih akcija.

Za vozila iz stava 1. tačka 4. ovog zakona dozvola se izdaje pojedinačnom vozilu za pojedinačnu vožnju.

Član 26.

U pogledu naplate naknada utvrđenih ovim zakonom, kontrole, kamate, povraćaja, zastarelosti, kazne i ostalog što nije uređeno ovim zakonom, primenjivač se odredbe zakona kojim se uređuje poreski postupak i poreska administracija.

IV. ZAŠTITA JAVNIH PUTEVA

Član 27.

Radi sprečavanja ugrožavanja stabilnosti javnog puta i obezbeđivanja uslova za nesmetano odvijanje saobraćaja i režim saobraćaja na javnom putu, nosilac prava službenosti na javnom putu, kao i drugih prava u skladu sa zakonom, može da izvodi radove na javnom putu (gradjenje, odnosno postavljanje vodovoda, kanalizacije, toplovoda, železničke pruge i drugih sličnih objekata, kao i telekomunikacionih i elektro vodova, instalacija, postrojenja i sl.) samo ako je za izvođenje tih radova pribavio saglasnost upravljača javnog puta.

Član 28.

U zaštitnom pojasu pored javnog puta van naselja, zabranjena je izgradnja građevinskih ili drugih objekata, kao i postavljanje postrojenja, uređaja i instalacija, osim izgradnje saobraćajnih površina pratećih sadržaja javnog puta, kao i postrojenja, uređaja i instalacija koji služe potrebama javnog puta i saobraćaja na javnom putu.

U zaštitnom pojasu iz stava 1. ovog Člana može da se gradi, odnosno postavlja, vodovod, kanalizacija, toplovod, železnička pruga i drugi slidan objekat, kao i telekomunikacione i elektro vodove, instalacije, postrojenja i sl., po prethodno pribavljenoj saglasnosti upravljača javnog puta koja sadrži saobraćajno-tehničke uslove.

Upravljač javnog puta dužan je da obezbedi kontrolu izvođenja radova iz stava 2. ovog Člana.

Član 29.

Zaštitni pojas, sa svake strane javnog puta, ima sledeće širine:

1) državni putevi I reda - autoputevi	40 metara
2) ostali državni putevi I reda	20 metara
3) državni putevi II reda	10 metara
4) opštinski putevi	5 metara

Odredbe stava 1. ovog Člana, u pogledu širina zaštitnog pojasa, primenjuju se i u naseljima, osim ako je drugačije određeno prostornim, odnosno urbanističkim planom.

Član 30.

Izgradnja objekata u pojasu kontrolisane izgradnje dozvoljena je na osnovu donetih prostornih i urbanističkih planova koji obuhvataju taj pojas.

U pojasu iz stava 1. ovog člana zabranjeno je otvaranje rudnika, kamenoloma i deponija otpada i smeća.

Član 31.

Ograde, drveće i zasadi pored javnih puteva podižu se tako da ne ometaju preglednost javnog puta i ne ugrožavaju bezbednost saobraćaja.

Član 32.

Zabranjeno je ukrštanje državnog puta I reda sa železnicom prugom u istom nivou.

Član 33.

Na raskrsnici javnog puta sa drugim putem i ukrštanja javnog puta sa železnicom prugom u istom nivou, moraju se obezbediti zone potrebne preglednosti u skladu sa propisima.

U zonama potrebne preglednosti zabranjeno je podizati zasade, ograde i drveće, ostavljati predmete i materijale, postavljati postrojenja i uređaje i graditi objekte, odnosno vršiti druge radnje koje ometaju preglednost javnog puta.

Vlasnik, odnosno neposredni držalac zemljišta, koje se nalazi u zoni potrebne preglednosti, dužan je da, na zahtev upravljača javnog puta, ukloni zasade, ograde, drveće, predmete, materijale, postrojenja, uređaje i objekte iz stava 2. ovog člana, u cilju obezbeđenja preglednosti puta.

Lica iz stava 3. ovog člana imaju pravo na naknadu štete zbog ograničenja korišćenja zemljišta u zoni potrebne preglednosti, koju plaća upravljač javnog puta.

Član 34.

Lice koje upravlja objektom, postrojenjem, uređajem, instalacijom i vodovima, ugrađenim u javni put, dužno je da održava taj objekat, postrojenje, uređaj, instalaciju i vod, na način kojim se ne oštećuje javni put, odnosno ne ugrožava bezbednost saobraćaja ili ne ometa održavanje javnog puta.

U slučaju oštećenja, odnosno kvara, objekata, postrojenja, uređaja, instalacija ili vodova iz stava 1. ovog člana lice koje upravlja tim objektima dužno je da bez odlaganja pristupi otklanjanju oštećenja, odnosno kvara i istovremeno o

preduzetim radovima bez odlaganja obavesti upravljača javnog puta.

Lice iz stava 1. ovog člana, otklanjanju oštećenja, odnosno kvara, kojim se ne oštećuje javni put ili ne ugrožava bezbednost saobraćaja, pristupa po prethodno pribavljenoj saglasnosti upravljača javnog puta.

Troškove izvođenja radova iz st. 2. i 3. ovog Člana, kao i troškove izvođenja radova na vraćanju javnog puta u prvobitno stanje snosi lice iz stava 1. ovog Člana.

Član 35.

Radi nesmetanog i bezbednog odvijanja saobraćaja i zaštite državnog puta od oštećenja, na mestima na kojima se okupljaju gradjani u velikom broju (sportski stadioni, sajmišta, škole, javni lokali i sl.) ili na mestima koja se koriste za držanje stoke u većem broju (pašnjaci, ergele i sl.), a koja se nalaze pored državnog puta sa velikom gustinom saobraćaja, podiže se odgovarajuća ograda kojom se odvaja to mesto od državnog puta.

Podizanjem ograde iz stava 1. ovog Člana ne može se umanjiti preglednost na državnom putu.

Javno preduzeće utvrđuje potrebu podizanja ograde iz stava 1. ovog Člana i određuje uslove i način njenog podizanja i održavanja.

Ograde su dužni da podignu i održavaju vlasnici ili neposredni držaoci zemljišta ili objekata iz stava 1. ovog Člana.

Ako vlasnici ili neposredni držaoci zemljišta ili objekata ne podignu ili ne održavaju ograde, podizanje, odnosno održavanje izvršiće Javno preduzeće o njihovom trošku.

Član 36.

Zabranjeno je ostavljanje građevinskog i drugog materijala pored javnog puta, ako se time umanjuje preglednost na javnom putu.

Član 37.

Prikljudak prilaznog puta na javni put može se graditi uz saglasnost upravljača javnog puta.

Raskrsnica ili ukrštaj opštinskog, odnosno nekategorisanog puta, kao i ulice, sa državnim putem, odnosno prikljudak na državni put može se graditi uz saglasnost Javnog preduzeća.

Saglasnost iz stava 2. ovog Člana sadrži narodito: posebne uslove izgradnje; potrebnu saobraćajnu signalizaciju; opremu.

Ako posebni uslovi predviđeni u saglasnosti iz stava 2. ovog Člana, zahtevaju gradjenje novih saobraćajnih traka, ostrva za odvajanje saobraćajnih traka, semaforizaciju i rasvetu na državnom putu, odobrenje za izgradnju raskrsnice, ukrštaja ili priključka iz stava 2. ovog Člana, izdaje Ministarstvo.

Odobrenje iz stava 4. ovog Člana, za izgradnju raskrsnice, ukrštaja ili priključka, izdato bez prethodno pribavljene saglasnosti iz stava 2. ovog Člana, ništavo je.

1) nije moguće izvršiti povezivanje opštinskog, odnosno nekategorisanog puta, kao i ulice, sa opštinskim, odnosno nekategorisanim putem, kao i ulicom koji veO imaju izvedenu raskrnicu, ukrštaj ili prikljudak na državni put;

2) raskrsnica, ukrštaj ili prikljudak iz stava 2. ovog Člana ne smanjuju kapacitet i protodnost saobraćaja na državnom putu i

3) raskrsnica, ukrštaj ili prikljudak iz stava 2. ovog Člana nemaju štetne posledice za nesmetano i bezbedno odvijanje saobraćaja na državnom putu.

Investitor izgradnje raskrsnice, ukrštaja ili priključka iz stava 2. ovog Člana snosi troškove izgradnje i troškove postavljanja saobraćajne signalizacije i opreme izgradene raskrsnice, ukrštaja ili priključka.

Tehničkom pregledu izgradene raskrsnice, ukrštaja ili priključka na državni put, prisustvuje ovlašćeni predstavnik Javnog preduzeća.

Član 38.

Zemljani put koji se ukršta ili prikljuduje na javni put mora se izgraditi sa tvrdom podlogom ili sa istim kolovoznim zastorom kao i javni put sa kojim se ukršta, odnosno na koji se prikljuduje, u širini od najmanje pet metara i u dužini od najmanje 40 metara za državni put I reda, 20 metara za državni put II reda i 10 metara za opštinski put, računajuOi od ivice kolovoza javnog puta.

Prilazni put koji se prikljuduje na javni put mora se izgraditi na način propisan u stavu 1. ovog Člana.

Troškove izgradnje iz st. 1. i 2. ovog Člana snosi investitor izgradnje zemljanog, odnosno prilaznog puta, u širini i dužinama iz stava 1. ovog Člana.

Ako prilikom izgradnje ili rekonstrukcije javni put iz stava 1. ovog Člana preseca zemljani put, troškove izgradnje zemljanog puta sa tvrdom podlogom ili istim kolovoznim zastorom kao i javni put sa kojim se ukršta, odnosno na koji se prikljuduje, snosi investitor radova na izgradnji, odnosno rekonstrukciji javnog puta.

Član 39.

Javno preduzeće dužno je da prilikom rekonstrukcije državnog puta smanji broj raskrsnica ili prikljudaka opštinskog ili nekategorisanog puta na državni put, na najmanji moguOi broj, a u cilju poveOanja kapaciteta i povećanja nivoa bezbednosti saobraćaja na državnom putu.

Član 40.

Za izmenu saobraćajnih površina pratećih sadržaja javnog puta potrebno je pribaviti saglasnost upravljača javnog puta.

Član 41.

Sused javnog puta dužan je da omogući slobodno oticanje vode i odlaganje snega sa javnog puta na njegovo zemljište, uz naknadu prouzrokovane štete.

Sused javnog puta dužan je da omogući prilaz javnom putu ili putnom objektu radi izvođenja radova na održavanju javnog puta ili putnog objekta, uz naknadu prouzrokovane štete.

Upravljač javnog puta dužan je da zaključi ugovor sa susedom javnog puta da na susedovom zemljištu izgradi odvodne kanale i druge uredjaje za odvođenje vode od trupa puta kao i da postavi privremene ili stalne uredjaje i regulacije, odnosno podigne zasade, za zaštitu javnog puta i saobraćaja na njemu od snežnih lavina, smetova, buke, zaslepljujućih efekata i drugih štetnih uticaja, ako se isti ne mogu izgraditi, postaviti, odnosno podići na javnom putu.

Odredbe st. 1. do 3. ovog Člana shodno se primenjuju i na vlasnike, odnosno neposredne držaoce zemljišta, u slučaju kada se njihovo zemljište koristi u iste svrhe.

Član 42.

Radi zaštite javnog puta od spiranja i odronjavanja, upravljač javnog puta, dužan je, ako priroda zemljišta dopušta, da kosine useka, zaseka i nasipa, kao i zemljišni pojas ozeleni travom, ukrasnim šibljem i drugim rastinjem tako da se ne ometa preglednost na javnom putu.

Zasadi iz stava 1. ovog Člana moraju se uredno održavati i obnavljati.

Član 43.

Reklamne table, reklamni panoi, uredaji za slikovno ili zvučno obaveštavanje ili oglašavanje (u daljem tekstu: natpisi), mogu se postavljati na državnom putu, odnosno pored tog puta na udaljenosti od sedam metara, odnosno na opštinskom putu i pored tog puta na udaljenosti od pet metara, mereno sa spoljne strane od ivice kolovoza.

Postavljanje natpisa vrši se na osnovu odobrenja koje izdaje upravljač javnog puta.

Zabranjeno je postavljanje natpisa u pojasu širine 60 metara pored autoputa.

Natpise je dužno da održava lice koje je zahtevalo njihovo postavljanje.

Član 44.

Na javnom putu zabranjeno je naročito:

- 1) privremeno ili trajno zauzimanje puta;
- 2) izvođenje radova na javnom putu koji nisu u vezi sa izgradnjom,

rekonstrukcijom, održavanjem i zaštitom puta;

3) izvođenje radova nosilaca prava službenosti i drugih prava ustanovljenih na putu, kojima se oštećuje javni put ili ugrožava nesmetano i bezbedno odvijanje saobraćaja;

4) ispuštanje voda, otpadnih voda i drugih tčivosti na put;

- 5) spredavanje oticanja voda sa puta, a posebno iz putnog jarka i iz propusta kroz trup puta i spredavanje daljeg oticanja voda ka njihovim recipientima;
- 6) prosipanje, ostavljanje ili bacanje materijala, predmeta i smeća na put;
- 7) zamašćivanje puta mazivima ili drugim slidnim materijama;
- 8) postavljanje i korišćenje svetla ili drugih svetlosnih uređaja na putu i pored puta, kojima se ometa odvijanje saobraćaja na putu;
- 9) oranje i izvođenje drugih poljoprivrednih radova na bankinama, kosinama i zemljišnom pojasu;
- 10) vudenje predmeta, materijala, oruda i drugih vrsta tereta po putu (grede, balvani, grane, kameni blokovi, plugovi, drljače i sl.);
- 11) spuštanje niz kosine zaseka, useka i nasipa puta, drvene grade, drva za ogrev, kamenja i drugog materijala;
- 12) paljenje trave i drugog rastinja na putu, kao i otpadnih predmeta i materijala;
- 13) nanošenje blata sa prilaznog puta na javni put;
- 14) puštanje stoke na put bez nadzora, napasanje i napajanje stoke na putu;
- 15) okretanje zaprege, traktora, pluga i drugih poljoprivrednih mašina i oruda na putu;
- 16) kodenje zaprežnih vozila spredavanjem okretanja točkova;
- 17) uključivanje vozila na put i isključivanje sa puta van priključka ili ukrštaja i nanošenje blata na put;
- 18) zaustavljanje ili ostavljanje vozila kojim se ometa korišćenje puta;
- 19) svako dinjenje kojim se oštećuje ili bi se mogao oštetiti put ili ometati odvijanje saobraćaja na putu.

Član 45.

Upravljač javnog puta dužan je da u obavljanju poslova zaštite javnog puta, svakodnevno sprovodi aktivnosti na utvrđivanju zauzeća javnog puta, bespravnog izvođenja radova na javnom putu i u zaštitnom pojasu i svih drugih dinjenja kojima se bitno oštećuje, ili bi se mogao oštetiti javni put ili ometati odvijanje saobraćaja na javnom putu.

Upravljač javnog puta, u slučajevima iz stava 1. ovog Člana, dužan je da, bez odlaganja, podnese pismeni zahtev koji se zasniva na tačnom, potpunom i odredjenom dinjenidnom stanju nadležnoj inspekciji za javne puteve, radi preduzimanja inspekcijskih mera, uz koji je dužan da dostavi situacioni plan izdat od nadležnog organa, odnosno ovlašćenog lica, u slučajevima kada je taj plan podesno dokazno sredstvo za utvrđivanje dinjenidnog stanja.

Član 46.

Upravljač javnog puta pokreće postupak kod Ministarstva ili opštinskog odnosno gradskog organa nadležnog za poslove saobraćaja za ograničavanje korišćenja javnog puta, ako je javni put u takvom stanju da:

- 1) saobraćaj nije moguć ili je moguć saobraćaj pojedinih vrsta vozila;
- 2) saobraćaj pojedinih vrsta vozila može biti štetan za javni put i
- 3) to zahtevaju osnovani razlozi koji se odnose na zaštitu javnog puta i bezbednost saobraćaja.

Istovremeno sa pokretanjem postupka iz stava 1. ovog Člana, upravljač javnog puta preduzima mere obezbeđenja javnog puta postavljanjem pripadajuće saobraćajne signalizacije i o preduzetim merama obaveštava ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove i javnost putem sredstava javnog informisanja.

Član 47.

Motorna i prikljudna vozila koja saobraćaju na javnim putevima, osim vozila sa gusenicama, moraju imati točkove sa pneumaticima.

Vozilo sa gusenicama može saobraćati na javnom putu sa savremenim kolovoznim zastorom, ako su gusenice zaštićene oblogom sa ravnim površinama ili drugim odgovarajućim oblogama.

Vozila Vojske Srbije i Crne Gore ne moraju da ispunjavaju uslove iz stava 2. ovog Člana, a upravljač javnog puta ima pravo na naknadu štete koja je time prouzrokovana.

Zaprežna vozila sa ukupnom masom preko tri tone mogu saobraćati na javnom putu ako imaju točkove sa pneumaticima.

Član 48.

Prevoz vozilom koje samo ili sa teretom premašuje propisima dozvoljeno osovinsko opterećenje, ukupnu masu, širinu, dužinu ili visinu, smatra se vanrednim prevozom u smislu ovog zakona.

Vanredni prevoz, u prevozu u drumskom saobraćaju na teritoriji Republike Srbije, odnosno u međunarodnom prevozu u drumskom saobraćaju, može se obavljati na javnim putevima na osnovu posebne dozvole koju izdaje upravljač javnog puta za svaki pojedinačni prevoz, kojom se određuju način i uslovi prevoza, kao i iznos naknade za vanredni prevoz.

O izdatim dozvolama iz stava 2. ovog Člana upravljač javnog puta pismeno obaveštava ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove, ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja, odnosno nadležni organ opštine ili gradja, kao i lice koje vrši poslove na održavanju javnih puteva na kojima će se obaviti vanredni prevoz.

Vanredni prevoz može da se obavlja na javnom putu bez izdate dozvole iz stava 2. ovog Člana, ako se taj prevoz obavlja radi intervencije prilikom elementarnih i drugih nepogoda, kao i za potrebe odbrane zemlje.

Lice koje obavlja vanredni prevoz iz stava 4. ovog Člana dužno je da pre početka obavljanja vanrednog prevoza, obavljanje tog prevoza uskladi sa upravljačem javnog puta.

Lice iz stava 5. ovog Člana koje obavlja vanredni prevoz iz stava 4. ovog Člana dužno je da o obavljanju tog prevoza obavesti ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

Član 49.

Kontrolu vanrednog prevoza, kao i kontrolu najvećih dozvoljenih osovinskih opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila, koja saobraćaju na javnom putu, vrši ovlašćeno službeno lice ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, ovlašćeno lice ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja, odnosno ovlašćeno lice opštinskog, odnosno gradskog organa nadležnog za poslove saobraćaja.

Vozilo kojim se obavlja vanredni prevoz bez posebne dozvole iz Člana 48. stav 2. ovog zakona, isključuje iz saobraćaja na javnom putu ovlašćeno lice iz stava 1. ovog Člana i određuje mesto parkiranja vozila do pribavljanja posebne dozvole.

Za vreme trajanja isključenja iz saobraćaja, zabranjeno je korišćenje vozila koje je u vršenju kontrole isključeno iz saobraćaja.

Član 50.

Lice koje obavlja vanredni prevoz dužno je da taj prevoz obavlja u skladu dozvolom iz Člana 48. stav 2. ovog zakona.

Lice koje obavlja vanredni prevoz dužno je da nadoknadi štetu upravljaču javnog puta pričinjenu obavljanjem vanrednog prevoza na javnom putu.

Član 51.

Privremeno ili trajno učešće teretnih vozila sa više od 50% u svim izvršenim prevozima tereta na određenom javnom putu ili njegovom delu za potrebe lica koje izvodi radove na izgradnji ili rekonstrukciji ili obavlja privrednu delatnost čija priroda zahteva tako izvršene prevoze (eksploatacija kamena, minerala, uglja, drveta i sl.), smatra se prekomernim korišćenjem tog javnog puta, odnosno njegovog dčla u smislu ovog zakona.

Učešće teretnih vozila lica koje izvodi radove, odnosno obavlja privrednu delatnost iz stava 1. ovog Člana, utvrđuje upravljač javnog puta na osnovu prosečnog godišnjeg dnevnog saobraćaja teretnih vozila nosivosti više od 11,5 tona i to najmanje četvorstrukim brojanjem saobraćaja na izvornoj - ciljnoj lokaciji.

Lice iz stava 1. ovog Člana dužno je da nadoknadi štetu upravljaču javnog puta, pričinjenu grubom nepažnjom.

Član 52.

Vozilo koje se onesposobi za dalju vožnju, kao i teret koji je pao sa vozila, imalac vozila, odnosno tereta dužan je da ukloni sa trupa javnog puta odmah, a najkasnije u roku od dva Casa od trenutka onesposobljavanja vozila, odnosno padanja tereta.

Ako imalac vozila ili tereta ne izvrši uklanjanje u roku iz stava 1. ovog Člana, uklanjanje će izvršiti upravljač javnog puta najkasnije u roku od 12 časova od trenutka onesposobljavanja vozila, odnosno padanja tereta o trošku imaoaca vozila, odnosno tereta.

Vozilo koje se onesposobi za dalju vožnju, kao i teret koji je pao sa vozila imalac vozila, odnosno tereta dužan je da ukloni sa zemljišnog pojasa javnog puta odmah, a najkasnije u roku od 12 časova od trenutka onesposobljavanja vozila, odnosno padanja tereta o trošku imaoaca vozila, odnosno tereta.

Ako imalac vozila ili tereta uklanjanje ne izvrši u roku iz stava 3. ovog Člana, uklanjanje će izvršiti upravljač javnog puta najkasnije u roku od 24 časa od trenutka onesposobljavanja vozila, odnosno padanja tereta o trošku imaoaca vozila, odnosno tereta.

Uklanjanje vozila, odnosno tereta, sa trupa ili zemljišnog pojasa javnog puta iz st. 1. do 4. ovog Člana mora se izvršiti tako da se ne nanese šteta javnom putu.

Uklanjanje zaustavljenog ili ostavljenog vozila kojim se ometa korišćenje državnog puta, izvršiće se na način propisan odredbama st. 1. do 5. ovog Člana.

Uklanjanje zaustavljenog ili ostavljenog vozila kojim se ometa korišćenje opštinskog puta i ulice, uređuje i obezbeđuje opština, odnosno grad.

Član 53.

Organ koji je, u smislu zakona kojim se uređuje bezbednost saobraćaja na putevima, nadležan za tehničko regulisanje saobraćaja (u daljem tekstu: organ nadležan za tehničko regulisanje saobraćaja), može zabraniti saobraćaj ili saobraćaj određene vrste vozila na javnom putu, njegovom delu ili putnom objektu, osim na autoputu, ako to zahteva održavanje sportske ili druge manifestacije, pod uslovom da je moguće preusmeravanje saobraćaja na druge javne puteve, po prethodno pribavljenoj saglasnosti upravljača javnog puta na kome se zahteva održavanje sportske ili druge manifestacije.

O zabrani saobraćaja iz stava 1. ovog Člana, organ nadležan za tehničko regulisanje saobraćaja, dužan je da obavesti organ nadležan za unutrašnje poslove i upravljača javnog puta na kome će se održati sportska ili druga manifestacija.

Upravljač javnog puta dužan je da o zabrani saobraćaja iz stava 1. ovog Člana, blagovremeno obavesti javnost putem sredstava javnog informisanja ili na drugi uobičajeni način i preduzme potrebne mere obezbeđenja.

Organizator sportske ili druge manifestacije snosi troškove zabrane saobraćaja, preusmeravanja saobraćaja i obaveštavanja javnosti i preduzetih mera obezbeđenja.

Član 54.

slučaju ograničenja, obustave i zabrane saobraćaja na javnom putu, u roku od 48 dasova pre početka primene navedenih mera.

Član 55.

Upravljač javnog puta postavlja, zamenjuje, dopunjuje i obnavlja saobraćajnu signalizaciju, opremu puta i objekte i opremu za zaštitu puta, saobraćaja i okoline, na osnovu rešenja o tehničkom regulisanju saobraćaja koje izdaje Ministarstvo, ili opštinski, odnosno gradski organ nadležan za poslove saobraćaja.

Upravljač javnog puta dužan je da redovno čisti saobraćajnu signalizaciju i opremu puta.

Član 56.

Organ nadležan za tehničko regulisanje saobraćaja na javnom putu, zabrani saobraćaj ili saobraćaj određene vrste vozila, na javnom putu, njegovom delu ili putnom objektu, na predlog upravljača javnog puta, u sledećim slučajevima:

- 1) ako se javni put nalazi u takvom stanju da se na njemu ne može odvijati saobraćaj ili se ne može odvijati saobraćaj određene vrste vozila;
- 2) ako bi udešavanje određene vrste vozila u saobraćaju nanosilo štetu javnom putu, njegovom delu ili putnom objektu;
- 3) ako to zahteva izvođenje radova na rekonstrukciji i održavanju javnog puta i
- 4) ako to zahtevaju drugi razlozi zaštite javnog puta i bezbednosti saobraćaja na javnom putu.

Opšta zabrana saobraćaja na javnom putu, njegovom delu ili putnom objektu, može biti privremena, a zabrana saobraćaja za određene vrste vozila na javnom putu, njegovom delu ili putnom objektu, može biti privremena ili stalna.

V. ODRŽAVANJE JAVNIH PUTEVA

Član 57.

Održavanjem javnog puta u smislu ovog zakona smatraju se radovi kojima se obezbeđuje nesmetan i bezbedan saobraćaj i čuva upotrebna vrednost puta.

Upravljač javnog puta dužan je da pri izvođenju radova iz stava 1. ovog Člana obezbedi nesmetan i bezbedan saobraćaj i očuva upotrebnu vrednost puta.

Održavanje javnog puta obuhvata redovno, periodično i urgentno održavanje.

Član 58.

Radovi na redovnom održavanju javnog puta jesu narodito:

- 1) pregled, utvrđivanje i ocena stanja puta i putnog objekta;
- 2) mestimicno popravljjanje kolovozne konstrukcije i ostalih elemenata trupa puta;
- 3) čišćenje kolovoza i ostalih elemenata puta u granicama zemljišnog pojasa;
- 4) uređenje bankina;
- 5) uređenje i očuvanje kosina nasipa, useka i zaseka;
- 6) čišćenje i uređenje jarkova, rigola, propusta i drugih delova sistema za odvodnjavanje puta;
- 7) popravka putnih objekata;
- 8) postavljanje, zamenjivanje, dopunjavanje i obnavljanje saobraćajne signalizacije;
- 9) čišćenje saobraćajne signalizacije;
- 10) postavljanje, zamenjivanje, dopunjavanje i obnavljanje opreme puta i objekata i opreme za zaštitu puta, saobraćaja i okoline;
- 11) čišćenje opreme puta i objekata i opreme za zaštitu puta, saobraćaja i okoline;
- 12) košenje trave i uređivanje zelenih površina na putu i zemljišnom pojasu;
- 13) čišćenje snega i leda sa kolovoza javnog puta i saobraćajnih površina autobuskih stajališta, parkirališta, bankina, rigola.

Član 59.

Radovi na periodicnom održavanju javnog puta obuhvataju: ojačanje kolovozne konstrukcije, rehabilitaciju i pojačano održavanje.

Radovi na ojačanju kolovozne konstrukcije jesu naročito:

- 1) postavljanje šljundanog, odnosno tucaničkog zastora na nčasfaltiranim putevima;
- 2) obrada površine kolovoznog zastora ili zaptivanje;
- 3) nanošenje novog asfaltnog sloja po celoj širini kolovoza određene nosivosti;
- 4) korekcija oblika postojećeg zastora ili kolovoza.

Radovi na rehabilitaciji javnog puta jesu narodito:

- 1) selektivno obnavljanje, zamena i pojačanje dotrajalih kolovoznih zastora i promena poprednih nagiba kolovoza na javnom putu, odnosno njegovom delu;
- 2) zamena složenih dilatacionih sprava, izolacije, kolovoza, ograda, slivnika, ležišta, oštećenih sekundarnih elemenata i dotrajalih pešačkih staza na mostovima, nadvožnjacima, podvožnjacima i vijaduktima;
- 3) obnavljanje antikorozivne zaštite delidnih konstrukcija mostova, nadvožnjaka, podvožnjaka i vijadukata;
- 4) zamena deformisanih, dotrajalih i privremenih propusta za vodu;

5) postavljanje nove saobraćajne signalizacije na javnom putu, odnosno njegovom delu.

Radovi na pojačanom održavanju javnog puta (poboljšanje javnog puta), jesu naročito:

- 1) ublažavanje pojedinih uzdužnih nagiba i ispravka pojedinih krivina;
- 2) proširenje kolovozne konstrukcije, bankina i ostalih elemenata trupa puta na kraćim delovima puta;
- 3) proširenje raskrsnica u nivou;
- 4) zamena drenažnih sistema i hidroizolacije u tunelima i sanacija ili zamena tunelske obloge;
- 5) saniranje klizišta i odrona;
- 6) sanacija i izrada potpornih, obložnih i portalnih zidova;
- 7) zamena ili izrada drenažnog sistema za odvodnjavanje podzemnih voda sa javnog puta i putnog objekta;
- 8) postavljanje nove opreme puta i novih objekata i opreme za zaštitu puta, saobraćaja i okoline na javnom putu, odnosno njegovom delu.

Radovi iz st. 2, 3. i 4. ovog Člana izvode se prema tehničkoj dokumentaciji koja se izrađuje u skladu sa ovim zakonom, tehničkim propisima i standardima i koja sadrži: opšti deo, projektni zadatak, tehnički opis, situacioni plan, uzdužni profil, popršine profile, detalje potrebne za izvođenje radova, projekat saobraćajne signalizacije i opreme, opis radova sa predmerom i predračunom, projekat regulisanja saobraćaja za vreme izvođenja radova i tehničku kontrolu tehničke dokumentacije.

Tehničku dokumentaciju iz stava 5. ovog Člana, pre početka izvođenja radova na ojačanju, rehabilitaciji i pojačanom održavanju javnog puta overava Ministarstvo za državne puteve, a za opštinske puteve i ulice opštinski odnosno gradski organ nadležan za poslove saobraćaja.

Overa iz stava 6. ovog Člana prestaje da važi ako se radovi ne započnu u roku od godinu dana od dana izvršene overe.

Ministarstvo, ili opštinski, odnosno gradski organ nadležan za poslove saobraćaja, obrazuje komisiju za tehnički pregled izvedenih radova na periodičnom održavanju javnog puta i izdaje akt o prijemu tih radova.

Član 60.

Radovi na urgentnom održavanju javnih puteva obuhvataju radove uslovljene elementarnim nepogodama i vanrednim okolnostima, u cilju obezbeđivanja prohodnosti puta i bezbednog odvijanja saobraćaja.

Član 61.

Ministar donosi propis o redovnom, periodičnom i urgentnom održavanju državnog puta kojim se bliže uređuju vrste radova, tehnički uslovi i način izvođenja radova.

Opštinski, odnosno gradski organ nadležan za poslove saobraćaja donosi propis iz stava 1. ovog Člana za opštinske puteve i ulice.

Član 62.

Radovi na održavanju javnog puta po pravilu se izvode tako da se ne zabranjuje saobraćaj na javnom putu.

U slučaju da se radovi iz stava 1. ovog Člana ne mogu izvesti bez zabrane saobraćaja na javnom putu, Ministarstvo, ili opštinski, odnosno gradski organ nadležan za poslove saobraćaja, po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, donosi rešenje o zabrani saobraćaja, u kojem utvrđuje kojim će se drugim putem odvijati saobraćaj i pod kojim uslovima uz saglasnost upravljača javnog puta na koji se vrši preusmeravanje saobraćaja.

U slučaju zabrane saobraćaja iz stava 2. ovog Člana, upravljač javnog puta na kome je zabranjen saobraćaj dužan je da putem sredstava javnog informisanja obavesti javnost 48 dasova pre početka zabrane saobraćaja.

Član 63.

Javno preduzeće održava kolovoznu konstrukciju i saobraćajnu signalizaciju, osim svetlosnih saobraćajnih znakova, na delu državnog puta koji prolazi kroz naselje, kao sastavni deo državnog puta, u širini kolovoza tog puta van naselja.

Opština, odnosno grad snosi srazmeran deo troškova za održavanje državnog puta u naselju, ako je za potrebe naselja put izgradjen sa širim kolovozom nego van naselja.

Upravljač opštinskog puta i ulice održava dodatne elemente, objekte i opremu državnog puta koji su izgradjeni za potrebe naselja.

Član 64.

Održavanje zajedničkih stubova i zajedničkih konstrukcija na mostu izgradjenom za železničku infrastrukturu i javni put vrši upravljač železničke infrastrukture u skladu sa tehničkim propisima i standardima.

Troškove održavanja zajedničkih stubova i konstrukcija na mostu iz stava 1. ovog Člana, snose u jednakim iznosima upravljač železničke infrastrukture i upravljač javnog puta.

Član 65.

U slučaju prekida saobraćaja zbog elementarnih nepogoda upravljač

javnog puta postupa na osnovu posebnog plana za otklanjanje posledica od elementarnih nepogoda.

VI. POSEBNI USLOVI IZGRADNJE I REKONSTRUKCIJE JAVNIH PUTEVA

Član 66.

Izgradnja i rekonstrukcija javnog puta vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje i izgradnja i u skladu sa ovim zakonom.

Za izgradnju i rekonstrukciju državnog puta, pored idejnog projekta tog puta, izrađuju se i sledeći idejni projekti: trupa puta, putnih objekata, priključaka, raskrsnica, ukrštaja, objekata za potrebe puta, saobraćajne signalizacije i opreme puta.

Glavni projekat izgradnje i rekonstrukcije državnog puta sadrži glavne projekte za sve elemente propisane Članom 4. ovog zakona.

Ministar bliže propisuje sadržinu idejnih projekata za pojedine elemente državnog puta iz stava 2. ovog Člana.

Član 67.

Javni put mora da se izgradi tako da ima najmanje dve saobraćajne i dve ivične trake ili ivičnjake u ravni kolovoza, a ulica trotoar i umesto ivičnih traka - ivičnjake.

Javni put mora da se izgradi tako da bude osposobljen da podnese osovinsko opterećenje od najmanje 11,5 tona po osovini.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, opštinski put i ulica mora biti osposobljena da podnese osovinsko opterećenje od najmanje šest tona.

Član 68.

Autoput mora da se izgradi tako da ispunjava sledeće uslove:

1) da ima dve vizički odvojene kolovozne trake, sa najmanje dve saobraćajne trake za svaku kolovoznu traku, s tim što svaka saobraćajna traka mora da bude široka najmanje 3,75 metara, a da se, zavisno od konfiguracije terena, širina saobraćajne trake može smanjiti do 3,50 metara;

2) da svaka kolovozna traka ima posebnu traku širine 2,5 metra, za prinudno zaustavljanje vozila duž cele trake ili duž pojedinih njenih delova na pogodnim rastojanjima, zavisno od terenskih uslova, a u tunelima i galerijama može, umesto posebne trake, da na pogodnim mestima ima uređene prostore za prinudno zaustavljanje vozila i

3) da ostali elementi puta (poluprčičnik krivine, uzdužni nagib, ivične trake i sl.) omogućavaju brzinu od najmanje 130 km na čas, a zavisno od konfiguracije terena brzinu od najmanje 100 km na čas.

Član 69.

1) da saobraćajne trake budu široke najmanje po 3,5 metra, s tim što se, zavisno od konfiguracije terena, gustine i strukture saobraćaja, širina saobraćajne trake može smanjiti do 3,25 metara;

2) da ostali elementi puta (poluprednik krivine, uzdužni nagib, ividna traka i sl.) omogućavaju bezbedan saobraćaj za veće brzine, a najmanje za brzinu od 100 km na das, a izuzetno 80 km na das na planinskim prevojima i drugim nepovoljnim planinskim terenima i

3) da raskrsnice budu izvedene tako da se vozila mogu bezbedno uključivati na put i isključivati sa puta.

Član 70.

Putni objekti javnog puta moraju se izgraditi tako da širina kolovoza na putnom objektu ne sme da bude manja od širine kolovoza javnog puta.

Saobraćajna površina autobusnog stajališta na javnom putu, osim ulice, mora se izgraditi van kolovoza javnog puta.

Član 71.

Javni put van naselja na kome je predviđena velika gustina saobraćaja mora se izgraditi tako da ukrštanje tog puta sa drugim javnim putem bude izgrađeno van nivoa.

Član 72.

Državni put I reda mora se izgraditi tako da, na delovima puta sa većim uzdužnim nagibom ima izgrađenu posebnu saobraćajnu traku za kretanje sporih vozila.

Član 73.

Tehničkom dokumentacijom za izgradnju javnih puteva, osim ulica, moraju se predvideti, u skladu sa prostornim planovima, mesta pored javnih puteva za izgradnju:

- 1) stanica za snabdevanje motornih vozila gorivom;
- 2) autoservisa i
- 3) objekata za privremeni smeštaj onesposobljenih vozila,

a za autoputeve i državne puteve I reda i mesta za izgradnju:

- 1) auto-baza za pružanje pomoći i informacija udesnicima u saobraćaju;
- 2) ugostiteljskih objekata;
- 3) turističkih objekata;
- 4) trgovinskih objekata i

5) sportsko - rekreacionih objekata.

Član 74.

Investitor je dužan da, najmanje 30 dana pre početka radova na izgradnji, odnosno, rekonstrukciji javnog puta ili putnog objekta o tome obavesti javnost putem sredstava javnog informisanja ili na drugi uobidajeni način.

Lica, koji su imao i koja su dužna da se staraju o objektima, postrojenjima, uredajima, instalacijama i vodovima ugradjenim u trup javnog puta i u zemljišnom pojasu, odnosno u putnom objektu (kanalizacija, vodovod, elektrici, telekomunikacione instalacije i sl.), uskladjuju radove na istim sa radovima na rekonstrukciji javnog puta.

Investitor je dužan da, najmanje 60 dana pre početka radova iz stava 1. ovog Člana, pismeno obavesti lica iz stava 2. ovog Člana o podetku radova.

Lica iz stava 2. ovog Člana dužna su da pri rekonstrukciji ili izvođenju drugih radova na javnom putu o svom trošku, a pri izgradnji javnog puta o trošku investitora javnog puta, izmeste objekte, postrojenja, uredjaje, instalacije i vodove, ili ih prilagode nastalim promenama.

U slučaju da lica iz stava 2. ovog Člana ne izmeste, odnosno ne prilagode objekte, postrojenja, uredjaje, instalacije i vodove do početka izvođenja radova na izgradnji, odnosno rekonstrukciji javnog puta ili izvođenju drugih radova na javnom putu, odgovaraju za štetu koja nastane zbog neblagovremenog otpočinjanja izvođenja tih radova.

Član 75.

Ako postoje javni put, odnosno njegov deo, treba izmestiti zbog gradjenja drugog objekta (železnička infrastruktura, rudnik, kamenolom, akumulaciono jezero, ačrodrom i sl.), javni put, odnosno njegov deo koji se izmešta, mora biti izgradjen sa elementima koji odgovaraju kategoriji tog puta.

Troškove izmeštanja javnog puta, odnosno njegovog člana, iz stava 1. ovog Člana, snosi investitor objekta zbog dije izgradnje se vrši izmeštanje javnog puta, odnosno njegovog člana, ako se drugačije ne sporazumeju investitor i upravljac javnog puta.

Član 76.

U slučaju ukrštanja javnog puta sa železnicom infrastrukturom zbog izgradnje javnog puta, odnosno železnicke infrastrukture, troškove izgradnje nadvožnjaka ili podvožnjaka, snosi investitor izgradnje tog javnog puta, odnosno te železnicke infrastrukture.

Član 77.

Ako je ukrštanje sa infrastrukturnim sistemom izvedeno izgradnjom podvožnjaka za javni put, izgradjeni podvožnjak smatra se objektom infrastrukturnog sistema.

odvodnjavanje površinskih i podzemnih voda, potrebnim za pravilno i bezbedno korišćenje javnog puta, smatra se objektom javnog puta.

Ako je ukrštanje sa infrastrukturnim sistemom izvedeno izgradnjom nadvožnjaka za javni put, izgradjeni nadvožnjak smatra se objektom javnog puta.

Infrastrukturni sistem ispod nadvožnjaka iz stava 3. ovog člana, sa instalacijama i postrojenjima potrebnim za pravilno i bezbedno korišćenje tog sistema, smatra se objektom infrastrukturnog sistema.

Odredbe st. 1. do 4. ovog člana, shodno se primenjuju i kad zbog promene kategorije javnog puta, odnosno promene kategorije infrastrukturnog sistema, dolazi do izgradnje podvožnjaka ili nadvožnjaka.

Ako je ukrštanje dva javna puta izvedeno izgradnjom podvožnjaka, odnosno nadvožnjaka, podvožnjak, odnosno nadvožnjak, pripada javnom putu koji prolazi iznad javnog puta sa kojim se ukršta.

Član 78.

Prostornim, odnosno urbanističkim planom, određuju se deonice javnog puta, odnosno putnog objekta sa dodatnim elementima (širi kolovoz, trotoar, raskrsnice za potrebe naselja, prostori za parkiranje, javna rasveta, svetlosna i druga signalizacija, biciklističke staze, pešačke staze i sl.), objekti i oprema koja odgovara potrebama naselja.

Izgradnjom deonice javnog puta, odnosno putnog objekta u smislu stava 1. ovog člana, ne može da se naruši kontinuitet trase tog puta i saobraćaja na njemu.

Troškove izgradnje elemenata javnog puta u smislu stava 1. ovog člana, snosi opština, odnosno grad koji je zahtevao izgradnju tih elemenata.

Član 79.

Na predlog opštine, odnosno grada ili prevoznika koji obavlja linijski prevoz putnika, na državnom putu može se izgraditi autobusko stajalište uz saglasnost Javnog preduzeća.

Troškove izgradnje autobuskog stajališta iz stava 1. ovog člana snosi opština, odnosno grad ili prevoznik koji obavlja linijski prevoz putnika.

Član 80.

Mostovi za javni put i železničku infrastrukturu mogu se graditi na istim stubovima, pod uslovom da imaju posebne konstrukcije.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, mostovi za javni put i železničku infrastrukturu mogu se graditi na istim stubovima i sa zajedničkom konstrukcijom, s tim da se kolovoz javnog puta odvoji od železničke pruge.

Član 81.

Na mestima podložnim odronjavanju ili izloženim snežnim nanosima, bujicama i jakim vetrovima, mora se obezbediti zaštita javnog puta i saobraćaja:

- 1) izgradnjom stalnih objekata (potporni, obložni, pregradni i vetrobranski zidovi i sl.);
- 2) sadjenjem zaštitnih šumskih pojaseva i drugih zasada i
- 3) postavljanjem privremenih naprava (palisade, drvene lese, metalne rešetke, zidane mreže i sl.).

Član 82.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuje izgradnja javnih puteva primenjuju se i na rekonstrukciju ovih puteva.

Rekonstrukcijom javnog puta u smislu ovog zakona smatraju se radovi na postojećem putu, njegovom delu i putnom objektu, kojima se menjaju položaj trase javnog puta u pojasu njegovog osnovnog pravca, konstruktivni elementi, nosivost, stabilnost ili proširuje kolovoz novim saobraćajnim i zaustavnim trakama.

Upotrebnu dozvolu za javni put iz stava 2. ovog Člana izdaje Ministarstvo, ili opštinski odnosno gradski organ nadležan za poslove saobraćaja.

Član 83.

Projektovanje javnog puta, izgradnja, odnosno rekonstrukcija javnog puta i korišćenje materijala vrši se primenom tehničkih propisa i standarda za tu vrstu objekata, odnosno materijala.

Javni putevi moraju da se planiraju, projektuju i grade tako da se planska i tehnička rešenja usklade sa najnovijim znanjima tehnike projektovanja i izgradnje javnih puteva, sa zahtevima bezbednosti saobraćaja, sa ekonomskim načelima i merilima za ocenu opravdanosti njihove izgradnje i sa propisima o zaštiti životne sredine, tako da štetni uticaji na sredinu zbog odekivanog saobraćaja budu što manji.

Javni put, njegov deo i putni objekat podoban je za upotrebu kada se na način propisan zakonom utvrdi da javni put, njegov deo i putni objekat u pogledu bezbednosti saobraćaja ispunjava tehničke propise i standarde koji se odnose na tu vrstu objekata.

Član 84.

Upravljač javnog puta dužan je da putem sredstava javnog informisanja objavi predaju javnog puta na upotrebu.

Član 85.

Ministar propisuje osnovne uslove koje javni put izvan naselja i njegovi elementi moraju da ispunjavaju sa gledišta bezbednosti saobraćaja i podobnosti puta za odvijanje saobraćaja.

Ministar propisuje osnovne uslove koje autobuska stajališta i parkirališta, koja su deo javnog puta, moraju da ispunjavaju.

VII. NADZOR

Član 86.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona i zakona i drugih propisa kojima se uređuje izgradnja i rekonstrukcija, kao i bezbednost saobraćaja na državnim putevima, vrši Ministarstvo.

Inspeksijski nadzor vrši Ministarstvo preko republičkog inspektora za državne puteve (u daljem tekstu: inspektor).

Član 87.

Inspektor ne može da izrađuje ili učestvuje u izradi tehničke dokumentacije i tehničkoj kontroli tehničke dokumentacije za objekte koji su predmet inspeksijskog nadzora i da vrši stručni nadzor nad izgradnjom, odnosno izvođenjem radova na objektima koji su predmet inspeksijskog nadzora.

Član 88.

Inspektor ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) radove na izgradnji, rekonstrukciji i održavanju državnog puta, njegovog dčla i putnog objekta;
- 2) tehničku i drugu dokumentaciju za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje državnog puta, njegovog dčla i putnog objekta;
- 3) ispunjenost uslova propisanih za lica koja vrše poslove projektovanja, tehničke kontrole tehničke dokumentacije, rukovođenja izvođenjem radova i vršenja stručnog nadzora;
- 4) stanje državnog puta, njegovog dčla i putnog objekta;
- 5) pravilno održavanje državnog puta, njegovog dčla i putnog objekta u skladu sa tehničkim i drugim propisima i uslovima kojima se osigurava sposobnost državnog puta, njegovog dčla i putnog objekta za nesmetano i bezbedno odvijanje saobraćaja;
- 6) uslove odvijanja saobraćaja na državnom putu;
- 7) da li se pravilno i redovno sprovode propisane mere zaštite državnog puta;
- 8) primenu tehničkih propisa, standarda i normi kvaliteta prilikom izvođenja radova i upotrebe materijala pri izgradnji, rekonstrukciji i održavanju državnog puta;
- 9) da li je za izgradnju i rekonstrukciju državnog puta, njegovog dčla i putnog objekta izdato odobrenje za izgradnju, odnosno da li je odobrenje izdato na propisan način;

10) da li se državni put, njegov deo i putni objekat gradi prema tehničkoj dokumentaciji na osnovu koje je izdato odobrenje za izgradnju i da li je ta dokumentacija izradjena u skladu sa propisima;

11) da li izvodjač radova na izgradnji i rekonstrukciji državnog puta, njegovog dčla i putnog objekta vodi knjigu inspekcije i gradjevinski dnevnik na propisan način;

12) da li se državni put, njegov deo i putni objekat koristi na osnovu izdate upotrebne dozvole, odnosno da li je dozvola izdata na propisan način;

13) da li je podetak izgradnje državnog puta, njegovog dčla i putnog objekta, odnosno izvođenja radova prijavljen na propisan način;

14) da li vanredni prevoz vrši sa posebnom dozvolom.

Pored poslova iz stava 1. ovog Člana inspektor obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Član 89.

U vršenju inspeksijskog nadzora inspektor je ovlašćen da:

1) zabrani izvršenje radova koji se izvode protivno zakonu i drugim propisima, tehničkim propisima i standardima i normama kvaliteta prilikom izvođenja radova i upotrebe materijala pri izgradnji, rekonstrukciji i održavanju državnog puta, njegovog dčla i putnog objekta, protivno uslovima odvijanja saobraćaja na državnom putu, njegovom delu i putnom objektu ili protivno propisanim merama zaštite državnog puta, njegovog dčla i putnog objekta;

2) predloži organu nadležnom za tehničko regulisanje saobraćaja zabranu saobraćaja ili saobraćaja određene vrste vozila, na državnom putu, njegovom delu ili putnom objektu;

3) naredi otklanjanje nedostataka na državnom putu, njegovom delu ili putnom objektu kojima se ugrožava ili može biti ugrožena bezbednost saobraćaja;

4) naredi rušenje i uklanjanje objekata izgradjenih, odnosno postavljenih u zaštitnom pojasu državnog puta i uklanjanje deponija otpada i smeOa, suprotno odredbama ovog zakona;

5) naredi rušenje ili uklanjanje ograda, drveOa, zasada, gradjevinskog i drugog materijala i natpisa podignutih, ostavljenih ili postavljenih suprotno odredbama ovog zakona;

6) naredi rušenje i uklanjanje objekata, cevovoda, vodova, instalacija, natpisa, ograda, drveOa, zasada, gradjevinskog i drugog materijala sa državnog puta, njegovog dčla, putnog objekta i zemljišnog pojasa, osim objekata, cevovoda, vodova i instalacija za koje je ustanovljeno pravo službenosti ili drugo pravo određeno zakonom;

7) zabrani radove koji se izvode u neposrednoj blizini državnog puta, njegovog dčla i putnog objekta, a koji mogu ugroziti njihovu stabilnost i bezbednost saobraćaja;

8) iskljudi iz saobraćaja na državnom putu vozilo kojim se obavlja vanredni prevoz bez posebne dozvole;

9) naredi investitoru pribavljanje upotrebne dozvole, u roku koji ne može biti kraOi od 30 dana, ako utvrdi da se državni put, njegov deo ili putni objekat, za koji je izdato odobrenje za izgradnju, koristi bez upotrebne dozvole, a ako

investitor ne pribavi upotrebnu dozvolu u utvrđenom roku, privremeno zabrani saobraćaj na državnom putu, njegovom delu ili putnom objektu;

10) naredi postavljanje vizičkih prepreka kojima se onemogućava priključenje na državni put, priključkom ili ukrštanjem puteva, odnosno priključkom prilaznog puta na državni put, bez prethodno pribavljene saglasnosti Javnog preduzeća, odnosno odobrenja za izgradnju;

11) naredi otklanjanje nepravilnosti, odnosno zabrani dalje izvođenje radova prilikom izgradnje i rekonstrukcije državnog puta, njegovog dčla i putnog objekta, ako utvrdi da izvodjač radova ne ispunjava propisane uslove;

12) pokrene postupak za ukidanje odobrenja za izgradnju, po pravu nadzora, ako utvrdi da je izdato suprotno zakonu;

13) naredi rušenje državnog puta, njegovog dčla ili putnog objekta, za koje nije izdato odobrenje za izgradnju, odnosno rekonstrukciju;

14) naredi otklanjanje nedostataka u utvrđenom roku, ako utvrdi da se prilikom izvođenja radova i upotrebe materijala pri izgradnji, rekonstrukciji i održavanju državnog puta, njegovog dčla i putnog objekta, ne primenjuju tehnički propisi i standardi i norme kvaliteta, a ako se u utvrđenom roku nedostaci ne otklone, zabrani, odnosno obustavi dalje izvođenje radova i naredi rušenje i uklanjanje izgradjenih, rekonstruisanih i održavanih delova državnog puta ili putnog objekta na kojima nisu otklonjeni naredeni nedostaci;

15) naredi uklanjanje zaustavljenog ili ostavljenog vozila kojim se ometa korišćenje državnog puta.

Član 90.

Ako je državni put, njegov deo ili putni objekat u takvom stanju da se na njemu ne može odvijati bezbedan saobraćaj, inspektor će narediti da se bez odlaganja preduzmu mere obezbedenja, a po potrebi može privremeno zabraniti saobraćaj na državnom putu, njegovom delu ili putnom objektu.

Član 91.

Nadležni inspektor opštinske, odnosno gradske uprave, u vršenju poslova inspekcijskog nadzora nad primenom propisa kojima se uređuje zaštita opštinskih puteva i ulica, ima prava, dužnosti i ovlašćenja republikog inspektora za državne puteve utvrđenih ovim zakonom.

Član 92.

Protiv rešenja inspektora može se izjaviti žalba Vladi u roku od osam dana od dana dostavljanja.

Žalba se podnosi preko Ministarstva.

Žalba izjavljena protiv rešenja iz stava 1. ovog Člana ne odlaže izvršenje rešenja kojim se:

- 1) zabranjuju, odnosno obustavljaju radovi;
- 2) privremeno zabranjuje saobraćaj na državnom putu, njegovom

delu ili putnom objektu;

3) naređuje otklanjanje nedostataka na državnom putu, njegovom delu ili putnom objektu kojima se ugrožava ili može biti ugrožena bezbednost saobraćaja;

4) naređuje rušenje i uklanjanje objekata, cevovoda, vodova, instalacija, natpisa, ograda, drveća, zasada, građevinskog i drugog materijala sa državnog puta, njegovog debla, putnog objekta i zemljišnog pojasa, osim objekata, cevovoda, vodova i instalacija za koje je ustanovljeno pravo službenosti ili drugo pravo određeno zakonom i

5) isključuje iz saobraćaja na državnom putu vozilo kojim se obavlja vanredni prevoz bez posebne dozvole.

Član 93.

Inspektor za vreme obavljanja inspekcijskih poslova nosi službeno odelo i službenu legitimaciju.

Ministar propisuje izgled, sadržinu i korišćenje službenog odela i službene legitimacije.

Član 94.

Inspektor, radi ostvarivanja pregleda, ima pravo da na državnim putevima zaustavlja vozila, osim vozila Vojske Srbije i Crne Gore, vozila hitne pomoći i vozila organa unutrašnjih poslova.

Zaustavljanje vozila iz stava 1. ovoga Člana vrši se isticanjem saobraćajnog znaka "zabranjen saobraćaj svim vozilima u oba smera" na kome je upisano "STOP".

VIII. KAZNENE ODREDBE

Član 95.

1) Preduzetnik, odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice koje privremeno ili trajno zauzme javni put, kazniće se za krivično delo zatvorom od tri meseca do jedne godine (Član 44. tačka 1).

2) Preduzetnik, odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice koje izvodi radove na javnom putu koji nisu u vezi sa izgradnjom, rekonstrukcijom, održavanjem i zaštitom javnog puta, kazniće se za krivično delo zatvorom do godinu dana (Član 44. tačka 2).

3) Preduzetnik, odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice, nosilac prava službenosti i drugih prava ustanovljenih na javnom putu, koje izvodi radove na javnom putu kojima se oštećuje put ili ugrožava nesmetano i bezbedno odvijanje saobraćaja, kazniće se za krivično delo zatvorom do šest meseci (Član 44. tačka 3).

4) Preduzetnik, odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice koje ispusti vodu, otpadnu vodu i drugu tečnost na javni put, kazniće se za krivično delo zatvorom do šest meseci (Član 44. tačka 4).

5) Preduzetnik, odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice koje podiže zaslone, ograde i drveće, ostavlja predmete i materijale, postavlja postrojenja i

uredjaje, gradi objekte ili vrši druge radnje koje ometaju preglednost javnog puta, kazniće se za krivično delo zatvorom do šest meseci (Član 33. stav 2).

Član 96.

Novčanom kaznom od 300.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice ako:

- 1) ne označava i ne vodi evidencije o javnim putevima i o saobraćajno-tehničkim i drugim podacima za te puteve (Član 11. stav 1);
- 2) u roku od 15 dana od dana dostavljanja upotrebne dozvole, ne podnese zahtev za upis prava na javnom putu u javne knjige i zvanične evidencije u koje se upisuju prava na nepokretnosti (Član 13. stav 1);
- 3) u roku od 15 dana od dana nastanka promena na ustanovljenim pravima na javnom putu, ne podnese zahtev za upis promene, odnosno brisanje podataka u javne knjige i zvanične evidencije u koje se upisuju prava na nepokretnosti (Član 13. stav 2);
- 4) obavlja vanredni prevoz bez posebne dozvole upravljanja javnog puta (Član 48. stav 2);
- 5) pri izvođenju radova na održavanju javnog puta ne obezbedi nesmetan i bezbedan saobraćaj i očuvanje upotrebne vrednosti puta (Član 57. stav 2);
- 6) se radovi na ojačanju, rehabilitaciji i pojačanom održavanju izvode bez tehničke dokumentacije ili na osnovu tehničke dokumentacije koja ne sadrži propisane elemente (Član 59. stav 5);
- 7) pre početka izvođenja radova na ojačanju, rehabilitaciji i pojačanom održavanju javnog puta ne overi tehničku dokumentaciju kod nadležnog organa (Član 59. stav 6);
- 8) se tehničkom dokumentacijom za izgradnju javnih puteva ne predvide mesta za izgradnju objekata pored javnih puteva iz Člana 73. ovog zakona;
- 9) pri rekonstrukciji ili izvođenju drugih radova na javnom putu ne izmeste objekte, postrojenja, uredjaje, instalacije i vodove ugrađene u trup javnog puta i u zemljišnom pojasu, odnosno u putnom objektu ili ih ne prilagode nastalim promenama (Član 74. stav 4);
- 10) izmešteni javni put, odnosno njegov deo nije izgrađen sa elementima koji odgovaraju kategoriji tog puta (Član 75. stav 1);
- 11) na mestima podložnim odronjavanju ili izloženim snežnim nanosima, bujicama i jakim vetrovima ne obezbedi zaštitu javnog puta i saobraćaja na način propisan u Članu 81. ovog zakona;
- 12) projektovanje, izgradnju odnosno rekonstrukciju javnog puta i korišćenje materijala vrši suprotno odredbi Člana 83. stav 1. ovog zakona.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog Člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 97.

1) ne odluči o načinu i uslovima korišćenja zemljišta na kome se nalazi deo državnog puta koji se ne koristi za saobraćaj u roku od tri meseca od dana prestanka korišćenja puta za saobraćaj (Član 12. stav 3);

2) gradi objekte i postavlja postrojenja, uređaje i instalacije suprotno Članu 28. stav 1. ovog zakona;

3) gradi, odnosno postavlja, vodovod, kanalizaciju, toplovod, železničku prugu i drugi sličan objekat, kao i telekomunikacione i elektro vodove, instalacije, postrojenja i sl., bez saglasnosti, odnosno suprotno načinu i uslovima utvrđenim u izdatoj saglasnosti upravljanja javnog puta (Član 28. stav 2);

4) ne obezbedi kontrolu izvođenja radova na izgradnji objekata i postavljanju postrojenja, uređaja i instalacija (Član 28. stav 3);

5) u pojašu kontrolisane izgradnje otvara rudnik, kamenolom i deponiju otpada i smeća (Član 30. stav 2);

6) podiže ograde, drveće i zasade pored javnih puteva suprotno Članu 31. ovog zakona;

7) ne podigne odgovarajuće ograde na mestima i na način propisan u Članu 35. stav 1;

8) umanjí preglednost na državnom putu na način propisan u Članu 35. stav 2;

9) ostavlja građevinski i drugi materijal pored javnog puta tako da time umanjuje preglednost na javnom putu (Član 36);

10) gradi priključak prilaznog puta na javni put bez saglasnosti upravljanja javnog puta (Član 37. stav 1);

11) gradi raskrsnicu ili ukrštaj opštinskog, odnosno nekategorisanog puta, kao i ulice, sa državnim putem, odnosno priključak na državni put bez saglasnosti Javnog preduzeća (Član 37. stav 2);

12) ne izgradi zemljani put koji se ukršta ili priključuje na javni put na način propisan u Članu 38. stav 1. ovog zakona;

13) ne izgradi prilazni put koji se priključuje na javni put na način propisan u Članu 38. stav 2. ovog zakona;

14) ne pribavi saglasnost upravljanja javnog puta za izmenu saobraćajnih površina pratećih sadržaja javnog puta (Član 40);

15) ne omogući prilaz javnom putu ili putnom objektu radi izvođenja radova na održavanju javnog puta ili putnog objekta (Član 41. stav 2);

16) ne štiti javni put na način propisan odredbom Člana 42. stav 1. ovog zakona;

17) uredno ne održava i ne obnavlja zasade (Član 42. stav 2);

18) postavlja na javnom putu natpise, suprotno odredbi Člana 43. stav 1. ovog zakona;

19) postavlja na javnom putu natpise bez odobrenja upravljanja javnog puta (Član 43. stav 2);

20) postavlja natpise suprotno Članu 43. stav 3. ovog zakona;

21) ne održava natpise koji su postavljeni na javni put, odnosno pored tih puteva (Član 43. stav 4);

22) sprči oticanje voda sa javnog puta, a posebno iz putnog jarka i iz propusta kroz trup puta i sprči dalje oticanje voda ka njihovim recipientima (Član 44. tačka 5);

23) prosipa, ostavlja ili baca materijale, predmete i smeće na javni put (Član 44. tačka 6);

24) zamašćuje javni put mazivima ili drugim sličnim materijama (Član 44. tačka 7);

25) postavlja i koristi svetla ili druge svetlosne uređaje na javnom putu i pored javnog puta, kojima se ometa odvijanje saobraćaja na javnom putu (Član 44. tačka 8);

26) ore i izvodi druge poljoprivredne radove na bankinama, kosinama i zemljišnom pojasu javnog puta (Član 44. tačka 9);

27) vuče predmete, materijale, orudje i druge vrste tereta po javnom putu (Član 44. tačka 10);

28) spušta niz kosine zaseka, useka i nasipa javnog puta, drvenu građu, drva za ogrev, kamenje i drugi materijal (Član 44. tačka 11);

29) pali travu i drugo rastinje na javnom putu, kao i otpadne predmete i materijale (Član 44. tačka 12);

30) nanosi blato sa prilaznog puta na javni put (Član 44. tačka 13);

31) pušta stoku na javni put bez nadzora, napasa i napaja stoku na javnom putu (Član 44. tačka 14);

32) okreće zapregu, traktor, plug i druge poljoprivredne mašine i oruđa na javnom putu (Član 44. tačka 15);

33) koči zaprežno vozilo sprčavanjem okretanja točkova (Član 44. tačka 16);

34) uključi vozilo na javni put i isključi sa javnog puta van priključka ili ukrštaja i nanosi blato na javni put (Član 44. tačka 17);

35) zaustavi ili ostavi vozilo na način kojim se ometa korišćenje javnog puta (Član 44. tačka 18);

36) oštećuje ili preduzima radnje kojima bi se mogao oštetiti javni put ili ometati odvijanje saobraćaja na javnom putu (Član 44. tačka 19);

37) u obavljanju poslova zaštite javnog puta ne sprovodi svakodnevno aktivnosti propisane u članu 45. stav 1. ovog zakona;

38) ne podnese pismeni zahtev propisan u članu 45. stav 2. ovog zakona;

39) koristi u saobraćaju na javnom putu motorna i priključna vozila, osim vozila sa gusenicama, bez točkova sa pneumaticima (Član 47. stav 1);

40) koristi u saobraćaju na javnom putu, sa savremenim kolovoznim zastorom, vozila sa gusenicama koje nisu snabdevene oblogom sa ravnim površinama ili drugim odgovarajućim oblogama (Član 47. stav 2);

41) koristi zaprežna vozila sa ukupnom masom preko tri tone bez točkova sa pneumaticima (Član 47. stav 4);

42) izdatim posebnim dozvolama za vanredni prevoz ne obavesti organe i lice iz člana 48. stav 3. ovog zakona;

43) ne uskladi obavljanje vanrednog prevoza, sa upravljaničim javnog puta (Član 48. stav 5);

44) ne obavesti ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove o obavljanju vanrednog prevoza, koji se obavlja bez izdate dozvole, radi intervencije prilikom elementarnih i drugih nepogoda, kao i za potrebe odbrane zemlje, koje je uskladjeno sa upravljaničim javnog puta (Član 48. stav 6);

45) za vreme trajanja isključenja, koristi vozilo koje je u vršenju kontrole isključeno iz saobraćaja (Član 49. stav 3);

46) obavlja vanredni prevoz suprotno Članu 50. stav 1. ovog zakona;

47) ne ukloni sa trupa javnog puta vozilo koje se onesposobi za dalju vožnju, kao i teret koji je pao sa vozila u roku iz Člana 52. stav 1. ovog zakona;

48) ne ukloni sa zemljišnog pojasa javnog puta vozilo koje se onesposobi za dalju vožnju, kao i teret koji je pao sa vozila, u roku iz Člana 52. stav 3. ovog zakona;

49) nanese štetu javnom putu uklanjanjem vozila, odnosno tereta sa trupa, odnosno zemljišnog pojasa javnog puta (Član 52. stav 5);

50) blagovremeno ne obavesti javnost putem sredstava javnog informisanja ili na drugi uobičajeni način i ne preduzme potrebne mere obezbeđenja suprotno odredbi člana 53. stav 3. ovog zakona;

51) ne obaveštava javnost i korisnike puteva na način propisan u članu 54. ovog zakona;

52) postupa suprotno Članu 55. ovog zakona;

53) u slučaju zabrane saobraćaja ne postupi na način propisan u Članu 62. stav 3. ovog zakona;

54) u slučaju prekida saobraćaja zbog elementarnih nepogoda ne postupa na osnovu posebnog plana (Član 65);

55) pre početka radova na izgradnji, odnosno rekonstrukciji javnog puta ili putnog objekta ne postupi na način propisan u članu 74. stav 1. ovog zakona;

56) ne uskladi radove na objektima, postrojenjima, uređajima, instalacijama i vodovima ugrađenim u trup javnog puta i u zemljišnom pojasu, odnosno u putnom objektu sa radovima na rekonstrukciji javnog puta (Član 74. stav 2);

57) pre početka radova na izgradnji ili rekonstrukciji javnog puta ne postupi na način propisan u članu 74. stav 3. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog Člana kazniće se novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 98.

Novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana kazniće se za prekršaj preduzetnik ako:

2) ne odluči o načinu i uslovima korišćenja zemljišta na kome se nalazi deo državnog puta koji se ne koristi za saobraćaj u roku od tri meseca od dana prestanka korišćenja puta za saobraćaj (Član 12. stav 3);

3) u roku od 15 dana od dana dostavljanja upotrebne dozvole, ne podnese zahtev za upis prava na javnom putu u javne knjige i zvanične evidencije u koje se upisuju prava na nepokretnosti (Član 13. stav 1);

4) u roku od 15 dana od dana nastanka promena na ustanovljenim pravima na javnom putu, ne podnese zahtev za upis promene, odnosno brisanje podataka u javne knjige i zvanične evidencije u koje se upisuju prava na nepokretnosti (Član 13. stav 2);

5) gradi objekte i postavlja postrojenja, uređaje i instalacije suprotno članu 28. stav 1. ovog zakona;

6) gradi, odnosno postavlja, vodovod, kanalizaciju, toplovod, železničku prugu i drugi sličan objekat, kao i telekomunikacione i elektro vodove, instalacije, postrojenja i sl., bez saglasnosti, odnosno suprotno načinu i uslovima utvrđenim u izdatoj saglasnosti upravljanja javnog puta (Član 28. stav 2);

7) ne obezbedi kontrolu izvođenja radova na izgradnji objekata i postavljanju postrojenja, uređaja i instalacija (Član 28. stav 3);

8) u pojašju kontrolisane izgradnje otvara rudnik, kamenolom i deponiju otpada i smeća (Član 30. stav 2);

9) podiže ograde, drveće i zasade pored javnih puteva suprotno članu 31. ovog zakona;

10) ne podigne odgovarajuće ograde na mestima i na način propisan u članu 35. stav 1;

11) umanjji preglednost na državnom putu na način propisan u članu 35. stav 2;

12) ostavlja gradjevinski i drugi materijal pored javnog puta tako da time umanjuje preglednost na javnom putu (Član 36);

13) gradi priključak prilaznog puta na javni put bez saglasnosti upravljanja javnog puta (Član 37. stav 1);

14) ne izgradi zemljani put koji se ukršta ili priključuje na javni put na način propisan u članu 38. stav 1. ovog zakona;

15) ne izgradi prilazni put koji se priključuje na javni put na način propisan u članu 38. stav 2. ovog zakona;

16) ne pribavi saglasnost upravljanja javnog puta za izmenu saobraćajnih površina pratećih sadržaja javnog puta (Član 40);

17) ne omogući prilaz javnom putu ili putnom objektu radi izvođenja radova na održavanju javnog puta ili putnog objekta (Član 41. stav 2);

18) ne štiti javni put na način propisan odredbom člana 42. stav 1. ovog zakona;

19) uredno ne održava i ne obnavlja zasade (Član 42. stav 2);

20) postavlja na javnom putu natpise, suprotno odredbi člana 43. stav 1. ovog zakona;

21) postavlja na javnom putu natpise bez odobrenja upravljanja javnog puta (Član 43. stav 2);

22) postavlja natpise suprotno članu 43. stav 3. ovog zakona;

- 23) ne održava natpise koji su postavljeni na javni put, odnosno pored tih puteva (član 43. stav 4);
- 24) sprči oticanje voda sa javnog puta, a posebno iz putnog jarka i iz propusta kroz trup puta i sprči dalje oticanje voda ka njihovim recipientima (član 44. tačka 5);
- 25) prosipa, ostavlja ili baca materijale, predmete i smeće na javni put (član 44. tačka 6);
- 26) zamašćuje javni put mazivima ili drugim sličnim materijama (član 44. tačka 7);
- 27) postavlja i koristi svetla ili druge svetlosne uređaje na javnom putu i pored javnog puta, kojima se ometa odvijanje saobraćaja na javnom putu (član 44. tačka 8);
- 28) ote i izvodi druge poljoprivredne radove na bankinama, kosinama i zemljišnom pojasu (član 44. tačka 9);
- 29) vuče predmete, materijale, orudje i druge vrste tereta po javnom putu (član 44. tačka 10);
- 30) spušta niz kosine zaseka, useka i nasipa javnog puta, drvenu gradju, drva za ogrev, kamenje i drugi materijal (član 44. tačka 11);
- 31) pali travu i drugo rastinje na javnom putu, kao i otpadne predmete i materijale (član 44. tačka 12);
- 32) nanosi blato sa prilaznog puta na javni put (član 44. tačka 13);
- 33) pušta stoku na javni put bez nadzora, napasa i napaja stoku na javnom putu (član 44. tačka 14);
- 34) okreće zapregu, traktor, plug i druge poljoprivredne mašine i orudja na javnom putu (član 44. tačka 15);
- 35) koči zaprežno vozilo sprčivanjem okretanja točkova (član 44. tačka 16);
- 36) uključuje vozilo na javni put i isključuje sa javnog puta van priključka ili ukrštanja i nanosi blato na javni put (član 44. tačka 17);
- 37) zaustavi ili ostavi vozilo na način kojim se ometa korišćenje javnog puta (član 44. tačka 18);
- 38) oštećuje ili preduzima radnje kojima bi se mogao oštetiti javni put ili ometati odvijanje saobraćaja na javnom putu (član 44. tačka 19);
- 39) u obavljanju poslova zaštite javnog puta ne sprovodi svakodnevno aktivnosti propisane u članu 45. stav 1. ovog zakona;
- 40) ne podnese pismeni zahtev propisan u članu 45. stav 2. ovog zakona;
- 41) koristi u saobraćaju na javnom putu motorna i priključna vozila, osim vozila sa gusenicama, bez točkova sa pneumaticima (član 47. stav 1);
- 42) koristi u saobraćaju na javnom putu, sa savremenim kolovoznim zastorom, vozila sa gusenicama koje nisu snabdevene oblogom sa ravnim površinama ili drugim odgovarajućim oblogama (član 47. stav 2);
- 43) koristi zaprežna vozila sa ukupnom masom preko tri tone bez točkova sa pneumaticima (član 47. stav 4);

44) obavlja vanredni prevoz bez posebne dozvole upravljanja javnog puta (član 48. stav 2);

45) izdatim posebnim dozvolama za vanredni prevoz ne obavesti organe i lice iz člana 48. stav 3. ovog zakona;

46) ne uskladi obavljanje vanrednog prevoza, sa upravljajćim javnog puta (član 48. stav 5);

47) ne obavesti ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove o obavljanju vanrednog prevoza, koji se obavlja bez izdate dozvole, radi intervencije prilikom elementarnih i drugih nepogoda, vanrednih okolnosti kao i za potrebe odbrane zemlje, koje je usklađeno sa upravljajćim javnog puta (član 48. stav 6);

48) za vreme trajanja isključenja, koristi vozilo koje je u vršenju kontrole isključeno iz saobraćaja (član 49. stav 3);

49) obavlja vanredni prevoz suprotno članu 50. stav 1. ovog zakona;

50) ne ukloni sa trupa javnog puta vozilo koje se onesposobi za dalju vožnju, kao i teret koji je pao sa vozila na način propisan u članu 52. stav 1. ovog zakona;

51) ne ukloni sa zemljišnog pojasa javnog puta vozilo koje se onesposobi za dalju vožnju, kao i teret koji je pao sa vozila, na način propisan u članu 52. stav 3. ovog zakona;

52) nanese štetu javnom putu uklanjajnjem vozila, odnosno tereta sa trupa, odnosno zemljišnog pojasa javnog puta (član 52. stav 5);

53) blagovremeno ne obavesti javnost putem sredstava javnog informisanja ili na drugi uobičajeni način i ne preduzme potrebne mere obezbeđenja suprotno odredbama člana 53. stav 3. ovog zakona;

54) ne obaveštava javnost i korisnike puteva na način propisan u članu 54. ovog zakona;

55) postupi suprotno odredbama člana 55. ovog zakona;

56) pri izvodjenju radova na održavanju javnog puta ne obezbedi nesmetan i bezbedan saobraćaj i očuvanje upotrebne vrednosti puta (član 57. stav 2);

57) se radovi na ojačanjju, rehabilitaciji i pojačanom održavanju izvode bez tehničke dokumentacije ili na osnovu tehničke dokumentacije koja ne sadrži propisane elemente (član 59. stav 5);

58) pre početka izvodjenja radova na ojačanjju, rehabilitaciji i pojačanom održavanju javnog puta ne overi tehničku dokumentaciju kod nadležnog organa (član 59. stav 6);

59) u slučaju zabrane saobraćaja ne postupi na način propisan u članu 62. stav 3. ovog zakona;

60) u slučaju prekida saobraćaja zbog elementarnih nepogoda ne postupa na osnovu posebnog plana (član 65);

61) se tehničkom dokumentacijom za izgradnju javnih puteva ne predvide mesta za izgradnju objekata pored javnih puteva iz člana 73. ovog zakona;

62) pre početka radova na izgradnji, odnosno rekonstrukciji javnog puta ili putnog objekta ne postupi na način propisan u članu 74. stav 1. ovog zakona;

63) ne uskladi radove na objektima, postrojenjima, uređajima, instalacijama i vodovima ugrađenim u trup javnog puta i u zemljišnom pojasu,

odnosno u putnom objektu sa radovima na rekonstrukciji javnog puta (Član 74. stav 2);

64) pre početka radova na izgradnji ili rekonstrukciji javnog puta ne postupi na način propisan u Članu 74. stav 3. ovog zakona;

65) pri rekonstrukciji ili izvođenju drugih radova na javnom putu ne izmeste objekte, postrojenja, uređjaje, instalacije i vodove ugrađjene u trup javnog puta i u zemljišnom pojasu, odnosno u putnom objektu ili ih ne prilagode nastalim promenama (Član 74. stav 4);

66) izmeštene javni put, odnosno njegov deo nije izgrađen sa elementima koji odgovaraju kategoriji tog puta (Član 75. stav 1);

67) na mestima podložnim odronjavanju ili izloženim snežnim nanosima, bujicama, i jakim vetrovima ne obezbedi zaštitu javnog puta i saobraćaja na način propisan u Članu 81. ovog zakona;

68) projektovanje, izgradnju, odnosno rekonstrukciju javnog puta i korišćenje materijala vrši suprotno odredbi Člana 83. stav 1. ovog zakona.

Član 99.

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

1) u roku od 15 dana od dana dostavljanja upotrebne dozvole, ne podnese zahtev za upis prava na javnom putu u javne knjige i zvanične evidencije u koje se upisuju prava na nepokretnosti (Član 13. stav 1);

2) u roku od 15 dana od dana nastanka promena na ustanovljenim pravima na javnom putu, ne podnese zahtev za upis promene, odnosno brisanje podataka u javne knjige i zvanične evidencije u koje se upisuju prava na nepokretnosti (Član 13. stav 2);

3) gradi objekte i postavlja postrojenja, uređjaje i instalacije suprotno Članu 28. stav 1. ovog zakona;

4) gradi, odnosno postavlja, vodovod, kanalizaciju, toplovod, železničku prugu i drugi sličan objekat, kao i telekomunikacione i elektro vodove, instalacije, postrojenja i sl., bez saglasnosti, odnosno suprotno načinu i uslovima utvrđenim u izdatoj saglasnosti upravljanja javnog puta (Član 28. stav 2);

5) u pojasu kontrolisane izgradnje otvara rudnik, kamenolom i deponiju otpada i smeća (Član 30. stav 2);

6) podiže ograde, drveće i zasade pored javnih puteva suprotno Članu 31. ovog zakona;

7) ne podigne odgovarajuće ograde na mestima i na način propisan u Članu 35. stav 1;

8) umanjí preglednost na državnom putu na način propisan u Članu 35. stav 2;

9) ostavlja građevinski i drugi materijal pored javnog puta tako da time umanjuje preglednost na javnom putu (Član 36);

10) gradi priključak prilaznog puta na javni put bez saglasnosti upravljanja javnog puta (Član 37. stav 1);

11) ne izgradi zemljani put koji se ukršta ili priključuje na javni put na način propisan u Članu 38. stav 1. ovog zakona;

- 12) ne izgradi prilazni put koji se priključuje na javni put na način propisan u Članu 38. stav 2. ovog zakona;
- 13) ne pribavi saglasnost upravljanje javnog puta za izmenu saobraćajnih površina pratećih sadržaja javnog puta (Član 40);
- 14) ne omogući prilaz javnom putu ili putnom objektu radi izvođenja radova na održavanju javnog puta ili putnog objekta (Član 41. stav 2);
- 15) postavlja na javnom putu natpise, suprotno odredbi Člana 43. stav 1. ovog zakona;
- 16) postavlja na javnom putu natpise bez odobrenja upravljanje javnog puta (Član 43. stav 2);
- 17) postavlja natpise suprotno Članu 43. stav 3. ovog zakona;
- 18) ne održava natpise koji su postavljeni na javni put, odnosno pored tih puteva (Član 43. stav 4);
- 19) sprči oticanje voda sa javnog puta, a posebno iz putnog jarka i iz propusta kroz trup puta i sprči dalje oticanje voda ka njihovim recipientima (Član 44. tačka 5);
- 20) prosipa, ostavlja ili baca materijale, predmete i smeće na javni put (Član 44. tačka 6);
- 21) zamašćuje javni put mazivima ili drugim sličnim materijama (Član 44. tačka 7);
- 22) postavlja i koristi svetla ili druge svetlosne uređaje na javnom putu i pored javnog puta, kojima se ometa odvijanje saobraćaja na javnom putu (Član 44. tačka 8);
- 23) ote i izvodi druge poljoprivredne radove na bankinama, kosinama i zemljišnom pojasu (Član 44. tačka 9);
- 24) vuče predmete, materijale, orudje i druge vrste tereta po javnom putu (Član 44. tačka 10);
- 25) spušta niz kosine zaseka, useka i nasipa javnog puta, drvenu građu, drva za ogrev, kamenje i drugi materijal (Član 44. tačka 11);
- 26) pali travu i drugo rastinje na javnom putu, kao i otpadne predmete i materijale (Član 44. tačka 12);
- 27) nanosi blato sa prilaznog puta na javni put (Član 44. tačka 13);
- 28) pušta stoku na javni put bez nadzora, napasa i napaja stoku na javnom putu (Član 44. tačka 14);
- 29) okreće zapregu, traktor, plug i druge poljoprivredne mašine i oruđa na javnom putu (Član 44. tačka 15);
- 30) koči zaprežno vozilo sprčavanjem okretanja točkova (Član 44. tačka 16);
- 31) uključuje vozilo na javni put i isključuje sa javnog puta van priključka ili ukrštanja i nanosi blato na javni put (Član 44. tačka 17);
- 32) zaustavi ili ostavi vozilo na način kojim se ometa korišćenje javnog puta (Član 44. tačka 18);
- 33) oštećuje ili preduzima radnje kojima bi se mogao oštetiti javni put ili ometati odvijanje saobraćaja na javnom putu (Član 44. tačka 19);

34) koristi u saobraćaju na javnim putevima motorna i priključena vozila, osim vozila sa gusenicama, bez točkova sa pneumaticima (Član 47. stav 1);

35) koristi u saobraćaju na javnom putu, sa savremenim kolovoznim zastorom, vozila sa gusenica koje nisu snabdevene oblogom sa ravnim površinama ili drugim odgovarajućim oblogama (Član 47. stav 2);

36) koristi zaprežna vozila sa ukupnom masom preko tri tone bez točkova sa pneumaticima (Član 47. stav 4);

37) obavlja vanredni prevoz bez posebne dozvole upravljanja javnog puta (Član 48. stav 2);

38) ne uskladi obavljanje vanrednog prevoza, sa upravljanjem javnog puta (Član 48. stav 5);

39) ne obavesti ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove o obavljanju vanrednog prevoza, koji se obavlja bez izdate dozvole, radi intervencije prilikom elementarnih i drugih nepogoda, vanrednih okolnosti, kao i za potrebe odbrane zemlje, koje je usklađeno sa upravljanjem javnog puta (Član 48. stav 6);

40) za vreme trajanja isključenja, koristi vozilo koje je u vršenju kontrole isključeno iz saobraćaja (Član 49. stav 3);

41) obavlja vanredni prevoz suprotno Članu 50. stav 1. ovog zakona;

42) ne ukloni sa trupa javnog puta vozilo koje se onesposobi za dalju vožnju, kao i teret koji je pao sa vozila na način propisan u Članu 52. stav 1. ovog zakona;

43) ne ukloni sa zemljišnog pojasa javnog puta vozilo koje se onesposobi za dalju vožnju, kao i teret koji je pao sa vozila, na način propisan u Članu 52. stav 3. ovog zakona;

44) nanese štetu javnom putu uklanjanjem vozila, odnosno tereta sa trupa, odnosno zemljišnog pojasa javnog puta (Član 52. stav 5);

45) pre početka radova na izgradnji, odnosno rekonstrukciji javnog puta ili putnog objekta ne postupi na način propisan u Članu 74. stav 1. ovog zakona;

46) ne uskladi radove na objektima, postrojenjima, uređajima, instalacijama i vodovima ugrađenim u trup javnog puta i u zemljišnom pojasu, odnosno u putnom objektu sa radovima na rekonstrukciji javnog puta (Član 74. stav 2);

47) pre početka radova na izgradnji ili rekonstrukciji javnog puta ne postupi na način propisan u Članu 74. stav 3. ovog zakona;

48) pri rekonstrukciji ili izvođenju drugih radova na javnom putu ne izmeste objekte, postrojenja, uređaje, instalacije i vodove ugrađene u trup javnog puta i u zemljišnom pojasu, odnosno u putnom objektu ili ih ne prilagode nastalim promenama (Član 74. stav 4).

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 100.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o putevima ("Službeni glasnik RS", br. 46/91, 52/91, 53/93, 67/93, 48/94 i 42/98) i Član 48. Zakona o međunarodnom prevozu u drumskom saobraćaju ("Službeni list SRJ", br. 60/98, 5/99, 44/99, 74/99 i 4/00).

Član 101.

Do početka rada Javnog preduzeća poslove upravljanja državnim putevima vrši Republička direkcija za puteve obrazovana Zakonom o putevima ("Službeni glasnik RS", br. 46/91, 52/91, 53/93, 67/93, 48/94 i 42/98).

Danom početka rada Javnog preduzeća prestaje sa radom Republička direkcija za puteve iz stava 1. ovog člana.

Danom početka rada Javno preduzeće preuzima prava, obaveze, sredstva, zaposlene, dokumentaciju i predmete u vršenju javnih ovlašćenja Republičke direkcije za puteve iz stava 1. ovog člana.

Član 102.

Propisi doneti na osnovu Zakona o putevima ("Službeni glasnik RS", br. 46/91, 52/91, 53/93, 67/93, 48/94 i 42/98) primenjuju se do donošenja propisa na osnovu ovog zakona.

Član 103.

Ovaj zakon stupa na snagu 1. januara 2006. godine.

Tehnički uslovi

1. ZEMLJANI RADOVI

1.1 OTKOP HUMUSA

Opis, obim i sadržaj radova

Rad predstavlja površinski otkop humusa dobijen pri iskopu u širokom otkopu na trasi ili pozajmištu, kao i ispod nasipa debljine do 40 cm, s transportom, ili guranjem mašinskim putem u deponiju sa strane, u pojasu putnog zemljišta. Sav rad mora da bude izveden u sklopu s projektom i ovim tehničkim uslovima, odnosno, SRPS U.E1.010.

Propisi za izvođenje radova

Treba koristiti standard SRPS U.E1.010, zemljani radovi na izgradnji puteva.

Izvođenje radova

Merenje

Merenje količina za obračun se radi na osnovu stvarnih količina iskopa, merenih u samoniklom stanju sa uklonjenim humusom, a na osnovu poprečnih profila i po konačnom iskopu u okviru projekta, (promena) koje je odobrio nadzorni organ. Za određivanje količina različitih zemljanih materijala u iskopu, usvajaju se kriterijumi:

- prema poprečnim profilima, (određuju se za vreme građenja) u procentu od celokupne površine poprečnog profila prema pojedinim vrstama zemljanog materijala, što je osnova za određivanje količina za pojednu kategoriju
- kategorisanje iskopa, (mešoviti materijal) je obavezno, bez obzira da li postoji zahtev izvođača i vrši se blagovremeno radi prikaza u mesečnim situacijama

Kategorizaciju iskopa obavlja komisija u sastavu:

1. Predstavnik investitora na terenu
2. Nadzorni organ, (šef nadzorne službe)
3. Ovlašćeni predstavnik izvođača

a rezultat se upisuje u građevinsku knjigu uz primenu GN 200.

Plaćanje

Plaćanje se obavlja po m³ samoniklog tla iskopa po jediničnoj ugovorenoj ceni i to odvojeno za svaki tip materijala. Ova cena obuhvata skidanje humusa sa deponovanjem, čuvanje, uređenje,

čišćenje kosina od svih labilnih blokova i osulina, planiranje svih iskopanih i susednih površina, humuziranje, zatravljivanje kosina, utovar, prevoz i istrovar materijala.

1.2 OBRADA PODTLA

Obim i sadržaj radova

Podtlo je samoniklo tlo na kome se vrši temeljenje, (izgradnja) nasipa. Rad obuhvata zbijanje, razrivanje ako je potrebno, radi sušenja ili kvašenja prirodnog tla u debljini koja je određena projektom, (oko 30 cm) ili poboljšanje slabo nosivog tla primenom geotekstila ili PVC folije.

Propisi po kojima se kontroliše kvalitet materijala su:

- SRPS U.B1.010 – uzimanje uzoraka
- SRPS U.B1.012 – određivanje vlažnosti tla
- SRPS U.B1.014 – određivanje specifične težine tla
- SRPS U.B1.016 – određivanje zapreminske težine tla
- SRPS U.B1.018 – određivanje granulometrijskog sastava
- SRPS U.B1.020 – određivanje granica konzistencije
- SRPS U.B1.024 – sadržaj sagorljivih i organskih materija
- SRPS U.B1.038 – određivanje optimalnog sadržaja vode

Ako je sastav tla, (podtla) nasipa takav da se na njemu ne može direktno izgrađivati nasip, (zasićena tla, muljevita tla, tla organskog porekla i sl.), potrebno je pre izrade nasipa pripremiti podtlo, sanirati ga prema podacima iz projekta ili na način kako odredi nadzorni organ.

Propisi po kojima se kontroliše kvalitet ugrađivanja su:

- SRPS U.B1.010 – uzimanje uzoraka
- SRPS U.B1.012 – određivanje vlažnosti tla
- SRPS U.B1.016 – određivanje zapreminske mase
- SRPS U.B1.046 – određivanje modula stišljivosti

Kriterijumi za ocenu kvaliteta ugrađivanja

Pre početka nasipanja, temeljno tlo treba obraditi prema zahtevima:

Zahtevani minimalni procenat, (%) zbijenosti zemljanih materijala:

- a) za nasip od samoniklog koherentnog tla koji nije viši od 2.00 m je 100 %
- b) za nasip od samoniklog koherentnog tla koji je viši od 2.00 m je 95 %
- c) za nasip od samoniklog nekoherentnog tla koji nije viši od 2.00 m je 100 %
- d) za nasip od samoniklog nekoherentnog tla koji je viši od 2.00 m je 95 %
- e) ako se zbijenost nekoherentnog materijala kontroliše pomoću opita pločom, (Ø30 cm), treba primeniti isti zahtev kao i za nasipe odgovarajuće visine i to:
 - za mešane materijale sa 20-35% kamenitih materijala MS = 25 – 30 MPa
 - za mešane materijale sa 30-50% kamenitih materijala MS = 30 – 35 MPa
 - za mešane materijale sa više od 50% kamenitih materijala pri optimalnoj ili bliskoj vlažnosti MS = 40 MPa

Za grubo zrnasto drobljene materijale, (prečnik zrna je veći od 200 mm) i mešane materijale, kontrola zbijenosti može se po potrebi raditi i zapreminskim metodima ili pomoću stišljivosti, (SRPS U.B1.046)

Visinom nasipa se smatra visina od kote pripremljenog podtla – temeljnog tla, do kote planuma posteljice, na najnižem delu.

Ispitivanja treba da se rade na svakih 40-50 m¹ obrađenog podtla.

Merenje

Ovaj rad se meri po m² stravno obrađenog podtla.

Plaćanje

Ovaj rad se plaća po m² obrađenog podtla.

1.2.1 PRIMENA GEOTEKSTILA I PVC FOLIJE

Obim i sadržaj radova

Geotekstil se postavlja na nedovoljno nosivo temeljno tlo, radi poboljšanja njegovih geomehaničkih karakteristika, a da se sanacioni radovi svedu na minimum.

Geotekstil treba postaviti tako da se ivice susednih traka preklapaju. Duž preklopa se izvodi osiguranje malim gomilama materijala za nasip, na svakih 1 do 2 metra, čime se preklop fiksira. Spajanje geotekstila se obavlja šivenjem tako da se oni krajevi koji se spajaju postavljaju licem u lice u širini od 100 mm. Šav je paralelan ivici spojenih površina na rastojanju od 50 mm od ivice. Čvrstoća šava mora da bude 50% čvrstoće na istezanje samog geotekstila.

Zatim se geotekstil pokriva prvim slojem nasipa, ali tako da se vozila kreću po materijalu nasipa, a ne po geotekstilu. Nasipanje se vrši od krajeva prema sredini da bi površina ostala zategnuta.

Na gradilištu se, pored opšteg pregleda, kontroliše i masa po jedinici površine sa tačnošć od 10 g/m².

Sva ostala testiranja treba obaviti u laboratoriji i treba da zadovolje sledeće parametre:

- nirmalnu debljinu
- veličinu pora
- filtarska svojstva
- CBR probijanje
- zateznu čvrstoću
- klizanje u tlu

Uzorke treba uzeti iz svake rolne, a svi testovi treba da zadovolje IGS standarde.

Izvođenje radova

Dužina geotekstila u rolni je od 30 do 50 m. Za rad su potrebna dva radnika. Ako nije dovoljna jedna rolna, dodaje se uz nju druga, ali se moraju jednostavno preklopiti. Preklopi su široki od 5 do 10 cm. Spaja se trakama lioplasta 16 ili PVC folije, toplim vazduhom ili lepljenjem.

Merenje i plaćanje

Ova vrsta radova se meri po kvadratnom metru geotekstila ili PVC folije i plaćaju se jediničnom cenom po kvadratnom metru, a prema stvarnim površinama, (izvršenim radovima).

1.3 IZRADA NASIPA

1.3.1 NASIPI OD ZEMLJANIH MATERIJALA

Obim i sadržaj radova

Izrada nasipa obuhvata nasipanje, razastiranje, grubo planiranje, (fino planiranje), kvašenje i zbijanje materijala u nasipu, prema dimenzijama iz projekta. Sav rad mora da bude izvršen prema projektu, tehničkim uslovima i standardu i SRPS U.E1.010 – zemljani radovi na izgradnji puteva.

Propisi po kojima sa kontroliše kvalitet materijala

- SRPS U.B1.010 – uzimanje uzoraka
- SRPS U.B1.012 – određivanje vlažnosti
- SRPS U.B1.014 – određivanje zapreminske mase čvrstih čestica
- SRPS U.B1.016 – određivanje zapreminske mase
- SRPS U.B1.018 – određivanje granulometrijskog sastava
- SRPS U.B1.020 – određivanje granica konzistencije
- SRPS U.B1.024 – određivanje sagorljivih i organskih materija
- SRPS U.B1.038 – određivanje optimalnog sadržaja vode
- SRPS U.B1.042 – određivanje kalifornijskog indeksa nosivosti, (CBR [%])

Ako su materijali sumnjivi, pribegava se opitima za određivanje sadržaja organskih i sagorljivih materija, kao i promene zapremine.

Klasifikacija materijala

Klasifikacija materijala se obavlja na osnovu terminologije usvojene u jedinstvenoj USCS i AASHO, (prilog tablice) i Kazagrandeovog dijagrama plastičnosti.

Prethodna ispitivanja materijala za nasip

Treba izvršiti ispitivanja svih zemljanih materijala na lokalitetu gradilišta, (koherentna i nekoherentna, kao i mešane materijale) i videti da li mogu da budu iskorišćena za izradu nasipa. Potrebno je izvršiti sledeća ispitivanja:

1. Prirodna vlažnost
2. Proktorov opit, (max. suva zapreminska masa i optimalna vlažnost)
3. Granulometrijski sastav i koeficijent uniformnosti i koeficijent zakrivljenosti
4. Aterbergove granice konzistencije: granicu tečenja, granicu razvlačenja, indeks plastičnosti i Kasagrandeov kriterijum za mraz
5. Grupni indeks, (Ig)

Ova ispitivanja su deo geomehaničkog izveštaja projekta.

Kriterijumi za ocenjivanje kvaliteta materijala pre ugrađivanja

Parametri su:

- vlažnost materijala pri sabijanju mora da zadovolji propisani kvalitet, (blizak optimalnom); Minimalna zapreminska masa ostvarena opitom u laboratoriji sa energijom zbijanja $E=600 \text{ KN/m}^3$, treba da iznosi:
 - za nasipe do 3 m 15.0 kN/m^3
 - za nasipe preko 3 m 15.5 kN/m^3
- optimalna vlažnost manja od 25%
- granica tečenja manja od 65%
- indeks plastičnosti manji od 30%
- koeficijent uniformnosti "U" da nije manji od 9
- sadržaj organskih materija manji od 6%
- ako se nasip radi od nekoherentnog materijala, krupnoća zrna ne sme biti veća od 2/3 debljine sloja, odnosno 40 cm, osim završnog sloja nasipa gde najkrupnije zrno ne sme da bude veće od 10 cm
- za nasipe se mogu koristiti materijali dokazane stabilnosti u trupu puta, (refulirani pesak, pepeo, šljaka, itd.)

Ritam ispitivanja je: svaki usek, pozajmište, svaka promena materijala. Najmanje dva uzorka za svaku vrstu materijala.

Ispitivanje refuliranog peska radi se na svakih 50 000 m^3 .

- navedena ispitivanja su obavezna, iako postoji geomehnički elaborat u projektu

Poprečni nagibi moraju da budu dvostrani ili jednostrani i to 4 %.

Ako je potrebno sabijati slojeve deblje od 30 cm, tada na probnoj deonici dužine 30 – 50 m treba komisijski utvrditi:

- vrstu mehaničkih sredstava za zbijanje
- debljine nesabijenih slojeva
- broj prelaza sredstava za zbijanje
- karakteristike materijala sa vlažnošću zbijenog sloja na 5 mesta, (minimum 2 u donjoj polovini sloja)

Nabijanje

Svaki sloj mora da bude nabijen u punoj širini propisanim mehaničkim sredstvom, koje odgovara za izabrani materijal za izgradnju nasipa. Zbijanje treba da se izvodi od ivice nasipa ka sredini, (osovini).

Pre početka zbijanja svaki sloj nasipa mora da bude optimalno vlažan.

Nasipanje treba izvoditi tako da slojevi u uzdužnom smislu budu horizontalni. Na taj način se izbegava nagli visinski prelaz između slojeva različitih debljina.

Materijal koji se ugrađuje u nasip ne sme da se ugradi na smrznute površine, niti na sneg i led.

Na terenu nagiba većeg od 20°, nasip se mora izgrađivati stepenasto, zasecima širine od 2 m. Bočne površine stepenastih zaseka treba izvesti u nagibu od 2:1, sa nagibom na stepenicama od 4% i padom ka padini.

Kada je nagib terena veći od 30°, stepenaste zaseke treba raditi bez međuprostora, a kada je nagib terena od 20° do 30° treba postaviti međuprostore od 1 m.

Propisi za vršenje kontrole:

- SRPS U.B1.010 – uzimanje uzoraka
- SRPS U.B1.012 – određivanje vlažnosti tla
- SRPS U.B1.016 – određivanje zapreminske mase tla
- SRPS U.B1.046 – određivanje modula stišljivosti kružnom pločom

Kriterijumi za ocenu kvaliteta ugrađivanja koherentnih i mešanih materijala sa do 20% kamenitog materijala

Minimalna zahtevana zbijenost prema standardnom Proktorovom opit i energijom zbijanja $E=600 \text{ KNm/m}^3$:

a) Slojevi nasipa preko 2.0 m visine, a na 2.0 m ispod površine kolovoza	95%
b) Slojevi nasipa do 2.0 m visine i slojevi viših nasipa od planuma donjeg sloja-posteljice do 2.0 m ispod površine kolovoza	100%
c) Za refulirani pesak	
97%	

Kriterijumi za ocenjivanje kvaliteta ugrađivanja kod nekoherentnih materijala sa više od 20% kamenih materijala

Minimalna zahtevana vrednost modula stišljivosti, (MS) za nekoherentne i mešane materijale različitog granulometrijskog sastava, određuje se pomoću ploče F 30 cm, a prema kriterijumima:

- za mešane materijale sa 20 – 35% drobljenog kamenog materijala MS = 25 – 30 MPa
- za mešane materijale sa 30 – 50% drobljenog kamenog materijala MS = 30 – 35 MPa
- za mešane materijale sa više od 50% drobljenih kamenih materijala pri optimalnoj ili bliskoj vlažnost MS = 40 MPa

Za grubo drobljene kamene materijale, (prečnik zrna veći od 200 mm) i mešane materijale, kontrola zbijenosti može, po potrebi, da se vrši i zapreminskim postupcima ili pomoću modula stišljivosti, (SRPS U.B1.046).

Obim tekućih ispitivanja i prijem ugrađenog materijala

Zbijenost slojeva nasipa treba kontrolisati na svakih 50 – 100 m sa dva opita u neposrednoj blizini, koji daju jedan rezultat.

Vlažnost se mora ispitivati svakodnevno. Novi sloj ne sme da se izgrađuje pre provere prethodno izgrađenog sloja nasipa.

Merenje i plaćanje

Količina ugrađenog materijala se meri m³ po stvarno izvršenim količinama u okviru projekta, bez humusa na kosinama nasipa, a uzimajući u obzir jezgro bankine.

Plaćanje se vrši po ugovorenim cenama za m³ ugrađenog materijala nasipa.

U ugovorene cene moraju biti uključeni svi radovi na:

- skidanju humusa
- razastiranju
- kvašenju ili sušenju
- zbijanju
- izradi stepenastih zaseka
- planiranju kosina nasipa i bankina sa tačnošću od ± 5 cm
- humusiranju i zatravnjivanju kosina
- i drugi radovi iz ovog opisa

sa svim materijalom, radom, prevozom i prenosima. Izvođač nema prava na zahtev za dodatna plaćanja za izradu nasipa.

Svi slabo nosivi materijali, (nekvalitetni) treba da budu zamenjeni odgovarajućim boljim materijalom, (III i IV kategorije, odnosno V i VI kategorije) i plaćaju se po stvarno izvršenim količinama uvećanim za 20%.

Izrada završnog sloja se plaća prema ugovorenoj jediničnoj ceni odgovarajuće kategorije materijala, (iskopa u širokom otkopu i nasipu).

1.4 ZAMENA UKLONJENOG NEDOVOLJNO NOSIVOG TLA

1.4.1 ZAMENA UKLONJENOG NEDOVOLJNO NOSIVOG TLA SLOJEM PESKOVITO-ŠLJUNKOVITOG MATERIJALA

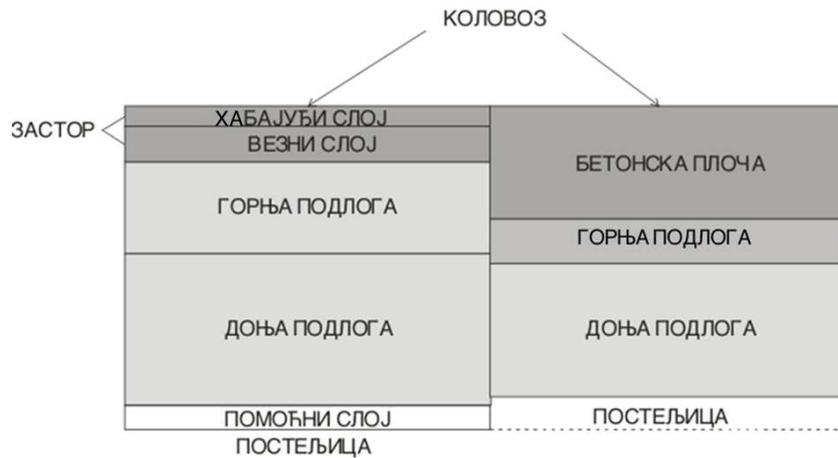
Radi trajne stabilnosti nasipa mora da se izvrši zamena materijala ispod budućeg nasipa do projektovane dubine.

Materijali

Materijal mora da odgovara nameni i ispunjava zahteve prikazane u standardima SRPS U.B1.018, SRPS B.B8.004 i SRPS B.B8.044.

.

5. KOLOVOZNA KONSTRUKCIJA

Sl. 5.1 – Poprečni presek fleksibilne i krute kolovozne konstrukcije

5.1 DONJI NOSEĆI SLOJ, (DOWA PODLOGA) OD NEVEZANOG KAMENOG MATERIJALA

Opis

Pozicija obuhvata nabavku, dovoz, ugrađivanje, grubo i fino razastiranje, eventualno kvašenje, te zbijanje nosećeg sloja od nevezanog kamenog materijala, prema dimenzijama i posebnim zahtevima datim u projektu.

Izvođenje

Donji noseći sloj ugrađuje se na prethodno izveden sloj koji mora da bude pripremljen prema zahtevima iz ovih tehničkih uslova. Tek kada nadzorni organ primi prethodni sloj i odobri rad, može početi navoženje materijala za donji noseći sloj. Vozila sa blatnjavim točkovima ne smeju da se voze po razastrtom ili sabijenom materijalu. Nakon navoženja, materijal razastrti i fino isplanirati, u debljini potrebnoj da se nakon sabijanja dobije sloj projektovane debljine. U radu treba paziti da ne dođe do segregacije materijala. Sabijanje se vrši odgovarajućim sredstvima. Sabijeni sloj mora da ima projektovane kote, širinu i pad, kako je to dato u projektu.

Kvalitet osnovnih materijala

Za izradu donjeg nosećeg sloja može da se primeni prirodni ili separisani šljunak, kao i drobljeni kameni agregat, a u zavisnosti od projektog rešenja. Kontrolu kvaliteta pri prethodnim ispitivanjima vršiti po sledećim propisima:

SRPS B.B0.001 prirodni agregat i kamen; uzimanje uzoraka

SRPS B.B8.002 ispitivanje postojanosti kamena na mrazu

SRPS B.B8.010 određivanje vode koju upija prirodni kamen

SRPS B.B8.012 prirodni kamen, ispitivanje čvrstoće na pritisak

SRPS B.B8.030 zapreminska masa agregata sa porama i šupljinama

SRPS B.B8.031 upijanje vode agregata

SRPS B.B8.032 zapreminske mase kamena poroznost i gustina kamena

SRPS B.B8.036 određivanje čestica u agregatu koje prolaze kroz sito otvora 0,02 mm

SRPS B.B8.037 određivanje trošnih zrna u krupnom agregatu

SRPS B.B8.038 sadržaj gline i muljevitih sastojaka

SRPS B.B8.045 ispitivanje otpornosti kamena i kamenog agregata prema habanju, (Los Angeles)

SRPS B.B8.047 definicija oblika i izgleda površine zrna kamenog agregata

SRPS B.B8.048 ispitivanje oblika zrna kamenog agregata

SRPS U.B1.012 određivanje vlažnosti

SRPS U.B1.016 određivanje zapreminske mase tla

SRPS U.B1.018 određivanje granulometrijskog sastava i čestica manjih od 0.08 mm aerometrisanjem,
(ili po SRPS B.B8.036)

SRPS U.B1.038 određivanje optimalne sadržine vode

SRPS U.B1.042 određivanje kalifornijskog indeksa nosivosti

Ispitivanja se vrše za svaku promenu materijala.

Kriterijum za ocenu kvaliteta materijala

Nevezani kameni agregat koji se koristiti za izradu ovih slojeva mora da zadovolji zahteve u pogledu:

- fizičko-mehaničkih i mineraloško-petrografskih karakteristika same stene i agregata
- granulometrijskog sastava
- nosivosti
- sadržaja organskih materija i lakih čestica

Fizičko-mehanička svojstva kamena od kojeg se proizvodi drobljeni agregat:

Srednje čvrstoće na pritisak u suvom stanju	min 120, (MPa)
Upijanje vode, (% mase)	1,0 %
Postojanost na smrzavanje (25 ciklusa smrzavanja)	Kamen je postojan na smrzavanje ako je pad srednje čvrstoće na pritisak posle smrzavanja do 20% u odnosu na srednje pritisne čvrstoće u suvom stanju.
Mineraloško-petrografski sastav	Kamen može da bude eruptivnog, sedimentnog, metamorfnog porekla. Ne dozvoljava se prisustvo laporaca, glinenih škriljaca, mekih i glinovitih peščara, konglomerata, raspadnutih granita i gnajseva.

Fizičko-mehanička svojstva zrna kamenog agregata:

- udeo zrna nepovoljnog oblika, (3:1).....max 40%
- upijanje vode, (JUS B.B8.031)..... .max 1.6%
- trošna zrna..... .max 7%
- otpornost na habanje, (Los Angeles).....max 40%

Granulometrijski sastav nevezanog kamenog agregata treba da bude u sledećim granicama:

Kvadratni otvor sita (mm)	Prolaz kroz sita, prema masama %		
	šljunak	drobljeni agregat	
	0/80 mm	0/63 mm	0/31.5 mm
0.09	2-15	2-11	2-9
0.25	5-20	8-17	5-15
0.50	7-26	11-24	8-21
1.0	11-34	15-33	11-30
2.0	18-44	20-44	15-40

4.0	26-56	27-56	20-50
8.0	36-69	38-69	28-62
16.0	50-85	56-85	46-75
31.5	72-100	85-100	95-100
45.0	85-100	100	100
63.0	100		

Pored navedenog kriterijuma, materijal mora da zadovolji i zahteve:

- da je postojan na atmosferilije
- da nije sklon degradaciji usled gradilišnog saobraćaja pri različitim meteorološkim uslovima
- učešće finih frakcija, ($< 80 \mu\text{m}$) treba da je $< 6\%$
- indeks plastičnosti finih čestica $I_p < 12$
- stepen neravnomernosti $U = 15-30$
- nosivost pri stepenu zbijenosti $S_z = 95\%$ u odnosu na modifikovani Proktorov opit za materijal 0/31 $\text{CBR}_{\text{lab}} > 80\%$, za materijal 0/63 i 0/80 $\text{CBR}_{\text{lab}} > 30\%$
- sadržaj organskih materija i lakih čestica ne sme da bude veći od 3% težinski za materijal 0/31mm, a na sme da bude veći od 5% za materijal 0/63 i 0/80 mm

Kontrola obrađenog i zbijenog donjeg nosećeg sloja

Kontrola kvaliteta vrši se na svakih 2000 m³ upotrebljenog materijala odnosno za svaku promenu materijala u skladu sa standardima:

- optimalna vlažnost i maksimalna zapreminska masa, (SRPS U.B1.038)
- granulometrijski sastav, (SRPS U.B1.018)
- sadržaj gline i muljevitih čestica, (SRPS B.B8.036)
- stepen zbijenosti odnosno nosivost izvedenog sloja kao i vlažnosti u momentu ispitivanja vrši se na svakih 50 m¹ izvedenog sloja

Kriterijum za ocenu kvaliteta ugrađivanja

- stepen zbijenosti mora da bude $\geq 98\%$ u odnosu na modifikovan Proktorov opit. Ako se kontrola nosivosti zbijenog sloja vrši metodom kružne ploče, modul stišljivosti mora da bude određen na opitnoj deonici uporednim ispitivanjima pri optimalnoj vlažnosti materijala i overen od strane nadzornog organa kao metod daljeg ispitivanja
- ispitivanje ravnosti vrši se letvom dužine 4 m, na svakom poprečnom profilu. Odstupanje ne sme da bude veće od ± 10 mm za materijal 0/31 mm odnosno ± 15 mm za materijal 0/63 mm ili 0/80 mm
- visine izrađenog nosećeg sloja u bilo kojoj tački mogu odstupati od projektovane od 0 do -10 mm, što se proverava nivelnim snimanjem za materijal 0/31 mm, odnosno od 0 do -15 mm za materijal 0/63 mm ili 0/80 mm

Kriterijumi za obračun izvedenih radova

U slučaju trajnog prisustva nekvalitetnog izvedenog sloja, (ne ispunjava kriterijume kvalitetnog izvođenja radova) nadzorni organ će primeniti umanjeње vrednosti izvedenih radova na pripadajućoj površini:

- ukoliko materijal po svom granulometrijskom sastavu izlazi iz dozvoljenog graničnog pojasa, radovi se ne primaju i mora da se izvrši korekcija materijala. Svi sledeći slojevi ukoliko se izvedu, ne priznaju se u potpunosti
- za odstupanja u stepenu zbijenosti, odnosno nosivosti sloja od utvrđenog kriterijuma, izvršiće se umanjeње vrednosti radova za pripadajuću površinu:

Ostvaren stepen zbijenosti	Procenat umanjeња
od 98% do 97%	2-10%

od 97% do 95%	10-50%
ispod 95%	100%

- za odstupanja po pitanju ravnosti od dozvoljenih veličina umanjeno je 10%
- odstupanja visine izvedenog sloja od dozvoljenih vrednosti podrazumeva, da se ne tolerišu odstupanja u pozitivnom smislu. Sve manje visine od projektovanih podrazumevaju da se izvrši rušenje i ponovna izrada sloja ili izvrši nadgradnja materijalom sledećeg sloja o trošku izvođača
- odstupanja izvedene debljine sloja od projektovane su dozvoljena samo ako nije ugrožena debljina sledećih slojeva, a izvedeni sloj ima svoju minimalnu tehnološku debljinu, (33dmaks.). Nedostajuća debljina sloja može da se kompenzuje izvođenjem sledećeg sloja, a veća debljina sloja podrazumeva intervenciju koja će dovesti sloj na planiranu kotu

Ukupna vrednost odbijanja predstavlja zbir svih pojedinačnih umanjena.

Merenje i plaćanje

Obračun i plaćanje se vrši po metru kubnom, (m³) izvedenog i od strane Nadzornog organa primljenog sloja projektovane debljine.

5.2 RECIKLAŽA, (PRERADA) PO HLADNOM POSTUPKU

Opis

Na osnovu izvršenih prethodnih terenskih i laboratorijskih ispitivanja prikazanih u projektu kolovozne konstrukcije, dobijene informacije o strukturi i kvalitetu materijala postojeće kolovozne konstrukcije se prihvataju sa ograničenim poverenjem.

Pre izvođenja radova, Izvođač je obavezan da obavi dodatna ispitivanja kojim će projektovano rešenje prilagoditi konkretnim uslovima na deonici. Osnov za izradu programa ispitivanja predstavlja projektna dokumentacija. Nakon dobijanja saglasnosti i formiranja radne mešavine sa kojom moraju da se slože projektant i nadzorni organ, Izviđač može započeti rad, o čemu odluku donosi nadzorni organ.

Radovi obuhvataju:

- razbijanje/podizanje i usitnjavanje materijala iz gornjih slojeva kolovozne konstrukcije
- popravku granulacije usitnjenog materijala dodatkom novog materijala – ukoliko je potrebno
- nabavku, transport i mešanje sa osnovnim materijalom, vezivnih materijala i vode
- razastiranje i zbijanje radi formiranja novog sloja

Dodatni kameni materijal

Prirodni zrnasti materijali, (pesak, šljunak...) i/ili drobljeni kamen, (određene frakcije, kameno brašno..) mogu se mešati sa usitnjenim materijalom iz kolovoza da bi se:

- popravila granulacija reciklirane mešavine
- uticalo na mehaničke karakteristike
- dodao materijal neohodan za popravku profila

Posebni zahtevi u vezi dodatnog kamenog materijala definišu se u ovim tehničkim uslovima.

Agensi za stabilizaciju

Agensi za stabilizaciju obuhvataju hemijske i bituminizirane vrste.

Hemijski agensi za stabilizaciju

Dozvoljena su hidraulična veziva prema SRPS B.C8.022, 023, 024 i SRPS B.C1.011, (DIN EN 197-1). Pored toga, mogu se primeniti i druga hidraulična vezivna sredstva ako se dokaže njihova valjanost i ako ne podležu navedenim standardima, (reciklažno vezivno sredstvo ili specijalno vezivno sredstvo). Hemijski agensi za stabilizaciju su jedan ili kombinacija od sledećih agensa:

- kreč za puteve

- portland cement
- portland cement iz visokih peći...

Od vremena kupovine do vremena kada počnu da se koriste sve navedene vrste, hemijske stabilizacione agense treba čuvati pokrivene i zaštićene od vlage, sve u skladu sa preporukama proizvođača ili dobavljača.

Roba uskladištena preko 3 meseca ne bi trebala da se koristi bez naknadnih ispitivanja.

Stabilizacioni agensi na bazi bitumena

Agensi za stabilizovanje materijala mogu da budu i bitumenskih veziva:

- bitumen određene penetracije
- bitumenska emulzija

Sva bitumenska veziva moraju imati identifikaciju i propisane sertifikate od proizvođača. Čuvaju se, zagrevaju i koriste u skladu sa uputstvima proizvođača i tehničkim uslovima projekta.

Sva bitumenska veziva moraju da se isporučuju na gradilište u cisternama. Svakoj grupi rezervoara treba da bude izdat sertifikat.

Voda mora da bude čista, bez štetnih koncentracija kiselina, baza, soli, šećera ili drugih organskih materija ili hemikalija. Ako se koristi voda koja nije iz javnih sistema snabdevanja pitkom vodom, njen kvalitet se mora dokazati.

Postupci stabilizacije

Stabilizacija cementom

Sastav mešavine za izradu donjeg nosećeg sloja definisan je orijentacionim odnosima:

- kameni agregat0/32 mm
- portland cement PC-2503-6 %
- voda.....5-7 %

Granulometrijski sastav mineralne mešavine mora da je u graničnom području:

Otvor sita, (mm)	Procenat prolaza, (%)
0.09	0-25
0.25	2-38
0.71	7-55
2	17-74
4	25-90
8	38-100
16	57-100
31.5	90-100
45	100

Izvođač je dužan da pre početka izvođenja ovog sloja, pribavi od ovlašćene laboratorije sve ateste komponentalnih materijala i sastav mešavine.

Za cementom stabilizovan materijal zahteva se jednoaksijalna čvrstoća na pritisak cilindričnih tela Ø15,2 cm, (modifikovan Proktor-ov opit), posle 7 i 28 dana negovanja u vlažnoj komori:

$$\sigma_7 = 2,5-5,5 \text{ MN/m}^2$$

$$\sigma_{28} = 5,0-6,5 \text{ MN/m}^2$$

Stabilizacija bitumenskom emulzijom

Bitumenska emulzija je mešavina bitumena i vode u odnosu 60:40 i po pravilu se koristi na temperaturi od 20 – 40 °C. Nakon što je materijalu dodata bitumenska emulzija, sadržaj vode u mešavini se redukuje dodatkom cementa.

Voda mora da bude čista i oslobođena štetnih koncentracija kiselina, baza, soli, šećera i drugih organskih ili hemijskih supstanci. Ukoliko voda koja se koristi, nije voda za piće, mogu da se zahtevaju dokazi o njenom kvalitetu.

Kriterijumi kvaliteta za slojeve stabilizovane bitumenskom emulzijom

Materijal nastao usitnjavanjem ne sme da ima zrna veća od 32 mm i prolaz na situ od 4 mm mora da bude najmanje 35 %.

Emulzija mora da bude katjonska sa emulgatorima za hladnu reciklažu sa cementom.

Materijal stabilizovan bitumenskom emulzijom treba da ispunjava uslove:

- indirektna čvrstoća pri zatezanju, (ITS), (7 dan) 0.2 (N/mm²)
- jednoaksijalna čvrstoća pri pritisku, (7 dan) 1.5 (N/mm²)
- poprečna dilatacija 0.15 (‰)

Stabilizacija penušavim bitumenom

Penušanje bitumena nastaje kada se male količine vode dodaju vrelom bitumenu, usled čega se naglo i kratkotrajno povećava zapremina bitumena.

Slično kao i kod stabilizacije bitumenskom emulzijom, cement ili kreč se dodaju u malim količinama u mešavinu zajedno sa penušavim bitumenom zbog poboljšanja čvrstoće i takvi dodaci pomažu da se bitumen rasloji povećanjem frakcija zrna manjih od 0.075 mm u materijalu.

Bitumen u penušavom bitumenu, mora da odgovara SPRS U.M3.010

Osnovna svojstva koja će izvođač kontrolisati su stepen širenja i poluvek trajanja penušavog bitumena. Stepem širenja se definiše kao odnos između maksimalne zapremine postignute u penušavom stanju i zapremine bitumena. Poluvek trajanja je vreme, izraženo u sekundama, koje je potrebno peni da zauzme polovinu potrebne zapremine.

Nadzorni organ i Izvođač, u saglasnosti sa projektantom, biraju tipa bitumena koji treba da zadovolji spoljnu temperaturu na gradilištu. Tvrđi bitumeni, (vrednost penetracije manja od 100) se obično koriste u toplijim klimatskim uslovima. Mekši bitumeni se mogu koristiti, ali se prvo moraju uraditi testovi uporedne čvrstoće.

Kriterijum za slojeve stabilizovane penušavim bitumenom

Granulometrijski sastav mineralne mešavine mora da je u graničnom području:

Sita, (mm)	Procenat prolaza, (%)
0.25	11-30
0.71	19-41
2	32-54
4	42-65
8	53-77
16	67-90
31.5	80-100
45	100

Za prikazani granulometrijski sastav i zahtevane karakteristike mešavine optimalne količine cementa i penušavog bitumena uobičajeno su:

- cement.....1.5 – 2 %
- bitumen 2.6 – 3 %.

Materijal stabilizovan bitumenom Izvođač će ispitivati određivanjem indirektno čvrstoće pri zatezanju, (ITS). Opit se obavlja na uzorku na temperaturi od 25 °C i potrebno je ostvariti vrednosti:

- prirodni šljunak, (CBR>30) 250-500 kPa
- prirodni dobljeni kamen, (CBR>80) 400-900 kPa
- postojeća asfaltna konstrukcija 350-800 kPa

Zahtevana minimalna zbijenost iznosi 98% od laboratorijske vrednosti. Priprema laboratorijskog uzorka može da se obavi po Maršalovom postupku, po postupku datom u uputstvu i tehničkim uslovima za duboku reciklažu, (Direkcija za puteve 2002.) ili na uzorcima pripremljenim na žiroskopskom nabijaču.

Izvođenje

Opšti zahtevi i ograničenja

Klimatski uslovi

Nadzorni organ neće dozvoliti obavljanje radova po maglovitom i vlažnom vremenu, niti kada uoči da započeti radovi ne bi mogli da se završe pre nego što se takvi uslovi pojave. Isto tako, radove ne treba započinjati ako je temperatura vazduha ispod 5 °C. Radove treba prekinuti ako u toku rada temperatura padne ispod 10 °C, (završiti samo profilisanje i zbijanje).

Određivanje vlažnosti materijala

Izvođač će ispitivati vlažnost materijala, koji će biti recikliran. Ispitivanja vlažnosti treba obavljati najviše nedelju dana pre početka radova na reciklaži. Ako se u međuvremenu pojave uslovi za promenu vlažnosti, rezultate merenja treba proveriti.

Kontrola geometrije recikliranog sloja

Visinski položaj sloja

Uzorak za kontrolu mora da sadrži najmanje 50 nivelmanskih snimaka urađenih na slučajno izabranim tačkama površine koja se kontroliše.

Rezultati analize podataka treba da su u okviru granica:

- $H_{90} \leq 10\text{ mm}$, (tj. najmanje 90% svih izmerenih kota površine treba da ima maksimalno odstupanje od projektovane kote u granicama $\pm 10\text{ mm}$)
- $H_{\text{max}} \leq 15\text{ mm}$, (individualne tačke ne smeju odstupati za više od 15 mm od projektovane kote)

Debljina sloja

Uzorak treba da se sastoji od najmanje 20 rezultata merenja debljine ugrađenog recikliranog sloja. Rezultati treba da budu u granicama:

- $D_{90\%} \geq D_{\text{proj}} - 20\text{ mm}$, (najmanje 90% od svih izmerenih debljina treba da bude jednako ili veće od projektovane debljine minus 20 mm)
- $D_{\text{srednje}} \geq D_{\text{proj}} - D_{\text{proj}}/20$, (srednja vrednost izmerenih debljina ne sme da bude manja od projektovane debljine umanjene za vrednost projektovane debljine podeljene sa 20)
- $D_{\text{min}} > D_{\text{proj}} - 30\text{ mm}$, (ne smeju postojati minimalne izmerene debljine sloja koje su za 30 mm manje od projektovane)

5.3 OPŠTI USLOVI ZA ASFALTNE RADOVE

Materijali

Za izvođenje asfaltnih slojeva svih vrsta i namena mogu se koristiti materijali

- kameno brašno
- drobljeni pesak
- drobljeni kameni agregat

- putni bitumen BIT 45, BIT 60, BIT 90
- polimer bitumen PmB 50/90
- dodaci
 - polimer granule
 - stabilizirajuća vlakna

Kameno brašno

Kameno brašno za izradu asfaltnih mešavina mora da bude karbonatnog sastava 1. klase kvaliteta prema SRPS B.B3.045 i mora odgovarati zahtevima u SRPS U.E4.014. tačka 6.1 Ekshaustorsko kameno brašno, dobijeno otprašivanjem pri proizvodnji asfaltnih mešavina od eruptivnog kamenog agregata ne sme se koristiti za izradu asfaltnih mešavina.

Drobljeni pesak

Za izradu asfaltnih mešavina koristi se drobljeni pesak silikatnog ili karbonatnog sastava, a za izradu BNS drobljeni pesak mora da bude karbonatnog sastava.

Drobljeni pesak se može koristiti pod uslovom da je sadržaj punila, (čestice < 0.09 mm) manji od 10% i da zadovoljava uslove iz SRPS U.E4.014/90, (tabele 3, 4 i 5). Ukoliko je sadržaj punila veći od 10 %, ali ne više od 15%, pesak može da se upotrebi samo pod uslovom da je karbonatnog sastava i da je ekvivalent peska veći od 60 %. Kod upotrebe takvog peska, (od 10 % do 15% karbonatnog punila) mora da se odstrani višak vlastitog punila bez obzira na vrednost ekvivalenta peska. Ukoliko se ispitivanjem utvrdi da vlastito punilo, (vrući filer) spada u 1. klasu kvaliteta prema SRPS B.B3.045, može da se upotrebi kao dodatno kameno brašno na izradi svih vrsta asfaltnih mešavina. Učešće osnovnog kamenog brašna u ukupnoj mešavini ne sme da bude manje od 70% ukupne količine kamenog brašna. Drobljeni pesak sa više od 15% punila ne može da se koristi za izradu asfaltnih mešavina ni pod kakvim posebnim uslovima.

Drobljeni kameni agregat

Za proizvodnju drobljenog kamenog agregata koji se koristi za proizvodnju AB, koristi se kamen eruptivnog porekla čija su svojstva definisana u SRPS U.E4.014 tabela 7, a za proizvodnju drobljenog kamenog agregata koji se koristi za izravnavajuće slojeve i noseće slojeve, može da se koristi i kamen karbonatnog sastava, pod uslovom da proizveden kameni agregat odgovara uslovima definisanim u SRPS U.E9.021.

Za izradu asfaltnih mešavina upotrebljava se kameni agregat silikatnog ili karbonatnog sastava, u frakcijama 2/4, 4/8, 8/11, 11/16,16/22 i 22/32 mm, čiji granulometrijski sastav mora da odgovara uslovima iz SRPS U.E9.021 tabela 5., odnosno SRPS U.E4.014 tabela 8.

Ostala svojstva kamenog agregata za izradu habajućih slojeva moraju da odgovaraju SRPS U.E4.014 tabela 10, a za izradu BNS i ostalih slojeva moraju da odgovaraju SRPS U.E9.021 tabela 7. Ukoliko je prionljivost agregata nezadovoljavajuća potrebno je primeniti termostabilni aditiv za poboljšanje prionljivosti, (dop) u količini od $\approx 0.5\%$ u odnosu na bitumen ili kao vezivo primeniti polimer-bitumene.

Izbor agregata u zavisnosti od saobraćajnog opterećenja u odnosu na otpornost prema drobljenju i habanju po Los Angelesu i vrednosti polirnosti dat je u sledećoj tabeli.

Grupa saobraćajnog opterećenja	Frakcija drobljenog agregata				
	Silikatni agregat		Karbonatni agregat		
	AB		AB		BNS
Otpornost na drobljenje i habanje po Los Angelesu, %(m/m)	Vrednost polirnosti VPK	Otpornost na drobljenje i habanje po Los Angelesu, %(m/m)	Vrednost polirnosti VPK	Otpornost na drobljenje i habanje po Los Angelesu, %(m/m)	
Auto put, vrlo teško	maks. 18	min. 48	-	-	maks. 25
Teško	maks. 18	min. 48	-	-	maks. 28
Srednje	maks. 22	min. 48	maks. 25	min. 30	maks. 30

Lako	maks. 22	min. 45	maks. 28	min. 30	maks. 35
Vrlo lako	maks. 25	-	maks. 30	-	maks. 35

Za kamene agregate mora da postoji važeći atest od strane ovlašćene laboratorije, a prema "naredbi o obaveznom atestiranju frakcionisanog kamenog agregata za asfalt i beton" koja je objavljena u službenom listu SFRJ br.14 od 19.06.1987. godine.

Vezivo

Standardni putni bitumeni BIT 45, BIT 60 i BIT 90

U zavisnosti od saobraćajnog opterećenja, klimatskih uslova i položaja sloja u kolovoznoj konstrukciji projektom je određen tip bitumena i vrednosti osnovnih svojstava, (PK min; Pen maks...)

Koriste se bitumeni BIT 45, BIT 60 i BIT 90, koji u svemu moraju da odgovaraju kriterijumima datim u JUS U.M3.010

Polimer-bitumen

Za vezivo treba primeniti polimer-modifikovani bitumen na bazi SBS-polimera vrste 50-90S prema austrijskim specifikacijama ÖNORM B3613, (Elastomer-modifizierte Bitumen für den Strassenbau - Anforderungen), čije su karakteristike date u narednoj tabeli, odnosno PmB 50/90 prema YU EN 14023.

Vrste ispitivanja	PmB 50-90S	Metode ispitivanja
Penetracija na 25°C (1/10 mm), (100g/5s)	50 - 90	JUS B.H8.612
Tačka razmekšavanja po PK,(°C)	> 65	JUS B.H8.613
Tačka loma po Frasu, (°C)	< -19	JUS B.H8.616
Duktilitet, (cm) na 25 ⁰ C	> 50	JUS B.H8.615
Tačka paljenja po Clevelendu, (°C)	> 250	DIN ISO 2592
Povratna elastična deformacija na 25°C, (%)	> 80	ÖNORM C 9219
Homogenost lagerovanja, Δ PK, (°C)	< 2.0	TL PmB Tail 1, (1991) Tuba test
Posle RTFOT prema ASTM D 2872		
Gubitak mase, %(m/m)	< 0.5	-
Promena penetracije na 25 ⁰ C, (%) <ul style="list-style-type: none"> • smanjenje • porast 	< 40 < 10	JUS B.H8.612
Povratna elastična deformacija na 25°C, %	> 80	ÖNORM C 9219

Dodaci

Polimerne granule

Za pojedine tipove asfaltnih mešavina može se umesto polimer-bitumena PmB 50/90 upotrebiti standardni putni bitumen BIT 60 uz dodatak 0.4-0.6%, u odnosu na asfaltnu mešavinu, polimernih granula.

Vlakna

Vlakna su materijali koji se dodaju asfaltnoj mešavini kako bi se poboljšala svojstva asfaltnih mešavina.

Vlakna u slobodnom obliku ili u formi granula treba da zadovolje kriterijume koje je deklariseo proizvođač, a iste je u projektovanju asfaltnih mešavina dokazao projektant asfaltne mešavine.

Stabilizirajuća vlakna

Stabilizirajući aditivi su materijali koji se dodaju asfaltnoj mešavini kako bi sprečili gubitak bitumenskog veziva. Ona se, tokom mešanja na propisanim temperaturama vezuju na površinu

agregata i time poboljšavaju tekstruru, (hrapavost površine) zrna, a samim tim i bolju mogućnost prijanjanja veziva za površinu zrna. Uobičajeno korišćeni aditivi su celulozna vlakna.

Vlakna u slobodnom obliku ili u formi granula treba da zadovolje kriterijume:

- sadržaj celuloze min 80%
- gubitak mase nakon 5 min na 220 °C manji od 7%
- maksimalna dužina od 6.35 mm
- 20 do 70 procenata prolaza kroz sito 0.063
- 25 do 72 procenata prolaza kroz sito 0.09
- 45 do 80 procenata prolaza kroz sito 0.25
- 75 do 90 procenata prolaza kroz sito 0.71
- sadržaj vlage manji od 8%
- zapreminska masa 20-40 kg/m³
- maksimalna debljina vlakna 0.005 mm

Prethodna ispitivanja

Prethodna ispitivanja asfaltne mešavine

Pre početka radova Izvođač je obavezan da preda nadzornom organu na saglasnost u ovlašćenoj laboratoriji izrađen projekat prethodnog sastava asfaltne mešavine. Ovaj projekat mora da bude u skladu sa ovim tehničkim uslovima i saglasan sa projektom kolovozne konstrukcije. Uz Izveštaj o prethodnom sastavu, potrebno je priložiti ateste o komponentalnim materijalima koji nisu stariji od 6 meseci, kao i važeći atest za kamene materijale od strane ovlašćene laboratorije, a prema "Naredbi o obaveznom atestiranju frakcionisanog kamenog agregata za asfalt i beton", koja je objavljena u Sl.listu SFRJ br. 41/1987. god.

Izveštaj o izradi prethodnog sastava asfaltne mešavine mora da sadrži:

- podatke o poreklu, kvalitetu i karakteristikama sastavnih materijala
- ateste o komponentalnim materijalima
- procentualno učešće frakcija kamenog materijala u mineralnoj, odnosno u asfaltoj mešavini
- granulometrijski sastav mineralne mešavine
- dijagram promene fizičko-mehaničkih svojstava asfaltne mešavine, zavisno od sadržaja veziva
- reološke karakteristike laboratorijskog probnog tela
 - modul krutosti
 - čvrstoća pri zatezanju
 - otpornost na zamor
 - otpornost na pojavu kolotruga i
- optimalni sadržaj veziva

Procentualno učešće pojedinih frakcija utvrđuje se prethodnom mešavinom, pri čemu se u zavisnosti od tipa asfaltne mešavine, granulometrijski sastav mora naći u granicama:

	0.09	0.25	0.71	2	4	8	11.2	16	22.4	31.5	45
DBNS 0/32	2-15	5-23	9-30	15-40	27-56	37-68	47-80	59-96	72-100	87-100	100
BNS 0/32	3-12	5-18	9-27	17-40	24-52	34-68	42-78	53-90	70-100	97-100	100
BNS 0/32s	4-10	7-15	12-23	20-35	29-46	41-62	50-71	61-82	76-94	97-100	100
BNS 0/22	4-14	7-37	12-53	21-65	30-74	44-85	54-92	70-100	97-100	100	
BNS 0/22s	5-11	8-17	13-27	24-40	34-53	50-70	61-81	75-94	97-100	100	
BNHS	5-12	9-30	15-40	26-55	38-70	58-88	74-98	95-100	100		

0/16										
AB 8	4-12	11-27	20-41	38-56	56-74	96-100	100			
AB 11	3-12	8-28	16-38	31-54	49-69	75-90	97-100	100		
AB 11s	3-11	8-18	16-30	31-48	49-65	75-87	97-100	100		
AB 16	3-12	8-25	15-36	27-49	40-62	60-80	74-90	97-100	100	
AB 16s	3-10	8-17	15-28	27-43	40-56	60-75	74-86	97-100	100	
AB 22s	2-8	7-14	11-23	20-36	30-47	46-64	57-75	72-87	97-100	100
SMA 0/11	9-13	13-17	16-22	20-30	25-40	45-75	90-100	100		

Proizvodnja i ugradnja asfaltne mešavine ne sme početi dok Izvođač ne dostavi prethodnu mešavinu na saglasnost Projektantu kolovozne konstrukcije i Nadzornom organu.

Tehnologija izvršenja radova

Spravljanje i transport asfaltne mešavine

Proizvodnja asfaltne mešavine se vrši mašinskim putem u postrojenju za proizvodnju asfaltne mešavine. Za proizvodnju asfaltnih mešavina mora da se primeni diskontinualno postrojenje, kapaciteta minimum 120 t/h ili u skladu sa zahtevima iz predkvalifikacionih uslova, sa automatskim doziranjem svih komponenti i kontrolom proizvodnje. Temperatura bitumena u cisternama na asfaltnoj bazi iznosi optimalno 150 °C, a najviše 165 °C. Temperatura agregata ne sme da bude viša od temperature bitumena za više od 15 °C, dok temperatura asfaltne mešavine pri izlasku iz mešalice iznosi optimalno 160 °C, (165 °C kad se koristi polimer bitumen ili polimerne granule) ± 10 °C, a najviše 175 °C. Neposredno nakon proizvodnje, asfaltna masa se direktno otprema na mesto ugrađivanja. Asfaltna mešavina se mora ugraditi u periodu od najviše 2 sata posle proizvodnje. Transport asfaltne mase se obavlja vozilima koja su pokrivena i tako zaštićena od spoljnih uticaja.

Cirada ne sme dodirivati asfaltnu masu, (minimum 15 cm iznad vrha kupe asfaltne mase sme da bude cirada).

Ugrađivanje asfaltne mešavine

Ugrađivanje asfaltnog sloja može da počne tek kad nadzorni organ prihvati izveštaj o probnoj deonici, odnosno izveštaj o izvršenim probama. Postupak ugrađivanja usvojen na probnoj deonici ne može se menjati osim pod ranije definisanim uslovima.

Ugrađivanje asfaltne mešavine vrši se samo u povoljnim vremenskim uslovima, temperatura podloge i vazduha mora da bude viša od +10 °C ako je podloga od asfalta, odnosno +5 °C ako je podloga od nevezanih materijala. U posebnim vremenskim uslovima, kao što je pojava jakog vetra, Nadzorni organ može da obustavi radove i pri temperaturama višim od pomenute, ako postoji sumnja da se pod tim uslovima radovi neće kvalitetno izvesti. Ugrađivanje asfaltne mešavine ne sme da se obavlja kada je izmaglica ili kiša. Temperatura asfaltne mešavine na mestu ugrađivanja ne sme da bude niža od 140 °C, (150 °C za PmB ili 165 °C za SMA) i viša od 175 °C. Razastiranje asfaltne mešavine se vrši mašinskim putem i neposredno nakon toga mora da se obezbedi utvrđeni režim valjanja, kako bi se osiguralo traženo zbijanje asfaltnog sloja. Ostali detalji tehnologije izvođenja ove pozicije su dati u važećim SRPS standardima.

Za zbijanje sloja od SMA koriste se isključivo valjci sa čeličnim naplatcima, mase veće od 9 t. Nije dozvoljena primena kombinovanih valjaka niti valjaka sa gumenim točkovima. Vibracije u toku valjanja nisu dozvoljene, osim na sastavima, neposredno nakon razastiranja mase, (visoka frekvencija - mala amplituda).

Uz svaki isporučeni kamion asfaltne mešavine mora da bude otpremnica sa upisanom masom, temperaturom i vremenom utovara asfaltne mešavine, potpisanom od strane nadzorne službe. Bez ovoga se neće dozvoliti ugrađivanje prispele asfaltne mešavine.

Ispred finišera mora da se obezbedi potrebna količina asfaltne mase, kako ne bi došlo do zastoja u ugrađivanju. Svaki prekid u postupku izvođenja radova duži od 5 minuta, smatra se momentom formiranja poprečnog sastava.

Poprečni sastav se formira u celoj radnoj širini finišera. Mesto sastava se mora obraditi vertikalnim zasecanjem sloja po celoj debljini. Sastav se mora isprskati polimer-modifikovanom bitumenskom katjonskom emulzijom PmB KN-50, (60), sačekati da voda ispari i tek onda nastaviti radove na izradi novog sloja ili primeniti trake za spoj. Na mestu sastava proverava se podužna ravnost ravnjačom od 4 metra i nije dozvoljeno nikakvo odstupanje. Na mestu sastava kontroliše se homogenost i zbijenost asfaltnog sloja uzimanjem uzoraka iz kolovoza, (jedna polovina uzorka je ispred odnosno iza linije sastava) i nije dozvoljena razlika u izgledu i strukturi sastava i kvalitetu zbijenosti u odnosu na normalno izveden sloj.

Kontrola kvaliteta

Izvođač radova obavlja ispitivanja sa ciljem da u svakom trenutku ima što bolji uvid u kvalitet sastavnih materijala kao i proizvedene i ugrađene asfaltne mešavine, kako bi se u slučaju potrebe intervenisalo u proizvodnom procesu i osigurala kontinualna proizvodnja propisanog kvaliteta. Obaveza Izvođača je da na osnovu rezultata ispitivanja utiče na proces proizvodnje i ugradnje asfaltne mešavine na način koji osigurava ujednačen, Tehničkim uslovima propisan kvalitet izvedenog asfaltnog sloja.

Kontrolna ispitivanja kvaliteta izvedenih radova vrši Izvođač kao deo svog Programa obezbeđivanja kvaliteta, (Quality Assurance Programme) u cilju dobijanja što realnije slike o postignutom kvalitetu izvedenog asfaltnog sloja prema zahtevima datim u ovim Tehničkim Uslovima.

Kontrolna ispitivanja obuhvataju:

- kontrolna ispitivanja sastavnih materijala, (kontrola se mora obaviti pre istovara ili deponovanja materijala)
- kontrolno ispitivanje proizvedene asfaltne mešavine
- kontrolno ispitivanje izvedenog asfaltnog sloja

Kontrola kvaliteta izvedenog sloja vrši se na uzorcima izvađenim iz izvedenog sloja. Uzimanje uzoraka se vrši prema SRPS U.M3.090.

Pored redovne kontrole kvaliteta izvedenih radova koji se prikazuju u vidu tabelarnih pregleda za određene vremenske periode, (najmanje jednom mesečno) na svakih 10000 tona proizvedene asfaltne mešavine rade se uporedna ispitivanja u nezavisnoj laboratoriji po izboru Investitora i trošku Izvođača radova.

Obračun nekvalitetno izvedenih radova

Ravnost površine sloja

Merenje vrši Izvođač na poprečnim profilima, ali tako da međusobni razmak ne bude veći od 30 m. Merenje se radi ravnjačom od 4 m dužine, (levo, desno, sredina). Završni sloj se kontroliše i "Bump" integritetom. Kriterijumi za obračun su:

Habajući sloj		Izravnavajući i noseći sloj	Procenat umanjenja od vrednosti pripadajuće površine sloja
IRI	ravnjača od 4 m		
< 2.0	0 do 4 mm	0 do 8 mm	0 %
2.0 – 2.5	4 do 10 mm	8 do 12 mm	5 – 25 %
> 2.5	> 10 mm	> 12 mm	100 %

Odstupanje količine veziva od utvrđenog u radnom sastavu asfaltne mešavine ne sme da bude veće od:

- ± 0.3 % za izradu BNS-a
- ± 0.2 % za izradu AB odnosno
- ± 0.1% za izradu SMA

Poprečni pad

Poprečni pad površine izvedenog asfaltnog sloja može da ima odstupanja od projektovanog poprečnog pada najviše ± 0.1%. Merenja se vrše u najmanje tri tačke na profilu.

U slučaju većih odstupanja, izvedeni radovi se moraju popraviti ili se vrši umanjeње vrednosti izvedenih radova za 20%.

Odstupanje površine sloja od projektovane kote nivelete

Dopušteno visinsko odstupanje površine izvedenog asfaltnog sloja može da bude od projektovane visine, od 0 do najviše -10 mm, za noseće i izravnavajuće slojeva, a od 0 do -5 mm za habajuće slojeve.

U slučaju većih odstupanja Izvođač daje predlog o sanaciji izvedenog stanja. Ukoliko izvođač ne sanira izvedene nekvalitetne radove, oni se ne priznaju u celosti.

Horizontalno odstupanje ivice izvedenog sloja

Dopušteno horizontalno odstupanje položaja leve i desne ivice od projektovanog položaja iznosi najviše ± 25 mm.

U slučaju većih odstupanja Izvođač daje predlog o sanaciji izvedenog stanja. Ukoliko izvođač ne sanira izvedene nekvalitetne radove, oni se ne priznaju u celosti.

Odstupanje debljine ugrađenog sloja

Sva odstupanja izvedene debljine sloja od projektovane debljine sloja, (debljine manje od projektovanih debljina), ako Nadzorni organ oceni da izvedeni sloj može ostati u kolovoznoj konstrukciji, podležu oceni kvaliteta izvedenih radova.

Merenje se vrši na svakom profilu, a kriterijumi su:

Odstupanja debljine		Procenat umanjeња od vrednosti pripadajuće površine sloja
Habajući sloj	Izravnavajući i noseći sloj	
6 – 8 mm	10 – 13 mm	10 – 25 %
8 – 10 mm	13 – 17 mm	25 – 50 %
preko 10 mm	preko 17 mm	100 %

Odstupanje u sastavu asfaltne mešavine

Dozvoljena odstupanja u granulometrijskom sastavu za pojedine vrste asfaltnih mešavina u odnosu na radnu mešavinu data su u sledećoj tabeli:

otvor sita, (mm)	0.09	0.25	0.71	2	4	8	11	16	22.4
BNS	± 1.5	± 2	± 3	± 3	± 4	± 4	± 4	± 4	± 4
AB	± 1.0	± 1.5	± 2	± 1.5	± 3	± 4	± 4	± 4	± 4
SMA	± 0.5	± 1	± 1.5	± 1	± 2	± 3	± 3		

Odstupanje količine veziva od utvrđenog u radnom sastavu asfaltne mešavine ne sme da bude veće od ± 0.3 %.

Odstupanje količine filera od utvrđenog u radnom sastavu asfaltne mešavine ne sme da bude veće od ± 1 %.

Ukoliko sastav ekstrahirane asfaltne mešavine, (granulometrijski sastav, procenat bitumena i procenat filera) odstupa u odnosu na zahtevane vrednosti, više od dopuštenih odstupanja, Izvođaču će se umanjiti vrednost izvedenih radova za 5.0 % po svakom kriterijumu posebno za površinu koju obuhvata ispitani uzorak. Ukoliko ima nedozvoljenih odstupanja, u sve tri komponente asfaltne mešavine, u granulometrijskoj liniji, frakciji filera i bitumena, asfaltni sloj se ne može prihvatiti kao dobar.

U tom slučaju Izvođač daje predlog o sanaciji izvedenog stanja. Ukoliko izvođač ne sanira izvedene nekvalitetne radove radovi se ne priznaju u celosti.

Uvaljanost, (zbiženost) ugrađenog sloja

Kriterijum za prihvatanje radova je postignuti stepen zbijenosti. Stepen zbijenosti mora da bude minimum 98 %.

Ostvaren stepen zbijenosti	Procenat umanjjenja od vrednosti pripadajuće površine sloja
od 97 % do 95 %	2 – 10 %
od 95 % do 93 %	10 – 50 %
ispod 93 %	100 %

Sadržaj zaostalih šupljina u uzorku iz kolovoznog zastora

Kriterijum za prihvatanje radova je postignuti sadržaj zaostalih šupljina u kolovozu koje moraju da odgovaraju procentu zaostalih šupljina koje je projektant kolovozne konstrukcije koristio pri proračunu iste:

- ukoliko su zaostale šupljine veće od planiranih za 1 do 2 % umanjuje se vrednost habajućeg sloja za 5 do 25 %, površine koju obuhvata uzorak
- za zaostale šupljine veće od planiranih za 2 do 3 % umanjuje se vrednost zastora za 25 do 50 %
- ukoliko su zaostale šupljine veće od planiranih za više od 3 % izvršeni rad se ne prima, na površini koju obuhvata ispitani uzorak

Hrapavost i hvatljivost sloja

Površina izvedenog habajućeg sloja mora da bude hrapava, hvatljiva i otporna na klizanje. Ove karakteristike se ispituju prema standardu SRPS U.C4.018. Ukoliko je trenje habajućeg sloja manje od dozvoljenih vrednosti Izvođač daje predlog o sanaciji izvedenog stanja. Ukoliko izvođač ne sanira izvedene nekvalitetne radove, radovi se ne priznaju u celosti.

Ukupni odbici

Ukupni odbici za konstatovane nekvalitetne radove predstavljaju zbir svih pojedinačnih odbitaka. Radovi se mogu priznati u potpunosti ako izvođač o svom trošku izvrši sanaciju nekvalitetnih radova na način koji predloži a za isti dobije saglasnost investitora.

5.4 DONJI NOSEĆI BITUMENIZIRANI SLOJ

Opis

Pozicija obuhvata nabavku materijala, spravljanje, razastiranje, ugradnju i zbijanje asfaltne mešavine po vrućem postupku od mineralnog materijala i bitumena u jednom sloju projektovanih debljine, odnosno prema kotama, dimenzijama i eventualnim posebnim zahtevima datim u projektu.

Materijali

Sastavni materijali za izradu donjeg nosećeg sloja od bitumeniziranog materijala:

- kameno brašno karbonatnog sastava
- drobljeni kameni agregat 0 – 4 mm
- drobljeni kameni agregat > 4 mm
- vezivo BIT 60, BIT 45

Izvođenje, kvalitet i ispitivanje

Izvođač je dužan da poštuje sve obaveze navedene u poglavlju "Opšti uslovi za asfaltne radove" za navedenu vrstu proizvoda. U slučaju trajno nekvalitetno izvedenih radova treba primeniti pravila navedena u "Opštim uslovima za asfaltne radove" pod tačkom "Obračun nekvalitetno izvedenih radova".

Merenje i plaćanje

Obračun i plaćanje se vrši po metru kvadratnom, (m^2) izvršenog posla, uključujući sav rad i materijal, koji odgovara zahtevanom kvalitetu propisanom ovim Tehničkim uslovima.

5.5 IZRAVNAJUĆI SLOJ OD BITUMENIZIRANOG MATERIJALA

Opis

Pozicija obuhvata nabavku materijala, umešavanje, razastiranje, ugradnju i zbijanje asfaltne mešavine po vrućem postupku od mineralnog materijala i bitumena u jednom sloju promenljive debljine, odnosno prema kotama, dimenzijama i eventualnim posebnim zahtevima datim u projektu. Izbor tipa bitumeniziranog materijala je u funkciji minimalne i maksimalne debljine sloja tako da minimalna debljina sloja iznosi $H_{\min} = 2 \times D_{\max}$, a maksimalna debljina izravnavajućeg sloja ne može da bude veća od $H_{\max} = 4 \times D_{\max}$. U slučaju da je stvarna debljina sloja veća od dozvoljene, izravnavajući sloj mora da se izvede u više slojeva.

Materijali

Sastavni materijali za izradu izravnavajućeg sloja od bitumeniziranog materijala:

- kameno brašno karbonatnog sastava
- drobljeni kameni agregat 0 - 4 mm
- drobljeni kameni agregat > 4 mm
- vezivo BIT 60, BIT 45

Izvođenje, kvalitet i ispitivanje

Izvođač je dužan da poštuje sve obaveze navedene pod "Opštim uslovima za asfaltne radove" za navedenu vrstu proizvoda. U slučaju trajno nekvalitetno izvedenih radova primeniće se pravila navedena u "Opštim uslovima za asfaltne radove" pod tačkom "Obračun nekvalitetno izvedenih radova".

Merenje i plaćanje

Obračun i plaćanje se vrši po metru kubnom, (m^3) izvršenog posla, uključujući sav rad i materijal, koji odgovara zahtevanom kvalitetu propisanom Tehničkim uslovima.

5.6 BITUMENIZIRANI NOSEĆI SLOJ

Opis

Pozicija obuhvata nabavku materijala, spravljanje, razastiranje, ugradnju i zbijanje asfaltne mešavine po vrućem postupku od mineralnog materijala i bitumena u jednom sloju projektovanih debljina, odnosno prema kotama, dimenzijama i eventualnim posebnim zahtevima datim u projektu. Izbor vrste materijala definisan je projektom odnosno važećim propisima.

Materijali

Sastavni materijali za izradu nosećeg sloja od bitumeniziranog materijala:

- kameno brašno karbonatnog sastava
- drobljeni kameni agregat 0-4 mm
- drobljeni kameni agregat > 4 mm
- vezivo BIT 45, BIT 60

Izvođenje, kvalitet i ispitivanje

Bitumenizirani materijal od koga se izvodi noseći sloj mora po svojim reološkim karakteristikama da ispunjava uslove definisane u projektu kolovozne konstrukcije.

Bitumen mora da ima:

- tačku razmekšavanja po PK veću od 57 °S
- penetraciju na 25 °S od 35 do 42, (1/10 mm)
- indeks penetracije IP veći od 0.5
- duktilitet na 25 °C veći od 70 mm
- tačku loma po Frasu manju od -8 °C
- sadržaj parafina manji ili jednak 2.2 %

Merenje i plaćanje

Obračun i plaćanje se vrši po metru kvadratnom, (m²) izvedenog sloja, uključujući sav rad i materijal, koji odgovara zahtevanom kvalitetu propisanom Tehničkim uslovima.

5.7 BITUMENIZIRANI NOSEĆI SLOJ SA POLIMERIMA

Opis

Pozicija obuhvata nabavku materijala, spravljanje, razastiranje, ugradnju i zbijanje asfaltne mešavine po vrućem postupku od mineralnog materijala i sa polimer bitumenom ili sa putnim bitumenom uz dodatak polimernih granula u količini od 0.3 do 0.5% u odnosu na asfaltnu mešavinu u jednom sloju projektovane debljine, odnosno prema kotama, dimenzijama i eventualnim posebnim zahtevima datim u projektu. Izbor vrste materijala definisan je projektom odnosno važećim propisima.

Materijali

Sastavni materijali za izradu nosećeg sloja od bitumeniziranog materijala:

- kameno brašno karbonatnog sastava
- drobljeni kameni agregat 0 – 4 mm
- drobljeni kameni agregat > 4 mm
- vezivo PmB 50/90 ili vezivo BIT 60 sa polimer granulama

Izvođenje, kvalitet i ispitivanje

Izvođač je dužan da poštuje sve obaveze navedene pod "Opštim uslovima za asfaltne radove" za navedenu vrstu proizvoda. U slučaju trajno nekvalitetno izvedenih radova primeniće se pravila navedena u "Opštim uslovima za asfaltne radove" pod tačkom "Obračun nekvalitetno izvedenih radova".

Merenje i plaćanje

Obračun i plaćanje se vrši po metru kvadratnom, (m²) izvedenog sloja, uključujući sav rad i materijal, koji odgovara zahtevanom kvalitetu propisanom ovim Tehničkim uslovima.

5.8 HABAJUĆI SLOJ OD BITUMENIZIRANOG MATERIJALA, (BNHS)

Opis

Pozicija obuhvata nabavku materijala, spravljanje, razastiranje, ugradnju i zbijanje asfaltne mešavine po vrućem postupku od mineralnog materijala i bitumena u jednom sloju konstantne debljine odnosno prema kotama, dimenzijama i eventualnim posebnim zahtevima datim u projektu.

Materijali

Sastavni materijali za izradu habajućeg sloja:

- kameno brašno karbonatnog sastava

- drobljeni kameni agregat 0 – 4 mm
- drobljeni kameni agregat > 4 mm
- vezivo BIT 60

Izvođenje, kvalitet i ispitivanje

Izvođač je dužan da poštuje sve obaveze navedene pod "Opštim uslovima za asfaltne radove" za navedenu vrstu proizvoda. U slučaju trajno nekvalitetno izvedenih radova, primeniće se pravila navedena u "Opštim uslovima za asfaltne radove" pod tačkom "Obračun nekvalitetno izvedenih radova".

Merenje i plaćanje

Obračun i plaćanje se vrši po metru kvadratnom, (m²) izvršenog posla, koji odgovara zahtevanom kvalitetu propisanom Tehničkim uslovima.

5.9 IZRAVNAVAJUĆI SLOJ OD ASFALT BETONA, BEZ ILI SA POLIMERIMA

Opis

Opis pozicija obuhvata nabavku materijala, spravljanje, razastiranje, ugradnju i zbijanje asfaltne mešavine po vrućem postupku od mineralnog materijala sa putnim bitumenom ili polimer bitumenom ili putnim bitumenom uz dodatak polimer granula u količini od 0.3 - 0.5 % u odnosu na asfaltnu mešavinu prema kotama, dimenzijama i eventualnim posebnim zahtevima datim u projektu. Vrsta veziva, (sa ili bez polimera) definisana je projektom.

Materijali

Sastavni materijali za izradu izravnavajućeg sloja:

- kameno brašno karbonatnog sastava
- drobljeni kameni agregat 0 – 4 mm
- drobljeni kameni agregat > 4 mm
- vezivo:
 - BIT 60
 - PmB 50/90
 - BIT 60 sa polimer granulama

Izvođenje, kvalitet i ispitivanje

Izvođač je dužan da poštuje sve obaveze navedene pod "Opštim uslovima za asfaltne radove" za navedenu vrstu proizvoda. U slučaju trajno nekvalitetno izvedenih radova primeniće se pravila navedena u "Opštim uslovima za asfaltne radove" pod tačkom "Obračun nekvalitetno izvedenih radova".

Merenje i plaćanje

Obračun se vrši po m³ izvršenog posla, koji odgovara zahtevanom kvalitetu propisanom ovim Tehničkim uslovima.

5.10 HABAJUĆI SLOJ OD ASFALT BETONA

Opis

Opis pozicija obuhvata nabavku materijala, spravljanje, razastiranje, ugradnju i zbijanje asfaltne mešavine po vrućem postupku od mineralnog materijala i bitumena u jednom sloju konstantne debljine, odnosno prema kotama, dimenzijama i eventualnim posebnim zahtevima datim u projektu.

Materijali

Sastavni materijali za izradu habajućeg sloja:

- kameno brašno karbonatnog sastava
- drobljeni kameni materijal 0 – 2 mm
- drobljeni kameni agregat silikatnog sastava > 2 mm
- vezivo BIT 60

Izvođenje, kvalitet i ispitivanje

Izvođač je dužan da poštuje sve obaveze navedene pod "Opštim uslovima za asfaltne radove" za navedenu vrstu proizvoda. U slučaju trajno nekvalitetno izvedenih radova primeniće se pravila navedena u "Opštim uslovima za asfaltne radove" pod tačkom "Obračun nekvalitetno izvedenih radova".

Merenje i plaćanje

Obračun se vrši po metru kvadratnom, (m^2) izvršenog posla, koji odgovara zahtevanom kvalitetu propisanom Tehničkim uslovima.

5.11 HABAJUĆI SLOJ OD ASFALT BETONA SA POLIMERIMA

Opis

Pozicija obuhvata nabavku materijala, spravljanje, razastiranje, ugradnju i zbijanje asfaltne mešavine po vrućem postupku od mineralnog materijala sa polimer bitumenom ili putnim bitumenom sa dodatkom polimer granula u projektovanoj količini od 0.3 do 0.5 % u odnosu na asfaltnu mešavinu u jednom sloju projektovane debljine, odnosno prema kotama, dimenzijama i eventualnim posebnim zahtevima datim u projektu.

Materijali

Sastavni materijali za izradu habajućeg sloja:

- kameno brašno karbonatnog sastava
- drobljeni kameni materijal 0 – 2 mm
- drobljeni kameni agregat silikatnog sastava > 2 mm
- vezivo PmB 50/90

Izvođenje, kvalitet i ispitivanje

Izvođač je dužan da ispoštuje sve obaveze navedene pod "Opštim uslovima za asfaltne radove" za navedenu vrstu proizvoda. U slučaju trajno nekvalitetno izvedenih radova primeniće se pravila navedena u "Opštim uslovima za asfaltne radove" pod tačkom "Obračun nekvalitetno izvedenih radova".

Merenje i plaćanje

Obračun se vrši po m^2 ili m^3 izvršenog posla, već kako je definisano u predmeru radova, a koji odgovara zahtevanom kvalitetu propisanom Tehničkim uslovima.

5.12 HABAJUĆI SLOJ OD SKELETNOG MASTIKS ASFALTA SMA 0/11

Opis

Pozicija obuhvata nabavku, spravljanje, ugrađivanje i zbijanje habajućeg sloja od skeletnog mastiks-asfalta SMA 0/11s u debljini sloja od max 4 cm.

Skeletni mastiks-asfalt predstavlja mešavinu drobljenog agregata i peska koji zbog relativno velikog učešća kamene sitneži > 2 mm, (70 - 80%) ima izrazito skeletnu strukturu koja je ispunjena

bitumenskim mastiksom sastavljenim od filera, dopa, polimer modifikovanog bitumena i stabilizirajućih vlakana.

Osnova za izradu tehničkih uslova za ovu poziciju je SMA 0/11 - ZTV Asphalt-Stb, 1998 *Empfehlungen für die Zusammensetzung, die Herstellung und den Neubau von Splittmastixasphalt*, FGSV 1996 i EN 13108.

Osnovni materijali

Sastavni materijali za izradu habajućeg sloja:

- kameno brašno karbonatnog sastava
- drobljeni kameni materijal silikatnog sastava 0 – 2 mm
- drobljeni kameni agregat silikatnog sastava > 2 mm
- celulozna vlakna, (prefabrikovana u vidu granula)
- polimer-bitumen PmB 50/90

Orijentacioni sastav asfaltne mešavine

Orijentacioni sastav asfaltne mešavine:

• filer 0 – 0.09 mm	10 %
• pesak 0.09 - 2 mm	15 %
• kamena sitnež 2 - 11 mm	75 %
Svega:	100 %

Optimalan sastav asfaltne mešavine i polimer-bitumena utvrđuje se izradom prethodnog i radnog sastava asfaltne mešavine, a u skladu sa tačkom Opšti uslovi.

Sadržaj polimer-bitumena u asfaltnoj mešavini SMA-11s treba da se nalazi u opsegu od 6.0 do 6.5 %. Tačna količina veziva određuje se izradom prethodnog i radnog sastava.

Prilikom izrade prethodnog sastava, proveru optimalne količine polimer-bitumena u asfaltnoj mešavini potrebno je obaviti pomoću Šelenberg-ovog testa.

Za izradu SMA-11s kao stabilizirajući aditiv, (služi za vezivanje viška bitumena usled nedostatka jedne frakcije kamenog agregata), koriste se celulozna vlakna u količini od $\approx 0.4\%$, (m/m) u odnosu na asfaltnu mešavinu. Za doziranje celuloze koriste se posebni dozatori koji doziraju količinu prema masi.

Priprema veziva

Temperature polimer-bitumena, u toku lagerovanja i pripreme asfaltne mešavine, ne smeju da bude više od:

- **temperatura PmB u cisterni:**
 - preporučena 160⁰ C
 - najviša 165⁰C
- **temperatura SMA prilikom izlaska iz mešalice:**
 - preporučena 170⁰ - 175⁰C
 - najviša 180⁰C

Vreme izlaganja polimer-bitumena, povišenim temperaturama u toku lagerovanja je ograničeno.

Polimer-bitumen treba da je što kraće vreme izložen povišenim temperaturama kako bi se sprečilo raslojavanje i izdvajanje polimera na površini bitumena.

Pre procesa mešanja sa kamenim materijalom preporučuje se dodatno homogenizovanje polimer-bitumena. To se postiže recirkulacijom veziva iz jedne cisterne u drugu.

Mešanje materijala

Vreme mešanja i ceo postupak doziranja i umešavanja moraju da bude tako podešeni da sva zrna agregata budu ravnomerno obavijena vezivom. Vruća mineralna mešavina, celulozna vlakna, (ili granule) i kameno brašno, istovremeno se mešaju u asfaltnoj mešalici u vremenu od 10 do 15 s, a

zatim se dodaje zagrejano vezivo i meša dodatnih 30 s. Ukoliko temperature asfaltne mešavine, posle umešavanja, budu niže ili više od propisanih, masa će biti odbačena.

Puštanje u saobraćaj

Propisano uvaljani sloj asfalta sme da se pusti u saobraćaj, najranije 24 sata nakon valjanja.

Izvođenje, kvalitet i ispitivanje

Izvođač je dužan da poštuje sve obaveze navedene pod "Opštim uslovima za asfaltne radove" za navedenu vrstu proizvoda. U slučaju trajno nekvalitetno izvedenih radova, primeniće se pravila navedena u "Opštim uslovima za asfaltne radove" pod tačkom "Obračun nekvalitetno izvedenih radova".

Bitumenizirani materijal od koga se izvodi habajući sloj mora po svojim reološkim karakteristikama da ispunjava uslove definisane u projektu kolovozne konstrukcije.

Polimer bitumen mora da ima:

- tačku razmekšavanja po PK veću od 75 °C
- penetraciju na 25 °C manju od 70, (1/10 mm)

Mešanje materijala

Vreme mešanja i ceo postupak doziranja i umešavanja moraju da bude tako podešeni da sva zrna agregata budu ravnomerno obavijena vezivom. Vruća mineralna mešavina, celulozna vlakna, (u vidu granule) i kameno brašno istovremeno se mešaju u asfaltnoj mešalici, a zatim dodaje zagrejano vezivo i vrši dodatno mešanje. Ukupan ciklus mešanja ne može da bude kraći od 70 s, (minimalno vreme umešavanja vlakana je 15 s, a veziva dodatnih 30 s). Ukoliko temperature asfaltne mešavine, posle umešavanja, budu niže ili više od propisanih, masa će biti odbačena.

Merenje i plaćanje

Obračun i plaćanje se vrši po metru kvadratnom, (m²) stvarno ugrađenog sloja skeletnog mastiks-asfalta projektovane debljine u svemu prema ovome opisu i kriterijumima.

5.13 IZRADA MIKROASFALTA

Opšte

Projektom definisan mikro-asfalt predstavlja mešavinu stabilne polimer-modifikovane bitumenske emulzije, mineralnog agregata, kamenog brašna, vode i drugih dodataka, (cementa i aditiva za regulisanje vremena raspadanja emulzije) u odgovarajućem odnosu mešanja. Spravlja se i ugrađuje po hladnom postupku u debljini od max. 13 mm pomoću specijalne samohodne mašine na temperaturi od oko 24°C i pri vlazi od 50 % ili manjoj.

Mikro-asfalt je u fazi proizvodnje u polutečnom stanju, da bi nakon razastiranja vrlo brzo očvrstnuo, što omogućava puštanje sanirane deonice puta u ponovni saobraćaj već posle 1 sata od razastiranja.

5.14 DVOSLOJNA POVRŠINSKA OBRADA

Opis

Površinske obrade su posebna vrsta kolovoznog zastora koji se formira nanošenjem veziva i frakcija agregata u raznim kombinacijama preko postojećeg kolovoznog zastora.

Osnovni materijali

Koristi se drobljeni kameni agregat od guste stenske mase: granit, diabaz, bazalt ili od druge stene visokog kvaliteta, (otporan na drobljenje i habanje). Kameni agregat koji se primenjuje treba da ispuni sledeće zahteve:

- da je čist, (max 1 % čestica sitnijih od 1 mm)
- da je zrno pravilnog oblika
- da ima sve površine zrna izlomljene

- da nema nadzrna i podzrna, (max 3 %)
- da je otporan na habanje, (≤ 10)
- da je otporan na drobljenje, (Los Angeles max 20)
- da ima dobru prionljivost sa vezivom
- da je otporan na dejstvo mraza, (max 15 % prema AASHTO T104)

Vezivo koje se primenjuje treba da ispuni zahteve:

- da je otporno na temperaturne promene
- da je otporno na dejstvo soli
- da ostvaruje dobru vezu sa podlogom i agregatom

Za poboljšanje veze agregata i veziva mogu se dodavati dopovi, a za poboljšanje karakteristika veziva polimeri. Vrsta veziva je u funkciji vrste agregata, tako da je neophodno proveriti pre upotrebe kakav je međusobni odnos veziva, agregata i podloge.

Vrste dvoslojnih površinskih obrada

Dvoslojne sa dva prskanja veziva

Postupak izrade:

• prskanje podloge vezivom
kg/m ²	2.5 – 3.5	
• nanošenje krupne frakcije retko, tako da ostanu praznine između zrna, (8/11 mm)	8 – 18 kg/m ²	
• vrši se drugo prskanje
– 1.6 kg/m ²		1.3
• nanošenje sitne frakcije tako da se popune praznine između krupnih zrna, (4/8)	7 – 15 kg/m ²	
• valjanje i uklanjanje viška zrna		

Dvoslojne obrnute sa dva prskanja veziva

Postupak izrade je sledeći:

• prskanje podloge vezivom
kg/m ²	1.4 – 1.9	
• nanošenje sitne frakcije retko tako da ostanu praznine između zrna, (4/8)
kg/m ²	10 – 12	
• vrši se drugo prskanje
kg/m ²	1.3 – 1.8	
• nanošenje krupne frakcije da se popune praznine između sitnih zrna, (8/11)	10 – 13 kg/m ²	
• valjanje i uklanjanje viška zrna		

5.15 NOSEĆI SLOJ OD CEMENTOM STABILIZOVANOG MATERIJALA

Opis

Pozicija obuhvata nabavku materijala, mešanje, dovoženje, razastiranje, nabijanje i negovanje sloja u projektovanoj debljini, shodno zahtevima ovih uslova i projekta.

Noseći sloj od cementom stabilizovanog materijala ugrađuje se finišerima u punoj širini i debljini sloja, čime se ostvaruje pravilan visinski položaj sloja i prethodna zbijenost. Stabilizovani materijal za ugradnju se proizvodi na centralnim postrojenjima sa automatskom kontrolom doziranja svih osnovnih materijala.

Osnovni materijali

Osnovni materijali:

- šljunak "Moravac" ili drobljeni materijal
- portland cement PC 250 ili neko drugo hidraulično vezivo, kvaliteta definisanog prema SRPS B.C1.019, odnosno SRPS B.C1.012
- pijaća voda
- zaštita izvedenog sloja sa polustabilnom bitumenskom emulzijom, (PE) definisana po SRPS U.M3.020

Prethodna ispitivanja i kriterijumi kvaliteta

Sastav mešavine za izradu donjeg nosećeg sloja definisan je projektom. Orijentacioni odnosi:

- šljunak "Moravac" ili drobljeni materijal.....0/32 mm
- portland cement PC-2503 – 6 %
- voda5 – 7 %

Granulometrijski sastav mineralne mešavine određen je projektom i mora da se nalazi u graničnom području:

Otvor sita, mm	Procenat prolaza, %
0.09	3 – 25
0.25	8 – 35
0.71	14 – 51
2	24 – 69
4	32 – 84
8	42 – 100
16	60 – 100
22.4	78 – 100
31.5	100

Izvođač je dužan da pre početka izvođenja ovog sloja, pribavi od ovlašćene laboratorije sve ateste projektovanih komponentalnih materijala i sastav mešavine.

Ukoliko projektom nije drugačije zahtevano, za cementom stabilizovan materijal, zahteva se jednoaksijalna čvrstoća na pritisak cilindričnih tela ϕ 15,2 cm, (modificiran Proktor-ov opit), posle 7 i 28 dana negovanja u vlažnoj komori:

$$\sigma_7 = 2,5-5,5 \text{ MN/ m}^2$$
$$\sigma_{28} = 5,0-6,5 \text{ MN/ m}^2$$

6. IZRADA KOLOVOZNOG ZASTORA OD NEARMIRANIH CEMENT BETONSKIH PLOČA

Opis

Ova aktivnost obuhvata nabavljanje, proizvodnje i ugrađivanje svežeg betona u kolovozni zastor, kao i negovanje svežeg i očvrstlog betona. Ona, takođe, obuhvata i nabavku i postavljanje žilave hartije ili PVC folije ispod betonske ploče, a preko površine podloge, (nosećeg sloja) od drobljenog kamena, peskovito-šljunkovitog materijala ili zatečenog zemljanog materijala.

6.1 Materijali

Za kolovozni zastor od cement betona su potrebni materijali:

- frakcionisani kameni agregat
- cement
- voda
- čelik
- hemijski dodaci betonu

Kvalitet osnovnih materijala mora u svemu da zadovolji navedene važeće standarde i specifikacije.

Frakcionisani kameni agregat

Frakcionisani kameni agregat za izradu cement betonskog kolovoza mora da odgovara kriterijumima:

- frakcionisani kameni agregat mora da odgovara standardima SRPS B.B3.100 i SRPS B.B2.010
- otpornost na habanje / Los Angeles SRPS B.B8.048, gradacija B/.....maksimum 22%

- otpornost na smrzavanje agregata 4 mm / SRPS B.B8.044/..... maksimum 5%
- mineralni i hemijski sastav agregata mora da bude takav da ne sadrži sastojke štetne po beton
- granulometrijski sastav agregata određuje se u toku njegove isporuke, prosejavanja

Granulometrijski sastav agregata mora da bude takav da se njime postigne propisani kvalitet betona. Granulometrijska linija prosejavanja agregata treba da leži u zoni prikazanoj u tabeli 6.1. Izložene preporuke nisu obavezne, pa su moguće i druge kontinualne i diskontinualne granulometrijske linije, ukoliko se tokom izrade prethodne mešavine, utvrdi da se postiže traženi kvalitet.

Tabela 6.1 Pojas za granulometrijsku liniju

Otvor sita (mm)	Procenat prolaza % (m/m)
0,2	3-7
1,0	18-30
3,15	33-46
8	52-62
16	62-77
31,5	100

Cement

Za ovu vrstu kolovoza treba da se primeni cement klase 35 ili 45, koji je napravljen od portland cementnog klinkera, koji ispunjava uslove kvaliteta postavljenih u standardima SRPS B.C1.011/01 i SRPS B.C1.013. Ostali zahtevi kvaliteta koje cement mora da zadovoljava su:

- sadržaj dodataka najviše 20%, (m/m), od toga pucolana najviše 5%, (m/m)
- sadržaj karbonata do 10 %, (m/m)
- finoća mliva, (ostatak na situ) ≤ 10 %
- početak vezivanja ≥ 60, (≥ 50) minuta
- kraj vezivanja ≤ 600 minuta
- čvrstoća na savijanje posle 28 dana 40 MPa

Voda

Voda za mešanje betona mora bistra i čista. U vodi ne sme da bude štetnih sastojaka poput: sumporne, hlorovodonične, ugljene i humusne kiseline, hloriga, sulfata magnezijuma i slično, kao i otpadnih voda. Voda mora da bude stalno ispitivana i u svemu mora da zadovoljava standard SRPS U.M1.058.

Čelik – moždanici i kotve

Za moždanike i kotve, koji služe za povezivanje betonskih ploča u poprečnim i podužnim spojnica, treba da se koriste glatki čelik GA 240/360. Dužine i prečnici ovih armaturnih komada, kao i dužina izolovanja-premaza su prikazani u crtežima detalja, u projektu.

Korpe za osiguranje položaja moždanika i kotvi u krutim kolovoznim konstrukcijama izgrađuju se od zavarene mrežaste armature prečnika žice F 6 mm. Ukoliko se beton u kolovoz ugrađuje savremenim finišeima, ove korpe nisu potrebne, jer finiše preko zasebnog mehanizma utiskuje moždanike na za

njih predviđeno mesto. Armaturne mreže i šipke za moždanike i kotve moraju da budu transportovane prema propisima za beton i armirani beton, a prema odgovarajućim standardima.

Alternativno rešenje za korpe su tremiks, (tremix) nosači moždanika, a u isto vreme i oplata za betoniranje kolovoznih ploča.

Hemijski dodaci betonu

Dodaci, koji se koriste radi poboljšanja određenih karakteristika betona, kao što su plastifikatori, aeranti, retarderi i dr. moraju da zadovolje uslove kvaliteta prema standardu SRPS U.M1.035. Pre pripreme betona sa dodacima, mora de se proveriti da li dodatak odgovara nameni prema SRPS U.M1.037 i SRPS U.M1.035.

Na uzorcima betona, umešanog sa ovim dodacima, mora da se ispituju:

- hemijske i fizičke karakteristike
- uticaj dodataka na koroziju čelika u betonu
- uticaj dodataka na karakteristike očvrstlog betona

Kvalitet dodataka betonu mora stalno da bude kontrolisan prema standardu SRPS U.M1.035.

Materijali za spojnice

Materijali za ispunu spojnica moraju da poseduju zadovoljavajuću elastičnost tj. da mogu da prate širenje i skupljanje otvora spojnica.

Ovi materijali ne smeju da budu rastopljivi u vodi, niti da upijaju vodu iz svežeg betona.

Umetci od mekog drveta, u slučaju primene, moraju da imaju pravilne ivice, budu bez čvorova i ravni i na odgovarajući način zaštićeni.

Ako je u prividnim spojnicama previđena ugradnja donjih umetaka, oni moraju da bude od pogodnog nestišljivog materijala, (zaštićenog mekog drveta ili plastike), odgovarajućeg oblika i da se prilikom ugrađivanja betona ne deformišu.

Masa za zalivanje spojnica mora da bude elastična, dobro prianja za beton i odgovara standardu SRPS U.M3.095.

Za prethodni premaz stranica spojnice, vertikalne površine dve susedne ploče, treba koristiti tečna sredstva, koja se mogu razmazivati u vrlo tankim slojevima.

Materijali za obradu površine

Za zaštitu površine, tokom procesa negovanja betona, mogu da bude upotrebljena hemijska sredstva. Tanak sloj nanešenog zaštitnog sredstva mora efikasno da deluje najmanje 7 dana, a da ni u čemu ne remeti proces hidratacije i da nema štetnih fizičkih uticaja na površinu betona.

6.2 Beton

Mehanička svojstva

Cement beton za izradu kolovoznih ploča mora da zadovolji uslove:

- marka betonaminimum MB 40
- čvrstoća na zatezanje pri savijanju prema SRPS U.M1.010.....minimum 5.00 MPa
- marka vodopropustljivosti prema SRPS U.M1.015.....minimum V = 6

- marku smrzavanja prema SRPS U.M1.010.....minimum 200
- otpornost prema delovanju soli, (SRPS U.M1.055) stepen oštećenja“0”
- otpornost na habanje, ($\text{cm}^3 / 50 \text{ cm}^2$), SRPS B.B8.075
 - o u suvom.....minimum 18
 - o u vlažnom.....maksimum 35

Sastav betona

Da bi bio određen optimalan sastav cementno-betonske mešavine za kolovozne ploče u ovlašćenim laboratorijama se rade prethodna ispitivanja svežeg i očvrslog betona sa predviđenim komponentalnim materijalima. Treba ispoštovati predviđene uslove građenja i namene onako kako je to predviđeno u propisima za beton i armirani beton za kategoriju betona B.II.

Količine sastojaka se izračunavaju u masama i apsolutnim zapreminama, a receptura za betonsku mešavinu se prikazuje u kilogramima.

6.3 Proizvodnja betona

Betonske mešavine za krute kolovozne konstrukcije, (betonske konstrukcije) treba da budu proizvođene u fabrikama betona koje u pogledu opreme i tehnologije proizvodnje zadovoljavaju uslove utvrđene standardima SRPS U.M1.050, SRPS U.M1.051 i SRPS U.M1.052. Moraju imati obezbeđen postupak tačnog doziranja komponenata betonskih mešavina, homogenizacije i mešanja predviđenog broja šarži u jedinicama vremena uz postizanje dozvoljene tolerancije sadržaja mase svake frakcije i ukupne količine agregata od $\pm 3\%$, od ukupne zahtevane mase agregata.

Sadržaj cementa mora da bude u granicama od $+2\%$ od zahtevane mase. Sadržaj vode, takođe, mora da bude u granicama od $+2\%$ od zahtevane mase ili zapremine. Sadržaj svakog dodatka mora biti u granicama od $\pm 3\%$ od zahtevane mase.

6.4 Izvođenje radova

Kontrola proizvodnje betona

Kontrola proizvodnje betona kategorije B.II, u fabrikama betona, mora da se sprovodi u svemu prema standardu SRPS U.M1.051, uz obezbeđenje potrebnog kapaciteta fabrike i potrebne laboratorije za praćenje proizvodnje.